

Jalostuksen tavoiteohjelma

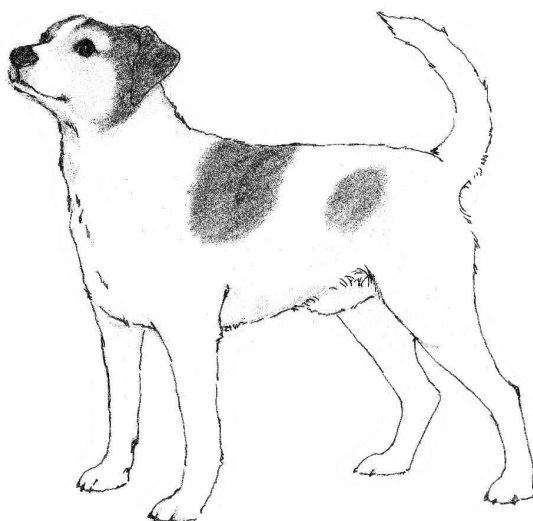
TANSKALAIS-RUOTSALAINEN PIHAKOIRA

2027-2031

Hyväksytty rotua harrastavan yhdistyksen hallituksessa 29.10.2025

Hyväksytty rotujärjestön hallituksessa pp.kk.2025

SKL:n jalostustieteellinen toimikunta hyväksynyt pp.kk.2025

Sisällys

1	Yhteenveto	4
2	Rodun tausta	5
3	Järjestöorganisaatio ja sen historia	5
4	Rodun nykytilanne.....	6
4.1	Populaation rakenne, jalostuspohja ja sukusiitos	6
4.1.1	Populaation rakenne ja sukusiitos.....	6
4.1.2	Jalostuspohja.....	8
4.1.3	Rodun populaatiot muissa maissa.....	12
4.1.4	Yhteenveto populaation rakenteesta ja jalostuspohjasta.....	12
4.2	Luonne ja käyttäytyminen sekä käyttöominaisuudet	12
4.2.1	Rotumääritelmän maininnat luonteesta ja käyttäytymisestä sekä rodun käyttötarkoituksesta.....	12
4.2.2	Jakautuminen näyttely- / käyttö- / tms. -linjoihin.....	12
4.2.3	PEVISA-ohjelmaan sisällytetty luonteen ja käyttäytymisen ja/tai käyttöominaisuuksien testaus ja/tai kuvaus.....	13
4.2.4	Luonne ja käyttäytyminen päivittäistilanteissa	13
4.2.5	Käyttö- ja koeominaisuudet	16
4.2.6	Käyttäytyminen kotona sekä lisääntymiskäyttäytyminen.....	17
4.2.7	Yhteenveto rodun käyttäytymisen ja luonteen keskeisimmistä ongelmakohtista sekä niiden korjaamisesta	17
4.3	Terveys ja lisääntyminen	18
4.3.1	PEVISA-ohjelmaan sisällytetyt sairaudet ja viat	18
4.3.2	Muut rodulla todetut merkittävät sairaudet ja viat	23
4.3.3	Yleisimmät kuolinsyyt.....	25
4.3.4	Lisääntyminen	25
4.3.5	Sairauksille ja lisääntymisongelmille altistavat anatomiset piirteet.....	25
4.3.6	Yhteenveto rodun keskeisimmistä ongelmista terveydessä ja lisääntymisessä.....	26
4.4	Ulkomuoto.....	26
4.4.1	Rotumääritelmä.....	26
4.4.2	Näyttelyt ja jalostustarkastukset	27
4.4.3	Ulkomuoto ja rodun käyttötarkoitus.....	27
4.4.4	Yhteenveto rodun keskeisimmistä ulkomuoto- ja rakenneongelmista.....	27
5	Yhteenveto aiemman jalostuksen tavoiteohjelman toteutumisesta	28
5.1	Käytetyimpien jalostuskoirien taso	28
5.2	Aiemman jalostuksen tavoiteohjelman toteutuminen	31
6	Jalostuksen tavoitteet ja toteutus	32

6.1	Jalostuksen tavoitteet	32
6.2	Suosituksat jalostuskoirille ja yhdistelmille	33
6.3	Rotujärjestyön toimenpiteet	34
6.4	Uhat ja mahdollisuudet sekä varautuminen ongelmiin	35
6.5	Toimintasuunnitelma ja tavoiteohjelman seuranta	36
7	Lähteet	37
8	Liitteet	38

1 Yhteenveto

Kuvaus rodusta ja sen käyttötarkoituksesta

Rotumääritelmä kuvaa tanskalais-ruotsalaista pihakoiraa (jatkossa pihakoira) eloisaksi, valppaaksi ja tarkkaavaiseksi. Pihakoiran alkuperäinen tehtävä on ollut toimia maatilan yleiskoirana. Kuvauksen kaltaiselta yleiskoiralta on vaadittu muun muassa valppautta, rohkeutta, sitkeyttä, itsenäisyyttä, yhteistyökykyä ja avoimuutta. Vaikka nykyään suurin osa pihakoirista toimii seura- ja harrastuskoirana ja enää harvat pääsevät toteuttamaan täysin historiallista käyttötarkoitustaan maatilan yleiskoirana, tulee pihakoiran rakenteellisten ominaisuuksien sekä luonneominaisuuksien olla sellaiset, että se pystyy yhä edelleen nämä tehtävät hoitamaan. Pihakoira on monipuolinen harrastuskoira, joka sopii mm. agilityyn, rally-tokoon, tokoon, noseworkiin, jäljestämiseen ja pelastuskoiratoimintaan.

Rodun tilanne ja jalostustavoitteet

Populaation rakenne ja jalostuspohja

Rodun haasteena on maailmanlaajuisesti pieni geneettinen populaatio. Suuri osa suomalaisista tanskalais-ruotsalaisista pihakoirista on sukua keskenään ja suvultaan sopivien yhdistelmien löytäminen voi olla vaikeaa. Vuoden 2024 loppuun mennessä pihakoiria oli rekisteröity Suomessa 2706. Suomen Kennelliiton tilastojen mukaan vuonna 2024 pihakoira oli 74. suosituin rotu Suomessa. Pihakoiria rekisteröidään Suomessa vuosittain noin 140-230. Ulkomailta suomeen tuodaan ja rekisteröidään noin 10-15 pihakoiraa vuodessa. Eniten koiria tuodaan Ruotsista ja jonkin verran Tanskasta, jotka ovat rodun kotimaita. Muutamia koiria on tuotu myös Norjasta.

Luonne ja käyttäytyminen sekä käyttööminaisuudet

Pihakoiran tulee olla luoksepäästävä, ystävällinen ja avoin. Pihakoirissa on jonkin verran pihavahdeille kuuluvaa pidätyväisyyttä ja varautuneisuutta. Rodussa esiintyy jonkin verran arkuutta ja jopa aggressiivisuutta, mutta nämä ominaisuudet eivät ole millään lailla toivottuja. Toivottavia ominaisuuksia eivät myöskään ole kyvyttömyys rauhoittua/rentoutua kiihdyttävän tilanteen jälkeen, alentunut stressinsietokyky arkipäiväisissä tilanteissa sekä ääni- tai alusta-arkuus. Jalostuksessa tulisi kiinnittää huomiota siihen, että koira on toimintakykyinen ja motivoitunut toimimaan itsenäisesti ilman jatkuvaa ihmisen ohjausta ja sillä on pihakoiralle ominainen vahti- ja saalisvietti. Haukkumattomuus ei ole toivottava ominaisuus ilmoittavalle vahtikoiralle. Kasvattajia kannustetaan kiinnittämään huomiota jalostukseen valittavien koirien luonteisiin ja käyttötarkoituksen mukaisiin luonneominaisuuksiin. Luonteen testaamista tulisi tehdä entistä systemaattisemmin, jotta rodun luonteesta ja luonne ominaisuuksista saataisiin entistä enemmän objektiivista ja tilastoitua tietoa.

Terveys ja lisääntyminen

Pihakoira on pitkäikäinen rotu. Se on pysynyt melko terveenä rotuna, vaikka rodussa esiintyykin perinnöllisiä sairauksia ja vikoja kuten muissakin roduissa. Pihakoirilla nämä sairaudet ovat kuitenkin toistaiseksi lähes tulkoon yksittäistapauksia eikä mikään sairaus ole päässyt yleistymään niin, että se olisi laaja-alainen ongelma. Vuonna 2016 käyttöön otetun PEVISA-ohjelman ansiosta kaikilta jalostukseen käytettäviltä koirilta (pl. ulkomaiset urokset ensimmäisten kahden pentueen osalta) tutkitaan lonkat, polvet ja silmät. PEVISA-ehto sallii C-lonkkaisten koirien käytön jalostuksessa, joka on perusteltua muun muassa monimuotoisuuden ylläpitämiseksi ja laajemman jalostusmateriaalin vuoksi.

Rodun kannalta tilannetta polvien osalta voidaan pitää hyvänä sekä tutkittujen koirien määrän että tutkimustulosten suhteen: vuosina 2014–2023 syntyneistä koirista lähes puolelta on tarkistettu polvet ja näistä valtaosa oli tervepolvisia.

Rodussa esiintyy erilaisia silmäsairauksia, jotka ovat pääasiassa yksittäistapauksia. Silmäsairauksista yleisin ongelma on distichiasis. Primaarinen linssiluksaatio (PLL) on Suomessa kasvattajien keskuudessa otettu vakavasti ja jalostuskoirille teetetään pääasiallisesti aina asianmukainen geenitesti. Geenitestaukset ovat lisääntyneet ulkomailtakin.

Allergisten ja allergiaoireista kärsivien koirien määrä populaatiossa on hälyttävä. Jopa 9 % vuonna 2019 tehdyn terveystarkastuksen koirista kärsii todetusta allergiasta/atopiasta ja allergiaoireista kärsiviä koiria oli kyselyn koirista jopa viidennes, 20 %, sama näky Kennelliiton 2019-5/2025 tekemässä terveystarkastuksessa.

Ulkomuoto

Rodussa on paljon ulkomuodollista vaihtelua, joka johtuu osittain rodun laajasta geneettisestä monimuotoisuudesta. pihakoira kehittyy erittäin hitaasti, ja on ulkomuodollisesti valmis tyypillisesti vasta 3-4 vuotiaana, urokset jopa vielä myöhemmin. Ulkomuodon jalostuksessa pyritään rotumääritelmän mukaisen tyyppin ja koon säilyttämiseen.

Tärkeimmät suositukset jalostuskoirille

- Jalostukseen tulisi käyttää terveitä koiria, joiden luonteet mahdollistavat rodunomaisen toiminnan ja sujuvan, stressittömän arjen.
- Pentujen vanhemmista tulee olla ennen astutusta annettu lonkkakuvauslausunto ja astutushetkellä voimassa oleva polvitarkastuslausunto sekä silmätarkastuslausunto.
- Rekisteröinnin raja-arvo on lonkkaniveldysplasian aste C ja tuloksen C saanut koira pitää parittaa tuloksen A tai B saaneen koiran kanssa.
- Rekisteröinnin raja-arvona on lisäksi patellaluksaation aste 1 ja tuloksen 1 saanut koira pitää parittaa tuloksen 0 saaneen koiran kanssa.
- Silmät tulee virallisesti tarkistaa ennen ensimmäistä astutusta.
- Kahta töpöhäntäistä koiraa ei saa yhdistää.
- Allergisia/atooppisia koiria ei tulisi käyttää jalostukseen.

2 Rodun tausta

Pihakoira on pitkään kuulunut ruotsalaisten ja tanskalaisten maatalojen pihapiiriin, mutta pihakoiria on ollut myös muissa Itämeren alueen maissa. Rodun tarkkaa ikää ei ole pystytty selvittämään. Maalaukset ja valokuvat kertovat rodun suosiosta erityisesti 1800-luvulla, mutta jo 1400-luvun maalauksissa esiintyy koiria, jotka muistuttavat paljon nykyistä pihakoira. Rotu on yksi sekä Ruotsin että Tanskan vanhimmista koiraroduista. Nykyisen nimensä tanskalais-ruotsalainen pihakoira sai vuonna 1987 Tanskan ja Ruotsin kennelliittojen hyväksyttyä rodun. Tätä ennen rotua oli kotimaissaan kutsuttu mm. skånenterrieriksi, skrabbaksi, muusakoiraksi ja rottakoiraksi.

Pihakoira on alun perin käytetty monenlaisissa tehtävissä, joista tärkein on ollut pienjyrsijöiden pyydystäminen ja vielä nykyisinkin pihakoiria toimii maataloilla tässä tehtävässä. Pihakoiran muihin tehtäviin on kuulunut mm. vahtiminen, karjan paimennus, seurakoiran virka ja pihakoiria on käytetty myös apuna metsästyksessä. Rodun alkuperäinen käyttö vahtina heijastuu vielä nykyisiinkin koiriin, jotka saattavat olla hieman varautuneita vieraita kohtaan.

Tanskalais-ruotsalaisen pihakoiran kynologinen alkuperä on epäselvä. Luultavimmin osa sen esi-isistä on pinserirotuisia ja osa brittiläisiä valkoisia metsästysterriereitä, joista myös jackrussellinterrierit ja kettuterrierit polveutuvat. Ruotsalainen Eleanore Gåvsten on tehnyt taustatutkimusta ruotsalaisten koirien polveutumisesta ja kantayksilöistä. Koirien jalostuskäyttö on ollut varsin epätasaista, joillakin on paljon jälkeläisiä ja toisilla ei ollenkaan. Lähestulkoon koko rotu perustuu alun perin vuosina 1987–1992 rotuunotettuihin yksilöihin ja kannan perustana on Tanskan noin 240 ja Ruotsin noin 100 koiraa, joista kuitenkin hyvin harvaa on käytetty jalostukseen. Tanskassa rotuunotto on edelleen mahdollista. Ruotsissa vuoden 1993 jälkeen rotuunotettuja koiria on 16 ja siellä rotuunotto on loppunut kokonaan vuonna 2006. Näitä myöhemmin rotuunotettuja yksilöitä on käytetty jalostuksessa vain vähän. Ensimmäinen pihakoira tuotiin Suomeen vuonna 1989 ja ensimmäinen pentue syntyi vuonna 2000. Suomeen on tuotu kaksi Tanskassa vuonna 2008 rotuunotettua koiraa, joiden tausta on tuntematon.

Pihakoira kuuluu FCI:n roturyhmään 2 (pinseri- ja snautseri- ja molossityyppiset koirat). Pihakoira hyväksyttiin FCI:n väliaikaisesti hyväksyttyjen rotujen listalle 2008. Ruotsin ja Tanskan rotuyhdistykset lähettivät maiden kennelliittojen avustuksella FCI:lle anomuksen rodun virallistamiseksi kesällä 2018 ja FCI:n yleiskokous virallisti rodun 2019.

3 Järjestöorganisaatio ja sen historia

Vuonna 2000 Suomessa oli rekisteröity 10 pihakoira. Yhteydenpito saatiin alulle, kun muutama harrastaja alkoi kerätä koolle epävirallista koirakerhoa. Koirien sukutauluja koottiin talteen jalostusta varten ja pientä tiedotuslehtistä alettiin toimittaa. Ensimmäinen, 15 pihakoiraosallistujaa kerännyt Open Show-tapahtuma järjestettiin 2003 ja tapahtuman päätteeksi perustettiin Suomen Tanskalais- ruotsalaiset pihakoirat ry, joka rekisteröitiin seuraavana vuonna.

Vuodesta 2016 lähtien yhdistys on toiminut rotua harrastavan yhdistyksen asemassa. Yhdistys toimii Suomen Seurakoirayhdistys ry:n (SSKY) alaisuudessa ja se on Suomen Agilityliitto ry:n sekä Varsinais-Suomen kennelpiiri ry:n jäsen. Suomen Tanskalais-ruotsalaiset pihakoirat ry on aktiivinen yhdistys, joka järjestää monipuolista toimintaa jäsenistölleen.

Yhdistys on sen perustamisesta lähtien järjestänyt vuosittain epävirallisen Open Show -näyttelyn, joka on vuodesta 2018 lähtien järjestetty rodun virallisena pääerikoinnäyttelyinä. Yhdistyksen tavoitteena on edistää aktiivista osallistumista terveystarkastuksiin, kokeisiin, näyttelyihin ja luonnetesteihin. Yhteistyö kasvattajien ja koiranomistajien kanssa on ensiarvoisen tärkeää.

Yhdistyksen jäsenlehti Pihaus ilmestyy neljä kertaa vuodessa. Vuosina 2005-2020 julkaistiin vuosikirjaa, jonne koottiin näyttelyarvostelut sekä muut rodun tärkeät tulokset ja tilastot Suomessa. Jäsenlehden lisäksi muita virallisia yhdistyksen viestintäkanavia ovat sähköiset jäsentiedotteet ja internetsivut. Sosiaalisessa mediassa yhdistys on näkyvillä sekä Facebookissa että Instagramissa.

Vuonna 2003 yhdistyksen perustamisasiakirjan allekirjoitti 13 rodun harrastajaa. Ensimmäisen toimintavuoden 2004 lopussa yhdistyksen jäsenmäärä oli 39. Jäsenmäärä ylitti sadan vuonna 2007 ja sen jälkeen jäsenmäärä on kasvanut vuosittain 30–70 jäsenellä. Jäsenmäärä kävi vuoden 2019 lopussa 516 jäsenessä, jonka jälkeen on luku hieman laskenut. Vuoden 2024 lopussa jäsenmäärä oli 464.

Jalostusorganisaation rakenne ja jalostustoimikunnan tehtävät

Suomen Tanskalais-ruotsalaiset pihakoirat ry:n jalostustoimikunta perustettiin vuonna 2005. Sen tarkoituksena on kerätä ja jakaa rotuun liittyvää tietoa. Jalostustoimikunta toimii yhdistyksen hallituksen alaisuudessa ja hallitus päättää jalostuksen ohjeiden sisällön jalostustoimikunnalta saadun ehdotuksen pohjalta. Toimikunta pyritään kokoamaan siten, että se koostuu sekä kasvattajista että rodun harrastajista, jotta erilaisten rotua harrastavien koiranomistajien ääni saadaan kuuluville. Kennelliiton ohjeistuksen mukaisesti vähintään yhden toimikunnan jäsenen tulee olla käynyt Kennelliiton jalostusneuvojan kurssi.

Jalostustoimikunta on yhdessä rotuyhdistyksen hallituksen kanssa laatinut jalostussuosituksen, joilla pyritään siihen, että jalostus olisi mahdollisimman terveellä pohjalla. Jalostustoimikunta seuraa rodun tilannetta ja päivittää tarvittaessa jalostuksen ohjeita yhteistyössä kasvattajien ja rotua harrastavien henkilöiden kanssa.

Jalostusneuvonta perustuu pääosin suosituksiin ja jokainen kasvattaja kantaa vastuun kasvatustyöstään itse. Jalostustoimikunta antaa mahdollisuuksien mukaan tietoa rotujärjestön ulkomuoto- ja koetuomareiden neuvottelutilaisuuksiin. Jalostustoimikunta ylläpitää jalostusuroslistaa. Jalostustoimikunta seuraa aktiivisesti rodun jalostusta muissa maissa ja vaihtaa tietoa muiden pohjoismaisten rotuyhdistysten kanssa.

4 Rodun nykytilanne

4.1 Populaation rakenne, jalostuspohja ja sukusiitos

Rodun haasteena on maailmanlaajuisesti pieni geneettinen populaatio. Suuri osa suomalaisista tanskalais- ruotsalaisista pihakoirista on sukua keskenään, ja suvultaan sopivien yhdistelmien löytäminen on vaikeaa. Sukutauluissa usein esiintyviä yksilöitä ovat muun muassa Nydningens Dirck, Agerhønnens Kobberorm Hov Se Halen, Agerhønnens Palle Paranød, Gruff, Hiochs Ante, Möllebos Arro, Purka's Milo, Son-Mik's Eddie, Sputnik's Frida, Torneryd-Nicke ja Youhais Jolly-Bob.

Rotu ei ole jakautunut eri maiden välillä eri sukulinjoihin, vaan kaikissa maissa löytyy samansukuisia koiria. Tuontien määrä on viimeiset vuodet ollut lievässä laskussa.

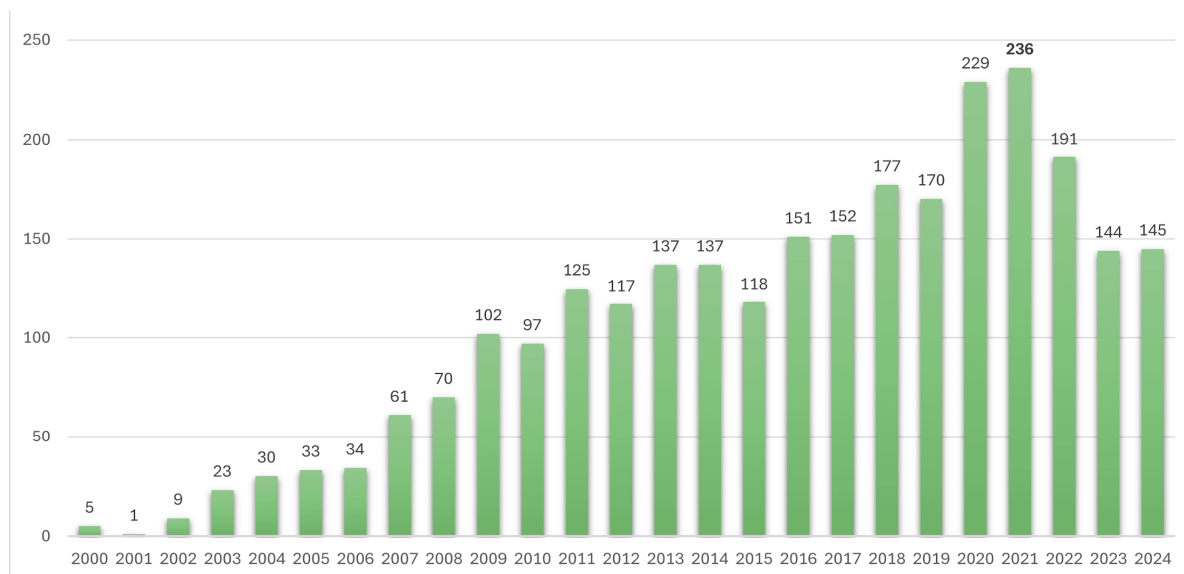
4.1.1 Populaation rakenne ja sukusiitos

Alla taulukossa 1 on populaatiosta vuositilastot rekisteröinneistä ja kuvassa 1 on koirien rekisteröintimäärät Suomessa.

Taulukko 1. Vuositilastot rekisteröinneistä 2015-2024.

	2024	2023	2022	2021	2020	2019	2018	2017	2016	2015
Pennut (kotimaiset)	136	137	175	224	216	144	169	140	127	136
Tuonnit	9	7	16	12	13	26	8	12	24	9

	2024	2023	2022	2021	2020	2019	2018	2017	2016	2015
<i>Rekisteröinnit yht.</i>	145	144	191	236	229	170	177	152	151	145
<i>Pentueet</i>	35	38	43	53	50	36	39	36	32	35
<i>Pentuekoko</i>	3,9	3,6	4,1	4,2	4,3	4	4,3	3,9	4	3,9
<i>Kasvattajat</i>	20	22	26	31	29	16	22	24	17	20
Jalostukseen käytetyt eri urokset										
- <i>kaikki</i>	28	26	36	41	36	29	29	28	22	28
- <i>kotimaiset</i>	18	17	20	25	26	14	15	14	7	18
- <i>tuonnit</i>	9	8	16	15	10	11	13	14	10	9
- <i>ulkomaiset</i>	1	1	0	1	0	4	1	0	5	1
- <i>keskimääräinen jalostuskäytön ikä</i>	4 v 3 kk	3 v 9 kk	3 v 10 kk	4 v 9 kk	4 v 6 kk	5 v 2 kk	4 v 1 kk	4 v	3 v 4 kk	4 v 3 kk
Jalostukseen käytetyt eri nartut										
- <i>kaikki</i>	35	38	43	52	50	35	38	36	31	35
- <i>kotimaiset</i>	26	31	36	39	40	25	28	26	25	26
- <i>tuonnit</i>	9	7	7	13	10	10	10	10	6	9
- <i>keskimääräinen jalostuskäytön ikä</i>	3 v 5 kk	3 v 4 kk	3 v 3 kk	3 v 4 kk	3 v 5 kk	3 v 6 kk	3 v 2 kk	3 v 8 kk	3 v 1 kk	3 v 5 kk
<i>Isoisät</i>	45	50	66	72	61	55	51	54	44	45
<i>Isoäidit</i>	54	56	67	77	70	56	58	57	45	54
<i>Sukusiitosprosentti</i>	1,02 %	0,98 %	1,27 %	1,15 %	0,88 %	0,68 %	0,91 %	0,86 %	0,52 %	1,02 %

Kuva 1. Rekisteröintimäärät Suomessa 2000-2024.

Jakautuminen linjoihin

Rotu ei ole jakautunut eri linjoihin esimerkiksi harrastuneisuuden mukaan. Kasvattajien painopisteet kuitenkin vaihtelevat jonkin verran jalostukseen valittavien koirien suhteen harrastuneisuuden, käyttöominaisuuksien ja terveyden osalta.

Tuontikoirien vuosittainen lukumäärä

Suomeen tuodaan ja rekisteröidään vuosittain 10-15 tanskalais-ruotsalaista pihakoira. Kaikkia tuontikoiria ei tällä hetkellä rekisteröidä Suomen Kennelliittoon, joten tilastojen määrä on suuntaa-antava. Pääasiallisesti koiria tuodaan Ruotsista ja jonkin verran Tanskasta, jotka ovat rodun kotimaita. Muutamia koiria on tuotu myös Norjasta.

Rodun jalostusurosten ja -narttujen ikä

Urosten keskimääräinen jalostuskäytön ikä tilastollisesti on 3,5-4 vuotta ja nartuilla 3-3,5 vuotta. Hajonta on kuitenkin suurta. Pääsääntöisesti narttujen ensimmäinen pentue ajoittuu 2-3 vuoden välille. Osalla uroksia jalostuskäyttö ajoittuu 2-4 ikävuoden välille, kun taas joillakin uroksilla jalostuskäyttö jakautuu pidemmälle ajalle ja pentueiden välillä saattaa olla useita vuosia. Viime vuosina on myös saatu jalostuskäyttöön vanhempia uroksia, joita ei ole aiemmin käytetty jalostukseen.

Tietoa sukusiitoksesta

Sukusiitoksessa pentueen vanhempina käytettävät koirat ovat keskenään sukua. Sukusiitoksena pidetään serkusten tai sen läheisempien sukulaisten yhdistämistä. Sukusiitos kasvattaa riskiä perinnöllisten sairauksien esilletuloon.

Sukusiitosaste tai -prosentti on todennäköisyys sille, että satunnaisesti valittu geenipari sisältää geenistä kaksi samaa alleelia (versiota), jotka ovat molemmat peräisin samalta esivanhemmalta. Saman esivanhemman tietty alleeli on siis tullut koiralle sekä isän että emän kautta. Tällainen geenipari on homotsygoottinen ja identtinen. Ilman sukusiitosta suurin osa yksilöiden geenipareista on heterotsygoottisia, jolloin haitalliset, usein resessiiviset alleelit pysyvät vallitsevan, normaalin alleelin peittämänä. Koiran sukusiitosaste on puolet sen vanhempien välisestä sukulaisuussuhteesta. Sukusiitos vähentää heterotsygoottisten geeniparien osuutta jokaisessa sukupolvessa sukusiitosasteen verran, joten esimerkiksi puolisisarparituksessa jälkeläisten heterotsygotia vähenee 12,5 %. Myös todennäköisyys haitallisten resessiivisten ongelmien esiintuloon on puolisisarparituksessa 12,5 %.

Sukusiitos ei periydy. Jos koiran vanhemmat eivät ole keskenään sukua, pentujen sukusiitosaste on nolla. Koirilla on rotuja muodostettaessa käytetty runsaasti sukusiitosta. Sukusiitoksella pyritään tuottamaan tasalaatuisia ja periyttämisvarmoja eläimiä. Jos huonot alleelit esiintyvät kaksinkertaisina sukusiitoksen ansiosta, niin mikseivät hyvätkin. Toisaalta sukusiitettykin eläin siirtää vain puolet perimästään jälkeläisilleen, jolloin edulliset homotsygoottiset alleeliyhdistelmät purkautuvat. Lisäksi jokainen yksilö kantaa perimässään useita haitallisia alleeleja, joiden todennäköisyys tulla esiin jälkeläisissä kasvaa sukusiitoksen myötä, joten turvallisia sukusiitosyhdistelmiä ei ole.

Tutkimuksissa on todettu sukusiitoksen haittavaikutusten alkavan näkyä eläimen sukusiitosasteen ylittäessä 10 %. Silloin todennäköisyys hedelmällisyyden ja elinvoiman heikkenemiseen kasvaa, ja nähdään esimerkiksi lisääntymisvaikeuksia, pentukuolleisuuden nousua, pentujen epämuodostumia, vastustuskyvyn heikkenemistä sekä tulehdusalttiutta. Ilmiötä kutsutaan sukusiitostaantumaksi. Jos sukusiitosaste kasvaa hitaasti monen sukupolven aikana, haitat ovat pienemmät kuin nopeassa sukusiitoksessa eli lähisukulaisten yhdistämisessä. Jalostuksessa suositellaan neljän- viiden sukupolven perusteella lasketun sukusiitosasteen pitämistä alle 6,25 % (Mäki, K. 2013)

Rodun vuosittainen sukusiitosaste

Rodun sukusiitosaste on ollut hyvin maltillinen. Keskimääräinen sukusiitosaste on tilastointiaikana 2014-2024 ollut 0,88 %. Vuonna 2023 syntyi 38 pentuetta, niistä 20 pentueessa sukusiitosprosentti oli alle 1. Vuonna 2024 rekisteröitiin 136 pentua, joista 24 pentueessa sukusiitosprosentti oli alle 1. Suomessa on syntynyt vain muutama pentue, jossa sukusiitosprosentti on ollut yli 6,25 %.

4.1.2 Jalostuspohja

Jalostukseen käytettyjen urosten ja narttujen osuus syntyneistä

Vuosina 2015 - 2024 rekisteröidyistä uroksista jalostukseen on käytetty 9-24 % eri vuosina. Samana ajanjaksona rekisteröidyistä nartuista jalostuskäytössä on ollut 10-40 %. Jalostukseen käytettävien urosten osuus on laskenut edellisessä jalostuksen tavoiteohjelmassa ilmoitettuun verrattuna. Suotavaa olisi, että jalostusurosten määrä olisi

korkeampi. Narttujen osalta tilanne on vakaampi, vaikka tässäkin on lukujen valossa laskua nähtävissä. Jalustuspohja per sukupolvi on esitetty taulukossa 2.

Isät/emät -luku

Isät/emät-suhde on laskettu jakamalla jalostukseen käytettyjen urosten määrä jalostukseen käytettyjen narttujen määrällä. Mitä lähempänä suhde on 1,00 sitä useampia uroksia on käytetty narttujen määrään verrattuna ja sitä parempi tilanne on rodun monimuotoisuuden kannalta. Esimerkiksi, jos viittä urosta on käytetty kymmenelle nartulle, on suhde $5/10 = 0,5$.

Taulukko 2. Jalustuspohja per sukupolvi 2015-2024.

	2024	2023	2022	2021	2020	2019	2018	2017	2016	2015
Per vuosi										
- pentueet	35	38	43	53	50	36	39	36	32	30
- jalostukseen käytetyt eri urokset	28	26	36	41	36	29	29	28	22	26
- jalostukseen käytetyt eri nartut	35	38	43	52	50	35	38	36	31	29
- isät/emät	0,8	0,68	0,84	0,79	0,72	0,83	0,76	0,78	0,71	0,9
- tehollinen populaatio	43 (61 %)	44 (58 %)	54 (63 %)	64 (60 %)	59 (59 %)	44 (61 %)	46 (59 %)	44 (61 %)	36 (56 %)	37 (62 %)
- uroksista käytetty jalostukseen	0 %	1 %	10 %	9 %	11 %	20 %	14 %	13 %	24 %	21 %
- nartuista käytetty jalostukseen	0 %	6 %	11 %	24 %	30 %	31 %	33 %	40 %	38 %	33 %
Per sukupolvi (4 vuotta)										
- pentueet	169	184	182	178	161	143	137	126	121	116
- jalostukseen käytetyt eri urokset	93	98	104	95	88	74	71	71	75	74
- jalostukseen käytetyt eri nartut	132	140	132	131	120	102	100	93	95	90
- isät/emät	0,7	0,7	0,79	0,73	0,73	0,73	0,71	0,76	0,79	0,82
- tehollinen populaatio	154 (46 %)	163 (44 %)	162 (45 %)	155 (44 %)	143 (44 %)	121 (42 %)	117 (43 %)	112 (44 %)	116 (48 %)	112 (48 %)
- uroksista käytetty jalostukseen	6 %	8 %	12 %	13 %	15 %	18 %	17 %	20 %	22 %	23 %
- nartuista käytetty jalostukseen	12 %	20 %	24 %	29 %	33 %	36 %	36 %	36 %	34 %	33 %
- pentueet	169	184	182	178	161	143	137	126	121	116

Tietoa tehollisesta populaatiokoosta

Tehollinen populaatiokoko kuvaa jalustuspohjan laajuutta. Mitä suurempi rodun tehollinen populaatiokoko on, sitä paremmin perinnöllinen vaihtelu säilyy rodussa. Pieni tehollinen populaatiokoko tarkoittaa nopeaa sukusiitoksen lisääntymistä. Tehollinen populaatiokoko on laskennallinen arvio rodun perinnöllisestä monimuotoisuudesta. Yksinkertaistaen sanottuna, tehollinen populaatiokoko kertoo, kuinka monen yksilön geenimuotoja tietyssä rodussa tai kannassa on. Esimerkiksi lukema 50 tarkoittaa, että rodun sukusiitosaste kasvaa yhtä nopeasti kuin jos rodussa olisi 50

tasaisesti jalostukseen käytettyä, keskenään eri sukuista koiraa. Mitä pienempi tehollinen koko on, sitä nopeammin rodun sisäinen sukulaisuus kasvaa ja perinnöllinen vaihtelu vähenee. Samalla sukusiitoksen välttäminen vaikeutuu.

Kun tehollista kokoa arvioidaan jalostuskoirien lukumääristä tai rekisteriaineistojen sukutauluista, laskelmat tehdään aina sukupolvea kohden. Sukupolven pituus on seurakoirilla kolmesta neljään ja käyttökoirilla viisi vuotta. Nyrkkisääntönä on, että tehollinen koko on enintään neljä kertaa tänä aikana jalostukseen käytettyjen, eri sukusten urosten lukumäärä.

Jalostuskoirien lukumäärän perusteella laskettu tehollinen koko on aina yliarvio, koska kaava olettaa, etteivät jalostuskoirat ole toisilleen sukua ja että niillä on tasaiset jälkeläismäärät. Parempi tapa arvioida tehollista populaatiokokoa perustuu rodun keskimääräisen sukusiitosasteen kasvunopeuteen, mutta tämä kaava toimii vain suljetulle populaatiolle ja aineistolle, jossa sukupuut ovat hyvin pitkiä. Tehollista kokoa voidaan arvioida myös rodun koirista otettujen dna-näytteiden avulla.

Paras tapa säilyttää perinnöllistä vaihtelua ja estää perinnöllisten sairauksien kasaantuminen on välttää yksittäisen yksilön runsasta jalostuskäyttöä. Nykytiedon mukaan tehollisen koon tulisi lyhyellä aikavälillä olla vähintään 100 ja pitkällä aikavälillä paljon tätä isompi, jopa tuhat yksilöä, jotta sukulaistumisesta johtuva sukusiitos ei rappeuttaisi sitä. Paras tapa pitää tehollinen koko mahdollisimman suurena on käyttää rodun koiria ja sukulinjoja jalostukseen mahdollisimman laajasti ja huolehtia, että koirien jälkeläismäärät pysyvät tasaisina.

Rodun tehollinen populaatiokokoo

Rodun tehollinen populaatio on vahvistunut voimakkaasti viimeisen kymmenen vuoden aikana (2015-2024) 112:sta 154:een. Tilanne tehollisen populaation osalta on siis erinomainen.

Jalostuskoirien käyttömäärät

Vuosina 2015-2024 43 urosta on käytetty tuottamaan 50 % ajanjakson pennuista. Vuosien 2021-2024 aikana rekisteröitiin 716 pentua. Eniten käytetyllä uroksella on 29 pentua, joka on 4 % neljän vuoden ajanjaksolla rekisteröidyistä koirista. Suositeltu maksimi 25 pentua ylittyy neljällä uroksella. Yhdellä nartulla on 5 pentuetta ja kolmella nartulla on 4 pentuetta.

Jalostuskoirien keskinäinen sukulaisuus

Jalostukseen käytetyissä nartuissa on useita lähisukulaisia. Eniten käytetyistä uroksista yli puolet on tuontiuroksia ja siten osittain eri sukuisia. Suomalaisissa eniten käytetyissä uroksissa ja nartuissa on keskenään samansukuisia. Taulukossa 3 on esitetty jalostukseen runsaimmin käytetyt 15 urosta ja taulukossa 4 runsaimmin käytetyt 15 narttua.

Taulukko 3. Vuosina 2015-2024 aikana jalostukseen runsaimmin käytetyt 15 urosta.

		Tilastointiaikana			2. polvessa		Yhteensä	
Uros	Synt.	Pentueita	Pentuja	%-osuus	Pentueita	Pentuja	Pentueita	Pentuja
Hulabaloo Hill's Cannonball	2020	6	29	1,85 %	0	0	6	29
My Monja´s Brown Berry	2014	7	27	1,72 %	13	54	7	27
Myntagården´s Emil of Sweden	2014	6	26	1,65 %	18	76	6	26
Madsen´s Elvis Presley	2014	6	26	1,65 %	4	16	6	26
Dandinas Vappu Onni	2013	5	25	1,59 %	11	41	5	25

		Tilastointiaikana			2. polvessa		Yhteensä	
Merramäen Michelangelo	2009	5	25	1,59 %	9	39	5	25
Simpuran Onni-Oskari	2018	5	23	1,46 %	0	0	5	23
Aridgeocrat´s Chocolate Flavour	2013	5	22	1,40 %	11	43	5	22
Max Factor Jon-Andrew Jacksson	2014	4	21	1,34 %	5	23	4	21
Yellowskins Lille Keenan Kafkan	2012	4	21	1,34 %	10	35	4	21
<i>Ilolanpihan Köppinen</i>	2017	4	21	1,34 %	3	11	4	21
Myntagården's Karl-Otto Af Okidoki	2019	5	21	1,34 %	1	3	5	21
Dobgun's Erik	2015	7	20	1,27 %	0	0	7	20
Fjellalunda's Righteous Ryder	2015	5	19	1,21 %	5	15	5	19
<i>Hopp Fallera Goofy Goof</i>	2019	4	19	1,21 %	2	11	4	19

Taulukko 4. Jalostukseen runsaimmin käytetyt 15 narttua 2015-2024.

		Tilastointiaikana			2. polvessa		Yhteensä	
Narttu	Synt.	Pentueita	Pentuja	%-osuus	Pentueita	Pentuja	Pentueita	Pentuja
Yacatis One More Time	2015	4	28	1,78 %	10	49	4	28
Hopp Fallera Full av Liv	2018	3	22	1,40 %	3	12	3	22
Mattishus Dina	2014	3	20	1,27 %	13	57	3	20
Yacatis Suomi IOO Lumikki	2017	2	19	1,21 %	4	18	2	19
Little Denmark's Lady 2 Landoflakes	2017	5	18	1,15 %	1	4	5	18
Ubora Valencia	2013	3	17	1,08 %	5	16	3	17
<i>Dandinas Ihana Iris</i>	2012	2	15	0,95 %	16	68	3	25

<i>Dandinas High Score Beauty</i>	2014	3	15	0,95 %	3	14	3	15
Leonberget'z Golden Dancer	2019	3	15	0,95 %	1	3	3	15
Fjellalunda's Run Rennie	2011	3	14	0,89 %	13	49	3	14
Fjellalunda's Embrace Evangeline	2014	3	14	0,89 %	7	33	3	14
Bremmelgaards Kiche	2016	2	14	0,89 %	2	6	2	14
Lille-Lo's Luminous Lykke-Li	2015	3	13	0,83 %	3	13	3	13
Dreamofmine Paroness Of Scarlet	2016	3	13	0,83 %	0	0	3	13
Adorados Peach	2018	3	13	0,83 %	0	0	3	13

4.1.3 Rodun populaatiot muissa maissa

Suomen lisäksi tärkeimmät tanskalais-ruotsalaisia pihakoiria kasvattavat maat ovat rodun kotimaat Tanska ja Ruotsi sekä muista maista Norja. Kasvattaminen on lisääntynyt myös muualla Euroopassa ja Yhdysvalloissa on joitakin aktiivisia kasvattajia. Vuosien 2013 – 2023 rekisteröinnit ruotsissa, tanskassa ja norjassa on esitetty taulukossa 5.

Taulukko 5. Rekisteröinnit ruotsissa, tanskassa ja norjassa 2013 – 2023.

	2023	2022	2021	2020	2019	2018	2017	2016	2015	2014	2013
<i>Ruotsi</i>	774	968	1095	974	841	859	728	794	618	631	641
<i>Tanska</i>	297	257	362	251	290	238	200	291	232	222	252
<i>Norja</i>	554	634	702	522	443	463	399	446	262	297	274

4.1.4 Yhteenveto populaation rakenteesta ja jalostuspohjasta

Rodun jalostuspohjan laajuus

Rodun haasteena on maailmanlaajuisesti pieni geneettinen populaatio. Valtaosa suomalaisista pihakoirista on sukua keskenään. Sukulaisuussuhteistaan huolimatta pihakoirapopulaatio on geneettisesti monimuotoinen. Rekisteröintimäärät ovat kasvaneet, mutta sukusiitosaste on maltillinen. Edelleen on kiinnitettävä huomiota jalostuspohjan laajuuden säilyttämiseen ja kasvattamiseen sekä sukusiitosasteen alhaisena pitämiseen. Samoja yhdistelmiä ei ole suositeltavaa uusia.

Jälkeläismäärään perustuva PEVISA-ohjelma

Rodulla ei ole jälkeläismäärään perustuvaa PEVISA-ohjelmaa

4.2 Luonne ja käyttäytyminen sekä käyttöominaisuudet

4.2.1 Rotumääritelmän maininnat luonteesta ja käyttäytymisestä sekä rodun käyttötarkoituksesta

Rotumääritelmä kuvaa tanskalais-ruotsalaista pihakoiraa valppaaksi, tarkkaavaisesti ja eloisaksi. Vihaisuus tai voimakas arkuus ovat hylkääviä virheitä. Tanskalais-ruotsalaisen pihakoiran alkuperäinen tehtävä on ollut toimia maatilalla vahtikoirana, rotanpyydystäjänä ja seurakoirana.

4.2.2 Jakautuminen näyttely- / käyttö- / tms. -linjoihin

Pihakoira ei ole jakautunut erillisiin linjoihin rodun harrastuneisuuden mukaan.

4.2.3 PEVISA-ohjelmaan sisällytetty luonteen ja käyttäytymisen ja/tai käyttöominaisuuksien testaus ja/tai kuvaus
Rodun PEVISA-ohjelmaan ei sisälly luonteen tai käyttäytymisen kuvausta.

4.2.4 Luonne ja käyttäytyminen päivittäistilanteissa

Rotumääritelmän mukaiset luonteenpiirteet mahdollistavat pihakoiran toimimisen alkuperäisessä käyttötarkoituksessaan pihapiirin vahtina. Pihakoira on reviirisidonnainen, mutta on kuitenkin huomioitava, että koiran reviirin rajat eivät välttämättä ole samat kuin tontin rajat. Pihakoira on tarvinnut suurta rohkeutta paimentaessaan karjaa, pyydystäessään tuhoeläimiä ja karkottaessaan kettuja. Varsinaista suurriistaan kohdistuvaa metsästyskäyttäytymistä ja riistaviettiä tyypillisellä pihakoiralla ei ole. Näiden ominaisuuksien lisäksi pihakoira on avoin, tasapainoinen ja ystävällinen rotu. Vahtitehtävistään huolimatta pihakoiran tulee ottaa vieraat lämpimästi vastaan, vaikka se haukunnallaan ilmoittaakin vieraiden saapumisesta. Valtaosa koirista viettää elämää seurakoirana.

Vuonna 2019 tehdyn luonne- ja käyttäytymiskyselyn perusteella todettiin, että pihakoiralla on pystytty säilyttämään vahva vahti- ja saalisvietti, jotka ovat välttämättömiä sen alkuperäisessä käyttötarkoituksessa vahti- ja rottakoirana. Pääsääntöisesti koiran haukkuminen, saalis- tai riistavietti eivät hankaloita arkielämää koiran kanssa. On kuitenkin huomattava, että rodussa on yksilöitä, jotka ovat keskimääräistä haukkuherkempiä.

Luonnetesti

Vuosina 2014-2023 luonnetestiin osallistunut 63 pihakoira, joista hyväksytysti testin on suorittanut 60 koiraa ja kolmen (3) koiran testi on keskeytetty. Vuosittaiset tulokset on kuvattu taulukossa 6.

Taulukko 6. Luonnetestiin osallistuneiden pihakoirien määrä, 2014-2023.

	2023	2022	2021	2020	2019	2018	2017	2016	2015	2014
LTE	1	11	1	2	2	6	15	1	15	6
LTE0										
LTE-					1		2			
Yhteensä	1	11	1	2	3	6	17	1	15	6

Vuoden 2024 loppuun mennessä luonnetestattuja pihakoiria oli 177 kpl.

Rotuyhdistys on järjestänyt luonnetestin yhdeksän kertaa. Testeissä on pyritty käyttämään samoja tuomareita, jotta tulokset olisivat paremmin verrattavissa toisiinsa. Suositeltava ikä pihakoiran luonnetestaukselle on 3-4 vuotta.

Taulukossa 7 on esitetty testitulosten jakautuminen pihakoirilla osa-alueittain vuosina 2014-2023. Pihakoiran ihanneprofiili on merkitty taulukkoon niin, että vihreällä on merkitty ihanteellinen tulos osa-alueesta ja punaisella ei-hyväksyttävä tulos. Tulos, jota ei ole taulukossa väritetty on hyväksyttävä muttei toivottu.

Luonnetestin ihanneprofiilin osalta on huomioitava, että tässä yhteydessä "ei-hyväksytty" ei tarkoita, että itse testitulos olisi hylätty, vaan että kyseisen osa-alueen tulos on rodun ihanteeseen nähden hylkäävä. Luonnetesti on hyväksytty, kun koiran yhteispistemäärä on +75 tai enemmän. Ihanneprofiili perustuu rodun rotumääritelmään sekä rodun käyttötarkoitukseen huomioiden koirien yhteiskuntakelpoisuus ja hyvinvointi. Taulukossa 8 on esitetty luonnetestipisteiden jakauma vuosina 2014-2023.

Taulukko 7. Luonnetestitulokset osa-alueittain vuosina 2014-2023 (60 koiraa) ja rodun ihanneprofiili.

Osasuoritus	Tulos	Määrä	%-osuus
I Toimintakyky	+1a Kohtuullinen	19	31,7 %
	+1b Kohtuullisen pieni	22	36,7 %
	-1 Pieni	19	31,7 %
II Terävyys	+3 Kohtuullinen ilman jäljelle jäävää hyökkäyshalua	17	28,3 %
	+2 Suuri ilman jäljelle jäävää hyökkäyshalua	3	5,0 %
	+1a Pieni ilman jäljelle jäävää hyökkäyshalua	17	28,3 %

	+1b Koira, joka ei osoita lainkaan terävyyttä	23	38,3 %
III Puolustushalu	+3 Kohtuullinen, hillitty	23	38,3 %
	+2 Suuri, hillitty	3	5,0 %
	+1 Pieni	20	33,3 %
	-1 Haluton	14	22,3 %
IV Taisteluhalu	+3 Suuri	1	1,7 %
	+2a Kohtuullinen	12	20,0 %
	+2b Kohtuullisen pieni	15	25,0 %
	-1 Pieni	22	36,7 %
	-2 Riittämätön	10	16,7 %
V Hermorakenne	+2 Tasapainoinen	3	5,0 %
	+1a Hieman rauhaton	36	60,0 %
	+1b Hermostunein pyrkimyksin	18	30,0 %
	-1 Vähän hermostunut	3	5,0 %
VI Temperamentti	+3 Vilkas	14	23,3 %
	+2 Kohtuullisen vilkas	27	45,0 %
	+1 Erittäin vilkas	13	23,3 %
	-1a Häiritsevän vilkas	4	6,7 %
	-1c Impulsiivinen	1	1,7 %
VII Kovuus	+3 Kohtuullisen kova	4	6,7 %
	+1 Hieman pehmeä	52	86,7 %
	-2 Pehmeä	4	6,7 %
VIII Luoksepäästävyys	+3 Hyväntahtoinen, luoksepäästävä, avoin	47	78,3 %
	+2a Luoksepäästävä, aavistuksen pidättyväinen	7	11,7 %
	+2b Luoksepäästävä, hieman pidättyväinen	4	6,7 %
	-1a Selvästi pidättyväinen, ei yritä purra	2	3,3 %
IX Laukauspelottomuus	+ + + Laukausvarma	37	61,7 %
	+ + Laukauskokematon	21	35,0 %
	- Laukauskaltis	2	3,3 %

Taulukko 8. Luonnetestipisteiden jakauma vuosina 2014-2023 (60 koira).

Pisteet	Määrä	Osuus
Alle 0 pistettä	1	1,7 %
0-74 pistettä	7	11,7 %
75-100 pistettä	13	21,7 %

101-150 pistettä	25	41,7 %
151-200 pistettä	13	21,7 %
yli 200 pistettä	1	1,7 %

Luonnetestin pisteiden yhteismäärää merkittävämpää on kuitenkin koiran eri osa-alueista saamat tulokset eli se mistä yhteispistemäärä koostuu. Toimintakykyä ja taisteluhalu pihakoira tarvitsee alkuperäistehtävässään rotanpyytäjänä. Tulosten perusteella kumpikin ominaisuus on testatuilla pihakoirilla kohtuullinen tai pieni. Terävyys on pihakoirilla kohtuullinen, pieni tai sitä ei ole ollenkaan, eikä sillä ole jäljelle jäävää hyökkäyshalua. Pihakoirilla puolustushalu on pieni tai kohtuullinen. Hermorakenteeltaan pihakoira on hieman rauhaton. Koiran hermot kestävät testin osasuoritukset, vaikka se rasittuukin testin edetessä. Temperamenttiltaan pihakoirat ovat yleisesti vilkkaita, kohtuullisen vilkkaita tai erittäin vilkkaita. Kovuudeltaan suurin osa testatuista pihakoirista on hieman pehmeitä ja ne muistavat epämiellyttävät kokemukset. Pihakoirat näyttäytyvät laukaisuvarmoina koirina.

MH-luonnekuvaus

MH-luonnekuvauksessa koiran luonnetta kuvataan erilaisissa tilanteissa intensiteettiasteikolla. Mitta- asteikkona käytetään arvosanoja 1-5, jolloin 1 tarkoittaa pienempää aktiviteettia ja 5 suurempaa. Testiosioita on kymmenen (10), joissa kuvataan yhteensä 31 eri käyttäytymisreaktiota.

MH-luonnekuvauksen on suorittanut seitsemän pihakoira vuosina 2013-2024.

Rotuyhdistys on laatinut MH-luonnekuvauksen ihanneprofiilin pihakoiralla syksyllä 2019. Ihanneprofiilin laatimisessa on hyödynnetty myös rodun kotimaiden, Tanskan ja Ruotsin, MH-luonnekuvauksen ihanneprofiileja niiltä osin kuin kuvauksen osiot ovat yhdenmukaiset. Ihanneprofiili on tämän jalostuksen tavoiteohjelman liitteenä.

Pihakoiran ihanneprofiili on merkitty taulukkoon niin, että vihreällä on merkitty ihanteellinen tulos osa- alueesta ja punaisella ei-hyväksyttävä tulos. Tulos, jota ei ole taulukossa väritetty on hyväksyttävä mutta ei toivottu. MH-luonnekuvauksen ihanneprofiilin osalta on huomioitava, että tässä yhteydessä "ei-hyväksytty" ei tarkoita, että itse testitulos olisi hylätty, vaan että kyseisen osa-alueen tulos on rodun ihanteeseen nähden hylkäävä.

Jalostustarkastus

Yhdistys on järjestänyt kaksi jalostustarkastusta. Vuonna 2009 tarkastukseen osallistui 8 pihakoira ja vuonna 2011 tarkastukseen osallistui 7 pihakoira, joista suurin osa oli luoksepäästäviä ja ystävällisiä, useimmat avoimia, jokunen hieman pidättyväinen. Jalostustarkastuksessa luonteesta on kysytty ainoastaan luoksepäästävyydestä.

Yhdistys on laatinut syksyllä 2019 ihanneprofiilin tanskalais-ruotsalaiselle pihakoiralle käyttäytymisen jalostustarkastusta varten. Ihanneprofiili on jalostuksen tavoiteohjelman liitteenä 5.

Näyttelyt

Näyttelyarvostelulomakkeissa on käytössä luonnearviointi, josta ei kuitenkaan tallenneta merkintää koiran tietoihin jalostustietojärjestelmään, jolloin kattavaa tilastoa näistä ei ole mahdollista helposti koostaa. Näyttelyarvosteluissa ulkomuototuomarit kuvailevat arvosteltavan koiran luonnetta erilaisin adjektiivein, mutta kyseessä on aina subjektiivinen arvio ja yksittäisen ulkomuototuomarin henkilökohtainen kokemus koiran luonteesta on arvosteluiden maininnoista mahdotonta tehdä luotettavaa arviota.

Yleisesti ottaen pihakoirat ovat kuitenkin hyväluonteisia, lähestyttäviä ja käsiteltäviä koiranäyttelyiden arvostelutilanteissa. Koiranäyttelyihin ei lähtökohtaisesti viedä niitä koiria, jotka tiedetään suhtautuvan varautuneesti vieraan ihmisen lähestymiseen ja käsittelyyn. Myös koiran totuttaminen vieraan ihmisen käsittelyyn on suuressa roolissa koiranäyttelyissä käyttäytymisen kanssa. Näyttelyarvosteluissa mainitaankin usein nuorien koirien kohdalla "tarvitsee lisää kehätottumusta".

Erot eri maiden populaatioiden välillä

Eri maiden populaatioiden välillä ei pystytä osoittamaan suuria eroja luonteessa ja käyttäytymisessä. Ruotsissa vuosien 2004-2017 välillä BPH-testin on suorittanut hyväksytysti 201 pihakoira ja neljä testiä keskeytettiin. MH-luonnekuvaukseen osallistuvien määrä Ruotsissa on laskenut BPH- testaamisen yleistyttyä 2010-luvun alussa. Parhaimpina vuosina 2000-luvun puolivälissä luonnekuvauksen suoritti vuosittain keskimäärin 25-40 pihakoira, mutta viime vuosina määrä on ollut alle 10. Joitakin pihakoiria on suorittanut MH-luonnekuvauksen Tanskassa.

Sukupuolten väliset erot

Pihakoirilla ei ole nähtävissä suuria eroja sukupuolten välillä vaan enemmänkin kyse on yksilökohtaisista eroista. Pihakoirauros sopii myös perheen ensimmäiseksi koiraksi. Sukupuolesta riippumatta pihakoira tulee yleisesti toimeen muiden koirien ja eläinten kanssa, mutta tässä on suuri merkitys sosiaalistumiskaudella saaduilla positiivisilla kokemuksilla.

4.2.5 Käyttö- ja koeominaisuudet

Rodun alkuperäinen käyttö

Pihakoira on lähtöisin Tanskasta ja Etelä-Ruotsista, jossa niitä on luultavasti ollut maatiloilla jo 1700-1800 -luvuilla. Pihakoiralla on ollut moninaisia tehtäviä maatilojen pihapiireissä; se vahti pihaa ja ilmoitti haukunnallaan vieraiden saapumisesta, pyydysti tuhoeläimiä, ajoi ketut pois kanaloista sekä oli mukana isännän kanssa metsällä ja emännän kanssa hakemassa lehmiä laitumelta. Erityisen tärkeä tehtävä oli myös olla mukana lasten touhuissa ja leikeissä.

Käyttöominaisuuksien säilyttäminen

Vaikka nykyään suurin osa pihakoirista toimii seura- ja harrastuskoirana ja enää harvat pääsevät toteuttamaan täysin historiallista käyttötarkoitustaan maatilalla yleiskoirana, tulee pihakoiran rakenteellisten ominaisuuksien sekä luonneominaisuuksien olla sellaiset, että se pystyy yhä edelleen nämä tehtävät hoitamaan.

Jalostuksessa tulisi kiinnittää huomiota siihen, että koira on toimintakykyinen ja motivoitunut toimimaan itsenäisesti ilman jatkuvaa ihmisen ohjausta, ja sillä on pihakoiralle ominainen vahti- ja saalisvietti.

Haukkumattomuus ei ole toivottava ominaisuus haukkumalla vieraista ilmoittavalle vahtikoiralle.

Kokeet

Pihakoirat ovat vakiinnuttaneet asemansa agilitykoirana, mikä on nähtävissä viimeisen kymmenen vuoden aikana kaksinkertaistuneella kisasuoritusten määrällä (taulukko 9). Suomessa onkin jo useita agility- ja hyppyvalion arvon saavuttaneita pihakoiria. Rally-toko on lajin virallistumisen myötä nostanut suosiotaan rodun parissa ja osallistumismäärät virallisiin kilpailuihin ovat kasvaneet. Suomessa on tällä hetkellä muutamia rally-tokovalion arvon saavuttaneita pihakoiria. Muita pihakoirien kanssa harrastettavia lajeja ovat muun muassa toko, mejä, nosework ja pelastuskoiratoiminta.

Taulukko 9. Suoritusten määriä eri harrastuslajeissa vuosina 2015-2024.

	2024	2023	2022	2021	2020	2019	2018	2017	2016	2015
<i>Agility</i>	1493	1434	1467	783	636	920	999	999	970	781
<i>Nosework</i>	41	26	9	-	1	-	-	-	-	-
<i>MEJÄ</i>	1	-	-	1	-	-	4	1	-	1
<i>Rally-toko</i>	136	109	75	43	45	91	65	65	43	17
<i>Toko</i>	1	6	6	12	9	9	11	4	4	1

Hyötykoira, virka- tai muu työkäyttö

Pelastuskoirakokeisiin on osallistunut useampi pihakoira ja muutama niistä on suorittanut myös viranomaistarkastuksen, jolloin ne ovat saaneet luvan toimia hälytysetsintäkoirina paikallisessa hälytysryhmässä.

Useat pihakoirat toimivat vapaaehtoistyössä Suomea Kennelliiton kaverikoirina ja lukukoirina. Yksi pihakoira on valmistunut kuulukoiraaksi ja joitakin pihakoiria toimii diabeetikkoerhojäsenenä omahoidon tukena hypokoirana. Pihakoirat ovat toimineet myös aktiivisesti osana tutkimusprojektia, jossa koirien hajuaistia pyritään käyttämään apuna syövän tunnistamisessa.

Alkuperäiset, rodunomaiset käyttäytymistarpeet ja niiden täyttäminen

Vilkkaana ja energisenä koirana pihakoira tarvitsee mahdollisuuden päivittäiseen toimintaan. Monelle pihakoiralle mieluista rodunomaista puuhaa ovat kaivaminen ja hiirijahti. Valtaosa pihakoirista elää nykyään kaupunkiympäristössä, jossa alkuperäisten käyttäytymistarpeiden toteuttaminen ei välttämättä ole samalla tavalla mahdollista kuin maaseutumaisessa ympäristössä tai ennen maaseudulla. Tämän vuoksi olisikin tärkeää kiinnittää huomiota siihen, että koiralla on mahdollisuus toteuttaa rodunomaisia käyttäytymistarpeita kuten kaivamista, etsimistä ja leukojen käyttöä.

4.2.6 Käyttäytyminen kotona sekä lisääntymiskäyttäytyminen

Yksinoloon liittyvät ongelmat

Rodussa ei ole yleistynyt ongelmaa yksinolon kanssa, vaan yksinoloon liittyvät haasteet ovat yksittäisiä ja yksilökohtaisia. Osa koirista ovat vähemmän itsenäisiä ja vahvasti kiintyneitä omaan perheeseensä, mikä näkyy eroahdistuksena koiran jäädessä kotiin yksin.

Lisääntymiskäyttäytyminen

Urokset astuvat pääsääntöisesti luonnollisesti ja itsenäisesti. Pienellä osalla uroksia on puutteellinen sukuvietti, jonka takia astuminen ei onnistu tai uros ei ole kiinnostunut nartuista.

Nartuilla ensimmäiset juoksut alkavat pääsääntöisesti 8-10 kk ikäisenä. Keskimääräinen juoksujen väli on 6-9 kuukautta. Pääsääntöisesti nartuilla on säännölliset juoksut ja pienellä osalla juoksukierto on epäsäännöllinen tai siinä esiintyy muunlaisia häiriöitä kuten esimerkiksi huomaamattomat/heikot juoksut tai pitkittyneet juoksut (yli 1kk). Noin 52 % nartuista ei ole havaittavissa huomattavia valeraskausoireita, jotka aiheuttaisivat haittaa normaalissa arjessa ja koira on oma itsensä. Noin kolmasosalla (30 %) on lieviä oireita, jolloin koira on tavallista rauhallisempi tai ruokahaluttomampi. Voimakkaista oireista kärsiviä on hieman alle viidesosa (18 %). Voimakkaat valeraskausoireet hankaloittavat normaalia arkielämää merkittävästi ja aiheuttaa koiralle tarpeettoman voimakasta stressiä. Voimakkaista oireista kärsivä koira hoivaa kuvitteellisia pentuja ja erittää maitoa. Voimakkaista valeraskausoireista kärsivä narttu on suositeltavaa steriloida.

Narttujen osalta astutukset sujuvat pääosin luonnollisesti ja vain harvoissa tapauksissa narttu ei ole antanut uroksen astua yrityksestä huolimatta. Lähes aina astutus on johtanut tiinehtymiseen, mikä kertoo rodun hyvästä tiinehtyvyydestä ja tiinehtymisongelmat ovat harvassa. Nartut hoitavat pentujaan erinomaisesti eikä hoivavietissä ole kyselyn vastausten perusteella ongelmia.

Sosiaalinen käyttäytyminen

Luonne- ja käyttäytymiskyselyyn 29.2.2020 mennessä vastanneista omistajista 55 % ilmoittaa, että koira ei ole koskaan osoittanut arkuutta kohdatessaan vieraan ihmisen ja 45 % koirista on osoittanut arkuutta kerran tai useammin. Harvoin tai silloin tällöin arkuutta vieraita kohdatessaan osoittaa 62 % koirista ja 20 % tekee näin lähes joka kerta tai joka kerta. Tapauksissa, joissa koira on osoittanut arkuutta, koira on vetäytynyt pois päin ja/tai väistänyt kontaktia vieraalta ihmiseltä tai mennyt lopulta tutustumaan hieman varautuneesti. Yksittäisissä tapauksissa omistaja ilmoittaa, että koira murisee vieraille, lähestyy ihmisiä aina häntä alhaalla ja hiipien.

Pihakoirat tulevat pääsääntöisesti toimeen hyvin myös samaa sukupuolta olevien koirien kanssa sekä eri rotuisten koirien kanssa.

Pelot ja ääniherkkyys

Vuosina 2014-2023 luonnetestatuista pihakoirista laukausvarmoja on noin 62 %. Luonne- ja käyttäytymiskyselyn perusteella noin 72 % ilmoittaa, ettei koira ole ääniherkkä tai pelkää kovia ääniä. Pihakoirat reagoivat jonkin verran koviin ja yllättäviin ääniin valpastuen tai säpsähtäen, mutta eivät kuitenkaan panikoi tai pelkää niitä. Eniten pelkoa herättäviä ääniä ovat ilotulitteet ja pölynmuri.

Luonne- ja käyttäytymiskyselyn vastausten perusteella on nähtävissä, että rodussa esiintyy jonkin verran arkuutta erilaisille pinnoille kuten ritalat, aukkoiset materiaalit ja liukkaat pinnat.

Ikään liittyvät käytöshäiriöt

Pelot ja ääniherkkyys alkaa tai pahenee ja yleistyy yleensä iän myötä.

Rakenteelliset tai terveydelliset seikat, jotka voivat vaikuttaa koirien käyttäytymiseen

Arkuuden, aggressiivisuuden sekä eroahdistuksen syynä voi olla myös jokin sairaus tai kipu nivelissä. Nivelrikkokipu tai kipu esimerkiksi selässä voivat vaikuttaa koiran käyttökseen monin eri tavoin.

4.2.7 Yhteenveto rodun käyttäytymisen ja luonteen keskeisimmistä ongelmakohdista sekä niiden korjaamisesta

Keskeisimmät ongelmakohdat

Pihakoiran tulee olla luoksepäästävä, ystävällinen ja avoin. Pihakoiralta puuttuu terriereille ominainen kiivaus. Rotumääritelmä kuvaa tanskalais-ruotsalaista pihakoiraa valppaaksi, tarkkaavaiseksi ja eloiseksi. Vihaisuus tai voimakas

arkuus ovat hylkääviä virheitä. Aggressiivisuus tai vähäinenkin arkuus ei ole toivottavaa ajatellen koiran omaa hyvinvointia ja selviytymistä nyky-yhteiskunnan vaatimuksista. Pääsääntöisesti pihakoirat ovat luonteeltaan rotumääritelmän mukaisia. Pihakoirilla tavataan jonkin verran vahtikoirille tyypillistä pidättyväisyyttä ja varautuneisuutta.

Ongelmien syyt ja vähentäminen

Kasvattajia kannustetaan kiinnittämään huomiota jalostukseen valittavien koirien luonteisiin ja käyttötarkoituksen mukaisiin luonneominaisuuksiin, niin että pihakoira säilyy valppaana, kykenevänä, ystävällisenä ja helposti lähestyttävänä seura- ja harrastuskoirana ja etteivät ei-toivotut luonneominaisuudet ja -piirteet lisäänty ja pääse yleistymään. Toivottavia ominaisuuksia eivät myöskään ole kyvyttömyys rauhoittua/rentoutua kiihdyttävän tilanteen jälkeen, eroahdistus, alentunut stressinsietokyky arkipäiväisissä tilanteissa, ääni- tai pinta-arkuus.

Jotta rodun luonteesta ja luonneominaisuuksista saataisiin entistä enemmän objektiivista ja tilastoitua tietoa, tulisi luonteen testaamista tehdä entistä systemaattisemmin. Tietoa saadaan muun muassa luonnetesteistä, MH-luonnekuvauksista, käyttäytymisen jalostustarkastuksista sekä kaupallisista koiran kognitiivisiin ominaisuuksiin keskittyvistä SmartDOG-testeistä.

Tanskalais-ruotsalaiselle pihakoiralle on laadittu ihanneprofiilit kolmeen ensiksi mainittuun testimuotoon, jotka ovat tämän jalostuksen tavoiteohjelman liitteenä. Testaamalla jatkossa enemmän jalostukseen käytettäviä koiria ja niiden jälkeläisiä saadaan pitkällä aikavälillä tarkempi kuva populaation luonteesta sekä luonneominaisuuksista ja löydetään mahdollisesti keinoja vahvistaa toivottuja luonneominaisuuksia oikeilla jalostusvalinnoilla.

Kasvattajilla on suuri merkitys pentujen sosiaalistamisessa ennen luovutusta, jotta pennut saavat mahdollisimman hyvät lähtökohdat elämälleen uudessa kodissa. Kasvattajan tulee antaa myös tarpeeksi opastusta pennun uusille omistajille siitä, miten sosiaalistamista jatketaan luovutuksen jälkeen uudessa kodissa, jotta koko sosiaalistumiskausi tulee käytettyä koiran loppuelämän kannalta mahdollisimman tarkoin hyödyksi. Luonne- ja käyttäytymiskyselyn vastausten perusteella erityistä painoarvoa sosiaalistumiskaudella tulisi antaa eri ikäisten ja näköisten miespuolisten henkilöiden sekä lasten kohtaamiseen. Myös erilaiset pinnat on syytä sisällyttää osaksi sosiaalistamiskauden ohjelmaa.

4.3 Terveys ja lisääntyminen

Yleisesti ottaen pihakoira tunnetaan terveenä ja pitkäikäisenä rotuna. Kuten kaikilla koiraroduilla, myös pihakoiralla esiintyy kuitenkin perinnölliseksi luokiteltavia vikoja ja sairauksia. Kartoittaakseen rodun terveyttä Suomen Tanskalais-ruotsalaiset pihakoirat ry toteutti vuonna 2019 terveystarkastuksen, johon saatiin 631 vastausta. Kennelliiton terveystarkastus ajalta 2019- 5/2025 saatiin vastauksia 169 pihakoiran osalta. Rodun terveyden tilanne on hyvä, vaikka valitettavasti allergiat edelleen tulevat esiin tilastoissa, jonka vuoksi kasvattajien tulee olla entistä tarkempia jalostuskoiria valitessaan. Kennelliiton terveystarkastuksen yhteenveto liitteessä 7.

4.3.1 PEVISA-ohjelmaan sisällytetyt sairaudet ja viat

Rodun ensimmäinen PEVISA-ohjelma otettiin käyttöön 1.7.2016 ja se oli voimassa 31.12.2020 saakka. Ohjelmaa on jatkettu samansisältöisenä ajalla 1.1.2020-31.12.2025. Ohjelmalle haettiin jatkoaikaa vuoden 2026 loppuun.

Ohjelmaa on päätetty jatkaa samansisältöisenä lonkkalausuntojen ja polvilaukuntojen osalta. Silmälausuntojen osalta tehdään *muutos* ajalle 1.1.2027-31.12.2031

Pentujen vanhemmista tulee olla ennen astutusta annettu lonkkakuvauslausunto ja astutushetkellä voimassa oleva polvitarkastuslausunto sekä silmätarkastuslausunto. Rekisteröinnin raja-arvo on lonkkaniveldysplasian aste C ja tuloksen C saanut koira pitää parittaa tuloksen A tai B saaneen koiran kanssa. Rekisteröinnin raja-arvona on lisäksi patellaluksaation aste 1 ja tuloksen 1 saanut koira pitää parittaa tuloksen 0 saaneen koiran kanssa. Pentujen vanhemmilla tulee olla ennen astutusta annettu silmätarkastuslausunto. Pentujen vanhemmilla tulee olla ennen astutusta annettu silmätarkastuslausunto, jonka alaikäraja on 12kk.

4.3.1.1 Patellaluksaatio

Patellaluksaatio eli polvilumpion sijoiltaanmeno on yleensä aina perinnöllinen, vaikka se näennäisesti voi tulla esiin tapaturman seurauksena. Patellaluksaatioissa polvilumpio siirtyy normaalilta paikaltaan reisiluun alapään telaurasta polven etupuolet sen sisäpuolelle. Oireet vaihtelevat vaikeusasteen (I-V) mukaan.

Arvostelussa käytetään Putnamin asteikkoa. Luksaatio voi olla mediaalinen ja/tai lateraalinen.

0

Polvilumpio ei luksoidu.

- Aste 1 Polvinivel on lähes normaali. Polvilumpiota voidaan liikutella helpommin kuin normaalisti ja patella saadaan luksoitumaan, mikäli polvea samalla ojennetaan. Patella saattaa luksoitua ajoittain, mutta se palautuu itsestään paikoilleen. Polvilumpion suoran siteen kiinnityskohta saattaa olla lievästi kiertynyt.
- Aste 2 Polvilumpio on tavallisesti paikoillaan raajan ollessa ojennettuna. Lumpio luksoituu polvea koukistettaessa tai rotatoitaessa (kierrettäessä) ja pysyy poissa telaurasta, kunnes se asetetaan takaisin paikoilleen. Sääriluun (tibia) yläosa on kiertynyt jopa 30 astetta sisäänpäin (pienet koirat).
- Aste 3 Polvilumpio on yleensä luksoituneena. Lumpio saadaan asetettua tilapäisesti paikoilleen. Sääriluun yläosa on kiertynyt jopa 30–60 astetta.
- Aste 4 Polvilumpio on pysyvästi sijoiltaan, eikä se pysy telaurassa ilman leikkausta. Sääriluun yläosa kiertynyt jopa 90 astetta.

Patellaluksaation tarkkaa periytymistä ei ole selvitetty. Lieviä tapauksia ei aina hoideta, koska ne eivät välttämättä aiheuta pienikokoiselle koiralle ongelmia. Vaikeamman asteen luksaatioissa hoito voi vaatia leikkausta. (Lappalainen 2016).

Vuosina 2014-2023 syntyneiden pihakoirien patellaluksaatiotulokset on esitetty taulukossa 10 ja taulukossa 11 on esitetty %-osuudet patellaluksaatiosta.

Taulukko 10. Patellaluksaatio, syntymävuosi 2014-2023.

<i>Vuosi</i>	<i>Syntyneitä</i>	<i>0</i>	<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>	<i>operoitu</i>	<i>Yhteensä</i>
2014	129	59	3	1	2	0	-	65
2015	138	66	1	3	0	0	-	70
2016	142	69	4	1	0	0	-	74
2017	153	71	6	2	0	0	-	79
2018	179	89	9	3	0	0	-	101
2019	172	101	5	1	1	0	-	108
2020	237	109	4	3	1	0	-	117
2021	229	93	3	1	0	0	-	97
2022	193	68	3	0	0	0	-	71
2023	139	47	2	1	0	0	-	50
<i>Yhteens</i>	1711	772	40	16	4	0	-	832

Taulukko 11. Patellaluksaatio %-osuudet, syntymävuosi 2014-2023.

<i>Vuosi</i>	<i>Tutkittu</i>	<i>0</i>	<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>	<i>operoitu</i>
2014	50 %	91 %	5 %	2 %	3 %	0 %	-
2015	51 %	94 %	1 %	4 %	0 %	0 %	-
2016	52 %	93 %	5 %	1 %	0 %	0 %	-
2017	52 %	90 %	8 %	3 %	0 %	0 %	-
2018	56 %	88 %	9 %	3 %	0 %	0 %	-
2019	63 %	94 %	5 %	1 %	1 %	0 %	-
2020	49 %	93 %	3 %	3 %	1 %	0 %	-
2021	42 %	96 %	3 %	1 %	0 %	0 %	-
2022	37 %	96 %	4 %	0 %	0 %	0 %	-
2023	36 %	94 %	4 %	2 %	0 %	0 %	-
<i>Yhteensä</i>	49 %	93 %	5 %	2 %	0 %	0 %	-

Rodun kannalta tilannetta polvien osalta voidaan pitää hyvänä sekä tutkittujen koirien määrän että tutkimustulosten suhteen: vuosina 2014–2023 syntyneistä koirista yhteensä 832 (49 %) on polvitarkastettu, näistä 93 % on ollut terveitä (0/0). Polvitulos 1 on 5 %:lla koirista ja tätä huonompi polvitulos 2 %:lla koirista. Pääosa tehdyistä polvitutkimuksista on tehty alle 3- vuotiaille koirille. Polvivikaisten koirien jälkeläisillä esiintyy polvivikaa todennäköisemmin kuin tervepolvisten vanhempien jälkeläisillä.

Ruotsissa on vuosina 2014 - 2023 syntyneitä pihakoiria yhteensä 8208, näistä polvitutkittuja on 265 koiraa (3,2 %). Terveet polvet tutkituista koirista on 259, 1 tuloksen saaneita koiria on neljä ja 2 tuloksen saaneita kaksi koiraa. Norjasta ja Tanskasta ei ole saatavilla vertailukelpoisia polvitilastoja.

4.3.1.2 Lonkkaniveldysplasia

Lonkkanivelen kasvuhäiriö eli "lonkkavika", (engl. hip dysplasia, HD) on koirien yleisin luuston ja nivelten kasvuhäiriö. Se voidaan määritellä perinnölliseksi lonkkanivelen löysyydeksi. Lonkat ovat syntymähetkellä silmämääräisesti normaalit, mutta muutokset alkavat jo pennun ensimmäisten elinviikkojen aikana. Löysyys johtaa reisiluun pään ja lonkkamaljan riittämättömään kontaktiin. Alueelle kohdistuu epänormaalin suuri paine, joka on sitä suurempi mitä pienempi kontaktialue on. Lonkkanivelen kasvuhäiriö johtaa usein nivelrikkoon.

Lonkkanivelen kasvuhäiriön perimmäistä syytä ei tiedetä, mutta se periytyy kvantitatiivisesti eli siihen vaikuttaa useita eri geenejä. Myös ympäristöllä on vaikutusta lonkkavian ilmenemiseen ja vaikeusasteeseen. Nuorilla koirilla oireina voivat olla takajalkojen ontuminen, "pupuhypely", ylösnousuvaikeudet levon jälkeen, liikkumishaluttomuus ja naksateleva ääni kävellessä. Oireet voivat vähentyä selvästi tai loppua kokonaan jopa useiksi vuosiksi, kun nivelen ympärille muodostuva sidekudos vähentää nivelen löysyyttä. Aikuisilla koirilla oireiden syynä on nivelrikko ja tyypillisiä oireita ovat takajalkojen ontuminen ja jäykkyys liikkeessä. Lonkkanivelen kasvuhäiriön ja siitä johtuvan nivelrikon hoidossa on ruokinnalla keskeinen merkitys, sillä ylipaino pahentaa oireita.

Lonkkavian vastustamisohjelma perustuu lonkkien röntgenkuvaukseen. Suomessa käytetään FCI:n vahvistamaa kansainvälistä lonkkaniveldysplasian arvosteluasteikkoa:

- A. Ei muutoksia
- B. Lähes normaali/rajatapaus
- C. Lievä dysplasia
- D. Kohtalainen (keskivaikea) dysplasia
- E. Vaikea dysplasia

Vuosina 2014-2023 syntyneiden koirien lonkkaniveldysplasiatulokset on esitetty taulukossa 12 ja taulukossa 13 on esitetty lonkkaniveldysplasia %-osuudet.

Taulukko 12. Lonkkaniveldysplasia, syntymävuosi 2014-2023.

Vuosi	Syntyneitä	A	B	C	D	E	Yhteensä
2014	129	18	31	12	1	0	62
2015	138	22	29	14	2	0	67
2016	142	21	32	19	1	1	74
2017	153	27	27	22	6	2	84
2018	179	33	36	29	6	4	108
2019	172	35	37	32	5	4	113
2020	237	47	36	38	6	1	128
2021	229	34	31	35	1	2	103
2022	193	25	25	25	2	0	77
2023	139	14	15	17	1	1	48
Yhteensä	1711	276	299	243	31	15	864

Taulukko 13. Lonkkaniveldysplasia %-osuudet, syntymävuosi 2014-2023.

Vuosi	Tutkittu	A	B	C	D	E
2014	48 %	29 %	50 %	19 %	2 %	0 %
2015	49 %	33 %	43 %	21 %	3 %	0 %
2016	52 %	28 %	43 %	26 %	1 %	1 %
2017	55 %	32 %	32 %	26 %	7 %	2 %
2018	60 %	31 %	33 %	27 %	6 %	4 %
2019	66 %	31 %	33 %	28 %	4 %	4 %
2020	54 %	37 %	28 %	30 %	5 %	1 %
2021	45 %	33 %	30 %	34 %	1 %	2 %
2022	40 %	32 %	32 %	32 %	3 %	0 %
2023	35 %	29 %	31 %	35 %	2 %	2 %
Yhteensä	50 %	32 %	35 %	28 %	4 %	2 %

Nuorena koirakannassa (vuosina 2017-2021 syntyneet) on nähtävissä, että C lonkkaisten osuus on lisääntynyt ja D lonkkaisten osuus on vähentynyt.

Lonkkaindeksi

Suomen Kennelliitto laskee pihakoirille lonkkaindeksiin, joka on ennuste koiran geneettisestä tasosta eli jalostusarvosta lonkkaterveyden suhteen. Koiran indeksiin vaikuttavat paitsi sen oma tulos myös kaikki sukulaistulokset, jotka löytyvät Kennelliiton jalostustietojärjestelmästä. Indeksilaskennassa otetaan huomioon myös tuloksiin vaikuttavia ympäristötekijöitä kuten koiran ikä, sukupuoli, syntymävuosi sekä lausunnon antaja.

Lonkkaindeksi kuvaa koiran tasoa suhteessa vertailujoukkoon eli laskennassa mukana olevien saman rodun koirien keskitasoon. Kunkin rodun indeksit standardoidaan siten, että vertailujoukon keskiarvoksi tulee 100. On hyvä huomioida, että eri roduille ja saman rodun eri maissa oleville populaatioille lasketut indeksit eivät ole vertailukelpoisia keskenään.

Koira, jonka lonkkaindeksi on yli 100, on jalostusarvoltaan lonkkien osalta keskiarvoa parempi ja koira, jonka lonkkaindeksi on alle 100, on jalostusarvoltaan rodun keskiarvoa huonompi. Kun jalostusyhdistelmän uroksen ja nartun indeksien keskiarvo on yli 100 (tai summa yli 200), ovat pennut odotusarvoltaan rodun keskitasoa parempia. Rodun lonkkaterveys paranee vähitellen, jos jalostusyhdistelmien indeksit ovat systemaattisesti suurempia kuin 100.

Periytymisaste

Tanskalais-ruotsalaisen pihakoiran lonkkatulosten periytymisasteen arvio oli 0,46 (marraskuu 2022). Monitekijäisissä ominaisuuksissa, kuten lonkat, koiran ilmiäsu muodostuu useiden geenien ja ympäristön yhteisvaikutuksesta. Periytymisaste kertoo, kuinka suuri osuus eläinten välisistä eroista ominaisuudessa johtuu perinnöllisistä tekijöistä. Se myös kuvaa aineiston käyttökelpoisuutta ominaisuuden jalostuksessa eli sen perusteella nähdään kuinka hyvin aineisto tuo koirien välisiä eroja esiin. Siten se kuvaa myös jalostettavuutta. Pienen periytymisasteen ominaisuudessa on tärkeä huomioida myös sukulaisten tulokset. Mitä suurempi periytymisaste, sitä nopeammin jalostuksessa voidaan edistyä. Edistyminen on aina mahdollista, kun periytymisaste on yli nollan. Jos kaikilla koirilla on ominaisuudesta samat geenimuodot, ei eläinjoukossa ole perinnöllisiä eroja. Silloin periytymisaste on nolla, vaikka ominaisuus olisi vahvastikin perinnöllinen. Periytymisastetta pidetään kohtalaisena, jos se on yli 0,20 ja korkeana, jos se on yli 0,35-0,40. Periytymisaste on sitä suurempi mitä paremmin ominaisuuteen vaikuttavat ympäristötekijät pystytään vakioimaan.

Ruotsissa vuosina 2014-2022 syntyneistä koirista (7416) on tutkittu lonkat 2112 koiralta. A tai B tuloksen saaneita koiria on 1550, C tuloksen saaneita 573, D tuloksen saaneita 70 ja E tuloksen saaneita 67 koiraa. Norjassa on vuosina 2013 - 2022 syntyneistä koirista (4546) on tutkittu lonkat 1728 koiralta. A tai B tuloksen saaneita koiria on 1144, C tuloksen saaneita 447, D tuloksen saaneita 114 ja E tuloksen saaneita 23. Tanskasta ei ole vertailukelpoisia lonkkatilastoja saatavilla.

4.3.1.3 Perinnölliset silmätaudit

Tanskalais-ruotsalaisten pihakoirien silmiä on alettu tarkastaa Suomessa laajemmin vuonna 2011. Tutkituista koirista terveiksi todettuja on suurin osa, 87 %. Yleisimmät diagnoosit ovat Distichiasis ja PPM iris-iris.

Taulukossa 14 on esitetty syntymävuoden perusteella silmätarkastukset vuosina 2014-2023 ja taulukossa 15 silmätarkastuksien diagnoosit vuosilta 2014-2023.

Taulukko 14. Silmätarkastuksien diagnoosit vuosilta 2014-2023.

<i>Vuosi</i>	<i>Syntyneitä</i>	<i>Tutkittu</i>	<i>Tutkittu %</i>	<i>Terveitä</i>	<i>Terveitä %</i>
2014	129	63	49 %	56	89 %
2015	138	63	46 %	55	87 %
2016	142	70	49 %	56	80 %
2017	153	71	46 %	62	87 %
2018	179	96	54 %	80	83 %
2019	172	94	55 %	87	93 %
2020	237	98	41 %	83	85 %
2021	229	88	38 %	80	91 %
2022	193	62	32 %	57	92 %
2023	139	39	28 %	33	85 %
<i>Yhteensä</i>	1711	744	44 %	649	87 %

Taulukko 15. Silmätarkastuksissa diagnosoidut silmäsairaudet vuosina 2014-2023.

<i>Diagnoosi</i>	<i>Esiintymiä</i>
CEA, CRD/CH, Todettu	1
Distichiasis, todettu	39
Distichiasis/Ektooppinen cilia, Todettu	15
Ei todettu perinnöllisiä silmäsairauksia	646
Kaihin laajuus, Lievä	3
Katarakta, jonka sijaintia ei ole määritelty, Epäilyttävä	1
Kortikaalinen katarakta, Epäilyttävä	1
Kortikaalinen katarakta, Todettu	5
Lasiaisen rappeuma, Todettu	4
Lasiaisprolapsi/lasiaisvuoto, Todettu	1
Linssiluksaatio, Todettu	1
Muu vähämerkityksellinen kaihi, Todettu	6
Nukleaarinen katarakta, Todettu	1
Näköhermon vajaakehitys / mikropapilla, Todettu	1
PHTVL/PHPV, avoin	1
Posterior polaarinen katarakta, Todettu	1
PPM, iris-iris, Todettu	19
Puutteellinen kyynelkanavan aukko, Todettu	4
RD, multifokaali, Todettu	3
Silmämuutosten vakavuus, Kohtalainen	1
Silmämuutosten vakavuus, Lievä	36

Ruotsissa 2014 - 2022 syntyneistä koirista (7416) alle 1 % on silmätarkastettu. Tutkituista terveitä koiria on 44 ja sairaita kolme koiraa. Kahdella on todettu kaihi ja yhdellä PDL normaali.

Primaarinen linssiluksaatio eli PLL

Primaarissa linssiluksaatiossa linssin kiinnityssäikeet rappeutuvat ja linssi vähitellen irtoaa paikaltaan. Linssin luksoituminen silmän etukammioon aiheuttaa myös silmänpaineen nousua, joka uhkaa näkökykyä nopeasti. Tila on kivulias ja vaatii hoidoksi usein linssin kirurgisen poiston. Sairaus on perinnöllinen ja siihen on olemassa geenitesti.

Sairasta koiraa, sen vanhempia ja jälkeläisiä ei pääsääntöisesti pidä käyttää jalostukseen. Geenitestin tulosten perusteella kantajia voidaan käyttää jalostukseen geneettisesti terveen kumppanin kanssa. (Jalomäki et al. 2016)

Jalostustoimikunta on vuonna 2017 lisännyt PLL geenitestin jalostussuosituksiin. Jalostuskoiran tulee olla DNA-testattu PLL:n varalta tai koiran tulee olla todettu terveeksi PLL:n osalta molempien vanhempiensa testin perusteella. Kahta PLL kantajaa ei tule yhdistää. Pihakoirille on avattu sähköinen läheteen tilaus PLL-testin osalta vuonna 2023 ja tulokset tulevat näkymään jalostustietojärjestelmässä. Yhdistyksen ylläpitämään PLL-listaan on tähän mennessä ilmoitettu 1247 pihakoiran tiedot, joista 1158 on tervettä, 84 PLL-kantajaa sekä viisi (5) PLL-sairasta koiraa.

PPM (persistent pupillary membranes)

PPM ovat synnynnäisiä sikiöaikaisten verisuonten ja kalvojen jäänteitä iiriksessä eli värikalvossa. Vakavimmat asteet, joissa jäänteet kiinnittyvät linssin etupinnalle tai sarveiskalvon sisäpinnalle, voivat vaikuttaa näkökykyyn. (Jalomäki et al. 2016) Suomessa PPM iris-iris on todettu 19 pihakoiralla, joista kolme (3) on tuontikoiria.

Distichiasis ja Ektooppinen cilia (ylimääräiset ripset)

Ylimääräisten ripsien (distichiasis ja ektooppinen cilia) karvatuppi sijaitsee luomirauhasessa tai sen vieressä. Distichiasiksessa, joka on näistä lievempi, karva kasvaa ulos luomen vapaasta reunasta. Oireet riippuvat karvan paksuudesta ja kasvusuunnasta. Ektooppinen cilia kasvaa luomen sisäpinnan sidekalvon läpi ja aiheuttaa lähes aina voimakkaat kipuoireet (sivistys, hankaaminen ja vetistys) ja sarveiskalvovaurioita. Hoitona on tarvittaessa ripsien nyppiminen tai karvatuppien tuhoaminen joko polttamalla tai jäädyttämällä (distichiasis) tai ripsen ja karvatupen poistaminen kirurgisesti (ektooppinen cilia). Ylimääräisten ripsien merkitys koiralle on usein melko vähäinen, jolloin koiria voi perustellusta syystä käyttää jalostukseen, mutta mieluiten terveen kumppanin kanssa. Vakavia tapauksia (ektooppinen cilia ja selkeitä oireita aiheuttavat distichiat) ei kuitenkaan pidä käyttää jalostukseen. (Jalomäki et al. 2016) Suomessa Distichiasis on todettu 39 pihakoiralla ja Ektooppinen cilia on todettu 19 pihakoiralla.

4.3.2 Muut rodulla todetut merkittävät sairaudet ja viat

4.3.2.1 Purenta, hammaspuutokset ja hampaiden kasvuhäiriöt

Pihakoiralla kuuluu olla leikkaava purenta, mutta tasapurentakin sallitaan. Lisäksi esiintyy ala- sekä yläpurentaa. Pihakoiran historiassa on lyhyt ajanjakso, jolloin on jopa suositettu jalostuksessa alapurentaisia koiria, sillä uskottiin, että koira olisi silloin parempi rotanpyydyttäjä. Lievä purentavika on lähinnä kosmeettinen ongelma, mutta vakavammissa tapauksissa voidaan joutua poistamaan tai hiomaan koiran hampaita, jotta leuat asettuvat normaalisti. Purentavikoja voivat aiheuttaa hampaiden asentovirheet tai leukaluiden epäsuhtainen pituus toisiinsa nähden. Leukaluuperäiset purentaviat ovat yleensä perinnöllisiä, mutta niiden periytymiskaavaa ei tunneta.

Hammaspuutokset ovat useimmiten yksittäisiä välihampaan puutoksia, eivätkä haittaa koiran normaalia elämää. Hammaspuutokset kuitenkin tapaavat kertaantua, mikäli niihin ei kiinnitetä jalostuksessa huomiota. Seurannan kannalta olisi tärkeää, että näyttelyssä kaikki purentavajavuudet huomioitaisiin arvostelussa. Jos jokin maitohammas puuttuu, suurella todennäköisyydellä puuttuu myös vastaava pysyvä hammas.

Tavallisimmin hammaspuutokset esiintyvät välihampaissa eli premolaareissa (merkitään kirjaimella P), ja selvä aukko on hammasrivissä havaittavissa. Poskihampaita eli molaareja (merkitään kirjaimella M) voi puuttua, ja se on aina vakava virhe. Tavallisimmin puuttuu M3 eli viimeinen ja pienin poskihammas alhaalta. Vuoden 2019 terveystarkastuksessa hammaspuutoksia ilmoitettiin alla olevan taulukon 16 mukaisesti.

Taulukko 16. Pysyvien hampaiden puutokset (terveystarkastus 2019).

<i>Puuttuuko koiraltasi synnynnäisesti pysyviä hampaita?</i>	<i>Lukumäärä (koiraa)</i>
<i>koiralla on kaikki hampaat, hampaat on laskettu</i>	311
<i>välihampaita</i>	54
<i>poskihampaita</i>	15
<i>etuhampaita</i>	5
<i>en osaa sanoa, hampaita ei ole laskettu</i>	246

4.3.2.2 Allergia, iho-ongelmat ja korvatulehdukset

Allerginen reaktio on elimistön yliherkkyysoire. Usein allergiat esiintyvät atopiana eli ihon punoituksena ja kutinana erityisesti talpissa, kainaloissa, vatsassa, varpaiden välissä ja hännänjuuressa. Toistuvat korvatulehdukset ovat eräs

tavallisimmista atoopikon iho-oireista. Allergiseen reagointiin voi myös liittyä suolisto- sekä silmäoireita. Allergia ja atopia on elinikäinen vaiva, eikä näitä voida parantaa, vaan ainoastaan hoitaa oireita ja siten helpottaa koiran oloa.

On nähtävissä, että allergiaoireista kärsivän koiran jälkeläisillä esiintyy allergiaoireita merkittävästi enemmän useassa polvessa. Lisäksi allergisia koiria on todettu olevan samoissa pentueissa monesti useita. Tällä perusteella allergioiden ja atopian voidaan olettaa periytyvän jopa useammassa sukupolvessa. Kutisevan tai toistuvista tulehduksista ja muista allergiaan viittaavista oireista kärsivän koiran oireiden syyt tulee selvittää ennen jalostuskäyttöä, jotta allergioiden ja atopian yleistymisen rodussa saadaan pysähtymään. Koska allergiataipumista pidetään periytyvänä, allergista tai atoopista yksilöä ei tulisi käyttää jalostukseen.

Taulukossa 17 on esitetty terveystarkastuksessa 2019 todetut allergiat ja taulukossa 18 allergiaoireet.

Taulukko 17. Terveystarkastus 2019: todetut allergiat.

Onko todettua allergiaa	Lukumäärä
<i>kyllä</i>	56
<i>ei</i>	575

Taulukko 18. Terveystarkastus 2019: allergiaoireet

Allergiaoireet	Lukumäärä
<i>kutina</i>	40
<i>tulehdukset (iho/korvat/silmät)</i>	25
<i>ihottuma</i>	24
<i>vatsaoireet</i>	11
<i>karvanlähtö silmien ympäriltä</i>	1

Vuonna 2019 toteutetun terveystarkastuksen perusteella 9 % kyselyyn vastanneista ilmoittaa, että koiralla on todettu allergia tai atopia. Lähes kaikilla oireina ovat kutina, ihottuma ja tulehdukset iholla, korvissa ja/tai silmissä. Koirien oireet ovat alkaneet tai ne on havaittu lähes kaikilla jo pentuiässä, mutta pääasiassa 1-2 vuoden ikään mennessä. Allergisista koirista 36 tarvitsee oireisiin lääkitystä joko satunnaisesti tai säännöllisesti.

Kyselyn perusteella jatkuvia tai satunnaisia iho-ongelmia on jopa viidenneksellä suomalaisista pihakoista. Lisäksi 10 % koirista on satunnaisia tai toistuvia tulehduksia, tavallisimmin iholla tai korvissa. Osalla koirista korvatulehduksia esiintyy vain pentuaikana ja oireilu loppuu koiran aikuistuessaa. Usein oireilun syynä on hiivan aiheuttama tulehdus. Ahtaat korvakäytävät, allergia tai atopia voivat aiheuttaa korvatulehduksia ja toistuvat korvatulehdukset ovatkin tavallisimpia atoopikon iho-oireita.

Terveystarkastuksen vastauksista käy ilmi myös, että ainakin seitsemällä jalostuskoiralla on todettu hoitoa vaatinut allergia, joista kuudessa tapauksessa allergia on todettu ennen jalostuskäyttöä. Kaikilla näillä kuudella allergisella jalostuskoiralla on jälkeläisiä. Vastausten pohjalta voidaan myös todeta sukulaisuusyhteyksiä eli allergisten koirien jälkeläisillä on myös allergisia jälkeläisiä. 32 jalostukseen käytetyllä koiralla on iho-oireita ja/tai tulehduksia satunnaisesti tai jatkuvasti. Noin 5 % koirista omistaja ilmoitti, ettei iho-ongelmien tai tulehduksien yhteyttä mahdolliseen allergiaan ole tutkittu. Toistuvien iho-oireiden ja tulehdusten syyt tulee selvittää ennen jalostuskäyttöä.

Gingiviitti ja parodontiitti

Gingiviitti eli ientulehdus ja vakavampi suun tulehduksen muoto parodontiitti eli hammasta ympäröivän kiinnityskudoksen tulehdus ovat koirien yleisimpiä tulehdussairauksia. Molempien alkusyynä on hampaiden pinnalle kertyvä bakteeriplakki. Gingiviitti ilmenee ikenen punoituksena, turvotuksena, verenvuotona ja pahanhajuisena hengityksenä. Gingiviitti paranee, kun plakki poistetaan. Parodontiitti johtuu yksilön vasteesta plakkiin ja diagnoosi perustuu anestesiassa tehtävään hammastarkastukseen. Parodontiitissa parodontaaliligamentti vaurioituu, ientaskut syvenevät, ikenet vetäytyvät, hampaat alkavat heilua ja luuta katoaa joko horisontaalisesti tai vertikaalisesti tai sekä että. Hengitys haisee pahalta. Vakavimmat paikalliset komplikaatiot ovat patologiset leukaluun murtumat, krooniset oronasalifistelit ja osteomyeliitti.

Vuoden 2019 terveystarkastukseen vastanneista 91 pihakoiralla oli jouduttu poistamaan pysyviä hampaita, ja näistä 31 parodontiitin takia. Lisäksi 11 ilmoitti hampaiden poiston syyksi muun tulehduksen kuin parodontiitin.

Sappirakon mukoseele

Mukoseele on sairaus, jossa sappirakkoon kertyy tiivistynyttä sappea tai limaa. Sairaudesta tiedetään vielä vähän, sen oireet ovat vaihtelevia ja sen periytymismekanismia ei tunneta. Mukoseele voi oireilla monella tapaa mm. käyttäytymisen muutoksina, vatsakipuna, ruokahaluttomuutena tai ripulina, tai se voi esiintyä lähes oireettomana. Jalostustoimikunnan 2024 tekemään kyselyyn vastanneista 11 oli todettu sappirakon mukoseele, viidellä oli löydetty sakkaa sappirakosta ja neljällä koiralla oli ollut oireita, mutta niitä ei ollut tutkittu. Sappirakon mukoseelen esiintymisen seuranta pihakoirissa tulee jatkaa.

4.3.3 Yleisimmät kuolinsyyt

Kennelliiton yleisen jalostusstrategian mukaisesti jalostuksessa tulee suosia terveitä, pitkäikäisistä suvuista polveutuvia koiria. Koiran elinikä on osittain perinnöllinen ominaisuus ja siihen voidaan vaikuttaa jalostuksella.

Kuolinsyytilaston avulla voidaan seurata rodun yleisimpiä kuolinsyitä sekä saada tarkkaa tilastoa rodun keskimääräisestä eliniästä. Koiranomistajien ja -kasvattajien aktiivisuus ilmoittaa tiedot kuolemista Kennelliittoon palveleekin näin rodun jalostusta. Tilastojen avulla voidaan ilmeneviin ja/tai lisääntyviin ongelmiin puuttua heti alkuvaiheessa ja ottaa ne huomioon jalostuksessa. Pihakoirien yleisimmät kuolinsyyt ovat kasvainsairaudet, maksan ja ruoansulatuskanavan sairaudet, tapaturmat, virtsatie- ja lisääntymiselinten sairaudet, vanhuus sekä sairaudet, joita ei ole erikseen listattu. Taulukossa 19 on esitetty tilasto yleisimmistä kuolinsyistä vuoden 2024 lopussa.

Taulukko 19. Yleisimmät kuolinsyyt vuoden 2024 lopussa.

Kuolinsyy	Keskimääräinen elinikä	Yhteensä
Kasvainsairaudet, syöpä	11 vuotta 6 kuukautta	46
Maksan ja ruoansulatuskanavan sairaus	9 vuotta 2 kuukautta	10
Muu sairaus, jota ei ole listalla	8 vuotta 1 kuukautta	21
Tapaturma tai liikennevahinko	4 vuotta 5 kuukautta	17
Vanhuus (luonnollinen tai lopetus)	14 vuotta 8 kuukautta	50
Virtsatie- ja lisääntymiselinten sairaus	8 vuotta 0 kuukautta	10

4.3.4 Lisääntyminen

Yhdistyksen jalostustoimikunta edellyttää kasvattajalistalle ilmoittautuneita kasvattajia täyttämään pentueseurantalomakkeet jokaisesta kalenterivuoden aikana syntyneestä pentueesta. Vuonna 2023 pentueseurantaan ilmoitettiin 21 pentuetta ja 86 pentua ja vuonna 2024 26 pentuetta ja 99 pentua.

Vuosien 2023- 2024 saatujen vastausten perusteella suurin osaa astutuksista tapahtui luonnollisesti. Vuodesta 2020 lähtien keinosiemennyksiä on ollut keskimäärin yksi joka toinen vuosi. Muutamissa astutuksissa on tarvittu apua ja tarvittaessa koiria voidaan pitää kiinni tai tukea, kun ne ovat nalkissa. Joskus astumisvaikeudet johtuvat kokemattomasta uroksesta ja muutamassa tapauksessa narttu ja uros eivät ole jääneet nalkkiin. Rodussa esiintyy harvoin heikkoa sukuviettiä, jolloin uros ei ole kiinnostunut juoksuaisesta nartusta eikä yritä tai ole kiinnostunut astumaan. Pihakoira nartut tiinehtyvät yleensä ilman suurempia vaikeuksia.

Pääsääntöisesti pihakoiran pentueet syntyvät luonnollisesti ilman apua. Pienikokoisen pentueen synnytyksissä ongelmia voi aiheuttaa pentujen suuri koko, minkä vuoksi ne ovat vaarassa juuttua synnytyskanavaan ja niitä joudutaan kevyesti vetämällä auttamaan ulos. Sektioon on turvauduttu lähinnä tilanteissa, joissa pennut ovat olleet virheasennossa, suurikokoisia, jääneet kiinni synnytyskanavaan tai nartulla on polttoheikkoutta.

Vuonna 2023 synnytyksistä kaksi päättyi keisarinleikkaukseen, loput olivat luonnollisia synnytyksiä. Kuolleina syntyneitä pentuja oli neljä kappaletta. Yleisenä syynä jumittuminen synnytyskanavaan ja kaksi pentua jouduttiin lopettamaan ennen luovutusikää kehityshäiriön vuoksi. Vuonna 2024 synnytyksistä kolme päättyi keisarinleikkaukseen, loput olivat luonnollisia synnytyksiä. Kuolleena syntyi epämuodostuman vuoksi kaksi pentua sekä neljä pentua lopetettiin pian syntymän jälkeen.

Pihakoiran keskimääräinen pentuekoko on neljä pentua. Pihakoira on usein hyvin hoivaviettinen eikä pentujen hoitamisessa yleensä ole ongelmia.

4.3.5 Sairauksille ja lisääntymisongelmille altistavat anatomiset piirteet

Pihakoiralla ei ole ulkomuotoon liittyviä anatomisia piirteitä, jotka altistavat sairauksille tai hyvinvointiongelmille.

4.3.6 Yhteenveto rodun keskeisimmistä ongelmista terveydessä ja lisääntymisessä

Keskeisimmät ongelmakohdat

PEVISA-ohjelman käyttöönnoton myötä jalostuksesta on pystytty rajaamaan pois kuvaamattomat ja D- lonkkaiset koirat. Kaikki jalostukseen käytettävät koirat tutkitaan tällä hetkellä lonkkaniveldysplasian suhteen ja PEVISA-ohjelma mahdollistaa C-lonkkaisten koirien jalostuskäytön yhdistettäessä koira A- tai B-lonkkaisen kanssa.

Polviluksaation osalta on havaittavissa, että alle 3-vuotiaana terveeksi tutkittujen polvien kohdalla tulos voi muuttua huonommaksi, kun polvet tutkitaan uudelleen yli 3-vuotiaana, jolloin koiran saama lausunto on voimassa pysyvästi. Polvien osalta voidaan myös nähdä, että polvivikaisten koirien jälkeläisillä esiintyy polvivikaa todennäköisemmin kuin tervepolvien vanhempien jälkeläisillä. Ulkomailla polvia lausutaan vähän, joten tuontikoirien ja ulkomaisten jalostuskoirien polvinivelterveydestä ei ole tarpeeksi tietoa.

Silmäsairauksista yleisin löydös on distichiasis, ja muut rodussa esiintyvät silmäsairaudet ovat pääasiassa yksittäistapauksia. Primaarinen linssiluksaatio (PLL) on Suomessa otettu kasvattajien keskuudessa vakavasti ja jalostuskoirat pääsääntöisesti geenitestataan. Testattujen koirien sekä kokonaisten pentueiden geenitestien tulokset ilmoitetaan useimmiten rotuyhdistyksen ylläpitämälle geenitestattujen koirien listalle. PLL-geenitestitulosta voidaan tallentaa myös Kennelliiton jalostustietokantaan. Myös muissa Pohjoismaissa on alettu enenevissä määrin testata koiria PLL:n suhteen.

Allergisten koirien määrä populaatiossa on merkittävä. Jopa 9 % terveystarkastuksen koirista kärsii todetusta allergiasta/atopiasta ja allergiaoireista kärsiviä koiria kyselyn koirista on jopa viidennes (20 %). Allergista, atooppista tai toistuvista iho-ongelmista tai toistuvista tulehduksista kärsivää koira ei tulisi käyttää jalostukseen.

Ongelmien mahdollisia syitä

PEVISA-ohjelman voimaantulo vuonna 2016 on varmistanut sen, että jalostukseen käytettävien koirien lonkat tutkitaan ennen jalostuskäyttöä Jälkeläisnäytön puute myös lisää epävarmuutta lonkkanivelterveyden suhteen. Jälkeläisten kattavampi tutkiminen antaisi kasvattajille paremman kuvan jalostuskoirien tasosta lonkkaterveyden suhteen. Suomen lisäksi myös Ruotsissa ja Norjassa on käytössä lonkkaindeksit, jotka ovat yksi työkalu tarkastella suunniteltavan yhdistelmän lonkkaterveyttä. Tutkittujen koirien määrä on kuitenkin vielä sen verran pieni, että lonkkaindeksien saaminen kasvattajien työkaluksi vie vielä vuosia.

Polvet tutkitaan monen jalostuskoiran kohdalla ensimmäisen kerran 1-2 vuoden iässä ja ensimmäinen pentue suunnitellaan ja teetetään heti jalostusiän saavuttamiseen jälkeen, 2-vuotiaana. Narttujen kohdalla pentueita ehtii ennen 3 vuoden ikää olla pahimmassa tapauksessa kaksi ja urosten kohdalla useita ennen kuin koiran polvet mahdollisesti yli 3-vuotiaana tutkitaan. Osalla jalostuskoirista jalostuskäyttö on hoidettu jo ennen tätä esim. sijoitus sopimuksen vuoksi, eikä koiran polvia enää tämän jälkeen tutkita uudelleen. On siis mahdollista, että polviluksaatiota esiintyy rodussa laajemmin kuin tilastot tällä hetkellä osoittavat. Vaikka PEVISA-ohjelma sallii polviluksaation 1-asteen yhdistettäessä tervepolvisen koiran kanssa, on syytä käyttää erityistä harkintaa jalostuskäyttöä suunniteltaessa. Tervepolvisia potentiaalisia jalostuskoiria on sen verran paljon rodussa, ettei 1-asteen polviluksaation omaavan koiran käyttäminen ole suositeltavaa kevyin perustein.

Distichiasis on osaltaan vaikeasti todettava silmäsairaus, sillä silmän pintaa hankaavat ripset irtoavat luonnollisesti ajoittain ja silmätarkastuksesta koira voi saada tämän vuoksi tietystä miehestä väärän tuloksen. Myöhemmin ylimääräiset ripset taas kasvavat takaisin. Primaarisen linssiluksaation osalta mitään enemmän tietoa geenitestatuista koirista on saatavilla, sitä helpommin pystytään jo pelkkien sukutaulujen perusteella tekemään mahdollisten tuontikoirien osalta karsintaa tuontipäätöstä tehtäessä.

4.4 Ulkomuoto

4.4.1 Rotumääritelmä

Ulkomuodon jalostuksessa painopisteenä on rotumääritelmän mukaisen tyyppin ja koon säilyttäminen. Rotumääritelmän tulkinnassa suositellaan käytettäväksi uusinta rotumääritelmän tulkintaohjetta (Breed by Breed Education). Tulkintaohjeessa avataan rotumääritelmää tekstin ja kuvien, ja kerrotaan mihin asioihin tulee kiinnittää erityistä huomiota koiran ulkomuotoa arvioitaessa. Tulkintaohje korostaa vahvasti myös sitä, että tanskalais-ruotsalainen pihakoira on erittäin hitaasti kehittyvä rotu ja on ulkomuodollisesti valmis vasta 3-4 -vuotiaana, urokset jopa vielä myöhemmin.

Rodussa on paljon ulkomuodollista vaihtelua. Jalostuskoiralla suositellaan olevan kaksi virallista näyttelytulosta, joista toinen vähintään EH.

Pihakoirilla on rotumääritelmän mukaan sallittuja kaiken mittaiset hännät ja niitä onkin eri mittaisia aina täysin hännättömästä täysimittaiseen häntään. Töpöhännäksi katsotaan kaikki muut hännänpituudet paitsi täyspitkä. Häntä voi puuttua kokonaan, olla aivan lyhyt tai puolipitkä eli $\frac{3}{4}$ pituinen. Kahta töpöhäntäistä koiraa ei saa yhdistää. Töpöhäntäisyyttä aiheuttavan T-box -mutaation voi tarvittaessa selvittää geenitestillä. Normaalista nikamalukumäärän vaihtelua esiintyy sekä pitkissä että lyhyissä hännissä.

Vuonna 2019 toteutetun terveystarkastuksen perusteella valtaosa uroksista on säkäkorkeudeltaan rotumääritelmän sallimissa rajoissa, mutta painottuen selvästi säkäkorkeuden ylärajoille. Ylikorkeiden urosten osuus kyselyn otoksesta on 10 %. Aikuisten uroskoirien paino vaihtelee 8-12 kg välillä. Terveystarkastuksen 2019 ilmoitetut urosten säkäkorkeudet on esitetty taulukossa 20.

Taulukko 20. Terveystarkastus 2019: urosten säkäkorkeus.

Säkäkorkeus	Lukumäärä
alle 30 cm	2
30 - 33 cm	23
34 - 36 cm	76
37 - 39 cm	116
40 cm tai yli	63
koira on alle 12 kk ikäinen	45

Narttujen säkäkorkeudessa ei ole urosten tavoin yhtä paljon hajontaa, ja ne ovat hyvin rotumääritelmän sallimissa rajoissa, eikä liian pienten tai suurten koirien määrä ole merkittävä kyselyn otoksen koirilla. Aikuisten narttukoirien paino vaihtelee 5-10 kg välillä. Terveystarkastuksen 2019 ilmoitetut narttujen säkäkorkeudet on esitetty taulukossa 21.

Taulukko 21. Terveystarkastus 2019: narttujen säkäkorkeus.

Säkäkorkeus	Lukumäärä
alle 30 cm	9
30 - 33 cm	103
34 - 36 cm	111
37 - 39 cm	33
40 cm tai yli	5
koira on alle 12 kk ikäinen	28

Rotumääritelmä ja sen tulkintaohje on tämän jalostuksen tavoiteohjelman liitteenä.

4.4.2 Näyttelyt ja jalostustarkastukset

Rodun koirien näyttelykäynnit

Näyttelytuloksia on 4355 vuosina 2015-2024, joista:

- ERI 69 %
- EH 23 %
- H 6 %
- T 1 %
- EVA alle 0 %
- HYL alle 0 %

Vuosina 2021-2024 kennelnumeron omaavien kasvattajien koirista 56 on saanut Suomen muotovalion arvon.

4.4.3 Ulkomuoto ja rodun käyttötarkoitus

Tanskalais-ruotsalaista pihakoiraa on käytetty vahtina, rotanpyydystäjänä ja seurakoirana. Nykyään koiria löytyy edelleen maataloilta rottakoirina, mutta usein myös harrastuskoirina. Tanskalais-ruotsalaisen pihakoiran rakenne on terve ja se sopii monenlaiseen käyttöön. Ulkomuoto ilmentää samanaikaisesti voimaa, ketteryyttä ja nopeutta.

4.4.4 Yhteenveto rodun keskeisimmistä ulkomuoto- ja rakenneongelmista

Rotumääritelmässä ei ole vaatimuksia, jotka altistaisivat ulkomuoto- tai rakenneongelmille.

Jalostuksessa tulee kiinnittää huomiota jalostuskoirien oikeaan tyyppiin ja kokoon. Näyttelyarvosteluissa on ollut mainintoja liian pienestä tai liian suuresta koosta, ja koiran antamasta elegantista tai ilmastavasta vaikutelmasta, sekä kuroutuneesta vatsalinjasta. Muita ulkomuodon ja rakenteen puutteita ovat erilaiset etu- ja takaosien ongelmat. Etuosan puutteita ovat niukat kulmaukset, pysty, lyhyt tai suora lapa ja/tai olkavarsi, sekä puutteellinen eturinta. Etuosan ongelmat ilmenevät korkeina etuliikkeinä. Takaosan yleisimmät virheet ovat pitkähkö lanneosa, takakorkeus, luisu lantio ja niukat kulmaukset. Luisu lantio aiheuttaa takaliikkeen jäämisen rungon alle ja tehottoman takaliikkeen.

Pään ja kaulan ongelmakohtia ovat liika eleganttius, heikko tai kapea alaleuka, pitkä ja/tai kevyt kuono-osa ja loiva otsapenger, sekä päästä tai poskista puuttuva täyteläisyys. Ruusu- ja taittokorvien lisäksi esiintyy pystyjä ja liian ilmastavia korvia. Turkin laatu ja väri on useimmiten hyvä, mutta toivotaan valkoisen värin olevan enemmän vallitseva, ja muun värin olevan erillisiä laikkuja eikä isoja yhtenäisiä alueita.

5 Yhteenveto aiemman jalostuksen tavoiteohjelman toteutumisesta

Rodun edellisen jalostuksen tavoiteohjelman voimassaolokausi 1.1.2021 – 31.12.2025

Rodun toisen jalostuksen tavoiteohjelman voimassaolokausi 1.7.2016 – 31.12.2020

Rodun ensimmäisen tavoiteohjelman voimassaolokausi 1.1.2010 – 31.12.2014

5.1 Käytetyimpien jalostuskoirien taso

Jalostukseen käytetyillä uroksilla on kahta lukuun ottamatta A tai B lonkat. Nyt kun lonkkaindeksit ovat rodulla käytössä tulisi yhdistelmien lonkkaindeksit olla vähintään 100, jotta rodun lonkkatulokset saadaan paremmiksi. Urosten jälkeläisistä on lonkkakuvattu keskimäärin 38 %, jakauma 0 % - 68 %. Kuvatuista kolmen uroksen jälkeläisten lonkkatulokset ovat olleet A tai B, näistä kahdella on kuitenkin kuvattu vain 6-9 % jälkeläisistä. Neljännestä uroksen tutkituista jälkeläisistä yli 20 % lonkkatulokset ovat olleet C tai huonompi. Kolmella uroksella yli 60 % tutkituista jälkeläisistä tulos on C tai huonompi.

Jalostukseen käytetyillä uroksilla on kahdella toinen polvi 1, muilla 0/0. Urosten jälkeläisistä on polvitarkastettu keskimäärin 39 %, jakauma 0 % - 65 %. Suurin osa urosten jälkeläisistä on todettu polviltaan terveiksi. Kahdeksan uroksen jälkeläisistä polvivivakaisia on 6 % - 44 %.

Jalostukseen käytetyistä uroksista yhdellä on distichiasis kaikilla muilla oli terveet silmät. Silmätarkastuksia on urosten jälkeläisille tehty keskimäärin 34 %, jakauma 0 % - 59 %. Kahdeksan uroksen jälkeläisten silmät ovat terveet. Silmämuutosten vakavuus on yleensä kuitenkin lievä, kuten distichiasis tai PPM, iris-iris. Vuosien 2014 – 2023 urosten jälkeläistilastot on esitetty taulukossa 22 ja narttujen taulukossa 23.

Taulukko 22. Vuonna 2014-2023 syntyneiden urosten jälkeläistilasto.

			Pennut				Pentujen lonkat		Pentujen polvet		Pentujen silmät	
	Uros	synt.	Pentueet	Yhteensä	Vuoden aikana	2. polvessa	Tutkittu	Sairas	Tutkittu	Sairas	Tutkittu	Sairas
1	HULABALOO HILL'S CANNONBALL	2020	6	29	0	0	0 %	*	0 %	*	0 %	*
2	MONJA'S BROWN BERRY	2014	7	27	0	54	52 %	29 %	56 %	20 %	48 %	0 %
3	MYNTAGÅRDEN'S EMIL OF SWEDEN	2014	6	26	0	76	62 %	38 %	62 %	6 %	54 %	7 %
4	MADSEN'S ELVIS PRESLEY	2014	6	26	0	16	50 %	31 %	50 %	0 %	46 %	25 %
5	SIMPURAN ONNI-OSKARI	2018	5	23	0	0	35 %	50 %	35 %	0 %	35 %	25 %

6	ILOLANPIHAN KÖPPINEN	2017	4	21	0	11	57 %	17 %	52 %	9 %	48 %	20 %
7	MAX FACTOR JON- ANDREW JACKSSON	2014	4	21	0	23	48 %	40 %	43 %	44 %	43 %	0 %
8	MYNTAGÅRDEN'S KARL-OTTO AF OKIDOKI	2019	5	21	5	3	24 %	40 %	24 %	0 %	19 %	25 %
9	UBORA THE BEAGLE BOYS	2017	5	20	8	7	30 %	17 %	25 %	0 %	25 %	20 %
10	DOBGUN'S ERIK	2015	7	20	0	0	15 %	0 %	15 %	0 %	15 %	0 %
11	FJELLALUNDA'S RIGHTEOUS RYDER	2015	5	19	0	15	68 %	46 %	47 %	11 %	42 %	0 %
12	HOPP FALLERA GOOFY GOOF	2019	4	19	0	11	47 %	22 %	42 %	0 %	37 %	0 %
13	MORI	2019	4	19	0	18	32 %	67 %	32 %	17 %	21 %	25 %
14	YACATIS VANILLA ICE	2016	4	18	0	15	39 %	57 %	39 %	0 %	17 %	0 %
15	AMRIBELLS LABAN LINUS LAKRITS	2019	4	18	0	2	6 %	*	6 %	*	6 %	*
16	STALLBACKA'S DRESSED IN ARMANI	2018	4	17	0	18	82 %	36 %	82 %	0 %	59 %	20 %
17	HEPULIN ISO JUSSI	2017	4	16	0	14	44 %	29 %	38 %	0 %	50 %	0 %
18	HEPULIN JÖRÖ	2017	3	16	0	10	38 %	67 %	38 %	17 %	31 %	20 %
19	YELLOWSKINS LILLE TERVETOULA	2018	3	16	0	0	6 %	*	0 %	*	0 %	*
20	YACATIS FULL OF ENERGY	2014	2	16	0	54	81 %	15 %	75 %	0 %	81 %	23 %

Jalostukseen käytetyillä nartuilla on neljää lukuun ottamatta A tai B lonkat. Nyt kun lonkkaindeksit ovat rodulla käytössä tulisi yhdistelmien lonkkaindeksit olla vähintään 100, jotta rodun lonkkatulokset saadaan paremmiksi. Narttujen jälkeläisistä on lonkkakuvattu keskimäärin 47 %, mutta vaihtelua on todella paljon ja jakauma 0 % - 86 %. Kuvatuista vain kolmen nartun jälkeläisten lonkkatulokset ovat olleet A tai B. Neljätoista nartun tutkituista jälkeläisistä yli 20 % lonkkatulokset ovat olleet C tai huonompi. Yhdellä nartulla 60 % tutkituista jälkeläisistä on saanut tulokset C tai huonompi.

Jalostukseen käytetyillä nartuilla yhdellä oli toinen polvi 1, muilla 0/0. Narttujen jälkeläisistä on polvitarkastettu keskimäärin 44 %, mutta vaihtelua on todella paljon ja jakauma 0 % - 82 %. Lähes puolella nartuista kaikki tutkituista jälkeläisistä ovat polviltaan terveitä. Kahdeksan nartun tutkituista jälkeläisistä polvivikaisia on 6 % - 25 %.

Jalostukseen käytetyistä nartuilla kahdella on distichiasis ja yhdellä kortikaalinen katarakta ja lasiaisen rappeuma, kaikilla muilla oli terveet silmät. Silmätarkastuksia on narttujen jälkeläisille tehty keskimäärin 50 %, jakauma 0 % - 83 %. Kymmenen nartun tutkittujen jälkeläisten silmät ovat terveet. Diagnosoidut silmämuutokset ovat yleensä lieviä, kuten distichiasis tai PPM, iris-iris.

Taulukko 23. Vuonna 2014-2023 syntyneiden narttujen jälkeläistilasto.

			Pennut				Pentujen lonkat		Pentujen polvet		Pentujen silmät	
	Narttu	synt.	Pentueet	Yhteensä	Vuoden aikana	2. polvessa	Tutkittu	Sairas	Tutkittu	Sairas	Tutkittu	Sairas
1	YACATIS ONE MORE TIME	2015	4	28	0	49	86 %	8 %	79 %	9 %	64 %	6 %
2	HOPP FALLERA FULL AV LIV	2018	3	22	0	12	95 %	29 %	91 %	5 %	86 %	0 %
3	MATTISHUS DINA	2014	3	20	0	57	55 %	55 %	45 %	11 %	45 %	11 %
4	YACATIS SUOMI IOO LUMIKKI	2017	2	19	0	18	47 %	22 %	47 %	11 %	37 %	29 %
5	LITTLE DENMARK'S LADY 2 LANDOFLAKES	2015	5	18	0	4	50 %	22 %	44 %	0 %	44 %	0 %
6	UBORA VALENCIA	2013	3	17	0	16	59 %	50 %	53 %	0 %	35 %	17 %
7	DANDINAS HIGH SCORE BEAUTY	2014	3	15	0	14	40 %	50 %	40 %	0 %	40 %	33 %
8	YACATIS HALLDORA	2018	3	15	6	17	33 %	20 %	33 %	20 %	20 %	33 %
9	LEONBERGET'Z GOLDEN DANCER	2019	3	15	0	3	13 %	100 %	13 %	0 %	7 %	*
10	BENZELIAS DANCING DIXIE	2021	3	15	10	5	27 %	25 %	27 %	0 %	20 %	0 %
11	FJELLALUNDA'S EMBRACE EVANGELINE	2014	3	14	0	33	50 %	57 %	57 %	12 %	57 %	38 %
12	BREMMEGAARDS KICHE	2016	2	14	0	6	64 %	33 %	57 %	0 %	57 %	0 %
13	DREAMOFMINE PARONESS OF SCARLET	2016	3	13	0	0	15 %	0 %	8 %	*	8 %	*
14	SPORRBACKAS FIONA	2019	3	13	0	0	0 %	*	0 %	*	0 %	*
15	LILLE-LO'S LUMINOUS LYKKE-LI	2015	3	13	0	13	77 %	40 %	77 %	0 %	77 %	10 %
16	ADORADOS PEACH	2018	3	13	0	0	0 %	*	0 %	*	0 %	*
17	HURRELVINGENS SOTHIS AF STIERNE	2014	3	12	0	27	75 %	44 %	75 %	0 %	75 %	0 %
18	YACATIS YVETTE KVIK	2016	3	12	0	10	83 %	30 %	75 %	11 %	83 %	30 %
19	DANDINAS MOTHERSDAY GIFT	2017	3	12	0	15	50 %	67 %	42 %	20 %	42 %	0 %
20	VOIMAVILMA	2017	2	12	0	26	58 %	43 %	58 %	14 %	42 %	20 %

5.2 Aiemman jalostuksen tavoiteohjelman toteutuminen

Tavoite	Toimenpide	Tulos
Pitää populaatio geneettisesti mahdollisimman laajana. Tehollinen populaatio kasvaa. Isät/emät -suhde säilyy vähintään entisellään	Tiedotetaan perinnöllisen monimuotoisuuden merkityksestä ja keinoista sen ylläpitoon. Ylläpidetään jalostusuroslistaa	Rodun keskimääräinen sukusiitosprosentti on pysynyt alhaalla ja on keskimäärin 0,88 % ja tehollinen populaatio hyvänä. Isät/emät suhteen keskiarvo on 0,79 Uroslistaa päivitetty
Säilyttää rodulle tyypillinen eloisa, vilkas ja ystävällinen luonne. Jalostukseen ei saa käyttää arkoja tai aggressiivisia koiria. Luonnetestattujen koirien määrä kasvaa.	Tiedotetaan luonteen tärkeydestä jalostuksessa ja suositellaan luonteen arvioimista testimenetelmin.	Yhdistys on järjestänyt luonnetestin vuonna 2022. Luonnetestattujen koirien määrä on laskenut.
Säilyttää rotu hyvänä harrastuskoirana. Tavoitteena terve ja kestävä monipuolinen koira. Terveystutkimusten määrän lisääminen. C-E-lonkkalausuntojen määrän väheneminen. Hammasterveyden kartoittaminen.	Kannustetaan omistajia harrastamaan koirien kanssa. Kehitetään yhdistyksen alueellista toimintaa. PEVISA-ohjelma. Seurataan terveystilastoja ja tiedotetaan niistä. Suositellaan käyttämään jalostuksessa A- ja B-lonkkaisia. Rajataan jalostuskäytöstä kuvaamattomat sekä D- ja E- lonkkaiset.	Omistajat harrastavat koiriensa kanssa aktiivisesti entistä enemmän, mikä näkyy tulostilastoissa erityisesti agilityn sekä rally-tokon osalla. Alueellista toimintaa järjestetään eri puolilla Suomea tapaamisten ja kurssien merkeissä. Rodun PEVISA-ohjelma on ollut voimassa 1.7.2016 alkaen Yhdistyksen jalostustoimikunta on tiedottanut rodun terveystilanteesta aktiivisesti yhdistyksen julkaisuissa. Jalostussuosituksilla ja PEVISA-ohjelmalla on pyritty ohjaamaan A- ja B-lonkkaisten käyttöön jalostuksessa, vaikkakin C-lonkka on ollut myös suosituksissa mukana samoilla raja-arvoilla kuin PEVISA-ehdoissa. PEVISA- ohjelmalla on pystytty rajaamaan jalostuskäytöstä kuvaamattomat sekä D-lonkkaiset koirat. E-lonkkaiset koirat rajautuvat jalostuksen ulkopuolelle Kennelliiton koirarekisteriohjeen mukaisesti eikä E-lonkkaisen koiran jälkeläisiä rekisteröidä. C-lonkkaisten koirien määrä noussut. D-E lonkkaisten määrä on laskenut.
Säilytetään rotumääritelmän mukainen terve peruskoiran rakenne.	Kannustetaan osallistumaan rodun erikoisnäyttelyihin.	Yhdistyksen järjestää vuosittain pääerikoisnäyttelyn. Lisäksi SSKY järjestää erikoisnäyttelyn. Yhdistys mainostaa ja tiedottaa näyttelyistä aktiivisesti kannustaakseen omistajia osallistumaan näyttelyihin.

Jalostuksen ulkopuolelle jäävien koirien osuus

Yhden vuoden aikana rekisteröidyistä uroksista jalostukseen päätyy keskimäärin noin viidennes (20 %), kun tilastoja tarkastellaan viimeisen 10 vuoden ajalta. Samaan aikaan nartuista jalostukseen on käytetty vuosittain rekisteröidyistä

keskimäärin 30-40 %. Jalostuksen ulkopuolelle jäävien osuus etenkin urosten kohdalla on varsin merkittävä, jolloin jalostuksen ulkopuolelle jää huomattava määrä geneettistä materiaalia samalla, kun yksittäisten urosten käyttäminen lyhyen ajan sisällä useampaan eri yhdistelmään kasvaa.

Kasvattajien tulisi vahvemmin kannustaa uroskasvattien omistajia terveystutkimaan koiransa ja jalostuskelpoisuuden näiltä osin täyttyessä tarjoamaan urosta jalostuskäyttöön esimerkiksi ilmoittamalla koira rotuyhdistyksen ylläpitämälle uroslistalle. Samaan aikaan kasvattajien tulisi myös itse pyrkiä ottamaan käyttöön kotimaisia vähemmän käytettyä urosmateriaalia yksittäisten kotimaisten urosten tai tuontiurosten sijaan. Narttujen osalta voisi olla järkevää käyttää jalostukseen useampia narttuja samasta hyväksi todetusta pentueesta sen sijaan, että yhdellä nartulla teetetäisiin useita pentueita.

Jalostussuositusten ja PEVISAn ajantasaisuuden arviointi

Rodun vuonna 2016 voimaan tullut PEVISA-ohjelma on rodun ensimmäinen. Neljän ja puolen vuoden ajanjakso on kuitenkin varsin lyhyt eikä PEVISA-ohjelman vaikutuksia voitu vielä täydellä varmuudella arvioida. Tästä syystä rotuyhdistys päätti esittää rodun PEVISA-ohjelman jatkamista vuosina 2021-2025 saman sisältöisenä, jotta vaikutuksia voisi arvioida luotettavammin. Nykyiset jalostussuositukset on otettu käyttöön 1.9.2023.

Jalostuksessa tulisi kuitenkin huomioida yksittäisen koiran lonkkatuloksen lisäksi myös koiran lähisukulaisten sekä mahdollisten aiempien pentujen saamat tulokset. Jälkeläisnäytön perusteella voidaan tarkastella periyttääkö koira itseään parempaa vai huonompaa lonkkaterveyttä. C-lausunnon saaneita koiria ei haluta jättää täysin jalostuskäytön ulkopuolelle, sillä se kaventaisi geneettistä materiaalia liiaksi. C- lonkkaisen jalostuskäytössä tulisi käyttää harkintaa ja löytää mahdollisuuksien mukaan A- lonkkainen kumppani.

Polvien osalta on nähtävissä, että alle 3-vuotiaana annettu polvilausunto saattaa muuttua huonompaan suuntaan uusintatarkastuksessa yli 3-vuotiaana. Tästä syystä on suositeltavaa käyttää nuoria koiria maltillisesti ennen 3 vuoden ikää, jonka jälkeen saatava lausunto on pysyvä. PEVISA-ehto sallii koiran, jolla on todettu 1-asteen polviluksaatio yhdistämisen tuloksen 0 (terve) saaneen koiran kanssa. Vaikka polviluksaation periytymismalli ei ole selvillä ja siihen saattaa vaikuttaa moni muukin asia, on periytyvyys tietyssä määrin nähtävissä jälkeläistilastoissa. Koska rodun polvinivelterveys näyttäisi tällä hetkellä olevan erittäin hyvällä tasolla, tulisi kasvattajalla olla erittäin painavat syyt 1-asteen polviluksaation omaavan koiran jalostuskäytön suhteen, sillä tervepolvista jalostusmateriaalia on saatavilla runsaasti suhteessa polvivivikaisiin koiriin populaatiossa.

Silmätarkastuksissa on suurin osa koirista saanut tuloksen terve. Distichiasis- tuloksia on jonkin verran ja vakavia silmänsairauksia yksittäistapauksina. Tiedottamista primaarisen linssiluksaation (PLL) osalta tulee jatkaa samaten kuin systemaattista jalostuskoirien geenitestausta.

6 Jalostuksen tavoitteet ja toteutus

6.1 Jalostuksen tavoitteet

Jalostuspohja

Jalostuksen tavoitteena on säilyttää ja vahvistaa rodun geneettinen monimuotoisuus mahdollisimman laajana rotumääritelmän vaatimuksia kunnioittaen. Tehollista populaatiota pyritään kasvattamaan ja isät/emät - suhde pyritään säilyttämään vähintään nykyisellä tasolla.

Käyttäytyminen ja luonne

Jalostuksen tavoitteena on säilyttää rodulle tyypillinen eloisa, vilkas ja ystävällinen luonne unohtamatta tervettä hermorakennetta, riittävää toimintakykyä ja taistelutahtoa. Rodun kannalta on tärkeää säilyttää edellytykset toimia alkuperäisen käyttötarkoituksen mukaisissa tehtävissä. Jalostukseen ei saa käyttää arkoja tai aggressiivisia koiria. Luonteen systemaattista testaamista tulee lisätä.

Käyttöominaisuudet

Ylläpitämällä rodun liioittelematonta ja tervettä rakennetta sekä kiinnittämällä erityistä huomiota rodun luonneominaisuuksiin jalostuksessa, voidaan taata rodun säilyminen maatilojen yleiskoirana ja monipuolisena harrastuskoirana.

Terveys ja lisääntyminen

Tavoitteena terve ja kestävä, monipuolinen koira. Terveystutkimuksia tulee tehdä ja lisätä systemaattisesti etenkin PEVISA-ehdon mukaisten tutkimusten osalta. Lonkkaterveyden parantaminen edellyttää koirien systemaattista tutkimista ja jälkeläisnäytön arviointi entistä laajemmin. PEVISA-raja-arvot minimissään täyttävien pentueiden osalta tulee käyttää suurta harkintaa. Hammasterveyden laajempi kartoittaminen hammaspuutosten, parodontiitin, kiillehypoplasian ja muiden ongelmien osalta on seurattava.

Ulkomuoto

Ulkomuodossa tulee sallia jatkossakin laaja vaihtelu rotumääritelmän sallimissa rajoissa.

6.2 Suositukset jalostuskoirille ja yhdistelmille

Suositukset jalostukseen käytettävien koirien ja yhdistelmien ominaisuuksista

Rotuyhdistys pyrkii jalostussuosituksillaan siihen, että tanskalais-ruotsalaisen pihakoiran jalostus olisi proaktiivista ja mahdollisiin ongelmakohtiin tartuttaisiin ennen kuin ne yleistyvät rodussa. Pihakoira on moneen muuhun rotuun verrattuna vielä terve ja haluamme sen sellaisena pitää myös jatkossa.

PEVISA-ehto on voimassa 1.1.2027-31.12.2031.

Seuraavien ehtojen tulee täyttyä, jotta tanskalais-ruotsalaisen pihakoiran pentueen voi rekisteröidä Suomen Kennelliittoon:

Pentujen vanhemmista tulee olla ennen astutusta annettu lonkkakuvauslausunto sekä astutushetkellä voimassa oleva silmä- ja polvitarkastuslausunto. Rekisteröinnin raja-arvo on lonkkaniveldysplasian aste C ja tuloksen C saanut koira pitää parittaa tuloksen A tai B saaneen koiran kanssa. Rekisteröinnin raja-arvona on lisäksi patellaluksaation aste 1 ja tuloksen 1 saanut koira pitää parittaa tuloksen 0 saaneen koiran kanssa.

Pentujen vanhemmilla tulee olla ennen astutusta annettu silmätarkastuslausunto, jonka alaikäraja on 12kk.

Ulkomaalaiselle urokselle voidaan rekisteröidä kaksi pentuetta, vaikka uros ei täytä kaikkia rodun PEVISA-ehdoja.

Suositukset jalostuskoiralle 1.9.2023 alkaen

- Koira on astutushetkellä 24 kk ikäinen Kennelliiton jalostusstrategian mukaisesti.
- Koira on fyysisesti terve, hyväluonteinen ja ulkomuodoltaan rodunomainen.
- Koira on virallisesti lonkkakuvattu tuloksella A, B tai C. Jos jalostukseen käytetään koiraa, jonka lonkkatulos on C, suositellaan, että toisella osapuolella on lonkkatulos A.
- Koira on virallisesti polvitarkastettu tuloksella 0/0. Lausunto on voimassa Kennelliiton ohjeen mukaisesti. Alle 3-vuotiaan koiran jalostuskäytön tulee olla maltillista ennen kuin polvet on uudelleen tarkastettu yli 3-vuotiaana, jonka jälkeen tulos on pysyvä.
- Koira on virallisesti silmätarkastettu, lausunto on voimassa 24 kk.
- Koiralle on tehty DNA-testi primaarisen linssiluksaation (PLL) osalta ja testitulos on terve/kantaja tai koira on todettu terveeksi vanhempiensa DNA-testien perusteella.
- Koiralla on vähintään kaksi näyttelytulosta, joista toinen on vähintään erittäin hyvä(EH)

Muut suositukset

- Jalostukseen käytettävä koira on hermorakenteeltaan ja käyttäytymiseltään sellainen, että se selviää arkipäivän tilanteista ongelmitta.
- Koiran luonteentestaus luonnetestissä, MH-luonnekuvauksessa, BH-kokeessa, käyttäytymisen jalostustarkastuksessa tai koiran kognitiivisia ominaisuuksia mittaavassa testissä on suositeltavaa.
- Arkaa tai aggressiivista koiraa ei tule käyttää jalostukseen.
- Jalostukseen ei tule käyttää koiraa, jolla on rotumääritelmän mukaan vakavia virheitä.
- Koiraa, jolla on parentavika (ala- tai yläparenta) ei tule käyttää jalostukseen.
- Jos jalostukseen käytetään koiraa, jolta puuttuu hampaista, tulee yhdistelmän toisella osapuolella olla täyshampaisto.
- Koiraa, joka oireilee tai jolla on todettu vakava perinnölliseksi luokiteltava sairaus esim. allergia/atopia, epilepsia, kystinuria, legg-perthes ei tule käyttää jalostukseen.
- Koiran jalostuskäytössä tulee käyttää harkintaa, mikäli koiran lähisuvussa esiintyy perinnölliseksi luokiteltavaa sairautta.

Kiellot

- Kahta töpöhäntäistä koiraa ei saa yhdistää (Kennelliiton rotukohtaiset erityisehdot).

Kasvattajan vastuu

Kasvattajan tulee toimia hyvän kenneltavan mukaisesti. Kasvattaja on vastuussa kasvattamistaan pentueista ja tekemistään jalostusvalinnoista. Kasvattajan on oltava rehellinen omassa kasvatustyössään ja hänen on kunnioitettava toisten kasvattajien työtä. Kasvattajan tulee käyttää jalostukseen vain sellaista narttua, joka täyttää jalostusyksilön vähimmäisvaatimukset ja poistaa narttu jalostuksesta, jos sen todetaan periyttävän merkittävästi jotain sairautta tai virhettä. Kasvattajan tulee välttää matadorijalostusta käyttämällä mahdollisimman monia erilinjaisia koiria jalostukseen.

Kasvattajan työ on suunnitelmallista niin, että hän kasvatustyöllään edesauttaa koirakannan pysymistä terveenä ja populaation säilymistä geneettisesti laajana. Kasvattajan tulee seurata pentujen kehitystä ja tarvittaessa neuvoa sekä opastaa niiden omistajia.

Kasvattaja luovuttaa pennun uusille omistajille aikaisintaan 7 viikon ikäisenä ja antaa pennun mukana rekisteritodistuksen, kirjalliset hoito-ohjeet sekä tietoa rodusta ja rodussa esiintyvistä perinnöllisistä sairauksista, niiden merkityksestä ja luovutettavan pennun todennäköisyydestä sairastua niihin. Hänen tulee kertoa myös mahdollisen sairastumisen aiheuttamista toimenpiteistä ja niistä aiheutuvista mahdollisista kustannuksista. Kauppaan kirjataan merkittävät tiedossa olevat mahdolliset terveydelliset riskit. Kasvattajan tulee olla Suomen Kennelliiton ja Suomen Tanskalais- ruotsalaiset pihakoirat ry:n jäsen.

Uroksen omistajan vastuu

Uroksen omistajan ei tule antaa urostaan huonokuntoiselle nartulle tai nartulle, joka on epätyypillinen rotunsa edustaja. Uroksen omistajalla on aina päätösvalta uroksensa käytöstä ja hänen tulee varmistua siitä, että astutettava narttu täyttää PEVISA-ehdon ja vähimmäissuosituksen jalostuskoiralle. Uroksen omistajan tulee avoimesti kertoa nartun omistajalle kaikista uroksen terveyteen ja luonteeseen liittyvistä seikoista, joilla saattaa olla merkitystä jalostuskäytön kannalta. Uros tulee poistaa jalostuskäytöstä, jos sen todetaan merkittävästi periyttävän jotain virhettä tai sairautta.

Suositus yksittäisen koiran maksimijälkeläismäärälle

Tavoitteena on tehollisen populaation ylläpitäminen ja kasvattaminen huolehtimalla, ettei yksittäinen uros tai narttu jätä jälkeensä kuin korkeintaan 25 pentua ja sama yhdistelmä korkeintaan 10 pentua. Yhdistelmien sukusiitosaste saa olla enintään 6,25 % laskettuna 5. sukupolvella.

6.3 Rotujärjestön toimenpiteet

Rotuyhdistys pyrkii saavuttamaan asetetut tavoitteet jakamalla rodun kasvattajille ja harrastajille mahdollisimman paljon tietoa rodussa esiintyvistä ongelmista sekä kannustaa kaikessa tiedonjaossa avoimuuteen.

Yhdistyksen jäsenlehti tavoittaa suuren osan pihakoiranomistajia ja rotua koskevat tärkeimmät tiedotteet julkaistaan myös yhdistyksen internetsivuilla, www.pihakoirat.net. Yhdistys ylläpitää internetsivuilla myös listaa primaarin linssiluksaation (PLL) suhteen geenitestatuista pihakoirista sekä terveyspankkia, johon koiranomistajat ja kasvattajat voivat ilmoittaa sellaisia terveystietoja, joita ei kirjata Kennelliiton jalostustietojärjestelmään.

Jalostustoimikunta tiedottaa aktiivisesti jäsenistölle rodussa esiin tulevista sairauksista, joilla voi olla merkitystä jalostusvalinnoissa. Tietoa kerätään etenkin erilaisten laadittavien terveys- ja luonnekyselyiden avulla sekä tekemällä yhteistyötä ulkomaisten rotuyhdistysten kanssa. Jalostustoimikunta laatii jalostussuosituksen jalostuskoirille, jotka liitetään osaksi tätä rodun jalostuksen tavoiteohjelmaa ja tekee niihin tarvittaessa tarkennuksia tai muutoksia. Jalostustoimikunta seuraa jalostussuositusten noudattamista, mutta ei toimi kurinpitolautakuntana. Jokaisella kasvattajalla on vastuu omista jalostuspäätöksistään ja siten myös kasvatustyönsä laadusta sekä tuloksista. Kasvattajilla on kuitenkin vastuu rodun kehityksestä ja tulevaisuudesta.

Jalostustoimikunta pyrkii tiedottamalla ja yhteistyössä kasvattajien kanssa löytämään keinoja, joilla saadaan enemmän uroksia jalostuskäyttöön ja uroslistalle. Jalostustoimikunta pyrkii järjestämään vähintään joka toinen vuosi kasvattajapäivän, jossa käsitellään jotain rodussa ajankohtaista tai oleellista aihetta erilaisin luennoin ja/tai työpajoin. Erilaisista mahdollisuuksista ja tavoista testata koirien luonnetta systemaattisesti tiedotetaan.

6.4 Uhat ja mahdollisuudet sekä varautuminen ongelmiin

Rodun jalostuksen suurimmat uhat ja mahdollisuudet

VAHVUUDET	HEIKKOUEDET	MAHDOLLISUUDET	UHAT
Peruskoiran rakenne ilman liioiteltuja piirteitä.	Liian suorat kulmaukset niin edessä kuin takana.	Geneettinen monimuotoisuus	Unohdetaan luonne- ja käyttöominaisuudet jalostuksessa sekä rodun alkuperäinen käyttötarkoitus.
Ulkomuodon monimuotoisuus.	Rotumääritelmään nähden liian suurikokoiset koirat; ihannekokoiset ja pienet urokset ovat harvassa.	PEVISA-ohjelman jatkaminen mahdollistaa pitkäjänteisen rodun terveystilanteen arvioinnin.	Jalostuksessa painotetaan liikaa ulkomuotoa ja näyttelymenestystä.
Geneettinen monimuotoisuus korkealla tasolla, mikä mahdollistaa koirien keskimääräistä selvästi huonompien yksilöiden karsimisen jalostuksesta.	Kevytluustoisuus ja liika eleganssi. Liian massavat koirat ja massiivinen päänmuoto.	Monikäyttöinen seura-, harrastus- ja käyttökoira, samalla koiralla voi harrastaa useita lajeja.	Allergisten ja oireilevien koirien käyttö jalostuksessa.
Koirat pääsääntöisesti avoimia ja sosiaalisia.	Uusien jalostusurosten vähäinen määrä.	Rodun pitkäikäisyys mahdollistaa urosten jalostuskäytön myöhemmälläkin iällä.	Potentiaalista jalostusmateriaalia ei käytetä tarpeeksi laajasti ja jalostus keskittyy pieneen määrään koiria.
Monikäyttöinen rotu, joka soveltuu monenlaiseen harrastukseen ja käyttöön.	Koirien laaja-alainen jalostuskäyttöä ennen jalostusnäytön kertymistä	Rodussa ei yleistyneitä ja laajalle levinneitä sairauksia.	Rodun suosion liian nopea ja hallitsematon kasvaminen.
Sopivan kokoinen koira. Sopii mainiosti niin kaupunkiin kuin maaseudullekin.	Koirien huono hermorakenne ja toimintakyky, liiallinen vilkkaus ja terävyys	Terverakenteisen ja liioittelemattoman ulkomuodon arvostus.	Pentujen hyvän kysynnän vuoksi nartut astutetaan liian kevein perustein.
Aktiivinen rotuyhdistys, jolla potentiaalia kehittää toimintaa jäsentensä kanssa yhteistyössä.	Uusia yhdistysaktiiveja vaikea saada, kasvattajat eivät laajalla rintamalla ole toiminnassa aktiivisesti mukana.	Rodun harrastajamäärät ovat kasvussa, joten potentiaalia yhdistyksen jäsenmäärän kasvattamiselle on olemassa.	

Varautuminen ongelmiin

Ongelmiin varaudutaan kannustamalla koirien omistajia entistä aktiivisemmin terveystutkimaan koiransa ja tiedotetaan terveystutkimusten hyödyistä myös muulta kantilta kuin vain jalostuksen ja kasvattajien näkökulmasta, esimerkiksi miksi harrastuskoira kannattaa tutkituttaa tai mitä hyötyä nuorena tehdyistä terveystutkimuksista on, kun koira alkaa oireilla tai sairastuu. Samalla kannustetaan kasvattajia olemaan aktiivisempia kasvattiensa suuntaan, jotta entistä suurempi osuus pentueista ja pennuista terveystarkastettaisiin.

Avoimen ilmapiirin luominen etenkin terveysasioissa sekä koirien terveystutkimusten ja luonteentestauksen tärkeydestä tiedottaminen ovat omiaan tukemaan tavoitetta säilyttää rotu pitkäikäisenä, terveenä, monimuotoisena ja monipuolisena seura- ja harrastuskoirana.

Toteutetaan terveys- ja luonnekyselyitä säännöllisin väliajoin/jatkuvina rodun tilanteen kartoittamiseksi ja laaditaan niistä yhteenvedoja sekä muuta materiaalia kasvattajille sekä rodun harrastajille.

6.5 Toimintasuunnitelma ja tavoiteohjelman seuranta

Tehtävä	Vuosi						
	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031
Tiedottaminen	X	X	X	X	X	X	X
Pentuseuranta	X	X	X	X	X	X	X
Uroslistan ylläpito	X	X	X	X	X	X	X
Terveyspankin ylläpito	X	X	X	X	X	X	X
PLL-geenitestattujen koirien listan ylläpito	X	X	X	X	X	X	X
Kasvattajapäivät		X		X		X	
Luonne- ja käyttäytymiskysely			X				X
Terveyskysely				X			
PEVISA:n vaikutusten arviointi ja päätös jatkamisesta					X		
JTO:n päivitys	X					X	
JTO:n päivityksen valmistelu					X		

JTO:n ja PEVISAn vaikutuksen seuraaminen

Yhdistyksen jalostustoimikunta analysoi rodusta kertyvää tietoa vuosittain ja jalostustoimikunta arvioi jalostuksen tavoiteohjelman toteutusta omassa toimintakertomuksessaan vuosittain. Tarvittaessa jalostuksen tavoiteohjelmaa ja muuta rodun jalostukseen liittyvää kysymystä voidaan käsitellä yhdistyksen sääntömääräisten kokousten ja/tai kasvattajapäivien yhteydessä. Rodun jalostuksen tavoiteohjelma tarkastetaan viiden vuoden välein ja samassa yhteydessä arvioidaan PEVISA-ohjelman hyödyt ja tarpeellisuus.

7 Lähteet

Heikkinen-Lehkonen, Paula 2018: Häntämutka vakava vika vai kauneusvirhe. Saatavilla:

<https://www.koiramme.fi/jutut/koiramme-juttuarkisto/887-haentaemutka-vakava-vika-vai-kauneusvirhe>

Jalomäki Sari, Pietilä Elina & Päivi Vanhapelto 2016: Koirien perinnölliset silmäsairaudet ja niiden tutkiminen.

Saatavilla: <https://www.kennelliitto.fi/perinnolliset-sairaudet-ja-koiran-hyvinvointi/yleisimmat-silmasairaudet>

Kennelliitto 2020: Luonnetesti. Saatavilla: <https://www.kennelliitto.fi/kasvatus-ja-terveys/koiran-luonne-ja-kayttaytyminen/luonnetesti>

Koljonen, Mari 2008: Gingiviitti ja parodontiitti. Saatavilla: <https://evidensia.fi/hoitovinkit/gingiviitti-ja-parodontiitti/>

Koljonen, Mari 2008 & 2019: Hampaiden kehityshäiriöt koiralla. Saatavilla:

<https://evidensia.fi/hoitovinkit/hampaiden-kehityshairiot-koiralla/>

Kuntsi-Vaattovaara, Helena 2017: Koiran purentaviat. Saatavissa:

<https://www.anident.fi/images/lataukset/artikkelit/koiran-purentaviat.pdf>

Lappalainen, Anu 2013: Lonkkanivelen kasvuhäiriö. Saatavissa: <https://www.kennelliitto.fi/kasvatus-ja-terveys/koiran-terveys/perinnolliset-sairaudet-ja-koiran-hyvinvointi/lonkkanivelen-kasvuhairio>

Lappalainen, Anu 2013b: Legg-Perthes. Saatavissa: <https://www.kennelliitto.fi/kasvatus-ja-terveys/koiran-terveys/perinnolliset-sairaudet-ja-koiran-hyvinvointi/legg-perthes>

Lappalainen, Anu 2016: Polvilumpion sijoiltaanmeno (patellaluksaatio). Saatavissa: Lappalainen, Anu 2019:

Perinnölliset selkämuutokset. Saatavissa: <https://www.kennelliitto.fi/kasvatus-ja-terveys/koiran-terveys/perinnolliset-sairaudet-ja-koiran-hyvinvointi/perinnolliset-selkamuutokset>

Mäki, Katariina 2013a: Perinnöllinen monimuotoisuus ja jalostuspohja. Saatavissa:

<https://www.kennelliitto.fi/kasvatus-ja-terveys/koiran-jalostus/tietoa-jalostuksen-tueksi/perinnollinen-monimuotoisuus-ja-jalostuspohja>

Mäki, Katariina 2016a: Sukusiitos. Saatavissa: <https://www.kennelliitto.fi/kasvatus-ja-terveys/koiran-jalostus/tietoa-jalostuksen-tueksi/sukusiitos>

Mäki, Katariina 2016b: Tehollinen populaatiokoko. Saatavissa: <https://www.kennelliitto.fi/kasvatus-ja-terveys/koiran-jalostus/tietoa-jalostuksen-tueksi/tehollinen-populaatiokoko>

8 Liitteet

LIITE 1: Rotumääritelmä

LIITE 2: Rotumääritelmän tulkintaohje (FCI Breed by Breed Education)

LIITE 3: Luonnetestin ihanneprofiili tanskalais-ruotsalaiselle pihakoiralle

LIITE 4: MH-luonnekuvauksen ihanneprofiili tanskalais-ruotsalaiselle pihakoiralle

LIITE 5: Käyttäytymisen jalostustarkastuksen ihanneprofiili tanskalais-ruotsalaiselle pihakoiralle

LIITE 6: Vuonna 2019 toteutetun terveystarkastuksen yhteenveto

LIITE 7: Koirien terveystarkastus 2019 – 5/2025

Ryhmä: 2

FCI:n numero: 356
Hyväksytty: FCI 19.5.2009
Kennelliitto 18.8.2010

Suomen Kennelliitto-
Finska Kennelklubben ry

TANSKALAIS-RUOTSALAINEN PIHAKOIRA 1/3 (DANSK/SVENSK GÅRDSHUND)

Alkuperämaa: Tanska ja Ruotsi

Pohjoismainen Kennelunioni
Dansk Kennel Klub
Hundaræktarfélag Islands
Norsk Kennel Klub
Suomen Kennelliitto – Finska Kennelklubben
Svenska Kennelklubben

TANSKALAIS-RUOTSALAINEN PIHAKOIRA 2/3

KÄYTTÖTARKOITUS: Piha- ja seurakoira.

FCI:N LUOKITUS: Ryhmä 2 pinserit, snautserit, molossityyppiset ja sveitsinpaimenkoirat.

Alaryhmä 1.1 pinserityyppiset

Käyttökoetulosta ei vaadita.

LYHYT HISTORIAOSUUS: Rotu hyväksyttiin Tanskassa ja Ruotsissa vuonna 1987 nimellä tanskalais-ruotsalainen pihakoira. Rotu on tunnettu jo pitkään Tanskan ja Ruotsin maatioilla. Sitä käytetään vahtina, rotanpyydystäjänä ja seurakoirana.

YLEISVAIKUTELMA: Pienikokoinen ja tiivis, hieman korkeuttaan pitempi koira. Hitaasti kehittyvä.

TÄRKEITÄ MITTASUHITEITA: Mittasuhteiltaan hieman korkeuttaan pitempi, säkäkorkeuden ja rungon pituuden suhde on 9:10. Rintakehän syvyys on puolet säkäkorkeudesta.

KÄYTTÄYTYMINEN / LUONNE: Valpas, tarkkaavainen ja eloisa.

PÄÄ: Muodoltaan kolmiomainen ja pienehkö suhteessa runkoon.

KALLO-OSA:

Kallo: Melko leveä ja hieman pyöristyvä.

Otsapenger: Selvästi erottuva.

KUONO-OSA:

Kirsu: Väriltään sopusoinnussa karvapeitteen läiskien värin kanssa.

Kuono: Hyvin kehittynyt, kapenee vähitellen kohti kirsua mutta ei saa vaikuttaa suipolta. Kuono on hieman kalloa lyhyempi. Suora kuononselkä.

Leuat / hampaat / purenta: Vahvat leuat. Leikkaava purenta, tasaiset ja hyvin kehittyneet etuhampaat. Tasapurenta hyväksytään.

Posket: Korostuneet mutta eivät liioitellusti.

Silmät: Keskikokoiset ja pyöreähköt, eivät syvällä sijaitsevat eivätkä ulkonevat. Tarkkaavainen ja lempeä ilme. Mustaläiskäisillä koirilla silmät ovat tummat, kelta- tai maksanruskealäiskäisillä sallitaan hieman vaaleammat silmät.

Korvat: Keskikokoiset, ruusu- tai taittokorvat, molemmissa tapauksissa taitekohta on juuri kallon yläpuolella. Taittokorvan kärjen tulee asettua lähelle poskea.

KAULA: Keskipitkä, voimakas ja hieman kaartuva. Ei löysää kaulanahkaa.

RUNKO: Tiivis ja tilava.

Lanne: Lyhyt, leveä ja hieman kaareva.

Lantio: Hieman pyöristyvä.

Rintakehä: Pitkä, syvä ja tilava, hyvin kaartuneet kylkiluut. Selvä eturinta.

Alalinja ja vatsa: Vain hieman nouseva vatsaviiva.

HÄNTÄ: Ei liian korkealle kiinnittynyt. Se voi olla pitkä tai synnynnäinen töpöhäntä. Hännän asento on suora, hieman kaartuva tai sirppimäinen.

RAAJAT:

ETURAAJAT: Suorat ja yhdensuuntaiset. Etuosa on hieman rintakehää leveämpi.

TANSKALAIS-RUOTSALAINEN PIHAKOIRA 3/3

Lavat: Viistot.

Olkavarret: Viistot.

Välikämmenet: Voimakkaat ja joustavat.

Etukäpälät: Pienet, soikeat, eivät liian tiiviit.

TAKARAAJAT: Yhdensuuntaiset ja lihaksikkaat. Hyvät polvi- ja kinnerkulmaukset.

Reidet: Kohtalaisen leveät.

Takakäpälät: Kuten etukäpälät.

LIIKKEET: Yhdensuuntaiset ja vapaat.

KARVAPEITE

KARVA: Lyhyttä ja sileää, rungossa karheaa.

VÄRI: Valkoinen väri on vallitseva. Yksi- tai monivärisiä läiskii, joiden koko ja väri (musta, punaruskea, ruskea sekä kellertävänruskean eri sävyt) voivat vaihdella; koiralla voi olla punaruskeat merkit. Pilkullisuus sallitaan.

KOKO

Säkäkorkeus: Urokset 34–37 cm, nartut 32–35 cm, sallittu poikkeama ± 2 cm.

VIRHEET: Kaikki poikkeamat edellä mainituista kohdista luetaan virheiksi suhteutettuna virheen vakavuuteen ja sen vaikutukseen koiran terveyteen ja hyvinvointiin.

- hienostunut yleisvaikutelma
- kapea etuosa
- matalaraajaisuus
- puutteellinen rintakehän syvyys; litteä tai lyhyt rintakehä;
- jyrkkä lantio
- pystyt korvat
- liian pitkä kaula;
- kiertyvä tai litteästi selälle kaartuva häntä

HYLKÄÄVÄT VIRHEET:

- vihaisuus tai voimakas arkuus.
- selvästi epänormaali rakenne tai käyttäytyminen.

HUOM. Uroksilla tulee olla kaksi normaalisti kehittynyttä kivistä täysin laskeutuneina kivespussiin.

**Fédération
Cynologique
Internationale**

For Dogs Worldwide

***POWERPOINT PRESENTATION OF
DANISH-SWEDISH FARMDOG***

Breed by Breed Education

This presentation was created in cooperation between
Dansk/svensk gårdhundeklub, Denmark and Rasklubben för dansk-svensk gårdshund, Sweden

Breed

- *FCI Group 2 Breed number 356*
- *Date of publication of the official valid standard 19.05.2009*

Table of contents

- History of the breed
 - Work and character
 - Breed standard
 - Disqualifying points
 - Judging the breed
 - Related breeds
 - Similar breeds
 - Problems to take into account
 - Pictures of breed typical dogs
-

History of the breed

No one knows the origin of the breed with certainty, but the breed is very old. Dog skeletons found in Viking burial sites are similar to Farmdog types.

In any case, typical Danish-Swedish Farmdogs have been found in all of the “old” Denmark, from Scania to Schleswig Holstein, and even Normandy.

Until the 60's this little farmdog could be found all over in the countryside of Denmark and southern Sweden.

History of the breed

History of the breed

The gentleman in the center of the stairs is Crown Prince Gustav. He later became King Gustav the fifth of Sweden. The picture was taken in 1902 at a hunt at Skabersjö castle

History of the breed

It is evident that the breed has existed, and been an important part of the family- and farming life throughout centuries in Denmark and southern Sweden.

Old paintings and some of the earliest photography includes these small dogs, which without any doubt, are the forefathers of the current population.

History of the breed

During the industrialization, there were fewer and fewer small farms in Denmark and Scania. At the same time, the population of farmdogs decreased. Fortunately, a few country folks continued the breeding of the dogs. This was however, entirely unorganized.

Throughout the 1970's some people involved with Danish Kennel Club work, became aware of that perhaps here was an interesting dog breed.

During the 1980's it became clear to DKK's committee for national and forgotten breeds, that it was important to save the breed.

The awareness was also directed to southern Sweden as well, as this had been part of the old Danish farming country.

History of the breed

In Sweden some generations of the breed had already been recorded in a non-official registry. The hand written records date back to the early 1960's.

The dogs had been recorded as "Scania Terrier".

Once the Danish and Swedish kennel clubs compared notes, it became obvious that the breed for one thing was the same in both countries, and for another, that is was indeed not a terrier, but a pincher.

The registration of the farmdogs, and a breeding program was launched.

History of the breed

Situation from the Swedish certification in 1986.

In 1986 the Swedish kennel club held it's first certification of the new breed, and around 100 dogs were approved and recorded in the SKK pedigree.

While the Swedish pedigree has been closed for certifications since 2005, the Danish pedigree remains open for new certifications, which – though in very limited numbers – still has occurred in 2016.

History of the breed

In 1987, the first 130 farmdogs were registered in DKK's X- registry, and in 1989, the breed was shown officially for the first time in Denmark at the World dog show in Bella Center.

Through close cooperation between the Danish Kennel Club and the Swedish Kennel Club, the breed was successfully provisionally approved by FCI in 2008. The breed is still not CACIB qualified.

Picture from one of the original first certifications in Denmark.

Work and character

The farmdog's jobs were many and had many characters. First of all, along with the cats, it kept mice, rats and other vermin away from stable and house.

This is an important ability, which continues to be well preserved in the dogs. Towards rodents it is a cold blooded murderer.

The farmdog also barked a loud alert, when a stranger was approaching the farm. The purpose being to notify about the stranger's presence, not to chase him away.

This is also still an important ability, that they alert when someone arrive, but that they quit soon, once the owner has accepted and let the visitor in.

Work and character

Being that the farmdog is full of spunk and always happy, they were also the kids' playmate. The same abilities also took them to circus.

The friendly, outgoing, open minded, attentive, consequently easy learning behavior characterize the breed.

Therefore all of these qualities are highly desired.

Some farmdogs were also used for hunting, and to help bring the cows in from the field.

However these utilities – hunting and herding – were not originally among the main purposes of the breed, and are therefore not necessary or required.

Work and character

Even though the farmdog originally, amongst other, was used as a guard dog, it is important to highlight, that it must never show aggression, when it barks at strangers approaching.

The barking is strictly a “door bell” function.

A reserved and shy farmdog has a completely un-typical temperament, which we consider strongly un-wanted and disapprove of.

It must be friendly, and greeting with a high lifted, and wagging tail.

The farmdog is very bright and agile. It is flashing fast – an important ability, when it has to catch rats and mice.

Work and character

The urge to chase rodents continues to be well preserved in the dogs.

Breed standard

FCI-Standard N°356 / 19.05.2009 / GB

DANISH-SWEDISH FARMDOG

Standard:

Comments:

Translation:

Renée Sporre-Willes
in collaboration with Jennifer
Mulholland.

Origin : Denmark and Sweden

Utilization:

Farm and companion dog

Classification :

Group 2

Pinscher and Schnauzer – Molossoid breeds
Swiss Mountain and Cattle Dogs
Section 1.1 Pinscher Type
Without working trial.

The standard is written in Swedish and from there translated to English.

Originally there was one or two farmdogs in most of the small farms in Scania and Denmark.

The farmdog was utilized to catch mice and rats, as “door bell”, and as a family dog.

It is important to note that the farmdog is a pinscher type, rather than a terrier type.

Standard:

Comments:

Brief historical summary:

Recognised in Denmark and Sweden in 1987 under the breed name Danish-Swedish farmdog. The breed has been known for a long time on farms in Denmark and Sweden. The farmdog is used as a watch dog, ratter and companion.

During the industrialization, there were fewer and fewer small farms in Denmark and Scania. At the same time, the population of farmdogs decreased. Fortunately a few country folks continued the breeding of the dogs. This was however, entirely un-organized.

During the 1980's it was clear to DKK's committee for national and forgotten breeds, that it was important to save the breed.

The registration of the farmdogs and a breeding program was launched.

In 1986/1987 the first farmdogs were registered in SKK and DKK's X-registry, and in 1989 the breed was shown officially for the first time in Denmark at the World dog show in Bella Center.

Through close corporation between the Danish and the Swedish Kennel Clubs, the breed was successfully provisionally approved by FCI in 2008. The breed is still not CACIB qualified.

Standard:

General appearance:

A small, compact and slightly rectangular dog. Known to mature late.

Comments:

Farmdogs develop slowly. This should be considered, when it is judged.

The breed is not fully developed until the age of 3-4 years – in some cases even later for males.

The proportions must be correct in young dogs, but they generally appear less compact, than dogs that are more than 4 years old.

This very breed typical masculine male on the picture has an overall excellent appearance, well marked fore chest and good proportions.

A very breed typical feminine female of excellent proportions and appearance.

*This dog is in the top left picture
13 months old,*

*in the top right picture 4 years
old,*

*and in the bottom picture 6
years old.*

Standard:

Important proportions: The body should be slightly rectangular, 9:10. The proportions between depth of chest and height at withers should be 1:2

Behaviour/temperament:
Alert, attentive and lively.

Comments:

The dog should be slightly longer than tall. It must not give the impression of either long or short legs.

Even though the farmdog originally, amongst other, was used as a guard dog, it is important to highlight, that it must never show aggression, when it barks at strangers approaching. It is strictly a “door bell” function.

A reserved and shy farmdog has a completely untypical temperament.

It must be friendly, and greeting with a high lifted, and wagging tail.

The farmdog is very bright and agile. It is flashing fast – an important ability, when it has to catch rats and mice.

Standard:

Comments:

Head:

Head should be triangular in shape and a bit small in proportion to body.

Cranial region:

Skull: Rather broad and slightly rounded. Stop: Well defined.

The relatively small head should form an equilateral triangle. The rather broad skull creates the basis, and the head is gradually narrowing towards the muzzle, which is slightly shorter than the skull.

The triangular shape is only correct, when the cheeks are not too pronounced. On the other hand, there should be well filled under the eyes.

It is important that the stop is well defined, without being too deep.

It is also important to observe that the stop is actual stop. The arch of the eye brows can make a poor stop appear better.

The skull is only slightly rounded. Round and/or coarse skull and "snub nose" gives a completely untypical impression.

It is also untypical with narrow skull or flat cheeks. This gives a terrier-like expression.

Excellent breed typical male head.

Excellent breed typical female head, perhaps with slightly large/heavy ears.

Note: Clear differentiation between the genders is important, the male head clearly a masculine expression, and the female head a feminine expression.

Excellent head with correct proportions, well filled muzzle and correct stop.

Profile of head with good proportions, yet a bit snipey, better stop could be desired, and muzzle could be more well filled.
This is also an example of that a well defined arch of the eye brows can make a poor stop appear better.

Standard:

Facial region:

Nose: Colour in accordance with colour of patches.

Muzzle: Well developed and gradually narrowing towards the nose but must not give a snipy impression. Muzzle slightly shorter than the skull. Nosebridge straight.

Jaws/teeth: Jaws strong. Scissors bite with even and well developed incisors. Pincer bite tolerated.

Cheeks: Pronounced without exaggeration.

Comments:

Since the farmdog is a rat dog, it is important that both jaws and teeth are well developed.

Weak and narrow muzzles with narrow jaws and small teeth, must be judged as a fault.

Pincer bite is accepted, but undershot bite must be judged as a serious fault.

Many farmdogs are short of a few pre-molars, and this should be judged relative to the dog's other qualities. Missing P3 and P4 must be judged as faults.

Standard:

Eyes: Medium sized, slightly rounded, neither protruding nor sunken. Attentive and kind expression. Dark eye colour in dogs with black patches. Slightly lighter eye colour permissible in dogs with yellow or liver brown patches.

Comments:

Eyes should be slightly rounded.

Completely round or protruding eyes is a fault, as well as small and deep set eyes are.

The eyes should be as dark as possible.

Dogs with yellow or brown spots often have lighter eyes, which are harmonic with the color of the spots.

Even with these colors in the markings, light yellow eyes are not desirable.

Occasionally we see eyes that are set too much on an angle/slanted, which disturbs the expression.

Excellent male head, but the eyes are slightly too light.

Female with the expression disturbed by the upright ears. Further the eyes are too round, and the head shape does not give impression of being triangular.

Standard:

Ears: Medium sized. Rose or button, in both cases the fold should be just above the skull.
Button ears: The tip should lie close to cheeks.

Comments:

The ears should be of medium size.
Heavy, long, hound-like ears are unwanted. It takes away the impression of a small head.

The breed can have either rose ears or button ears. But it is not unusual to see one with one of each.
This should be remarked when the dog is judged.

Upright ears is a serious fault, and this must be reflected in the judgement.

The farmdog uses the ears quite a lot, and its mood is often reflected in how it carries the ears. It is not unusual to see a dog, which at one moment has rose ears, and in the next moment button ears.

The ears must neither be too high, nor too low set.

Correct rose ears.

Correct button ears not too heavy and not too big.

This male has quite too large ears, and too deep set eyes.

Ears are rose ears, but they are both set and folded too high, which gives a much too "flighty" expression. Aside from the ears, the eyes on this dog also appear a bit too protruding, which further disturbs the expression.

Standard:

Comments:

Neck:

Of medium length, strong and slightly arched. No throatiness.

The neck must be of medium length.

In males with the desired slightly arched neck line, this gives the neck a powerful impression.

Loose throat skin is a fault.

Since the head is rather small, the neck can appear more powerful, than it is.

The neck must never give an elegant impression.

Good strong neck of correct medium length.

Neck which is too long and elegant.

Standard:

Body:

Compact with good substance.

Loin: Short, broad and slightly arched.

Croup: Slightly rounded.

Chest: Long, deep and roomy with very well sprung ribs. Forechest well defined.

Underline and belly: Belly only slightly tucked up.

Comments:

Slightly rounded croup must never be confused with dropping or sloping croup.

Sloping croup does not match with the breed's free movements.

The body is substantial because of the deep and roomy rib cage, which also must be with good spring of ribs.

The rib cage must be relatively wide compared to the size of the dog. This gives good room for heart and lungs. The long rib cage and short loin, makes for an only slightly tucked up belly.

Again it is important to note that the breed develops slowly.

A fully developed compact body cannot be expected until the age of 4, but it is important that the proportions are correct in young dogs.

Correct loin and croup.

Example of a too flat loin and croup, here further combined with a high tail set.

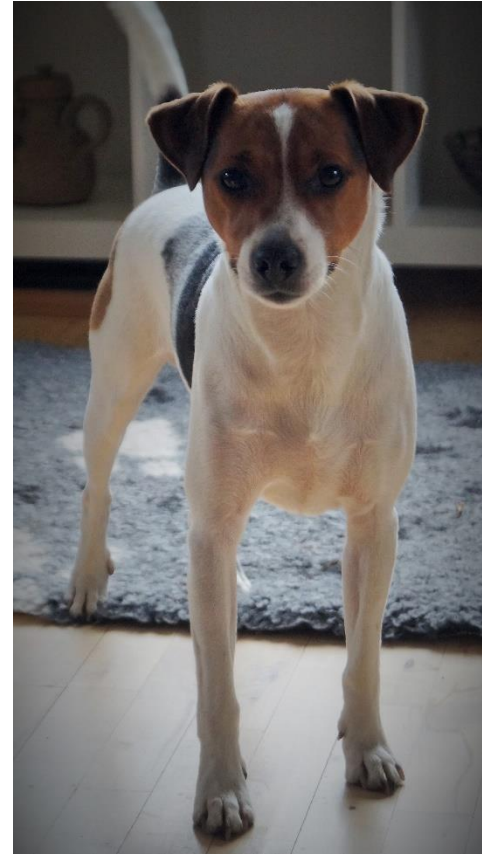
Dog with long rib cage, well defined fore chest and correct under line.

Dog with too short rib cage, too tucked up under line and no spring of ribs.

Correct front, and correct width in the front.

Too narrow in the front.

Standard:

Comments:

Tail:

Not set too high. Naturally long tail or naturally short tail (stumpy tail). Tail should be carried straight, with a slight curve or like a sickle.

The slightly rounded croup causes the tail not to be set too high.

If the tail is set too high, the croup is too flat. This gives impression of terrier-type.

Puppies can be born with natural bob-tail, or no tail at all. Bob-tail is seen in all possible lengths.

Dogs with long tail can carry it straight or with a slight curve.

The tail carried rolled up, or flat along the back are faults.

The over-all impression is a happy and curious dog, whose tail is not hanging down. Most often the dog wags the tail when it is moving or is getting attention.

Tail carried correct and correct set.

Tail also carried correct, but high set.

This tail is carried too flat, almost on to the back.

This tail is curled too much.

Standard:

Limbs:

FOREQUARTERS:

General appearance: Front legs straight and parallel. The front is proportionally broader than the width of ribcage.

Shoulder blade: Oblique.

Upper arm: Oblique

Pastern (Metacarpus): Strong and springy.

Forefeet: Small, oval and not tightly knit.

Comments:

Due to the wide and deep chest the front legs are placed rather wide.

They must however never be placed so broadly, that the movements turn paddling.

The upper arm must be normally angled to the shoulder.

The paws must neither be hare feet, nor cat paws.

The word “not”, in the description of the paws (forefeet) in the breed standard, we consider faulty translation. The paws must be almost tightly knit.

It is desirable that the upper arm is as long as the shoulder.

Occasionally short and steep upper arms are seen in the breed, which affect the movements negatively, and should be remarked in the judgement of the dog.

Rather steep upper arm.

Correctly oblique upper arm and shoulder.

Standard:

Comments:

HINDQUARTERS:

General appearance: Well angulated knee and hock joints.

Parallel and well muscled.

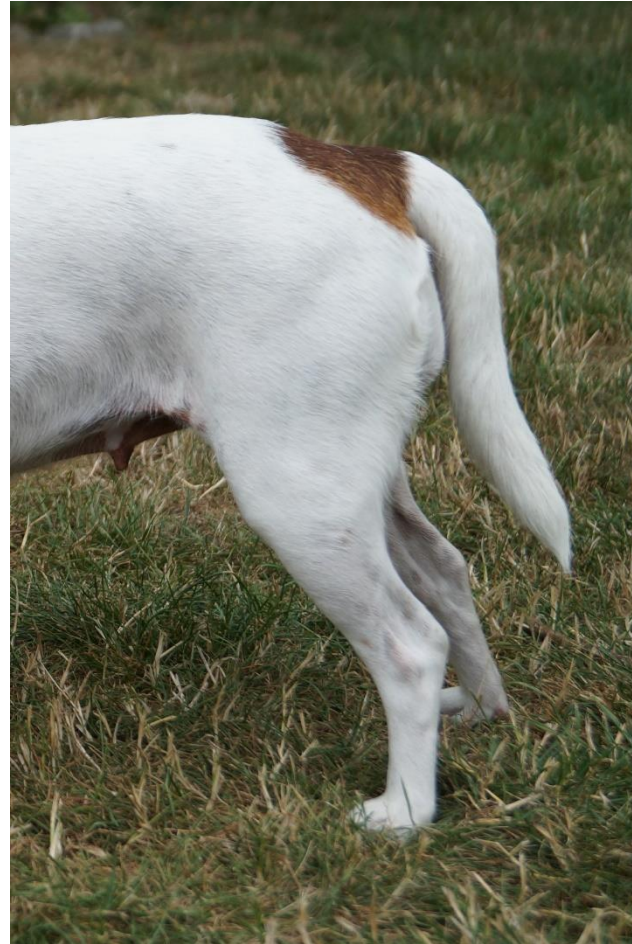
Upper Thighs: Fairly broad.

Hind feet: See front feet.

The rear must be well angled in knee and hock.
The rear legs must have good muscle, which gives rather wide thighs.

Very poor angulation rear.

Correct rear angulation.

Standard:

Comments:

Gait/movement:

Parallel and free.

Due to the rib cage's shape and width, the front legs move on a wider track than the rear legs.

The movements must be parallel front and rear.

Young dogs are commonly appearing loose in the front movements, but this must stabilize as they develop, if the chest fills out correctly.

If the croup is too sloping and/or there are slight angulations in the rear, the rear leg movements become too short.

If the shoulder is too steep or the upper arm too short, the front movements become too tripping and not efficient enough.

Correct breed typical movement of moderate steps.

Standard:

Coat:

HAIR: Short and smooth. Harsh on body.

COLOUR:

White dominating. Patches of different colours, sizes and combinations permissible, (black, tan, brown and different shades of fawn). With or without tan markings. Flecking permissible.

Comments:

The coat must not be thin and "transparent". Nor must it be too long, wavy, course or wire haired. It must be hard on the body. Too soft coat is a fault.

The coat has to be able to keep straw and dust away from the skin, when the dog is rat hunting in the barn, or wood shed, as well as it has to be able to keep tall grass and humidity away from the skin, when the dog is in the field to help herd the cattle in for milking. So it must be close.

Feathering on tail and legs are a fault.

Since white colour must dominate, it should be remarked if the entire body is coloured, without white between the body and head, or between the body and tail.

Small spots in the white is accepted, but should be noticed.

Coat colours

- The following shows examples of some of the most common colour varieties. The dogs are all of correct overall type. The dog in the last picture is also of correct type, though has too much colour.

Standard:

Size:

Height at withers:

Males 34–37 cm

Females 32–35 cm

Tolerance +/- 2 cm

Comments:

Even though there is a rather great tolerance in the height, one must remember that the overall impression must be the one of a small, compact dog.

Standard:

Faults:

Any departure from the foregoing points should be considered a fault and the seriousness with which the fault should be regarded should be in exact proportion to its degree and its effect the health and welfare of the dog.

- Elegant general appearance
- Narrow in front
- Low on legs
- Lack of depth in chest
- Flat or short ribcage
- Steep croup
- Prick ears
- Neck too long
- Curled tail or tail carried flat **on** back.

Disqualifying faults:

- Aggressive or overly shy.

Any dog showing physical or behavioural abnormalities shall be disqualified.

N. B. Male animals should have two apparently normal testicles fully descended into the scrotum.

Comments:

A farmdog has to give the impression of being unelegant and compact, but all the while still be agile, bright, and flashing fast.

Temperament is crucial and even slight aggression must never be interpreted as guarding behavior. Farmdogs must be friendly and curious.

Disqualifying points

- Faults and disqualifying faults are covered in the breed standard. There is no further grouping of faults, which means that there are no specified major faults.

Judging the breed

The breed is in group 2's section 1.1. (pinschers and schnauzers) without utility trial.

Therefore there is no trial to confirm or prove the breed's ability to fulfill its original "job", but the countries of origin still find it important, that the function of being able to catch rats and mice still is kept in mind, when judging and looking at the dogs.

This means athletic and agile dogs of substantial body, without being light, sporty, or elegant, and on the other end of the scale, without being so stout, that it prevents its agility.

Judging the breed

Over all impression must be of a moderately rectangular, compact, small dog.

It is important that it does not appear elegant.

The topline has to be slightly arched by the loin. No other pincher breeds have to have this top line, it is very special only for the Danish/Swedish Farmdog.

The topline must not be too straight or flat – too terrier like.

While the topline has to be slightly arched, it is not to compromise the good angulation, giving the dog ability to move correctly.

Judging the breed

Correct movements are with moderate steps and push.

If too well angulated the steps will become too long, and the gait too floating. It is not supposed to move like a German shepherd.

On the other end of the scale, the steps are not to become too short and tripping.

If the body is too short, the dog moves with legs lifting too high, or have tendency to move on two tracks. If the body is too long, the gait becomes too long and floating.

It has to be in between with the Danish-Swedish farmdog.

Judging the breed

The head and the expression is significant to the breed.

The correct expression is of a forward directed look.

Slanted eyes, placed low on the cheeks, give the wrong expression.

Related breeds

- We do not assume that this breed was developed from other specific breeds (known as such today), but rather has origin in some old pinscher type of dog, probably from before the Viking era.

Today we do see signs of other breeds having been mixed in, i.e. fox terrier, and a hound variety, but those have been mixed into the breed in more current time, and were not part of the origin.

Similar breeds

- Dogs of similar type and purpose can be found world wide.

Several other breeds can appear very much like this breed, in particular individuals that are borderline acceptable to their breed standard.

In this matter a not perfect Danish-Swedish Farmdog can appear almost the same as a not perfect dog of another breed, i.e. Smooth Coated Fox Terrier, Jack Russell Terrier, Parson Russell Terrier, Terrier Brasileiro etc. etc.

Once again it is important to note that the farmdog is a pinscher type. It should never give impression of terrier type.

Problems to take into account

- The breed does not have any breed specific health disorders.
- Occasionally dogs with incorrect temperament occur.

Pictures of breed typical dogs

- The following is a Collection of very breed typical dogs, all with various detail flaws.

Thanks.

- Photo credits:

Helene Riisgaard Pedersen

Lars Borup

Marika Lindelöf

Ole Walldo

Susanne Ragnarsson

Stig Jørgensen

Marco Adelborg

Göran Cajhagen

Lars Adeheimer

Annette Andersson

Signe Jensen

LIITE 3: Jalostuksen tavoiteohjelma 2021-2025: tanskalais-ruotsalainen pihakoira

Toimintakyky	Terävyys	Puolustushalu	Taisteluhalu	Hermorakenne
+ 3	+ 3	+ 3	+ 3	+ 3
+ 2	+ 2	+ 2	+ 2a	+ 2
+ 1a	+ 1a	+ 1	+ 2b	+ 1a
+ 1b	+ 1b	- 1	+ 1	+ 1b
- 1	- 1	- 2	- 1	- 1
- 2	- 2	- 3	- 2	- 2
- 3	- 3		- 3	- 3

Temperamentti	Kovuus	Luoksepäästävyys	Laukauspelottomuus
+ 3	+ 3	+ 3	+++
+ 2	+ 2	+ 2a	++
+ 1	+ 1	+ 2b	+
+ 1a	- 1	+ 1	-
+ 1b	- 2		--
- 1c	- 3		
- 2			
- 3			

Toimintakyky	Terävyys	Puolustushalu	Taisteluhalu	Hermorakenne
+ 3	+ 3	+ 3	+ 3	+ 3
+ 2	+ 2	+ 2	+ 2a	+ 2
+ 1a	+ 1a	+ 1	+ 2b	+ 1a
+ 1b	+ 1b	- 1	+ 1	+ 1b
- 1	- 1	- 2	- 1	- 1
- 2	- 2	- 3	- 2	- 2
- 3	- 3		- 3	- 3

Temperamentti	Kovuus	Luoksepäästävyys	Laukauspelottomuus
+ 3	+ 3	+ 3	+++
+ 2	+ 2	+ 2a	++
+ 1	+ 1	+ 2b	+
+ 1a	- 1	+ 1	-
+ 1b	- 2		--
- 1c	- 3		
- 2			
- 3			

= ihanne

= ei hyväksyttävä

LIITE 4: Jalostuksen tavoiteohjelma 2021-2025: tanskalais-ruotsalainen pihakoira

	1	2	3	4	5
1a KONTAKTI Tervehtiminen	Torjuu kontaktia, murisee tai yrittää purra	Välttää kontaktia, väistää	Hyväksyy kontaktin vastaamalla siihen	Ottaa itse kontaktia tai vastaa siihen	Mielistelevä kontaktinotossa, hyppii, vinkuu, haukkuu jne
1b KONTAKTI Yhteistyö	Ei lähde vieraan ihmisen mukaan	Lähtee mukaan haluttomasti	Lähtee mukaa, mutta ei ole kiinnostunut TO:sta	Lähtee mukaan halukkaasti, kiinnostuu TO:sta	Lähtee mukaan hyvin innokkaasti, erittäin kiinnostunut TO:sta
1c KONTAKTI Käsittely	Torjuu murisemalla ja/tai yrittää purra	Väistää tai hakee tukea ohjaajasta	Hyväksyy käsittelyn	Hyväksyy ja ottaa kontaktia	Hyväksyy ja vastaa liioittelulla kontaktilla
2a LEIKKI 1 Leikkihalu	Ei leiki - ei osoita kiinnostusta	Ei leiki - osoittaa kiinnostusta	Leikkii - aktiivisuus lisääntyy/vähenee	Leikkii - aloittaa nopeasti ja on aktiivinen	Leikkii - aloittaa erittäin nopeasti ja on hyvin aktiivinen
2b LEIKKI 1 Tarttuminen	Ei tartu esineeseen	Ei tartu, nuuskii esinettä	Tarttuu esineeseen viiveellä tai etuhampailla	Tarttuu heti koko suulla	Tarttuu heti, nappaa esineen vauhdista
2c LEIKKI 1 Puruote ja taisteluhalu	Ei tartu esineeseen	Tarttuu viiveellä - irrottaa/pitää, ei vedä vastaan	Tarttuu, vetää vastaan, mutta irrottaa ja tarttuu uudestaan/ Korjailee otetta	Tarttuu heti koko suulla, vetää vastaan kunnes TO irrottaa	Tarttuu heti koko suulla, vetää tempoo, ravistaa - kunnes TO irrottaa
3a TAKAA-AJO	Ei aloita	Aloittaa, mutta keskeyttää	Aloittaa etenemisen hitaasti, voi lisätä vauhtia, seuraa koko matkan saalista	Aloittaa kovalla vauhdilla päämäärähakuisesti, pysähtyy saaliille	Aloittaa heti kovalla vauhdilla juosten saaliin ohi, voi kääntyä saaliille
3b TARTTUMINEN	Ei kiinnostu saalista / Ei juokse perään	Ei tartu, nuuskii saalista	Tarttuu saaliiseen epäröiden tai viiveellä	Tarttuu heti saaliiseen, mutta irrottaa	Tarttuu heti saaliiseen, pitää sitä suussaan vähintään 3 sek
4 AKTIVITEETTITASO	Tarkkailematon, kiinnostumaton, passiivinen	Tarkkailevainen, rauhallinen, voi istua, seistä tai maata	Tarkkailevainen ja enimmäkseen rauhallinen, yksittäisiä toimintoja	Tarkkailevainen, toiminnot tai rauhattomuus lisääntyy vähitellen	Toiminnot vaihtelevat nopeasti osion aikana / Rauhaton koko ajan
5a ETÄLEIKKI Kiinnostus	Ei kiinnostu avustasta	Tarkkailee avustajaa, välillä taukoja	Kiinnostunut avustajasta, seuraa ilman taukoja	Kiinnostunut avustajasta, yksittäisiä lähtöyrityksiä	Erittäin kiinnostunut avustajasta, toistuvia lähtöyrityksiä
5b ETÄLEIKKI Uhka / aggressio	Ei osoita uhkauseleitä	Osoittaa yksittäisiä (1-2) uhkauseleitä osion ensim. osassa	Osoittaa yksittäisiä (1-2) uhkauseleitä osion ensim. tai toisessa osassa	Osoittaa useampia uhkauseleitä osion ensim. Osassa	Osoittaa useampia uhkauseleitä osion ensim. ja toisessa osassa
5c ETÄLEIKKI Utelaisuus	Ei saavu avustajan luo	Saapuu linjalle aktiivisen avustajan luo	Saapuu pilossa olevan puhuvan avustajan luo	Saapuu avustajan luo epäröiden tai viiveellä	Saapuu avustajan luo suoraan ilman apua
5d ETÄLEIKKI Leikkihalu	Ei osoita kiinnostusta	Ei leiki - osoittaa kiinnostusta	Leikkii - voi tarttua varovasti muttei vedä	Tarttuu, vetää vastaan, voi irrottaa ja tarttua uudelleen	Tarttuu, vetää vastaan, ei irrota
5e ETÄLEIKKI Yhteistyö	Ei osoita kiinnostusta	Kiinnostuu, mutta keskeyttää	On kiinnostunut leikkivästä avustajasta	Kiinnostunut leikkivästä sekä passiivisesta avustajasta	Houkuttelee myös passiivista avustajaa leikkimään
6a YLLÄTYS Pelko	Ei pysähdy tai pysähtyy nopeasti	Kyykistyy ja pysähtyy	Väistää kääntämättä katsettaan haalarista	Pakenee enintään 5 metriä	Pakenee enemmän kuin 5 metriä
6b YLLÄTYS Puolustus / aggressio	Ei osoita uhkauseleitä	Osoittaa yksittäisiä uhkauseleitä	Osoittaa useita uhkauseleitä	Osoittaa useita uhkauseleitä ja muutamia hyökkäyksiä	Osoittaa useita uhkauseleitä ja hyökkäyksiä, voi purra
6c YLLÄTYS Utelaisuus	Menee haalarin luo, kun se on laskettu maahan / Ei mene ajoissa	Menee haalarin luo, kun ohjaaja puhuu kyykyssä ja houkuttelee koiraa	Menee haalarin luo, kun ohjaaja seisoo sen edessä	Menee haalarin luo, kun ohjaaja on edennyt puoliväliin	Menee haalarin luo ilman ohjaajan apua
6d YLLÄTYS Jäljellejäävä pelko	Ei minkäänlaista liikkumisnopeuden vaihtelua tai väistämistä	Pieni niaus tai liikkumisnopeuden vaihtelu ja houkuttelee koiraa	Pieni niaus tai liikkumisnopeuden kerran, pienenee toisen ohituskerran jälkeen	Niaus tai nopeuden vaihtelu samanlaisina vähintään kahdella ohituskerralla	Voimakas pelko, voi lisääntyä jokaisella ohituskerralla
6e YLLÄTYS Jäljellejäävä kiinnostus	Ei minkäänlaista liikkumisnopeuden vaihtelua tai väistämistä	Pysähtyy, haistelee tai katselee haalaria yhdellä ohituskerralla	Pysähtyy, haistelee tai katselee haalaria väh. kahdella ohituskerralla	Puree haalaria tai leikkii sen kanssa, kiinnostus vähenee	Puree haalaria tai leikkii sen kanssa väh. kahdella ohituskerralla
7a ÄÄNIHERKKYYS Pelko	Ei osoita kiinnostusta räminälaitetta kohtaan	Kyykistyy ja pysähtyy	Väistää kääntämättä katsettaan	Pakenee enintään 5 metriä	Pakenee enemmän kuin 5 metriä
7b ÄÄNIHERKKYYS Utelaisuus	Ei mene katsomaan	Menee räminälaitteen luo, kun ohjaaja puhuu kyykyssä ja houkuttelee koiraa	Menee räminälaitteen luo, kun ohjaaja seisoo sen vieressä	Menee räminälaitteen luo, kun ohjaaja on edennyt puoliväliin	Menee räminälaitteen luo ilman ohjaajan apua
7c ÄÄNIHERKKYYS Jäljellejäävä pelko	Ei minkäänlaista liikkumisnopeuden vaihtelua tai väistämistä	Pieni niaus tai liikkumisnopeuden vaihtelu ja houkuttelee koiraa	Pieni niaus tai nopeudenvaihtelu kerran, pienenee toisen ohituskerran jälkeen	Niaus tai nopeuden vaihtelu samanlaisina vähintään kahdella ohituskerralla	Voimakas pelko, voi lisääntyä jokaisella ohituskerralla
7d ÄÄNIHERKKYYS Jäljellejäävä kiinnostus	Ei osoita kiinnostusta räminälaitetta kohtaan	Pysähtyy, haistelee tai katselee laitetta yhdellä ohituskerralla	Pysähtyy, haistelee tai katselee laitetta väh. kahdella ohituskerralla	Puree laitetta tai leikkii sen kanssa, kiinnostus vähenee	Puree laitetta tai leikkii sen kanssa väh. kahdella ohituskerralla
8a AAVEET Puolustus / aggressio	Ei osoita uhkauseleitä	Osoittaa yksittäisiä uhkauseleitä	Osoittaa useita uhkauseleitä	Osoittaa useita uhkauseleitä ja muutamia hyökkäyksiä	Osoittaa uhkauseleitä ja useampia hyökkäyksiä
8b AAVEET Tarkkaavaisuus	Yksittäisiä vilkaisuja, ja sen jälkeen ei kiinnostusta / ei kiinnostu lainkaan	Katselee aaveita silloin tällöin	Tarkkailee aaveita, pitkiä taukoja, kumpaakin puolet ajasta tai koko ajan toista	Tarkkailee aaveita, lyhyitä taukoja	Tarkkailee molempia aaveita osion ajan
8c AAVEET Pelko	On ohjaajan edessä tai sivulla	On enimmäkseen ohjaajan edessä tai sivulla, pientä välimatkanottoa	On enimmäkseen ohjaajan edessä tai sivulla, vaihtelee paon ja kontrollin välillä	On enimmäkseen ohjaajan takana, vaihtelee paon ja kontrollin välillä	Peruuttaa enemmän kuin taluttimen mitan tai lähtee paikalta / Pakenee
8d AAVEET Utelaisuus	Menee katsomaan, kun ohjaaja on ottanut avustajalta hupun pois/ Ei mene ajoissa	Menee katsomaan, kun ohjaaja puhuu avustajan kanssa ja houkuttelee koiraa	Menee katsomaan, kun ohjaaja seisoo avustajan vieressä	Menee katsomaan, kun ohjaaja on edennyt puoleenväliin	Menee katsomaan ilman apua
8e AAVEET Kontaktinotto aaveeseen	Torjuu kontaktia / Ei mene ajoissa	Hyväksyy avustajan tarjoaman kontaktin, mutta ei vastaa siihen	Vastaa avustajan tarjoamaan kontaktiin	Ottaa itse kontaktia avustajaan	Innostunutta kontaktinottoa avustajaan, esim. hyppii tai vinkuu
9a LEIKKI 2 Leikkihalu	Ei leiki - ei osoita kiinnostusta	Ei leiki - osoittaa kiinnostusta	Leikkii - aktiivisuus lisääntyy/vähenee	Leikkii - aloittaa nopeasti ja on aktiivinen	Leikkii - aloittaa erittäin nopeasti ja on hyvin aktiivinen
9b LEIKKI 2 Tarttuminen	Ei tartu esineeseen	Ei tartu, nuuskii esinettä	Tarttuu esineeseen viiveellä tai etuhampailla	Tarttuu heti koko suulla	Tarttuu heti, nappaa esineen vauhdista
10 AMPUMINEN	Ei häiriinny, havaitsee nopeasti ja sen jälkeen täysin välinpitämätön	Häiritsevyyttä lisääntyy leikin/passiivisuuden aikana, sen jälkeen välinpitämätön	Kiinnostuu laukauksista, yleisöstä tms, mutta palaa leikkiin/passiivisuuteen	Keskeyttää leikin/passiiv., lukkiutuu yleisöä, laukauksia tms kohde, ei palaa leikkiin/passiivisuuteen	Häiritynyt, pelokas / Yrittää paeta / Ohjaaja luopuu ampumisesta

1. IHMISEN KOHTAAMINEN

1.1 Ensikohtaaminen avustajan kanssa

a) Koiran käyttäytyminen ennen kontaktitilannetta avustajan kanssa

I	S	menee suoraan tervehtimään avustajaa
N	N1	on välinpitämätön, rento, voi tutkia ympäristöä
N	N2	pyrkii jatkamaan matkaa kiinnittämättä huomiota avustajaan
N	OLF	keskittyy vain haisteluun
E	Y	on kiinnostunut ainoastaan ympäristöstä
N	P1	lieviä merkkejä huolestumisesta tai rauhattomuudesta (voi äänneellä, liikkua edestakaisin, liikkua hidastetusti, lipoa suupielään, vinkua, häntä voi laskea. Voi myös muuttua eleettömämmäksi tai alkaa korostetusti hakea katsekontaktia ohjaajaan).
H	P2	välttelee/pyrkii pois päin avustajasta tai ohjaajansa syliin, painautuu tiiviisti kiinni ohjaajaansa tai pyrkii ohjaajan taakse, häntä painuu alas, ryhti madaltuu voimakkaasti, voi ilmetä myös seuraavia: pälyilee, läähättää tai haukkuu, sulkeutuu tai passivoituu)
H	P3	pelkää voimakkaasti (perääntyy, pakenee tai kieltäytyy etenemästä, pyrkii voimakkaasti ohjaajan syliin, kyristelee, häntä tiukasti koipien välissä, tärisee, läähättää)
H	P4	pelkää erittäin voimakkaasti (yrittää paeta paniikinomaisesti, voi ilmetä myös paikoilleen lyhyistymisenä) jälöstarkastus keskeytetään
N	A1	asento jäykkä, tuijottaa, karvat voivat nousta
N	A2	tuijottaa, murisee ja/tai haukkuu
E	A3	haukkuu ja ryntäilee ihmistä kohti
H	A4	hyökkää voimakkaasti ihmisiä kohti
H	A5	puree omistajaansa
N	XR	rapsuttaa, nuolee tms itseään
E	XM	merkkailee

b) Aika, jonka kuluessa koira tervehtii oma-aloitteisesti avustajaa

N	U30	alle 30 sekuntia
N	U59	31-59 sekuntia
N	U80	60-60 sekuntia (avustaja on noussut seisomaan huomioimatta koira)
N	NO	ei tule oma-aloitteisesti ennen kuin avustaja on muuttunut aktiiviseksi kontaktinottajaksi

1.1 Ensikohtaaminen avustajan kanssa

c) Avustaja kääntyy ja ottaa kontaktia yrittämällä koskettaa koira

1.2 Poistuminen ja uudelleen kohtaaminen

1.1 1.2 1.2 a) Koiran käyttäytyminen kohdatessa c) a) b) b) Koiran käyttäytyminen avustajan yrittäessä koskettaa

	I	L	lähestyy avustajaa
	N	N	ei lähesty eikä väistä avustajaa
	E	V	väistää avustajaa
N		N	koira sietää kosketuksen, ei hakeudu luokse
N		SN	koira nuuhkaisee avustajaa, sen jälkeen välinpitämätön
I		I	SY rennon ystävällinen (korvat rennot, normaali ryhti, paino tasaisesti kaikilla jaloilla, häntä voi heilua rennosti, voi katsoa hieman sivuun)
N		N	SR kiemurtelee (ryhti madaltunut, korvat takana, voi äänneellä tai kääntyä selälleen, hyppiä vasten tai nuolla avustajaa)
I		I	SL alkaa leikkiä, riehaantuu (katsoo kohti, niaa etuosalla, läppää tassuillaan, läähättää innostuneesti, loikkii, pyrähtelee tms.)
N		N	P1 lieviä merkkejä huolestumisesta (liikkuu hitaasti ja jännittyneesti, hännän liike jännittyen, voi hieman väistää, mutta antaa koskea. Voi ilmentää myös seuraavia: niaaa ja/tai säpsähtää, jäykistyy hetkeksi, lipoo suupielään, haukottelee, häntä laskee)
H		H	P2 säikähtää tai välttelee (perääntyy, väistää tai siirtyy ohjaajan taakse, ei anna koskea. Häntä painuu alas, ryhti madaltuu voimakkaasti, voi ilmetä myös seuraavia: pälyilee, läähättää tai haukkuu, voi passivoitua)
H		H	P3 pelkää voimakkaasti (perääntyy, pakenee tai kieltäytyy etenemästä, ei anna koskea, pyrkii voimakkaasti ohjaajan syliin, kyristelee, häntä tiukasti koipien välissä, tärisee, läähättää) jatketaan osiosta 3
H		H	P4 pelkää erittäin voimakkaasti (yrittää paeta paniikinomaisesti, voi ilmetä myös paikoilleen lyhyistymisenä), jatketaan osiosta 3
N		N	A1 asento jäykkä, tuijottaa, karvat voivat nousta
N		N	A2 napsii ilmaa ja/tai näyttää hampaita ja/tai murisee ja/tai haukkuu, ei hyökkää kohti

E		E	A3	napsii ilmaa ja/tai näyttää hampaita ja/tai murisee ja/tai haukkuu, hyökkää kohti
H		H	A4	puree niin, että ei jää jälkeä
H		H	A5	puree niin, että jää jälki
N		N	XR	rapsuttaa, nuolee tms. itseään
E		E	XM	merkkää avustajan
N		N	Y	osoittaa voimakasta kiinnostusta vain ympäristöä kohtaan
N		N	O	huomioi herkeämättömästi vain ohjaajansa, suhtautuu koskettamiseen välinpitämättömästi
H		H	EOP	koskettamisen yrittäminen jätettiin kokonaan väliin ohjaajan päätöksestä pelon vuoksi
H		H	EOA	koskettamisen yrittäminen jätettiin kokonaan väliin ohjaajan päätöksestä aggressiivisuuden vuoksi
H		H	EAA	koskettamisen yrittäminen jätettiin kokonaan väliin tarkastajan päätöksestä aggressiivisuuden vuoksi

1.3 Avustaja houkuttelee koiran mukaansa

I	L	koira lähtee heti mukaan
N	LH	koira lähtee avustajan mukaan vähällä houkuttelulla
N	LV	koira lähtee mukaan runsaalla houkuttelulla
N	LO	pyrkii välillä ohjaajan luo, välillä kulkee avustajan mukana
E	LK	koira lähtee mukaan, mutta kieltäytyy myöhemmin etenemästä (voi ilmetä myös pakenemisena) tai alkaa kiskoa voimakkaasti kohti ohjaajaa
E	LE	koira ei lähde mukaan
I	S	koira on kiinnostunut avustajasta
H	EAG	osio keskeytetään, koska koira haukkuu ja/tai murisee ja/tai näyttää hampaita, roikkuu avustajan vaatteissa hampaillaan tai uhkailee avustajaa
H	EOP	osio jätettiin kokonaan väliin ohjaajan päätöksestä pelon vuoksi
H	EOA	osio jätettiin kokonaan väliin ohjaajan päätöksestä aggressiivisuuden vuoksi
H	EAA	osio jätettiin kokonaan väliin tarkastajan päätöksestä aggressiivisuuden vuoksi

2. KÄSITELTÄVYYS

2.1 Käyttäytyminen käsittelytilanteessa		
I	SN	koira suhtautuu välinpitämättömästi käsittelyyn sei sen käytös ei muutu lainkaan
I	SY	on rennon ystävällinen (korvat rennot, normaali ryhti, paino tasaisesti kaikilla jaloilla, häntä voi heilua rennosti, voi katsoa hieman sivuun)
N	SR	kiemurtelee (ryhti madaltunut, korvat takana, voi äänellä tai kääntyä selälleen, hyppiä vasten tai nuolla avustajaa)
N	SL	alkaa leikkiä, riehuu (katsoo kohti, niiaa etuosalla, läppää tassullaan, läähättää innostuneesti, loikkii, pyörähtelee tms.)
N	P1	lieviä merkkejä huolestumisesta (liikkuu hitaasti ja jännittyneesti, hännän liike jännittyen, voi himan väistää, mutta antaa koskea. Voi ilmentää myös seuraavia: niiaa ja/tai säpsähtää, jäykistyy hetkeksi, lipoo suupeliään, haukottelee, häntä laskee)
E	P2	säikähtää tai välttelee (perääntyy, väistää tai siirtyy ohjaajan taakse, ei anna koskea. Häntä painuu alas, ryhti madaltuu voimakkaasti, voi ilmentää myös seuraavia: pälyilee, läähättää tai haukkuu, voi passivoitua).
H	P3	pelkää voimakkaasti (perääntyy, pakenee tai kieltäytyy etenemästä, ei anna koskea, pyrkii voimakkaasti ohjaajan syliin, kyristelee, häntä tiukasti koipien välissä, tärisee, läähättää)
H	P4	pelkää erittäin voimakkaasti (yrittää paeta paniikinomaisesti, voi ilmetä myös paikoilleen lyhyistymisenä)
E	A1	asento jäykkä, tuijottaa, karvat voivat nousta
H	A2	napsii ilmaa ja/tai näyttää hampaita ja/tai murisee ja/tai haukkuu, ei hyökkää kohti
H	A3	napsii ilmaa ja/tai näyttää hampaita ja/tai murisee ja/tai haukkuu, hyökkää kohti
H	A4	puree niin, että ei jää jälkeä
H	A5	puree niin, että jää jälki
N	XR	rapsuttaa, nuolee tms. itseään
N	XM	merkkää avustajan
N	Y	osoittaa voimakasta kiinnostusta vain ympäristöä kohtaan
N	O	huomioi herkeämättömästi vain ohjaajansa, suhtautuu käsittelyyn välinpitämättömästi

H	EOP	koskettamisen yrittäminen jätettiin kokonaan väliin ohjaajan päätöksestä pelon vuoksi
H	EOA	koskettamisen yrittäminen jätettiin kokonaan väliin ohjaajan päätöksestä aggressiivisuuden vuoksi
H	EAA	koskettamisen yrittäminen jätettiin kokonaan väliin tarkastajan päätöksestä aggressiivisuuden vuoksi
2.2 Koira antoi koskea		
I	KH	huuliin
I	KK	korviin
I	KL	lapaan
I	KE	etujalkoihin
I	KR	rintaan
I	KS	selkään
I	KT	takajalkoihin
I	KN	häntään

3. JAHTAAMINEN

3.1 Koiran käyttäytyminen palloa heittäessä		
E	P	pyrkii pois päin pallosta tai jää haukkumaan paikoilleen tai peräytyen
E	N	ei kiinnostu pallosta, voi katsoa palloa
N	H1	osoittaa lievää kiinnostusta, ei mene pallolle asti tai menee hitaasti pallon luokse
N	H2	jää vaanimaan ja tuijottamaan palloa
I	H3	lähtee pallon perään, mutta keskeyttää ajon, juoksee pallon ohi tai jättää pallon nuuhkimatta sitä
I	H4	lähtee pallon perään, pallon pysähtyessä nuuhkii sitä
I	H5	lähtee pallon perään, tarttuu siihen ja päästää irti (voi tarttua uudestaan)
I	H6	lähtee pallon perään, tarttuu siihen ja pitää siitä kiinni (kunnes ohjaaja irrottaa pallon) tai kantaa palloa, voi tuoda sen ohjaajalle
I	H7	lähtee pallon perään, tarttuu siihen ja ravistelee sitä
H	HP8	osiota ei suoriteta loppuun, koska koira pelkää voimakkaasti, <i>jatketaan osiosta 4</i>
H	EOP	heittäminen jätettiin kokonaan väliin ohjaajan päätöksestä pelon vuoksi
H	EOA	heittäminen jätettiin kokonaan väliin ohjaajan päätöksestä aggressiivisuuden vuoksi
H	EAP	heittäminen jätettiin kokonaan väliin tarkastajan päätöksestä pelon vuoksi
H	EAA	heittäminen jätettiin kokonaan väliin tarkastajan päätöksestä aggressiivisuuden vuoksi
3.2 Ohjaaja leikittää koiraa pallolla		
E	P	koira pyrkii pois päin ohjaajasta tai jää haukkumaan paikoilleen tai peräytyen
N	N	ei kiinnostu, voi katsoa palloa
N	HL1	kiinnostuu, tutkii palloa
N	HL2	jää vaanimaan ja tuijottamaan palloa
I	HL3	alkaa leikkiä ohjaajan kanssa pallolla, mutta menettää pian kiinnostuksensa
I	HL4	alkaa leikkiä ohjaajan kanssa pallolla, tarttuu siihen ja päästää irti (voi tarttua uudestaan)
I	HL5	alkaa leikkiä ohjaajan kanssa pallolla, tarttuu siihen ja pitää kiinni kunnes ohjaaja irrottaa pallon
I	HL6	alkaa leikkiä ohjaajan kanssa pallolla, tarttuu siihen ja ravistelee sitä
N	HLS	on alkanut leikkiä pallolla itse, eikä halua leikkiä sillä ohjaajan kanssa
N	A1	asento jäykkä, tuijottaa, karvat voivat nousta
N	A2	napsii ilmaa ja/tai näyttää hampaita ja/tai murisee ja/tai haukkuu, ei hyökkää kohti
E	A3	napsii ilmaa ja/tai näyttää hampaita ja/tai murisee ja/tai haukkuu, hyökkää kohti

H	A4	puree niin, että ei jää jälkeä
H	A5	puree niin, että jää jälki
E	FIX	käytös osion päätyttyäkin muuttunutta/käytös jää päälle
H	EOP	osio jätettiin kokonaan väliin ohjaajan päätöksestä pelon vuoksi
H	EOA	osio jätettiin kokonaan väliin ohjaajan päätöksestä aggressiivisuuden vuoksi
H	EAP	osio jätettiin kokonaan väliin tarkastajan päätöksestä pelon vuoksi
H	EEA	osio jätettiin kokonaan väliin tarkastajan päätöksestä aggressiivisuuden vuoksi

4. AKTIIVISUUS/PASSIIVISUUS

E	RE	rauhaton: liikkuu levottomasti, voi läähättää, äännellä, hyppiä ohjaajaa vasten, rapsuttaa, nuolla itseään tms.
I	AK	aktiivinen: puuhastelee tai nuuhkii ympäristöä rauhallisesti koko ajan
I	N	rauhallinen: voi istua, seistä tai maata, voi tutkia ympäristön kertaalleen
E	PA	passiivinen: ei kiinnostu mistään
N	NR1	aluksi rauhallinen, rauhattomuus lisääntyy hieman
E	NR2	aluksi rauhallinen, rauhattomuus lisääntyy selvästi
N	REN	aluksi rauhaton, sitten rauhoittuu
N	MX	ajoittain rauhaton, ajoittain rauhallinen
H	P	pelkää tai on jännittynyt (taakse vetäytynyt kehon asento, voi hakeutua ohjaajan luo tai pyrkiä pakoon, haukkua tms.)
H	PV	osiota ei suoriteta loppuun, koska koira pelkää voimakkaasti

5. VIERAS KOIRA

Koiran käyttäytyminen sen havaitessa vieraan koiran		
I	N	rento, käytös ei juuri muutu (korvat rennot, normaali ryhti, paino tasaisesti kaikilla jaloilla, häntä voi heilua renoosti, voi katsoa hieman sivuun tai uteliaasti kohti)
I	S	osoittaa selvää kiinnostusta tutustumiseen (heiluttaa häntää, pyrkii kohti, voi vinkua tai haukahtaa, katsoo kohti, katsoo vuoronperään ohjaajaa ja vierasta koiraa, niiaa etuosalla, kauhuo etutassuillaan)
N	S2	osoittaa voimakasta kiinnostusta toista koiraa kohtaan (heiluttaa häntää, kiskoo ja riuhtoo kohti, voi haukkua, voi hyppiä, voi nousta kahdelle jalalle)
N	P1	lieviä merkkejä huolestumisesta (jäykistyy hetkeksi, lipoo suupieläänsä, häntä laskee, voi liikkua hitaasti ja jännittyneesti, hännän liike jännittyen, voi nuuhkia maata, katsella pois päin, haukotella, nostaa jalkaa, istahtaa, kääntyä selin, ottaa remmin suuhunsa tms.)
E	P2	säikähtää tai välttelee (perääntyy, väistää tai siirtyy ohjaajan taakse, ei anna koskea. Häntä painuu alas, ryhti madaltuu voimakkaasti, voi ilmentää myös seuraavia: pälyilee, läähättää tai haukkuu, voi passivoitua).
H	P3	pelkää voimakkaasti (perääntyy, pakenee tai kieltäytyy etenemästä, ei anna koskea, pyrkii voimakkaasti ohjaajan syliin, kyrristelee, häntä tiukasti koipien välissä, tärisee, läähättää)
H	P4	pelkää erittäin voimakkaasti (yrittää paeta paniikinomaisesti, voi ilmetä myös paikoilleen lyhyistymisenä)
N	A1	asento jäykkä, tuijottaa, etupainoinen kehon asento, karvat voivat nousta
E	A2	näyttää hampaita ja/tai murisee ja/tai haukkuu, ottaa askelia kohti vierasta koiraa, tuijottaa, karvat voivat nousta
H	A3	napsii ilmaa ja/tai näyttää hampaita ja/tai murisee ja/tai haukkuu, hyökkää kohti
H	A4	hyökkää voimakkaasti vierasta koiraa kohti (kiihtynyt, ei rauhoitu, voi haukkua, karvat pystyssä)
H	A5	vihainen (tilanteeseen nähden suhteetonta hyökkäämistä tai hallitsematonta raivoa)
H	AO5	puree ohjaajaansa
E	H	vaanii, metsästää, paimentaa (katse kiinnittynyt vieraaseen koiraan, madaltunut pään tai kehon asento, mutta karvat eivät ole pystyssä, voi haukkua)
N	O	huomioi herkeämättömästi vain ohjaajansa
E	FIX	ei palautu, käytös jää päälle
H	EOH	osiota ei suoriteta ohjaajan päätöksestä
H	EAR	osiota ei suoriteta tarkastajan päätöksestä

6. EPÄTAVALLISET ALUSTAT

Ritilä	Pleksi	
6.1	6.2	a) Käyttäytyminen alustalle mennessä

I	I	N	ei pelkoa tai huolestumista, astuu epäröimättä alustalle ilman houkuttelua (ryhti ja hännän asento normaali, astuu alustalle huomioiden sen tai kiinnittämättä siihen huomiota)
N	N	P1	hyvin lieviä merkkejä huolestumisesta tai välttelystä (ryhti lievästi matala, jäykkä tai takakenoinen, liikkuu hitaasti, voi pysähdellä hetkeksi, voi lipoa suupieliään, hieman taakse vetäytyneet suupielet tms.)
E	E	P2	selviä merkkejä välttelystä (pysähtyy, yrittää kiertää tai hypätä alustan yli, heittäytyy selälleen tai tai tarjoaa oheistoimintoja välttääkseen alustalle menon, kuten istuu, menee maahan, kierii, antaa tassua tms.)
H	H	P3	pelokas (kyyristelee, häntä tiukasti koipien välissä, saattaa pyrkiä pakoon tai omistajan syliin, voi läähättää ta passiivoitua, täristä, äänneellä voimakkaasti), jatketaan seuraavasta alustasta/osiosta 7
H	H	P4	erittäin voimakkaasti pelokas (yrittää paeta paniikinomaisesti, voi ilmetä myös paikoilleen lyyhistymisenä), jatketaan seuraavasta alustasta/osiosta 7
N	N	LP	astuu epäröiden alustalle ilman houkuttelua
N	N	LH	astuu epäröimättä alustalle sanallisen houkuttelun jälkeen
N	N	LPH	astuu epäröiden alustalle sanallisen houkuttelun jälkeen
N	N	LH2	menee alustalle vasta makupalan avulla
E	E	P	ei astu alustalle
H	H	EOH	osiota ei suoriteta ohjaajan päätöksestä
H	H	EAR	osiota ei suoriteta tarkastajan päätöksestä

b) Käyttäytyminen alustalla ollessa

I	I	N	koira pysyy alustalla itse tai ohjaajan on helppo saada koira jäämään alustalle
N	N	H	ohjaaja joutuu käyttämään runsaasti houkuttelua saadakseen koiran jäämään alustalle
N	N	VL	koira poistuu alustalta, tulee helposti takaisin
N	N	VH2	koira poistuu alustalta, tulee takaisin vain runsaasti houkuteluna
E	E	VP	koira poistuu alustalta, eikä tule takaisin runsaallakaan houkuttelulla
E	E	EP	ei mennyt alustalle

c) Rentous alustalla

I	I	N	koira on rento (alusta ei näytä vaikuttavan koiran käyttäytymiseen)
N	N	P1	koira jännittää hieman (ryhti lievästi matala, jäykkä tai takakenoinen, voi lipoa suupieliään tai nostella tassujaan, hieman taakse vetäytyneet suupielet tms.)
E	E	P2	koira on jännittynyt (kyyristelee, häntä koipien välissä, saattaa pyrkiä omistajan syliin, voi läähättää tai passiivoitua, täristä, voi äänneellä)
E	E	P3	koira ei mennyt alustalle

7. IHMISJOUKKO

7.1	7.2	7.3	7.1 Kävelevät ihmiset rivissä	7.2. Juoksevat ihmiset rivissä	7.3 Oudot ihmiset rivissä
I	I	I	N	koira kulkee rennosti ohjaajan edessä, takana tai sivulla, voi huomioida avustajat (korvat rennot, normaali ryhti, liikkumisnopeudessa ei muutoksia)	
I	I	I	S	yrittää päästä nuuhkimaan avustajia	
N	N	N	SR	yrittää lähestyä avustajia kiemurrellen (ryhti madaltunut, korvat takana, voi äänneellä tai kääntyä selälleen)	
N	N	N	SL	yrittää lähestyä avustajia riehakkaasti (katsoo kohti, voi äänneellä, niaa etuosalalla, läppää tassuillaan, läähättää innostuneesti, loikkii, pyrähtelee tms.)	
N	N	N	P1	lieviä merkkejä huolestumisesta (liikkumisnopeus ja/tai -asento muuttuu, voi hetkellisesti siirtyä lähemmäs ohjaajaa tai ohjaajan taakse, pysähtyä hetkeksi, hidastaa, jännittyä tai kaartaa. Voi vilkuilla avustajia, lipoa suupieliään, ryhti madaltuu, häntä laskee. Voi äänneellä ja/tai hyppiä ohjaajaa vasten.)	
E	E	E	P2	säikähtää tai välttelee (siirtyy ohjaajan taakse, voi pysähdellä, häntä painuu alas, ryhti madaltuu voimakkaasti, saattaa pälyillä, läähättää tai haukkua).	
H	H	H	P3	pelkää voimakkaasti (perääntyy, pakenee tai kieltäytyy etenemästä, pyrkii voimakkaasti ohjaajan syliin, kyyristelee, häntä tiukasti koipien välissä, tärisee, läähättää), jatketaan osasta 8	
H	H	H	P4	pelkää erittäin voimakkaasti (yrittää paeta paniikinomaisesti, voi ilmetä myös paikoilleen lyyhistymisenä), jatketaan osasta 8	
N	N	N	A1	jäykistyy, tuijottaa, karvat voivat nousta	
H	E	E	A2	napsii ilmaa ja/tai näyttää hampaita ja/tai murisee ja/tai haukkuu, ei hyökkää kohti	
H	H	H	A3	napsii ilmaa ja/tai näyttää hampaita ja/tai murisee ja/tai haukkuu, hyökkää kohti	
H	H	H	A4	hyökkää voimakkaasti avustajia kohti (kiihtynyt, ei rauhoitu, voi haukkua, karvat pystyssä)	
H	H	H	A5	vihainen (tilanteeseen nähden suhteetonta hyökkäämistä tai hallitsematonta raivoa)	
H	H	H	AO5	puree ohjaajaansa	
E	E	N	H	vaanii, metsästää, paimentaa (katse kiinnittynyt vieraisiin ihmisiin, madaltunut pää tai kehon asento, mutta karvat eivät ole pystyssä, voi haukkua)	
N	N	N	O	osoittaa voimakasta kiinnostusta vain ohjaajaa kohtaan	

E	E	E	FIX ei palaudu, käytös jää päälle
H	H	H	EOP osio jätettiin kokonaan väliin ohjaajan päätöksestä pelon vuoksi
H	H	H	EOA osio jätettiin kokonaan väliin ohjaajan päätöksestä aggressiivisuuden vuoksi
H	H	H	EAP osio jätettiin kokonaan väliin tarkastajan päätöksestä pelon vuoksi
H	H	H	EAA osio jätettiin kokonaan väliin tarkastajan päätöksestä aggressiivisuuden vuoksi

7. IHMISJOUKKO

7.4	7.5	7.6	7.4 Ihmiset ympyrässä paikoillaan	7.5. Ihmiset ympyrässä astuvat kohti koiraa	7.6 Ihmiset liikkuvat ympyrässä
I	I	I	N rento, käytös ei juuri muutu (korvat rennot, normaali ryhti, paino tasaisesti kaikilla jaloilla, häntä voi heilua rennosti, voi katsoa hieman sivuun tai uteliaasti kohti)		
I	I	I	S yrittää päästä nuuhkimaan avustajia		
N	N	N	SR yrittää lähestyä avustajia kiemurrellen (ryhti madaltunut, korvat takana, voi äänneellä tai kääntyä selälleen)		
N	N	N	SL yrittää lähestyä avustajia riehakkaasti (katsoo kohti, voi äänneellä, niaa etuosalla, läppää tassuillaan, läähättää innostuneesti, loikkii, pyrähtelee tms.)		
N	N	N	P1 lieviä merkkejä huolestumisesta (jäykistyy hetkeksi, lipoo suupieläänsä, häntä laskee, voi liikkua hitaasti ja jännittyneesti, hännän liike jännittyen, voi myös nuuhkia maata, katsella pois päin, haukotella, nostaa toistuvasti jalkaa, istahtaa, kääntyä selin, ottaa remmin suuhunsa, alkaa hakea katsekontaktia ohjaajaan tms.)		
E	E	E	P2 säikähtää tai välttelee (perääntyy, väistää tai siirtyy ohjaajan taakse. Häntä painuu alas, ryhti madaltuu voimakkaasti, voi ilmetä myös seuraavia: pälyilee, läähättää tai haukkuu, voi passivoitua).		
H	H	H	P3 pelkää voimakkaasti (perääntyy, pakenee tai kieltäytyy etenemästä, pyrkii voimakkaasti ohjaajan syyliin, kyyristelee, häntä tiukasti koipien välissä, tärisee, läähättää), jatketaan osasta 8		
H	H	H	P4 pelkää erittäin voimakkaasti (yrittää paeta paniikinomaisesti, voi ilmetä myös paikoilleen lyyhistymisenä), jatketaan osasta 8		
N	N	N	A1 asento jäykkä, tuijottaa, etupainoinen kehon asento, karvat voivat nousta		
E	E	E	A2 näyttää hampaita ja/tai murisee ja/tai haukkuu, voi ottaa askelia kohti avustajia, tuijottaa, karvat voivat nousta		
H	H	H	A3 napsii ilmaa ja/tai näyttää hampaita ja/tai murisee ja/tai haukkuu, hyökkää kohti		
H	H	H	A4 hyökkää voimakkaasti avustajia kohti (kiihtynyt, ei rauhoitu, voi haukkua, karvat pystyssä)		
H	H	H	A5 vihainen (tilanteeseen nähden suhteetonta hyökkäämistä tai hallitsematonta raivoa)		
H	H	H	A05 puree ohjaajaansa		
E	E	E	H vaanii, metsästää, paimentaa (katse kiinnittynyt vieraisiin ihmisiin, madaltunut pää tai kehon asento, mutta karvat eivät ole pystyssä, voi haukkua)		
N	N	N	O osoittaa voimakasta kiinnostutusta vain ohjaajaa kohtaan		
E	E	E	FIX ei palaudu, käytös jää päälle		
H	H	H	EOP osio jätettiin kokonaan väliin ohjaajan päätöksestä pelon vuoksi		
H	H	H	EOA osio jätettiin kokonaan väliin ohjaajan päätöksestä aggressiivisuuden vuoksi		
H	H	H	EAP osio jätettiin kokonaan väliin tarkastajan päätöksestä pelon vuoksi		
H	H	H	EAA osio jätettiin kokonaan väliin tarkastajan päätöksestä aggressiivisuuden vuoksi		

8. ÄÄNET

8.1	8.2	8.3	8.4	8.1. Käyttäytyminen pillin soidessa	8.2 Käyttäytyminen koputettaessa kattilankantta vasaran varrella
				8.3 Käyttäytyminen koputettaessa kattilankantta vasaralla	8.4 Käyttäytyminen poran käydessä
I	I	I	I	L koira menee uteliaasti ääntä kohti (ryhti ja hännän asento rentoja)	
I	I	I	I	N käyttäytyminen ei muutu (ryhti ja hännän asento eivät muutu, liikkumisnopeudessa ei muutoksia, koira voi havaita äänen)	
N	N	N	N	P1 lieviä merkkejä huolestumisesta (kulkee ohjaajan mukana, mutta liikkumisnopeudessa tai -asennossa tapahtuu lieviä muutoksia. Voi ilmentää myös seuraavia: niaa ja/tai säpsähtää, jäykistyy hetkeksi, lipoo suupieläänsä, korvat takana, vinkuu, häntä laskee. Voi myös muuttua eleettömäksi tai alkaa hakea katsekontaktia ohjaajaan)	
E	E	E	E	P2 säikähtää tai välttelee, selviää liikkumisnopeuden tai asennon muutoksia (kuten väistää kaartamalla, siirtyy ohjaajan taakse, aloittaa "stressivedon" äänestä pois päin, painautuu ja/tai hyppii ohjaajaa vasten tai pysähtyy, häntä painuu alas, ryhti madaltuu voimakkaasti, voi ilmentää myös seuraavia: pälyilee, läähättää tai haukkuu, sulkeutuu tai passivoituu), osiota 8.3 ei suoriteta	
H	H	H	H	P3 pelkää voimakkaasti (perääntyy, pakenee tai kieltäytyy etenemästä, pyrkii voimakkaasti ohjaajan syyliin, kyyristelee, häntä tiukasti koipien välissä, tärisee, läähättää), äänet-osio keskeytetään	
H	H	H	H	P4 pelkää erittäin voimakkaasti (yrittää paeta paniikinomaisesti, voi ilmetä myös paikoilleen lyyhistymisenä), äänet-osio keskeytetään	
N	N	N	N	A1 asento jäykkä, tuijottaa, karvat voivat nousta	
N	N	N	N	A2 tuijottaa, murisee ja/tai haukkuu	
H	H	H	H	A3 haukkuu ja ryntäilee ääntä kohti	

H	H	H	H	A4	hyökkää voimakkaasti ääntä kohti (kiihtynyt, ei rauhoitu, voi haukkua, karvat pystyssä)
H	H	H	H	A05	puree omistajaansa
E	E	E	E	FIX	ei palaudu, käytös jää päälle
H	H	H	H	EOH	osiota ei suoriteta ohjaajan päätöksestä
H	H	H	H	EAR	osiota ei suoriteta tarkastajan päätöksestä

9. MUUT HUOMIOT

a) Rohkeuden yleiskuva		
I	N	rento, ei merkkejä epävarmuudesta
N	P1	lievästi epävarma, voi näkyä myös levottomuutena tai sulkeutumisena
E	P2	epävarma
H	P3	pelokas
H	P4	voimakkaasti pelokas
b) Rohkeuden yleiskuvassa tapahtuva muutokset		
I	NO	ei muutoksia
I	MN	rentoutuu testin edetessä
E	MP1	epävarmuus lisääntyy testin edetessä
H	MP3	pelokkuus lisääntyy testin edetessä
N	HN	ajoittain rento
E	HP1	ajoittain epävarma
E	HP3	ajoittain pelokas
H	FIX	ei palaudu, käytös jää päälle
c) Havaittiinko toistuvaa vakavaan stressiin liittyvää tai stereotyyppistä käyttäytymistä?		
I	NO	ei nähty
E	XH	hihnassa tai ohjaajan vaatteissa hampailla roikkuminen
E	CT	hännän jahtaaminen
E	WH	jatkuva haukkuminen tai ääntely
E	XM	jatkuva merkkailu
E	HY	hyppiminen
E	ET	etujaloilla kauhominen
E	SV	stressivetoa
E	DIG	toistuva raapiminen (maa, ihminen tms.)
E	OLF	haisteluun uppoutuminen
E	XR	itsensä nuoleminen, pureminen tai raapiminen
E	FLY	ilman napsiminen tai ilmaan pälyily
E	XX	muuta vakavaa stressikäytöstä

TERVEYSKYSELY 2019

-yhteenvedo

Yhdistyksen jalostustoimikunta toteutti vuonna 2019 tanskalais-ruotsalaisten pihakoirien terveyskyselyn. Kysely oli avoinna 6.5.-31.10.2019 välisenä aikana ja kyselyyn saatiin yhteensä 631 vastausta. Tämä artikkeli sisältää tiiviin yhteenvedon kyselyn tuloksista. Laajempi raportti tuloksista julkaistaan kevään aikana ja se tulee saataville yhdistyksen nettisivuille.

Koirista 335 kpl oli uroksia ja 296 kpl oli narttuja. Koirista 93 kpl oli kyselyyn vastatessa alle 12 kuukauden ikäisiä ja 24 kpl oli edesmenneitä.

Kysely toteutettiin Google Forms -lomakeyökalulla ja kysely ohjautui eteenpäin vastausten perusteella. Kyselyssä oli sekä avoimia että monivalintakysymyksiä. Kyselyssä koiran rekisterinimen ilmoittaminen oli vapaaehtoista, mutta kyselyyn vastanneen nimi ja sähköpostiosoite vaadittiin, jotta jalostustoimikunta saa tarvittaessa yhteyden lisätietojen saamiseksi. Vaikka koiran nimen ilmoittaminen oli vapaaehtoista, vain 130 koiran nimeä ei ilmoitettu.

UROKSET

Kyselyn koirista uroksia oli 335 kpl. Urosten säkäkorkeus painottuu rotumääritelmän ihannesäkäkorkeuden yläpään ja ihannesäkäkorkeuden ylittävien urosten määrä on myös huomattava.

Säkäkorkeus	Lukumäärä
alle 30 cm	2
30-33 cm	23
34-36 cm	76
37-39 cm	113
40 cm tai yli	63
koira on alle 12 kk	45
ei vastausta	10

Urosten paino vaihtelee pääsääntöisesti 8 ja 12 kg välillä.

Paino	Lukumäärä
alle 5 kg	0
5-7 kg	12
8-10 kg	141
10-12 kg	107
yli 12 kg	30
koira on alle 12 kk	44
ei vastausta	1

Valtaosalla uroksista kivekset ovat normaalisti laskeutuneet ja kivesvikaisten osuus on alle 10 %.

Kivekset	Lukumäärä
normaalisti laskeutuneet	306
toinen tai molemmat eivät ole laskeutuneet	15
toinen tai molemmat puuttuvat	11
toinen tai molemmat ovat ns. hissikiveksiä	2

Kolmasosa koirista on kastroidu

Kastroidu	lukumäärä
kyllä	103
ei	231

Noin 25% ilmoitti koiran kastroidon syyksi yhden tai useamman seuraavista: aggressiivisuus muita koiria kohtaa, ei-toivottu käytös (esim. sisälle merkkailu), omistajan toive, yliseksuaalisuus. Lisäksi lähes joka kolmas vastaaja ilmoitti syyksi se, että koiraa ei oltu ajateltu käytettävän jalostukseen. Noin joka kymmenes vastaajista ilmoitti syyksi toistuvat eturauhasongelmat. Muita yksittäisiä esille tulleita syitä olivat muun muassa kivesvikaisuus, kiillehypoplasia tai muu hammassairaus, Cushingin tauti, laajat allergiat, kystiittivirtsakivet.

Uroksista vain hieman alle 25 % (n=75) oli käytetty tai yritetty käyttää jalostukseen. Määrä on varsin matala ottaen huomioon populaation koon Suomessa ja osuus on samsuuntainen, mikä on nähtävissä myös Kennelliiton jalostustietojärjestelmässä jalostustilastoissa. Tilanne ei jalostuksen näkökulmasta ole vielä mitenkään hälyttävä, mutta uusille jalostusuroksille on selkeä tarve. Kasvattajien olisikin hyvä kannustaa entistä ponnekkaammin lupaavien ja terveiden uroskasvattiensa omistajia terveystutkimaan koiransa, jotta jalostusmateriaalia saadaan tarjolle lisää ja toisaalta välttämään samojen urosten käyttämiseltä lyhyen ajan sisään ja/tai ilman, että aiempien pentueiden laatua voidaan arvioida jälkeläisnäytön pohjalta.

Positiivista on, että vain hyvin pienellä osalla uroksia on puutteellinen sukuvietti, jonka johdosta astuminen ei onnistu.

Astutukset	Lukumäärä
luonnollisesti (koira astuu itse ilman apua)	64
koiraa on pitänyt avustaa	6
koira on kiinnostunut astumaan, mutta astuminen ei ole onnistunut	2
koira ei ole kiinnostunut astumaan narttua	3
Muu:	Välillä luonnollisesti, välillä pitää himmatta, kun liian innokas
	Useimmiten ei ole kiinnostunut astumaan. Muutaman kerran astutus on kuitenkin onnistunut, mutta yksikään narttu ei ole tullut tiineeksi.

Eturauhasvaivoista kärsiviä uroksia on kyselyn mukaan noin 8 % (n=29) ja lähes kaikille näistä on annettu lääkitystä niiden hoitoon. On kuitenkin hyvä huomioda, että etenkin lievät eturauhasvaivat jäävät usein omistajalta huomaamatta ja ne tulevat ilmi sattumalta esimerkiksi eläinlääkärikäynnin yhteydessä.

Eturauhasvaivoja	Lukumäärä
ei ole ollut	305
satunnaisesti	21
säännöllisesti	8

NARTUT

Kyselyn koirista narttuja oli 296 kpl. Pääsääntöisesti narttujen säkäkorkeus asettuu 30-36 cm välille.

Säkäkorkeus	Lukumäärä
alle 30 cm	9
30-33 cm	103
34-36 cm	112
37-39 cm	33
40cm tai yli	5
koira on alle 12 kk	28
ei vastausta	6

Narttujen paino vaihtelee pääasiassa 5 ja 10 kg välillä.

Paino	Lukumäärä
alle 5 kg	3
5-7 kg	109
8-10 kg	126
10-12 kg	28
yli 12 kg	1
koira on alle 12 kk	28
ei vastausta	1

Pääsääntöisesti nartuilla on säännölliset juoksut, mutta pienellä osalla juoksukierto on epäsäännöllinen tai siinä esiintyy muunnellaisia häiriöitä kuten esimerkiksi huomattomattomat/heikot juoksut tai pitkittyneet juoksu (yli 1kk).

Ovatko juoksut säännölliset	Lukumäärä
kyllä	240
ei	28
juoksut eivät ole alkaneet	28

Valeraskausoireiden ilmenemisessä on suurta vaihtelua. Hieman yli puolella koirista (52 %) ei ole havaittavissa sellaisia oireita, jotka aiheuttavat häiriötä normaalissa arjessa ja koira on oma itsensä. Noin kolmasosalla (30 %) on lieviä oireita, jolloin koira on tavallista rauhallisempi tai ruokahaluttomampi. Voimakkaista oireista kärsiviä on noin viidesosa (18 %). Voimakkaat valeraskausoireet yleensä hankaloittavat normaalia arkielämää merkittävästi ja aiheuttaa myös koiralle stressiä. Voimakkaista valeraskausoireista kärsivä narttu onkin suositeltavaa steriloida.

Valeraskausoireet	Lukumäärä
ei ole huomattavia oireita; koira on oma itsensä	140
lieviä oireita; koira on tavallista rauhallisempi, ruokahaluton tms.	81
voimakkaita oireita; hoivaa kuvitteellisia pentuja (esim. lelujä), erittää maitoa.	47

Nartuista 29% on käytetty tai yritetty käyttää jalostukseen ja pääasiallisesti astutukset sujuvat luonnollisesti. Harvoissa tapauksissa narttu ei ole antanut astua.

Astutus	Lukumäärä
luonnollisesti (ilman ihmisen apua)	60
hyvin, mutta ihmisen on pitänyt auttaa hieman esim. pitämällä narttua aloillaan	22
koira ei ole antanut astua tai astutus ei ole onnistunut ilman apua	6

Lähes aina astutus on johtanut tiinehtymiseen, mikä kertoo rodun hyvästä tiinehtyvyydestä ja tiinehtymisongelmat ovat harvassa.

Jos koirasi on astutettu onnistuneesti, onko koirasi tiinehtynyt?	Lukumäärä
kyllä	74
ei	7
osalla kerroista kyllä, osalla ei	3

Synnytykset sujuvat pääasiassa luonnollisesti tai niin, että ihminen on joutunut joskus hieman avustamaan. Keisarinleikkauksia tehdään jonkin verran. On suositeltavaa, että keisarinleikatun nartun tai aina synnytyksessä ihmisen apua tarvitsevan nartun jalostuskäyttöä harkitaan tarkoin, sillä synnytysvaikeudet useimmiten periytyvät ja vääränlaisilla jalostusvalinnoilla ne yleistyvät rodussa.

Synnytykset	Lukumäärä
koira on synnyttänyt aina luonnollisesti ilman apua	37
koira on synnyttänyt aina luonnollisesti, mutta tarvinnut joskus ihmisen (kasvattaja, eläinlääkäri) apua	20
koira on synnyttänyt sekä luonnollisesti (ilman apua tai apua tarvitsevan) että keisarinleikkauksella	5
koira ei ole synnyttänyt luonnollisesti vaan on aina keisarinleikattu	6
en osaa sanoa	6
koira on synnyttänyt aina luonnollisesti, mutta tarvinnut aina ihmisen (kasvattaja, eläinlääkäri) apua	2

Keisarinleikkaukset	Lukumäärä
kerran	6
useammin	3

Nartut hoitavat pentujaan erinomaisesti eikä hoivavietissä voida kyselyn vastausten perusteella olevan ongelmia.

Pentujen hoito	Lukumäärä
koira hoitaa pentuja hyvin ja viettää niiden kanssa vapaaehtoisesti aikaa esim. leikkien	70
koira imettää pentuja, mutta ei juurikaan vietä niiden kanssa aikaa	4

koira on väliinpitämätön pentuja kohtaan, mutta antaa niiden imeä ja on pentujen luona, jos ihminen ohjaa koiran pentujen luo	1
en osaa sanoa	1

Noin kolmasosa nartuista on steriloitu.

Steriloinnit	Lukumäärä
kyllä	102
ei	194

Noin 60% vastanneista ilmoitti steriloinnin syyksi sen, että koira ei oltu ajateltu käytettävän jalostukseen ja 57% ilmoitti syyksi omistajan toiveen steriloinnista. Neljännes nartuista on steriloitu voimakkaiden valeraskausoireiden vuoksi. Muita yksittäisiä esille tulleita syitä olivat muun muassa arkuus, synnytyksen jälkeiset komplikaatiot ja/tai synnytyksen päätyminen keisarinleikkaukseen, napatyry.

SILMÄT

Yli 90 % koirista on silmiltään terveitä ja silmäsairaudet ovat pääasiassa yksittäisiä. Terveksi ilmoitettujen koirien osalta on kuitenkin huomattava, että mukana on myös sellaisia koiria, joita ei ole niiden iän (alle 12 kk) tai muun syyn vuoksi esimerkiksi silmätarkastettu eläinlääkärin toimesta, joka aiheuttaa epätarkkuutta tuloksiin.

Silmäsairauksista yleisin löydös on distichiasis, joka on neljässä tapauksessa vaatinut leikkaushoitoa. Yhtä näistä leikkaushoitoa vaatineista koirista on käytetty jalostukseen.

Neljällä kyselyn koirista oli todettu PLL, johon koirilla on säännöllinen lääkitys ja/tai sairautta on hoidettu leikkauksella.

Onko koirallasi todettu jokin silmäsairaus?	Lukumäärä
ei todettuja silmäsairauksia	577
perinnöllinen katarakta (harmaakaihi)	4
perinnöllinen primaarinen linssiluksaatio (PLL)	4
ylimääräisiä ripsiä (distichiasis, ektooppinen cilium...)	21
ahtaat kyynelkanavat (silmät vuotaa)	4
silmätulehdus	1
lasiaisen rappeuma	2
immuunivälitteinen blefariitti	1
rakkulainen sidekalvontulehdus	1
PPM	1

ALLERGIAT

9 % koirista omistaja ilmoittaa, että koiralla on todettu allergia/atopia. Lähes kaikilla oireina ovat kutina, ihottuma ja tulehdukset iholla, korvissa ja/tai silmissä. Koirien oireet ovat alkaneet tai ne on havaittu lähes kaikilla jo pentuiässä, mutta pääasiassa 1-2 vuoden ikään mennessä. Vastauksissa nousee kuitenkin esiin muutama tapaus, jossa oireet on havaittu vasta myöhemmällä iällä. Allergisista koirista 36 tarvitsee oireisiin lääkitystä joko satunnaisesti tai säännöllisesti.

Onko todettua allergiaa	Lukumäärä
kyllä	56
ei	575

Allergiaoireet	Lukumäärä
kutina	40
tulehdukset (iho/korvat/silmät)	25
ihottuma	24
vatsaoireet	11
karvanlähtö silmien ympäriltä	1

Allergiaoireita aiheuttava tekijä	Lukumäärä
Ruoka-aine	33
varastopunkki	2
siitepöly/heinät	8
maaperä/sienet/homeet	3
ei tiedossa	9

Vaikka vain 56 koiraa on ilmoitettu olevan allergisia, niin silti viidenneksellä koirista havaitaan joko satunnaista tai jatkuva kutinaa. Lisäksi 10 % koirista on satunnaisia toistuvia tulehduksia. Tavallisimmin tulehtuvat iho tai korvat. Noin 5 % koirista omistaja ilmoitti, ettei iho-ongelmien tai tulehduksien yhteyttä mahdolliseen allergiaan ole tutkittu.

Onko koirallasi iho-ongelmia (esim. ihottumaa tai kutinaa)	Lukumäärä
ei koskaan	500
satunnaisesti	123
jatkuvasti	8

Onko koirallasi toistuvia tulehduksia?	Lukumäärä
ei koskaan	565
satunnaisesti	66
jatkuvasti	0

Mikäli koirallasi on toistuvia tai kroonisia tulehduksia, mikä koiralla tulehtuu?	Lukumäärä
iho	27
korvat	23
tassut	6
anaalirauhaset	5
silmät	12
esinahka	1
virtsatiehyet	6
hampaat tai ikenet	5
haima	1
suolisto	1

Jalostustoimikunta haluaa nostaa esille huolen koskien allergioita, toistuvia iho-ongelmia ja tulehduksia.

Kyselyn vastauksista käy ilmi, että ainakin seitsemällä koiralla on todettu hoitoa vaatinut allergia, joista kuudessa tapauksessa allergia on todettu ennen jalostuskäyttöä. Kaikilla näillä koirilla on jälkeläisiä. Vastausten pohjalta voidaan myös todeta sukulaisuusyhteyksiä eli allergisten koirien jälkeläisillä on myös allergisia jälkeläisiä. 32 jalostukseen käytetyllä koiralla on iho-oireita ja/tai tulehduksia satunnaisesti tai jatkuvasti. Allergista, atoopista tai toistuvista iho-ongelmista tai toistuvista tulehduksista kärsivää koiraa ei saa käyttää jalostukseen. Tämä koskee niin todettuja kuin myös oireilevia koiria.

Atopia on elinikäinen vaiva, joka on kontrolloitavissa, muttei parannettavissa. Ruoka-aineallergia on yleisesti koiralla atopiaa huomattavasti harvinaisempaa. Vain 10 % iho-oireisista koirista kärsii ruoka-aineallergiasta, jolloin koiralla on yleensä myös ruoansulatuskanavan oireita (ilma-vaivat, ripuli).

Atopiasta ja allergioista on kirjoitettu Pihauksen numeroissa 4/2015 ja 4/2018. Lisäksi lehdessä 1/2019 on juttu koskien koirien suoliston terveyttä.

Noin puolella koirista ei ole ongelmia ruoansulatuksen kanssa ja hieman alle viidenneksellä on todettu jonkinasteista herkkävatsaisuutta. Monella koiralla on useampaa erilaista ruoansulatukseen liittyvää ongelmaa. Jalostukseen käytetyistä koirista 19 koiralla on toistuvia ongelmia vatsan kanssa. Tässä ei ole huomioitu pelkkiä herkkävatsaisiksi ilmoitettuja koiria vaan ne, joilla on ilmoitettu olevan myös jotain muita taulukossa esitetyistä vaihtoehdoista. Useimmiten koiralla on todettu jatkuvaa närästystä, ripulia ja oksentelua. Jalostustoimikunta haluaa korostaa, että jatkuvat

ruoansulatukselliset ongelmat eivät ole toivottavia jalostuskoiralla ja oireiden syyt tulisi selvittää. Suolisto-oireet liittyvät useissa tapauksissa epäsopeaan ravintoon eli todennäköiseen ruoka-aineyliherkkyyteen tai ruoka-aineallergiaan, mutta syitä voi olla myös muita.

Onko koirallasi ollut ongelmia ruoansulatuksen kanssa? Valitse kaikki koiraasi soveltuvat vaihtoehdot.	Lukumäärä
ei ole ollut	325
herkkävatsainen	117
toistuvia anaalirauhasongelmia	35
toistuvaa närästystä	56
toistuvia ilmavaivoja	48
akuutti suolistotulehdus	16
teräsvatsainen	62
toistuvaa ripulia	30
toistuvaa oksentelua	20
vatsahaava	1
IBD	1

EPILEPSIA

Epileptiset kohtaukset eivät kyselyn tulosten perusteella ole kovin yleisiä.

Onko koirallasi ollut epileptisiä kohtauksia?	Lukumäärä
ei koskaan	620
kerran	9
satunnaisesti	1
säännöllisesti	1

SISÄELIN- JA AUTOIMMUUNISAIRAUDET

Sydänsairaudet ovat sisäelinsairauksista yleisimpiä, mutta silti harvinaisia koko kyselyn otos huomioiden.

Onko koirallasi todettu jokin sisäelinsairaus? Valitse kaikki koiraasi sopivat vaihtoehdot.	Lukumäärä
ei ole todettu	277
syöpä	5
maksasairaus	1
haimatulehdus tai haiman vajaatoiminta	7
sydänsairaus	12
virtsakiviä	5
munuaissairaus	3
leikkausta vaativa kasvain/kasvaimia	6
vaskulaarinen hämartoma	1

synnynnäinen henkitorven ahtaus	1
---------------------------------	---

Autoimmuunisairaudet eivät nousseet tässä kyselyssä esille kuin yksittäisinä tapauksina.

<i>Onko koirallasi todettu jokin autoimmuunisairaus?</i>	<i>Lukumäärä</i>
ei ole todettu	620
Addisonin tauti	3
Cushingin tauti	3
mastikatorinen myosiitti	1
kilpirauhasen vajaatai liikatoimintaa	1
polymyopatia	1

POLVET

Koirista 23 on todettu patellarluxaatio ja kolmella koiralla ristisidevaurio. Koirista 9 on tarvinnut leikkaushoitoa.

TUKI- JA LIIKUNTAELINSAIRAUDET

Pääosalla koirista ei ole todettu sellaista tuki- ja liikuntaelinsairautta (muu kuin polvet), joka olisi vaatinut lepoa, lääkitystä tai muuta hoitoa.

<i>Onko koirallasi ollut lepoa/lääkitystä/hoitoa vaatimaa muu kuin polviin liittyvä tuki- ja liikuntaelinsairaus? Valitse kaikki koirasi soveltuvat vaihtoehdot.</i>	<i>Lukumäärä</i>
ei ole ollut	586
nivelrikko jossakin nivelessä	7
lonkaniveldysplasia	7
luumätä	1
välilevyn pullistuma/rappeuma	3
LTV muutos selässä (välimuotoinen lanne-ristinikama)	7
varvasanomalial	2
spondyloosi (SP)	2
VA muutos selässä (nikamien epämuotoisuus)	2

diagnosoimaton ajoittainen selkäkipu	3
--------------------------------------	---

HAMPAAT JA PURENTA

Lähes 40% omistajista ilmoittaa ettei osaa sanoa puuttuuko koiralta hampaita ja 50% ilmoittaa, että koiran hampaat on laskettu ja koiralla on tämän perusteella kaikki hampaat.

<i>Puuttuuko koiraltasi synnynnäisesti pysyviä hampaita?</i>	<i>Lukumäärä</i>
koiralla on kaikki hampaat, hampaat on laskettu	311
välihampaita	54
poskihampaita	15
etuhampaita	5
en osaa sanoa, hampaat ei ole laskettu	246

Viidenneksellä koirista on poistettu maitohampaita eläinlääkärillä.

<i>Ovatko koirasi maitohampaat vaatineet poistamista pentuna?</i>	<i>Lukumäärä</i>
kyllä	122
ei	509

Pysyviä hampaita on poistettu hieman alle viidenneksellä koirista. Pääosassa tapauksia poiston syyksi ilmoitetaan tapaturma tai parodontiitti. Muita esille tulleita syitä kuluminen (6), tulehdus (11) ja purenta (4).

<i>Onko koiralta poistettu tai irronnut pysyviä hampaita?</i>	<i>Lukumäärä</i>
kyllä	91
ei	540

Pääasiallisesti koirilla on normaali purenta. Ylä- ja alapurentaisten osuus kyselyn koirista on 5 %. Muutamassa tapauksessa omistaja on ilmoittanut, että purentavika on normalisoitunut pentuajan jälkeen ts. koiralla on aikuisena normaalipurenta.

<i>Purenta</i>	<i>Lukumäärä</i>
normaali purenta (leikkaava/saksipurenta)	571
yläpurenta	13
alapurenta	20
tasapurenta	25
epätasainen purenta	2

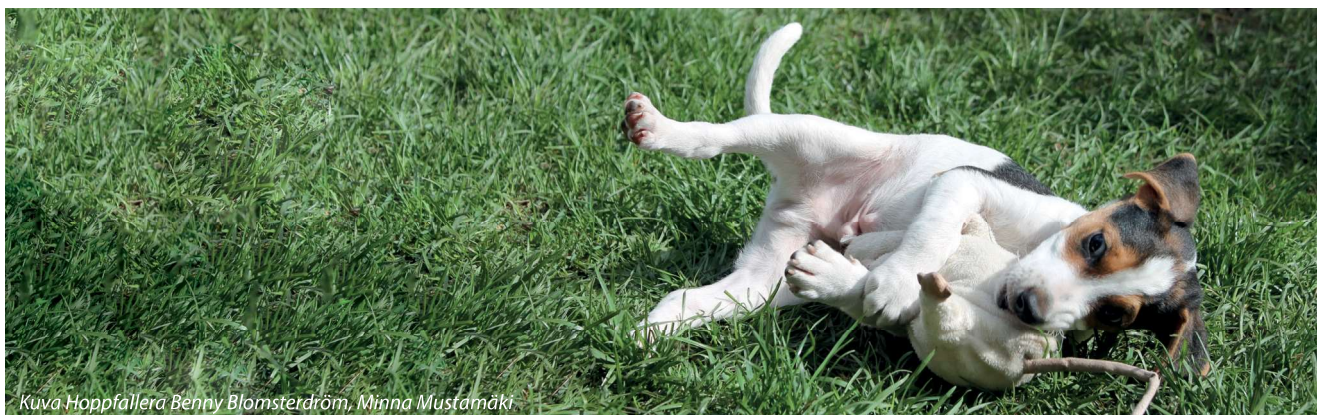
Kolmanneksella koirista on omistajan ilmoituksen mukaan poistettu hammaskiveä. Lisätiedoissa on paljon mainintoja siitä, että hammaskiveä kertyy kaikesta hoidosta huolimatta runsaasti.

<i>Onko koiraltasi poistettu hammaskiveä?</i>	<i>Lukumäärä</i>
kyllä	208
ei	423

VANHUUS

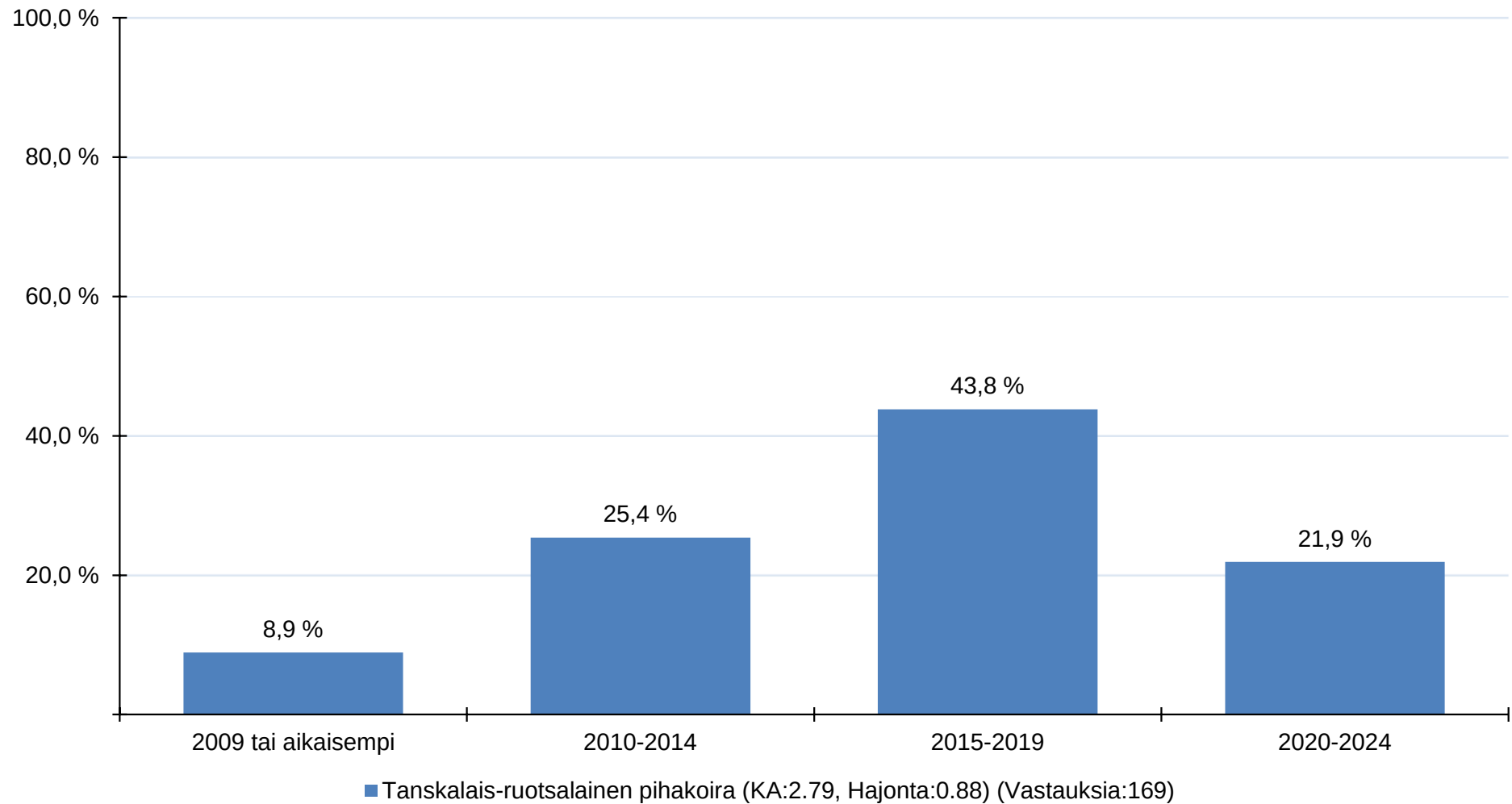
Vastauksissa huomioitiin vastaushetkellä yli 10-vuotiaat koirat. Vanhoilla koirilla yleisin merkki vanhuudesta on silmän linssien samentuma, joka ei vastausten perusteella välttämättä vaikuta liiemmästi koiran näkökykyyn. Muita yleisimpiä merkkejä ovat kuolon ja näön heikentyminen.

<i>Millaisia vanhuuden oireita koirassa on havaittavissa? Valitse kaikki koirasi sopivat vaihtoehdot.</i>	<i>Lukumäärä</i>
ei vanhuuden vaivoja	36
vanhuuteen liittyvä silmän linssien samentuma, ei kaihi	19
heikentynyt kuulo	16
heikentynyt näkö	12
lihasheikkous	5
vanhan koiran vestibulaariset oireet	3
virtsanpidätysongelmia	2
henkitorven painuminen	1
motoriset vaikeudet	1

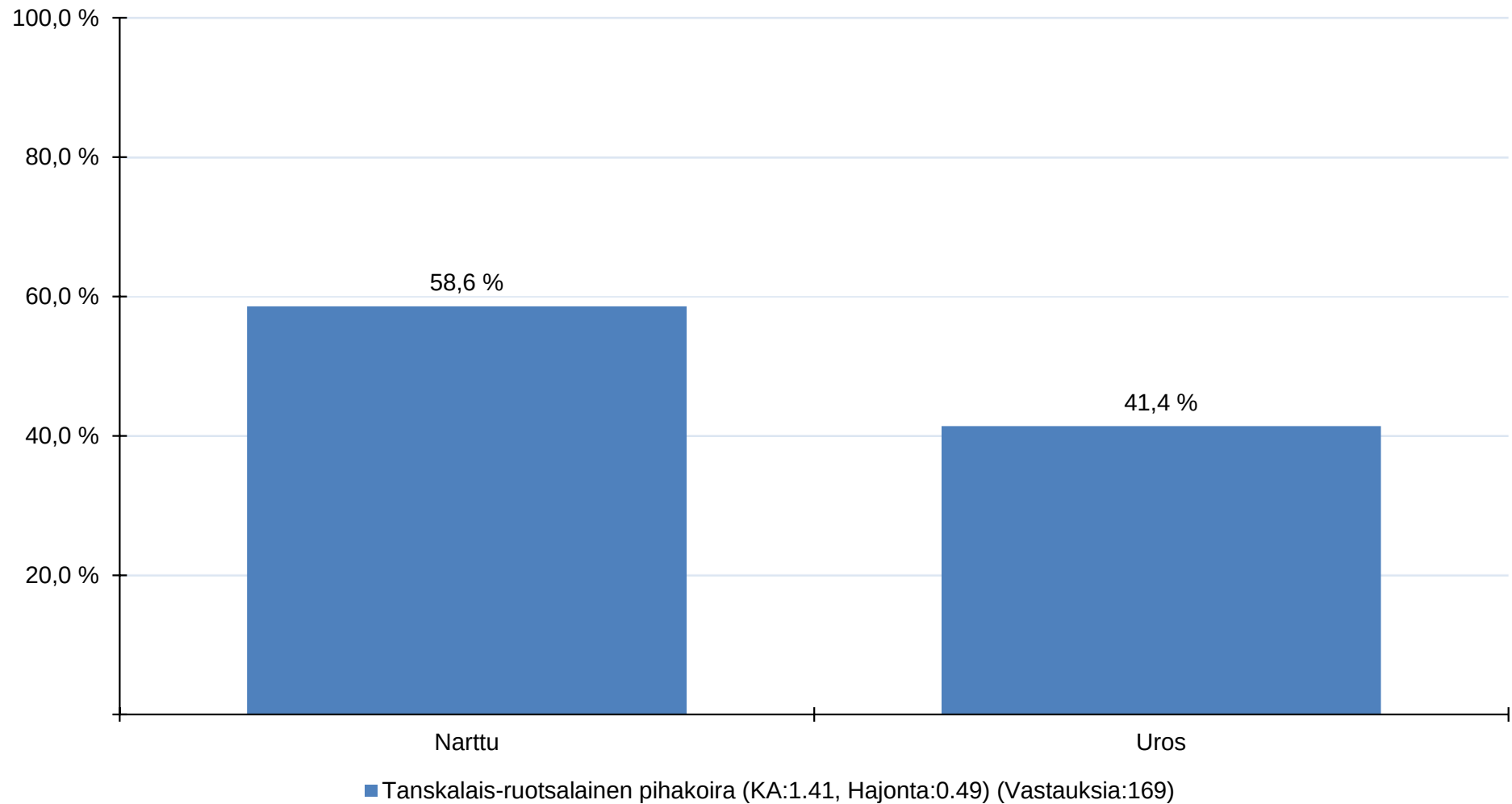

Kuva Hoppfallera Benny Blomsterdröm, Minna Mustamäki

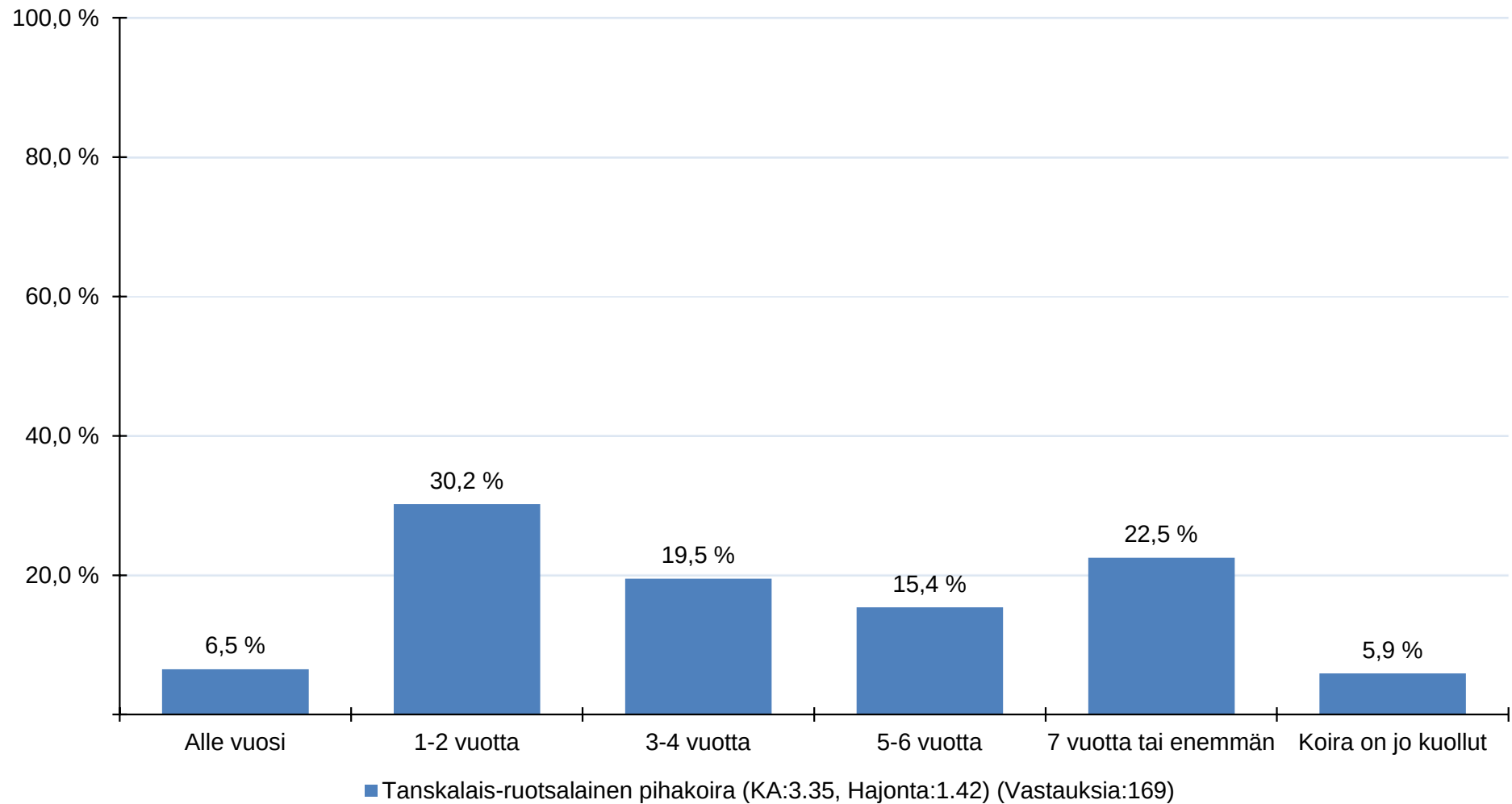
Koiran syntymävuosi

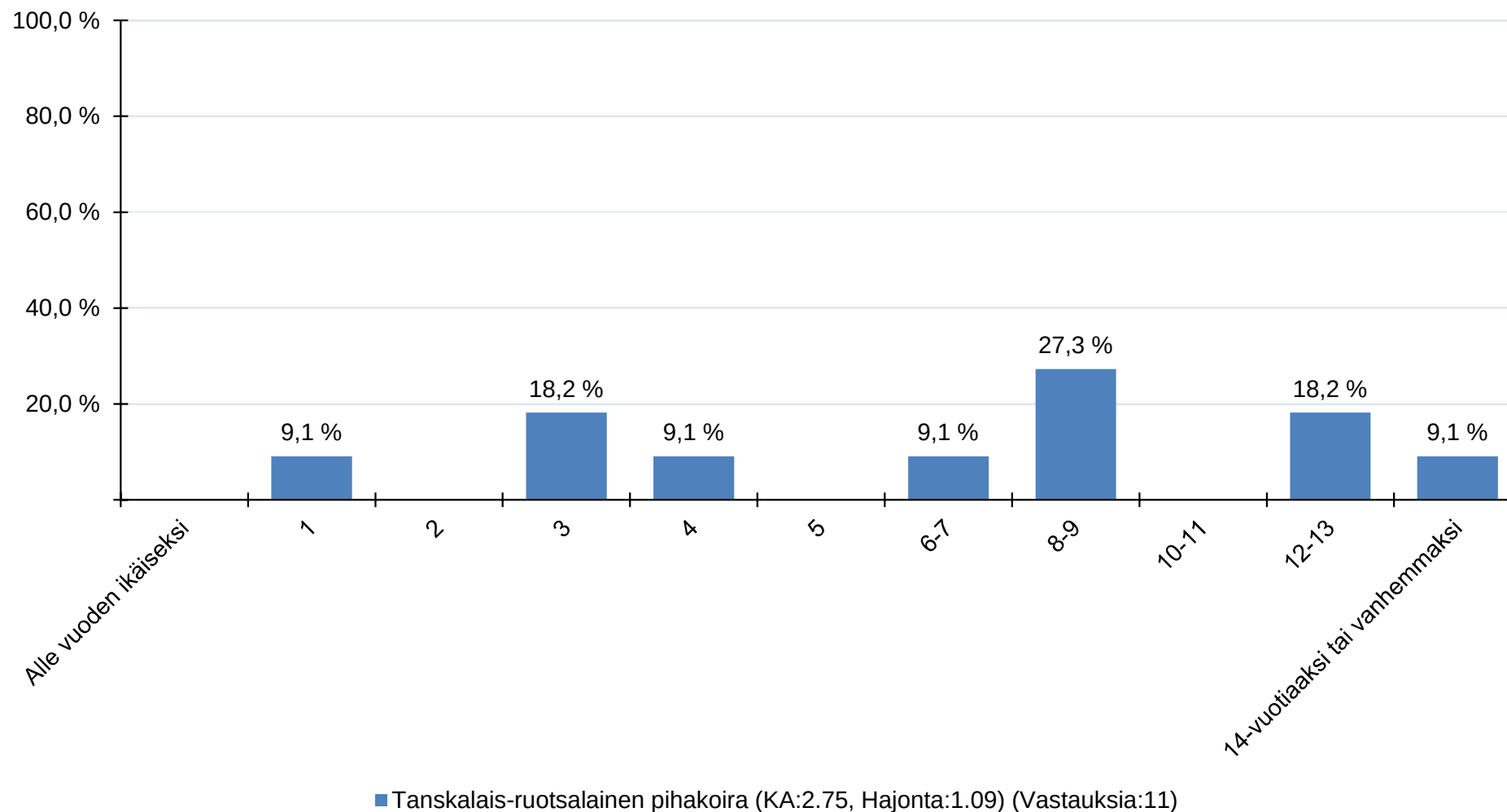
Koiran sukupuoli

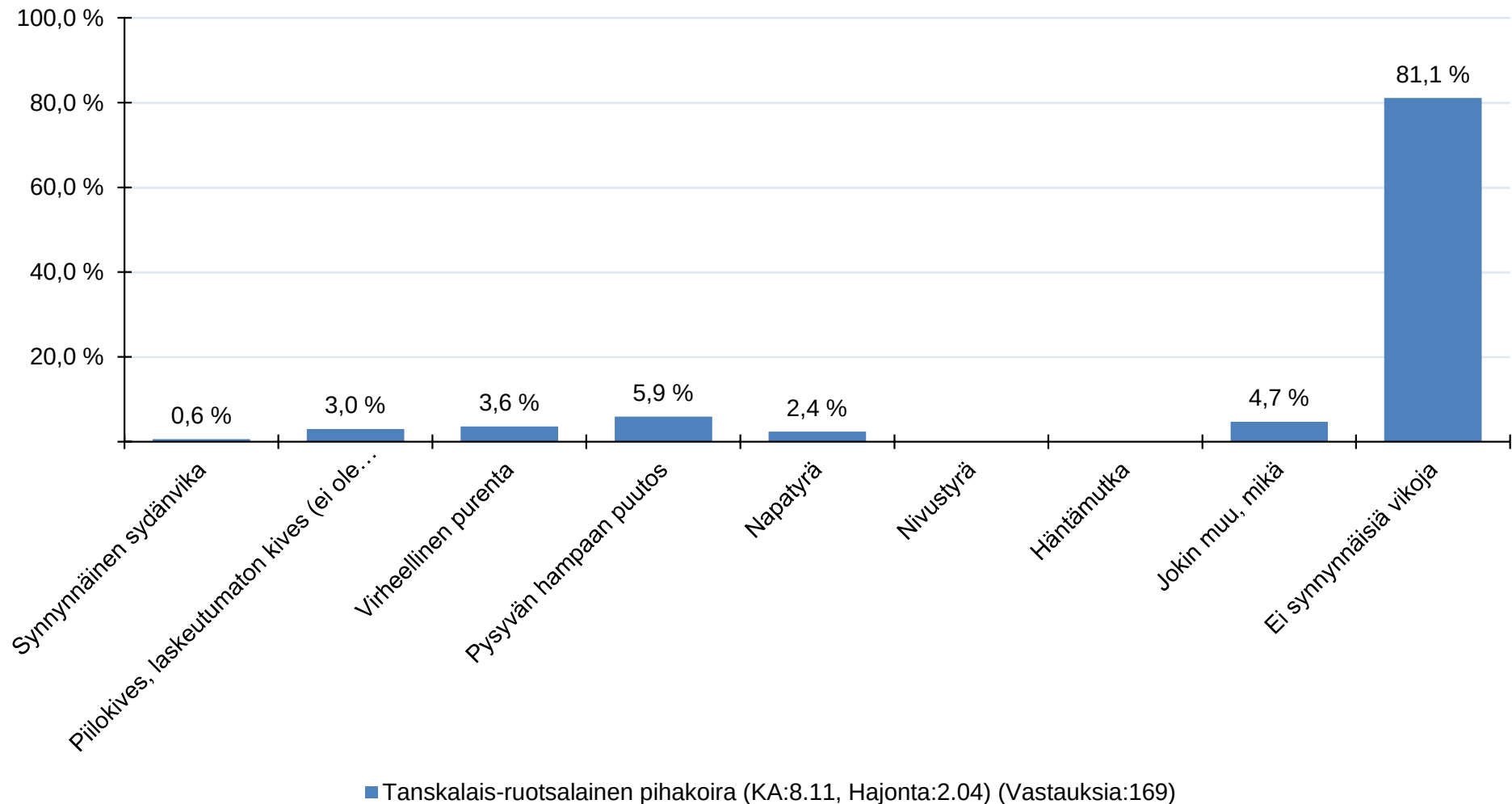
Koiran ikä

Jos koira on jo kuollut, minkä ikäiseksi se eli ?

1. Onko koiralla todettu jokin synnynnäinen vika?

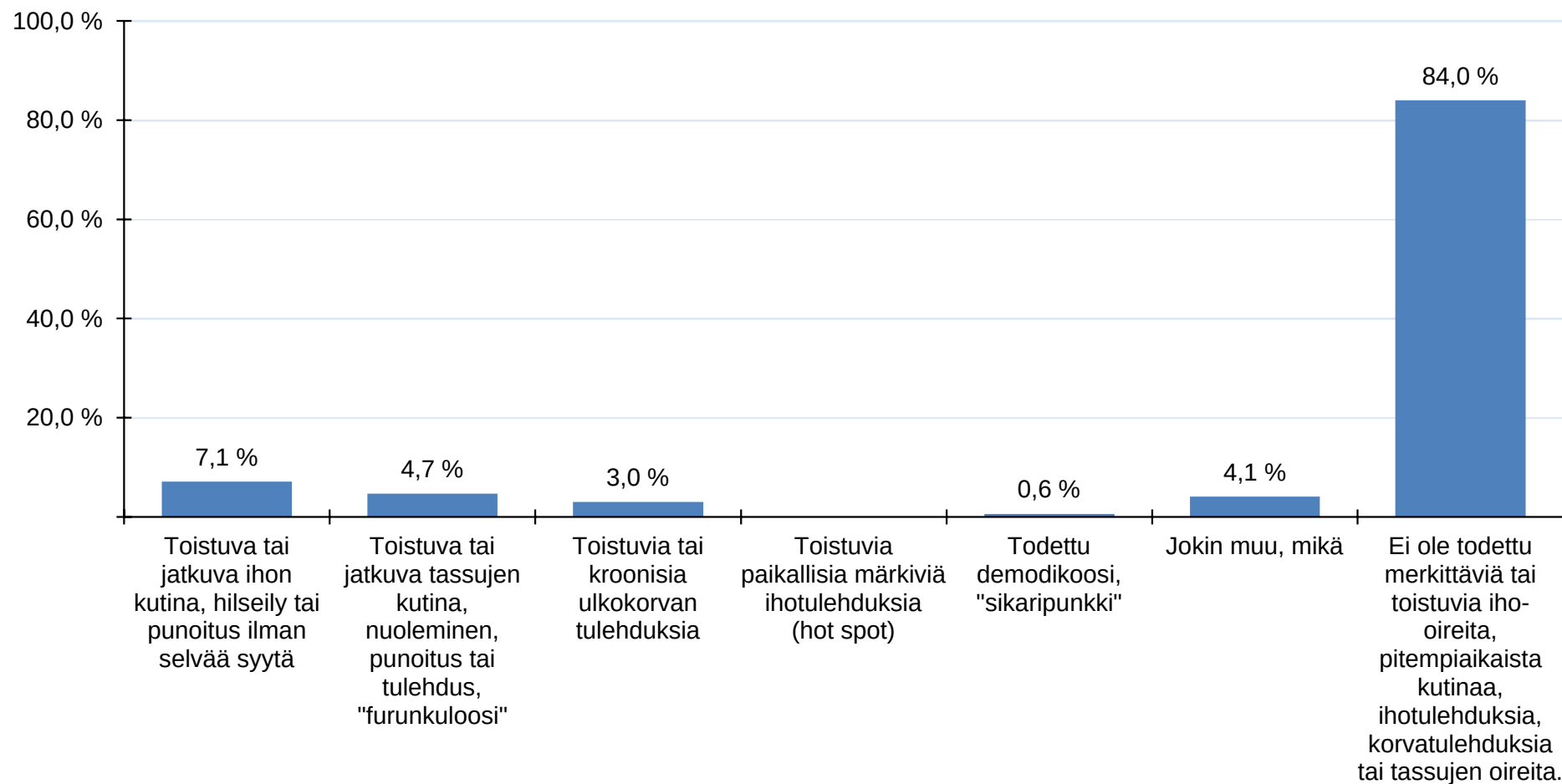

1. Onko koiralla todettu jokin synnynnäinen vika?

- Jokin muu, mikä (Tanskalais-ruotsalainen pihakoira)

- PLL
- Kiillevaurio
- jakautunut ristiluun keskiharjanne
- Välimuotoinen lanne-ristinikama
- P1 puuttuvat.
- Distichiasis
- LTV3 (epäsymmetrinen), aste1, lukumäärä 1.
- Keuhkoputken ahtautuma

2. Onko koiralla havaittu ihon ongelmia tai sairauksia (korvat ja tassut mukaan lukien)?

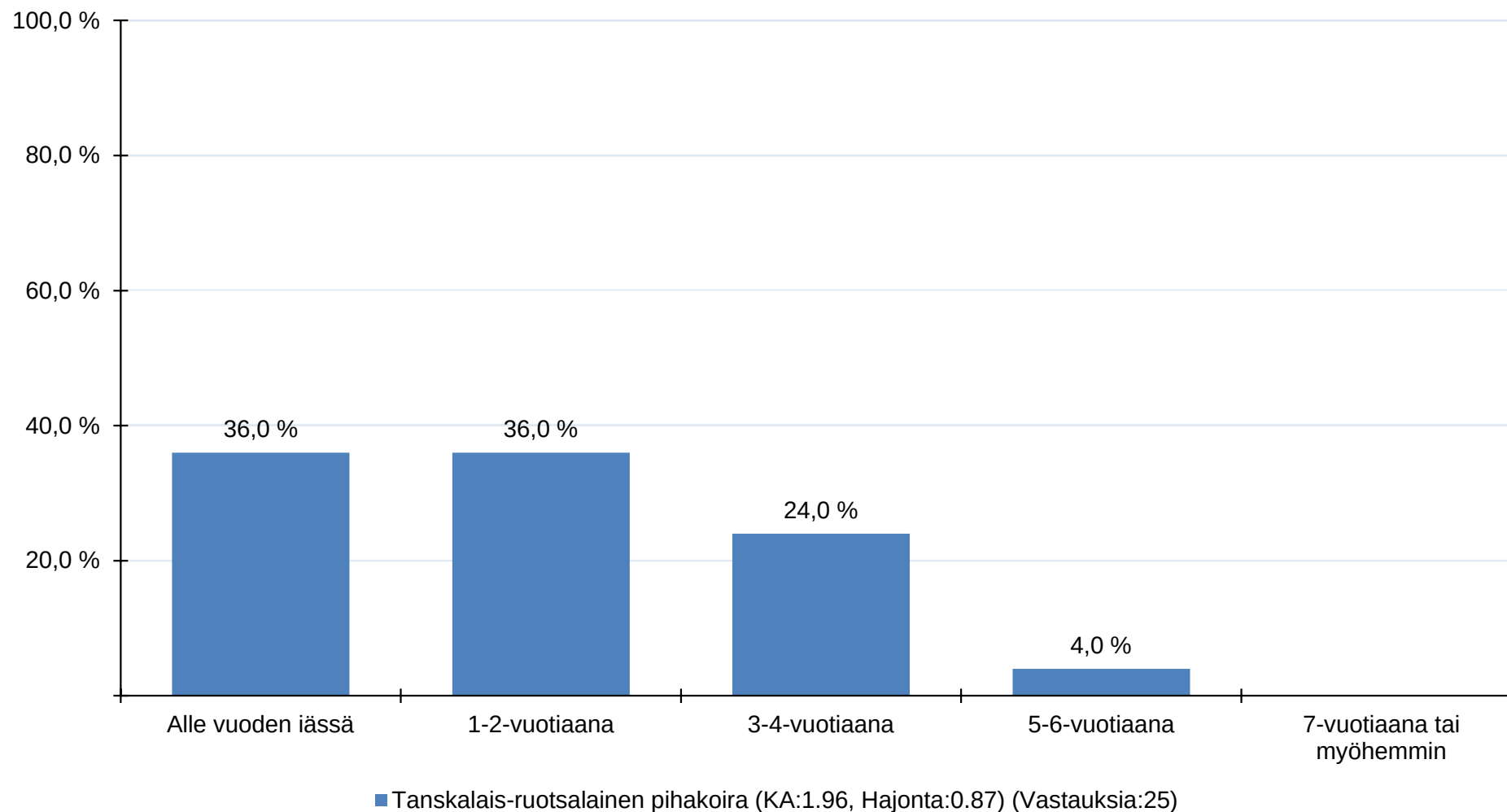
■ Tanskalais-ruotsalainen pihakoira (KA:6.19, Hajonta:1.87) (Vastauksia:169)

2. Onko koiralla havaittu ihon ongelmia tai sairauksia (korvat ja tassut mukaan lukien)?

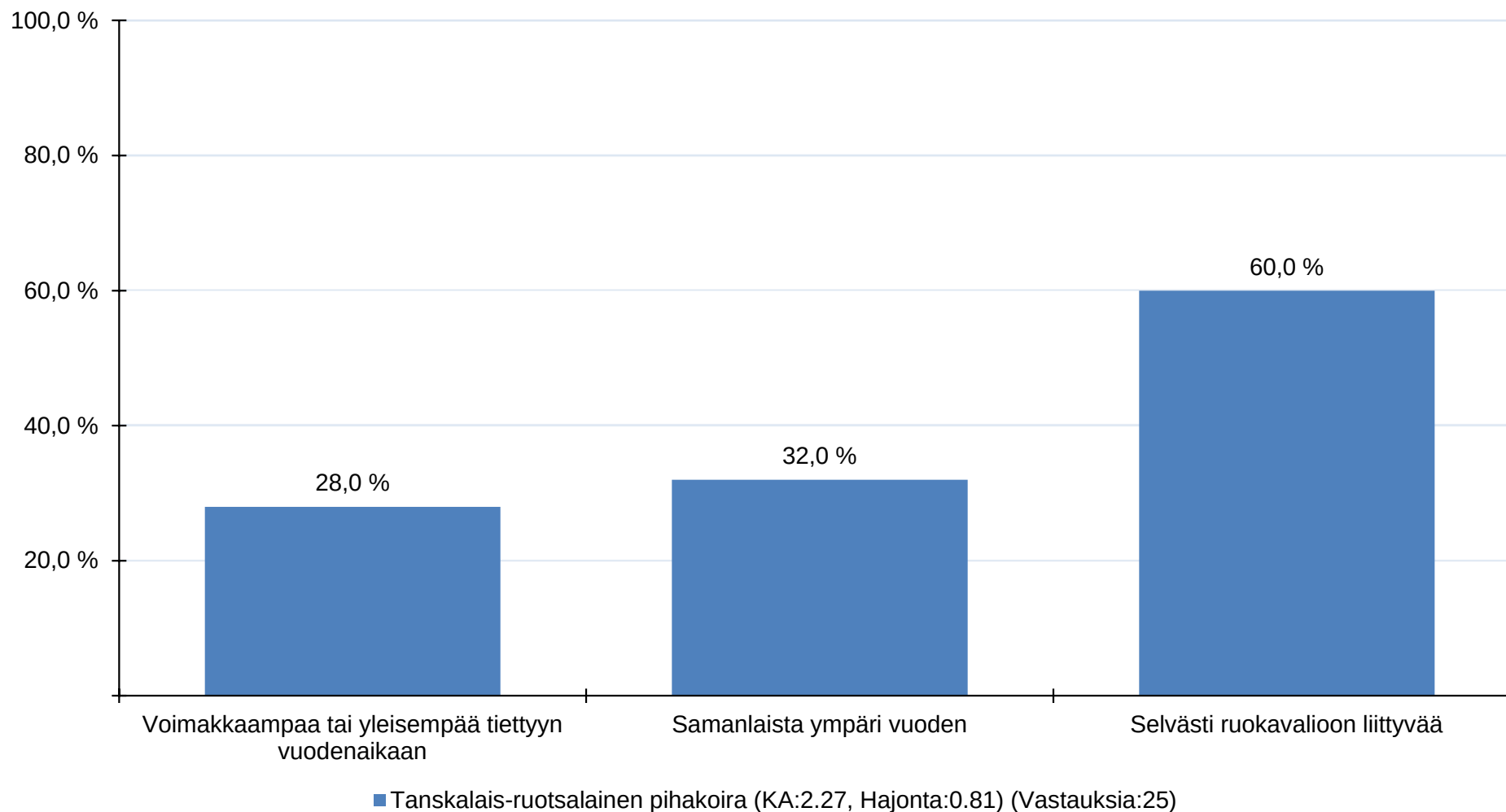
- Jokin muu, mikä (Tanskalais-ruotsalainen pihakoira)

- Ilmeisesti vilja-allergia, nykyisin ei ongelmia kun syö viljatonta ruokaa
- Muutama ulkokorvatulehdus elämän aikana, tavallista suuremmat ja raskaammat korvalehdet
- Atooppinen iho
- Atopia
- allergia
- Suolisto-oireet, löysä uloste, suolistotulehduksia
- Muutaman viikon kestänyt ihon (lähinnä toisen korvantauksen) voimakas kutina ja noin 1,5 vuotta myöhemmin pari viikkoa kestänyt ihon yleinen kutina sekä pitkittynyt tassutulehdus.

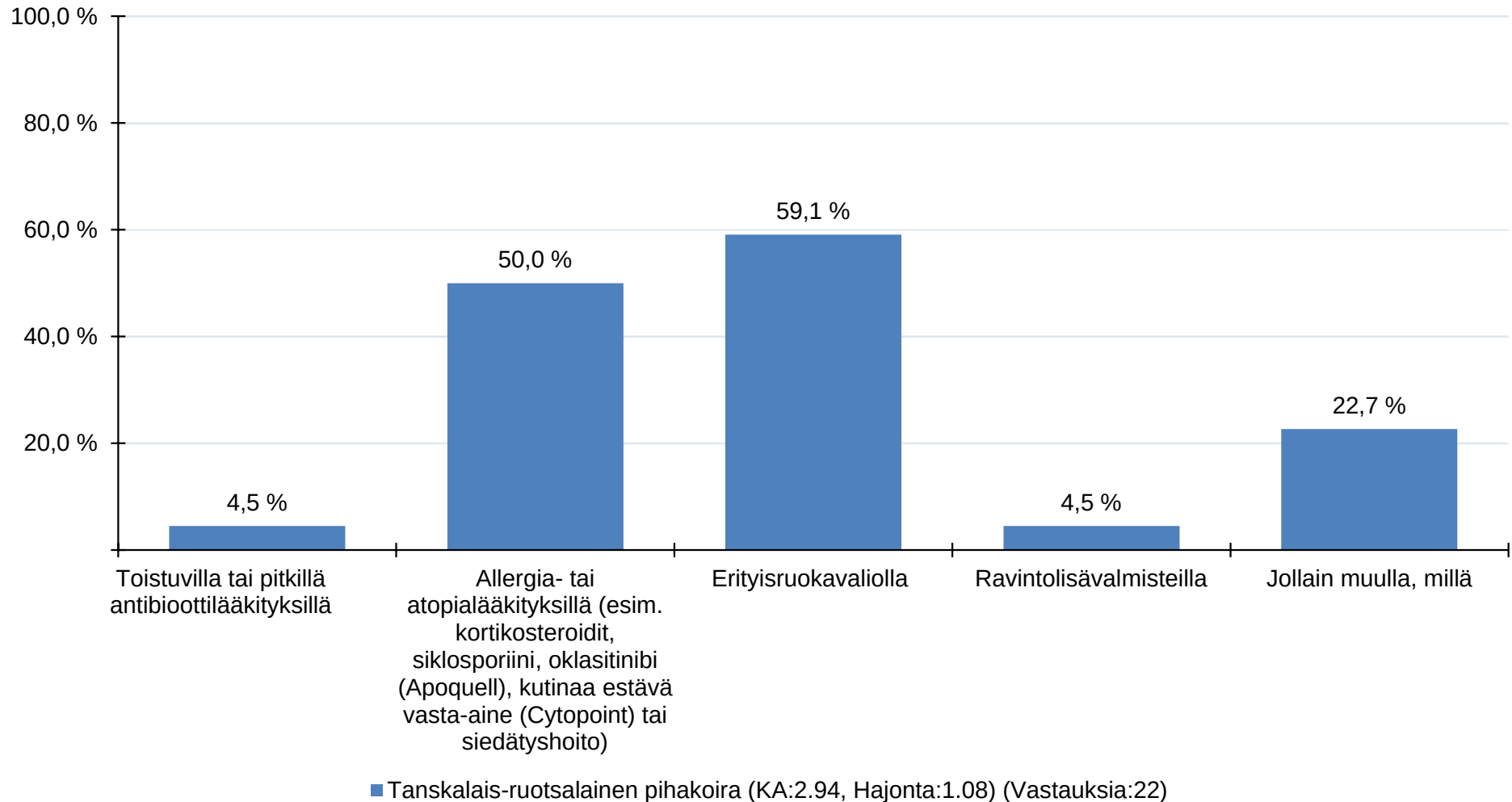
Missä iässä iho-ongelmat alkoivat tai sairaus puhkesi ensimmäisen kerran?

Millaista oireilu havaituissa iho-ongelmissa on?

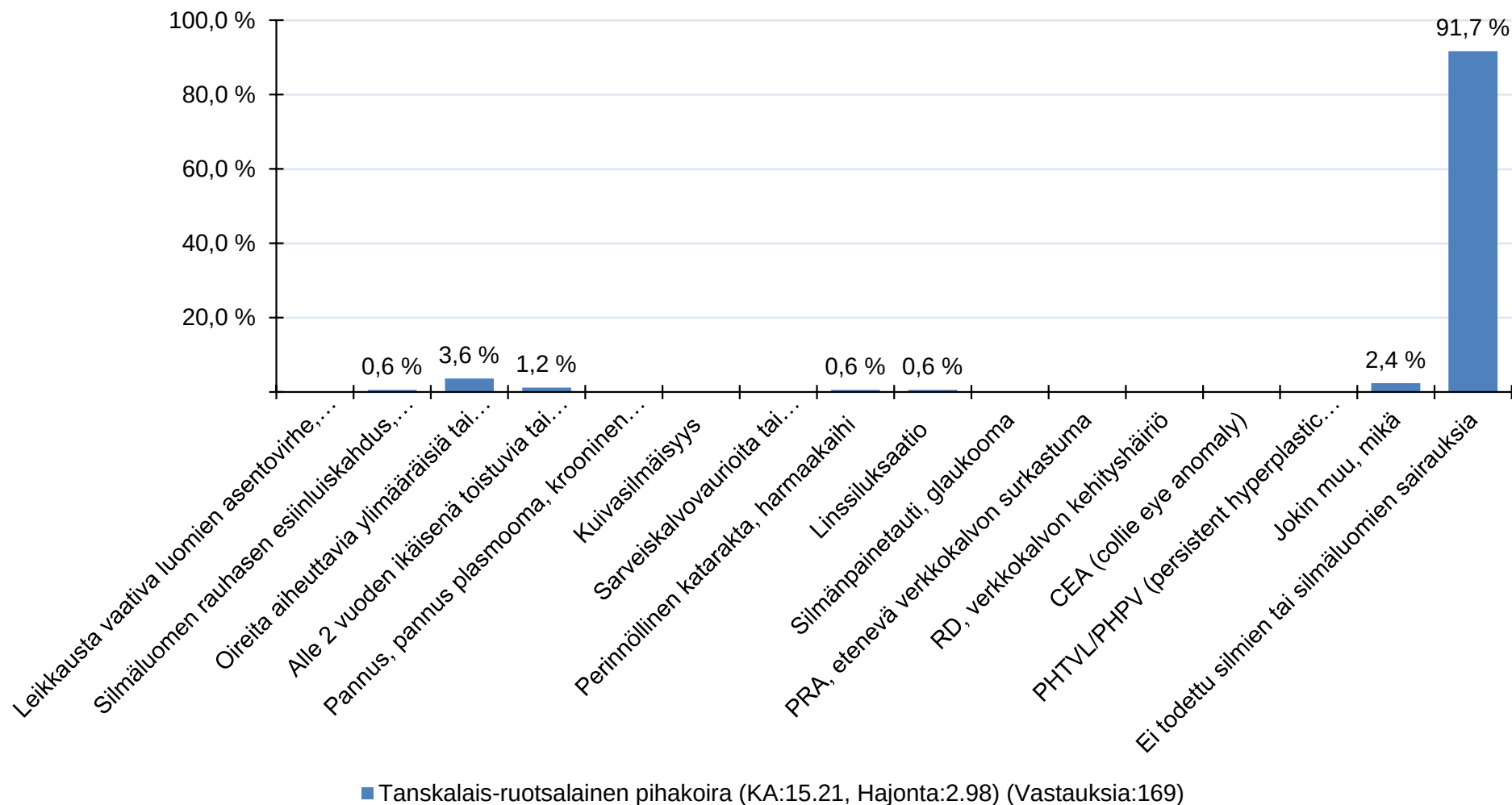
Jos koiralla on todettu hoitoa vaativa pitkäkestoinen ihosairaus, sitä on hoidettu...

Jos koiralla on todettu hoitoa vaativa pitkäkestoinen ihosairaus, sitä on hoidettu... - Jollain muulla, millä (Tanskalais-ruotsalainen pihakoira)

- Vain täsmälääkkeitä ulkokorvan tulehdukseen, antibioottitipat
- shampoo
- Tassuvoiteilla
- Mitään sairautta ei ole todettu, mutta vahva epäily allergioista on. Niitä on hoidettu eliminointidieetillä. Sekä kana että kala jätetty pois ruokavaliosta (kana ensin noin 1-vuotiaana ja kala noin 2,5-vuotiaana).

3. Onko koiralla todettu silmien tai silmäluomien ongelmia?

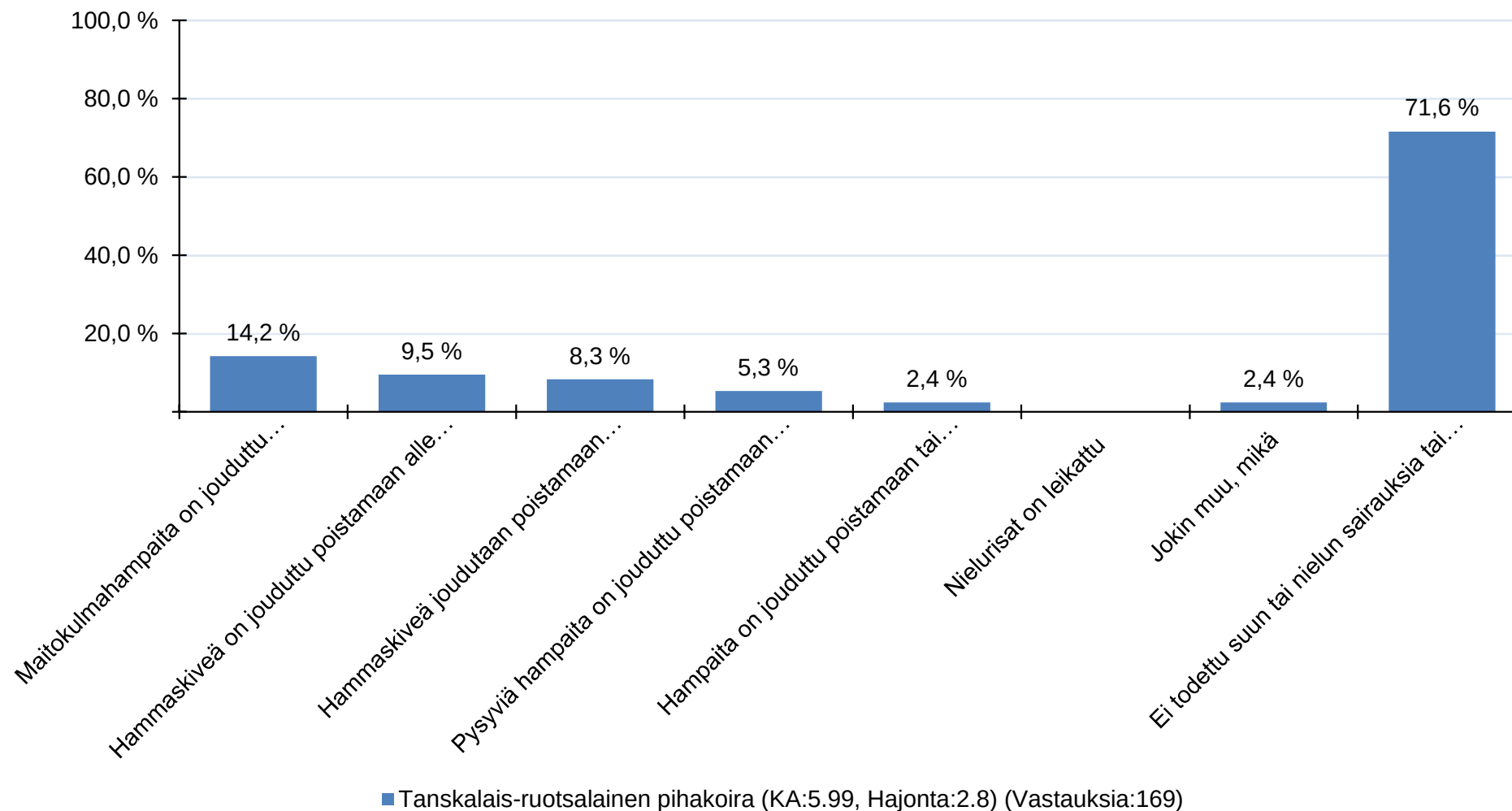

3. Onko koiralla todettu silmien tai silmäluomien ongelmia?

- Jokin muu, mikä (Tanskalais-ruotsalainen pihakoira)

- PLL kantaja
- Luomirauhasen tulehdus
- Distichiasis, ei aiheuta oireita
- KYYNELKANAVAN PUUTOS

4. Onko koiralla todettu suun, hampaiden tai nielun ongelmia?

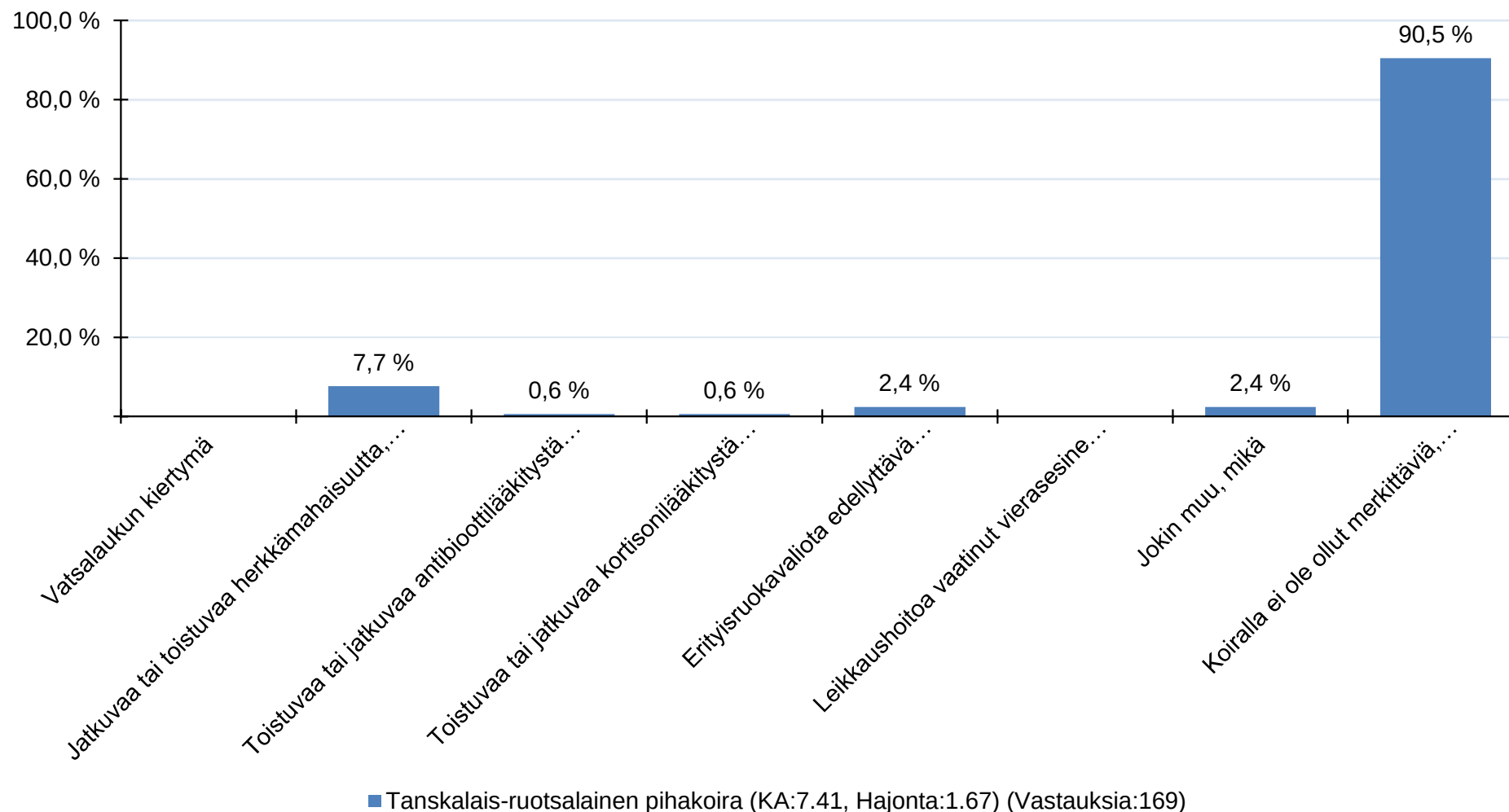

4. Onko koiralla todettu suun, hampaiden tai nielun ongelmia?

- Jokin muu, mikä (Tanskalais-ruotsalainen pihakoira)

- Hammaskiveä poistettu ensimmäisen kerran 9 vuoden iässä, todettiin lievää ienten liikakasvua.
- Kiillevaurio
- Monijuurinen poskihammas poistettu halkeaman takia
- Kaksi hammasta puuttuu.

5. Onko koiralla todettu ruoansulatuskanavan ongelmia tai sairauksia?

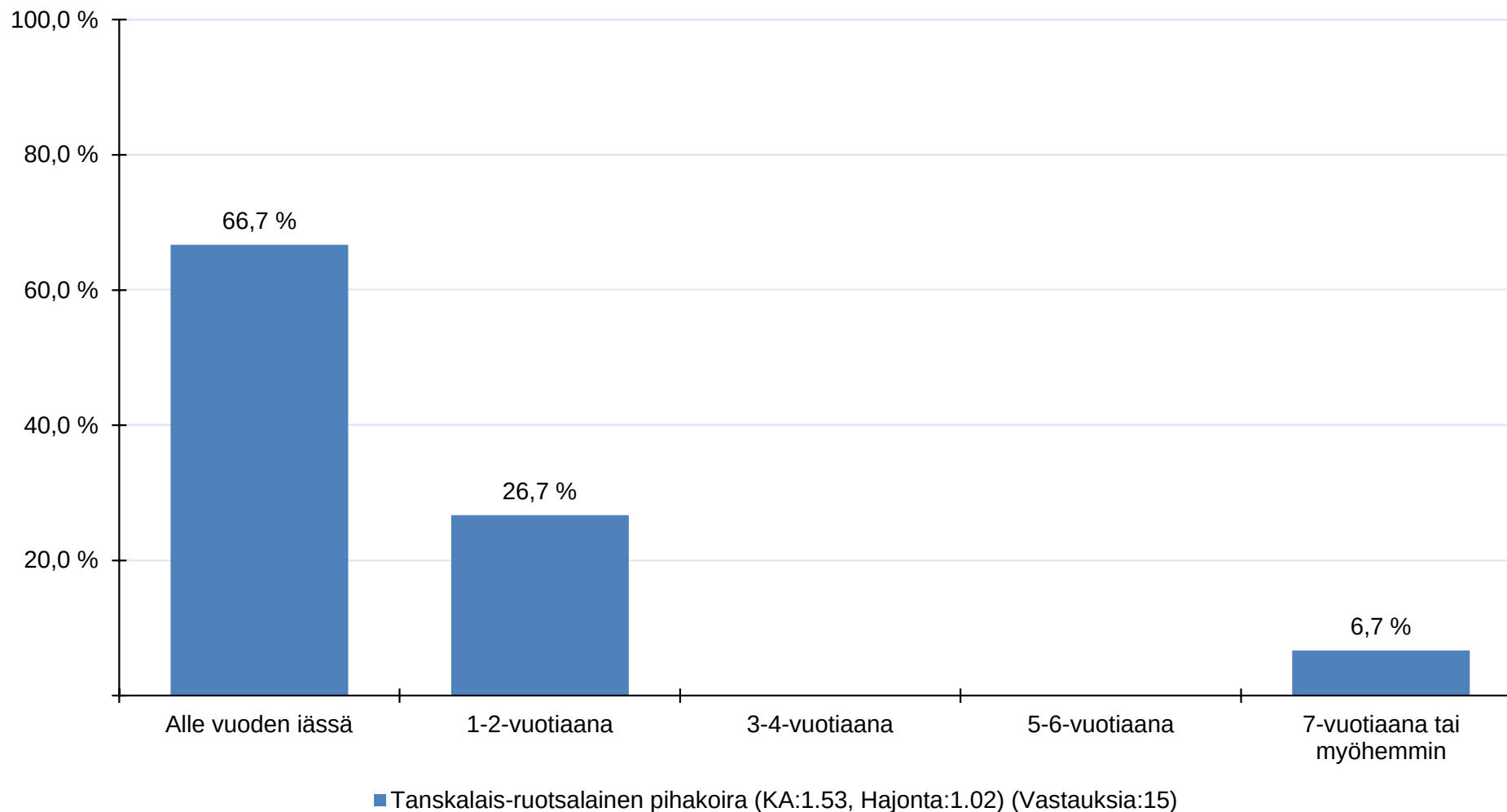

5. Onko koiralla todettu ruoansulatuskanavan ongelmia tai sairauksia?

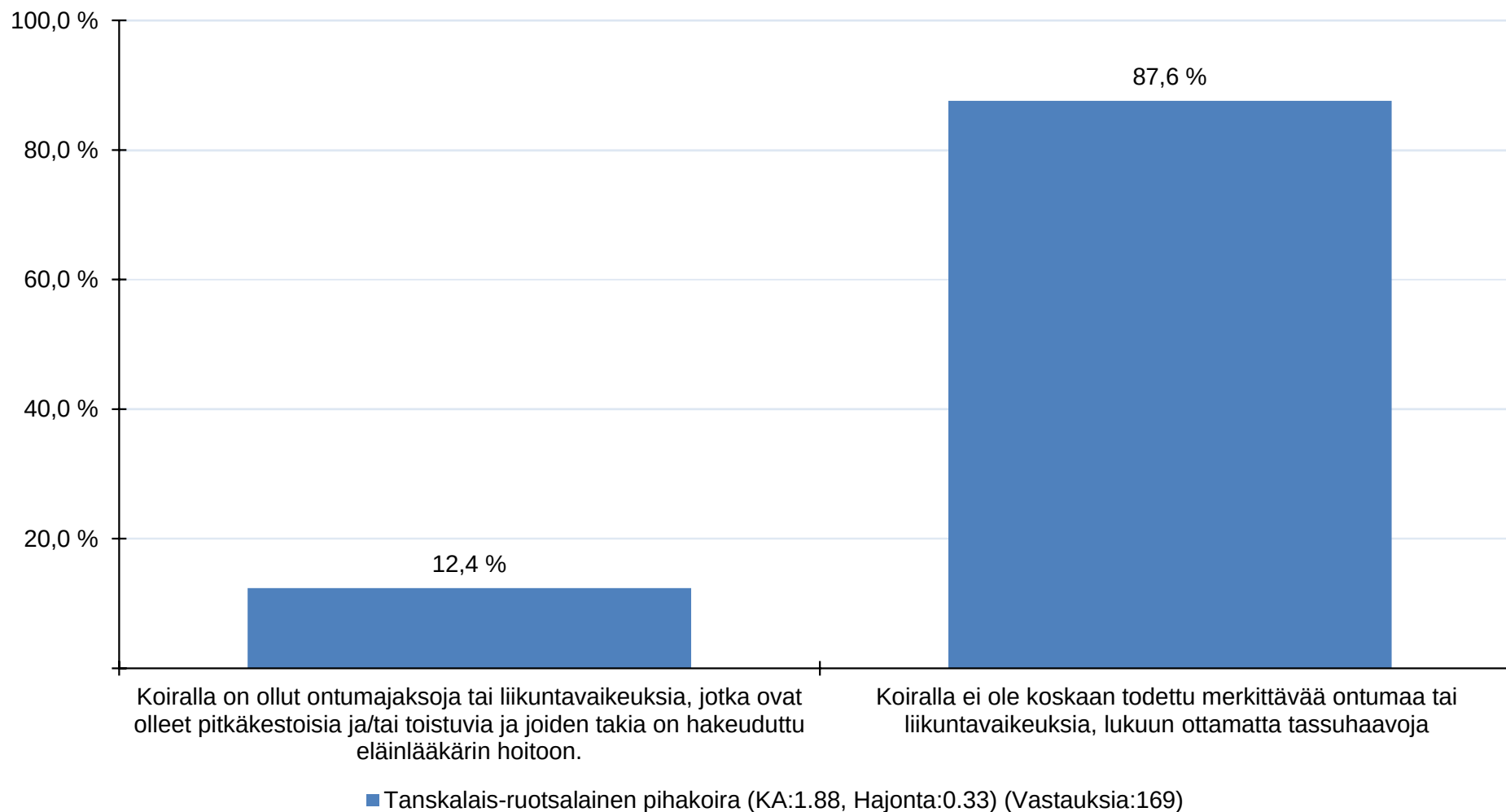
- Jokin muu, mikä (Tanskalais-ruotsalainen pihakoira)

- Haimatulehdus, närästys
- Sapern mucosele, suurentunut haima
- Klinikkehoitoa vaatinut veriripuli
- sairastanut yhden vakavan suolistotulehduksen jota hoidettiin pitkällä antibioottikuurilla.

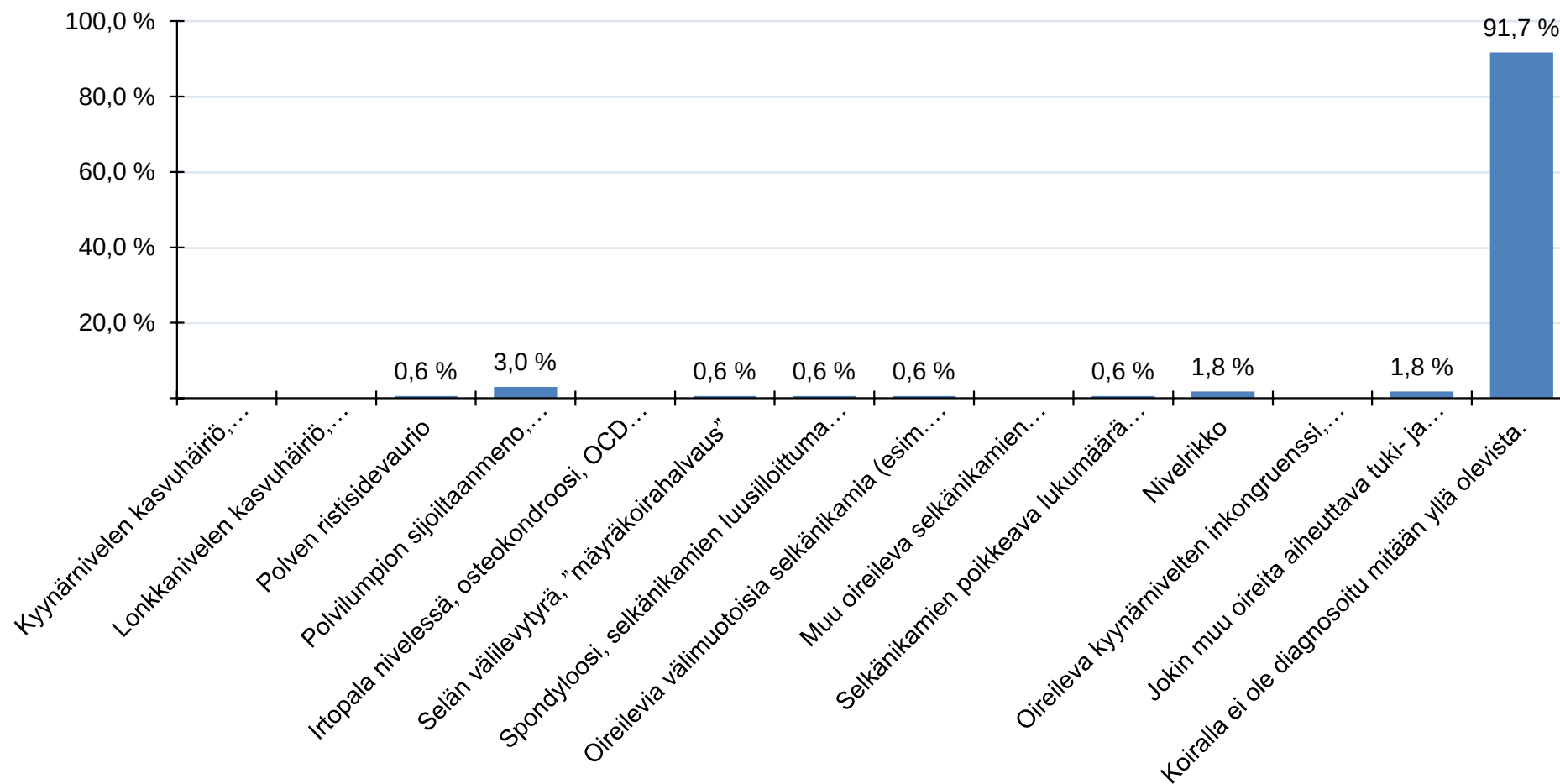
Missä iässä ruuansulatuskanavan ongelmat tai sairaudet alkoivat?

6. Onko koiralla esiintynyt ontumaa tai liikuntavaikeuksia?

Onko koiralta diagnosoitu jokin seuraavista?

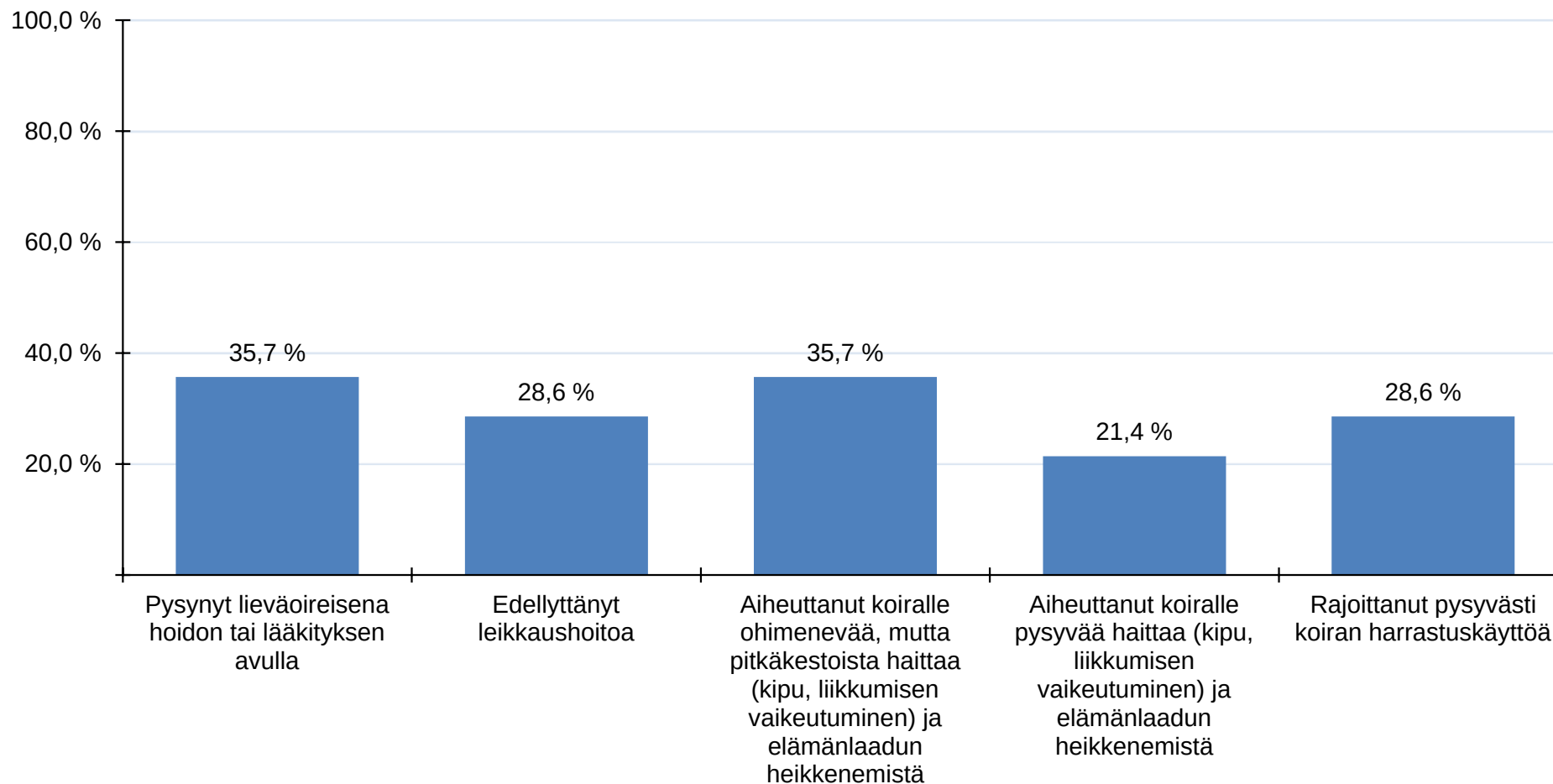
■ Tanskalais-ruotsalainen pihakoira (KA:13.43, Hajonta:2.11) (Vastauksia:169)

Onko koiralta diagnosoitu jokin seuraavista? - Jokin muu oireita aiheuttava tuki- ja liikuntaelinsairaus, mikä (Tanskalais-ruotsalainen pihakoira)

- Alkava nivelrikko
- Ranteen avulsiomurtuma ja olkapään jänne lihaksen tulehdus
- Takajalan akillesjänteen repeämä

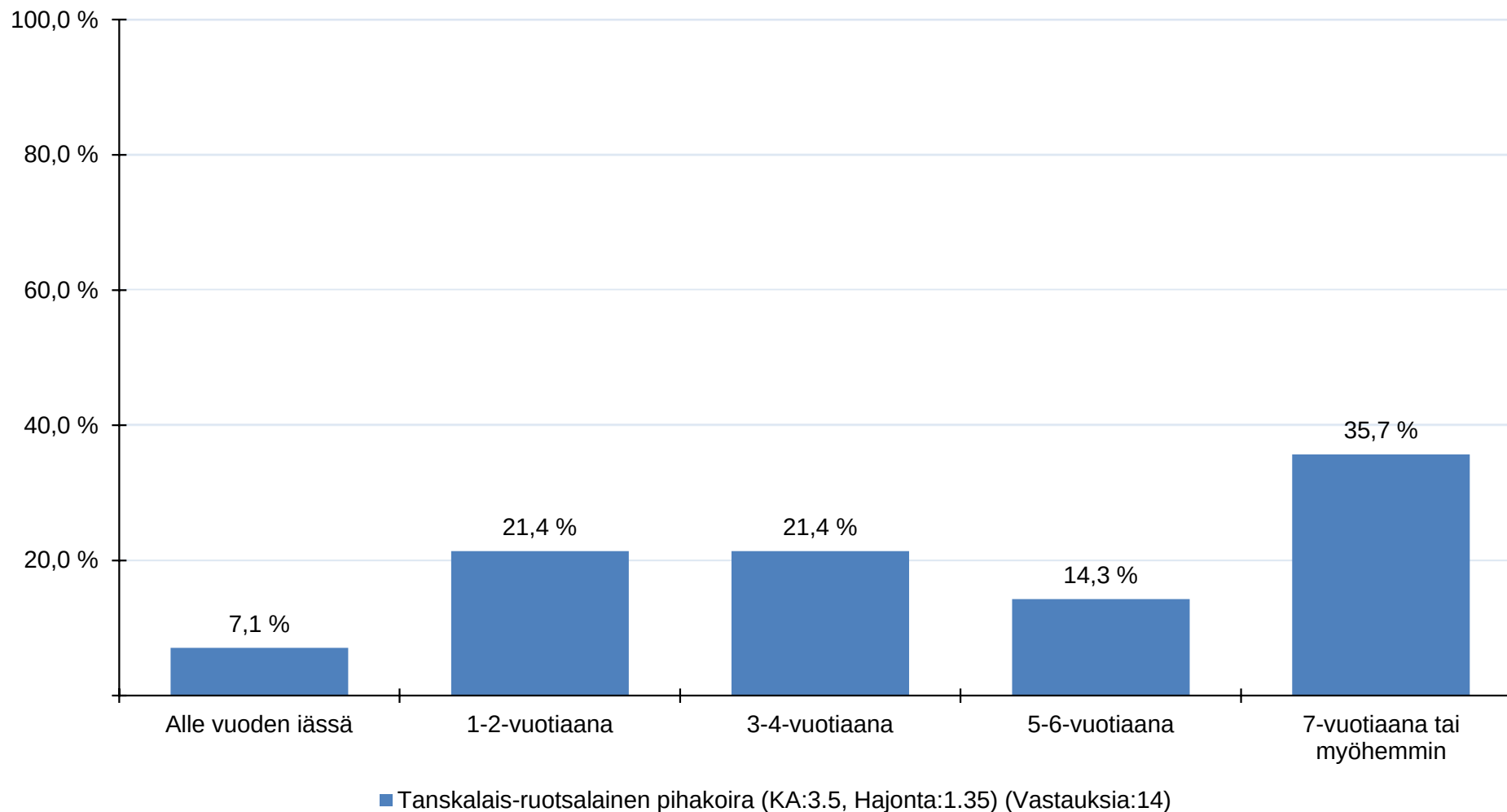
Koiralla todettu hoitoa vaativa tuki- ja liikuntaelinsairaus on...

Voit valita useamman kuin yhden vaihtoehdon. Jos koiralla on todettu useampia hoitoa vaatineita tuki- ja liikuntaelinsairauksia, vastaa näistä vakavimman osalta.

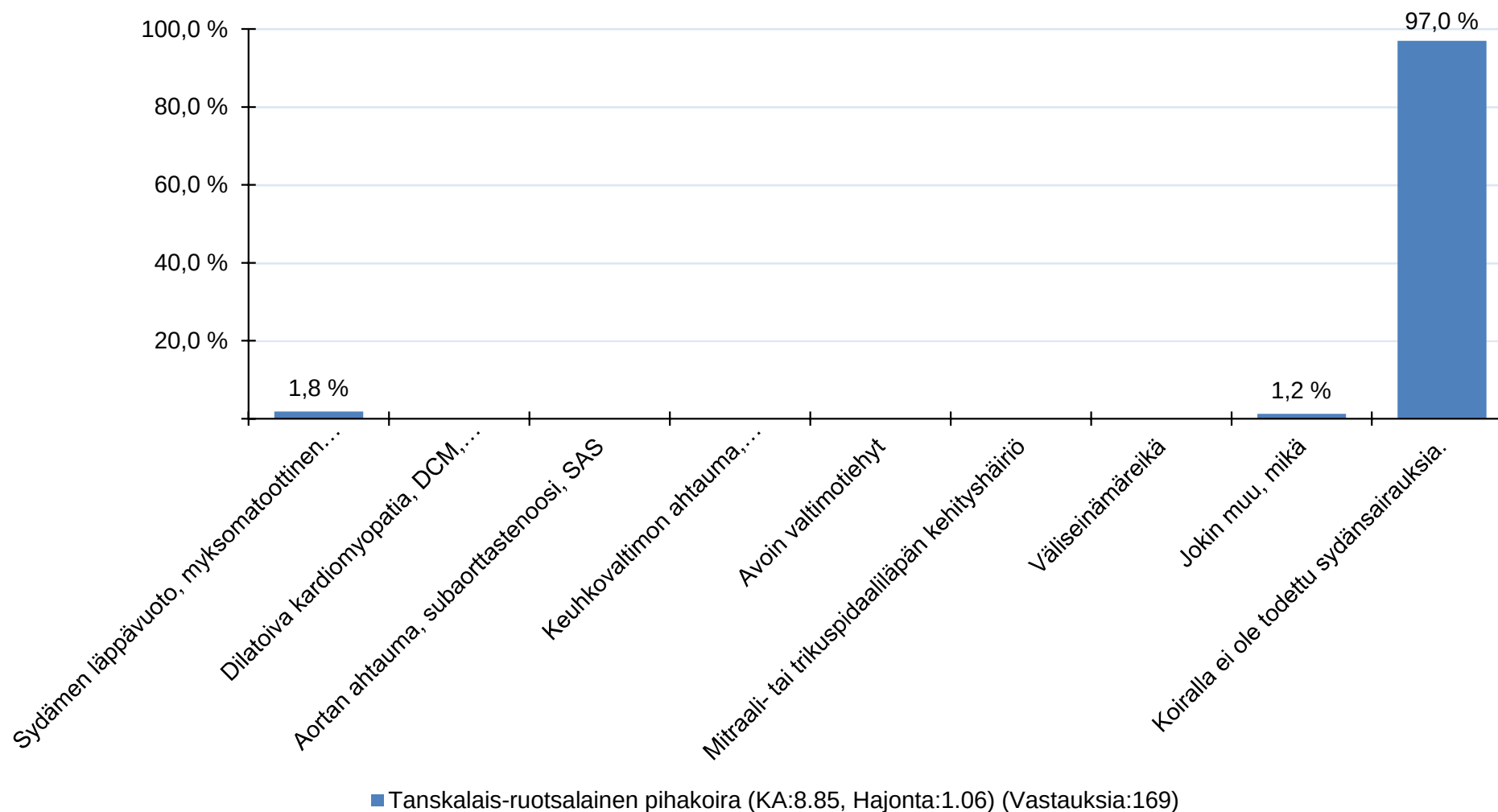

■ Tanskalais-ruotsalainen pihakoira (KA:2.86, Hajonta:1.42) (Vastauksia:14)

Missä iässä koiran tuki- ja liikuntaelimistön ongelmat alkoivat?

7. Onko koiralla todettu sydämen tai verenkierron sairauksia?

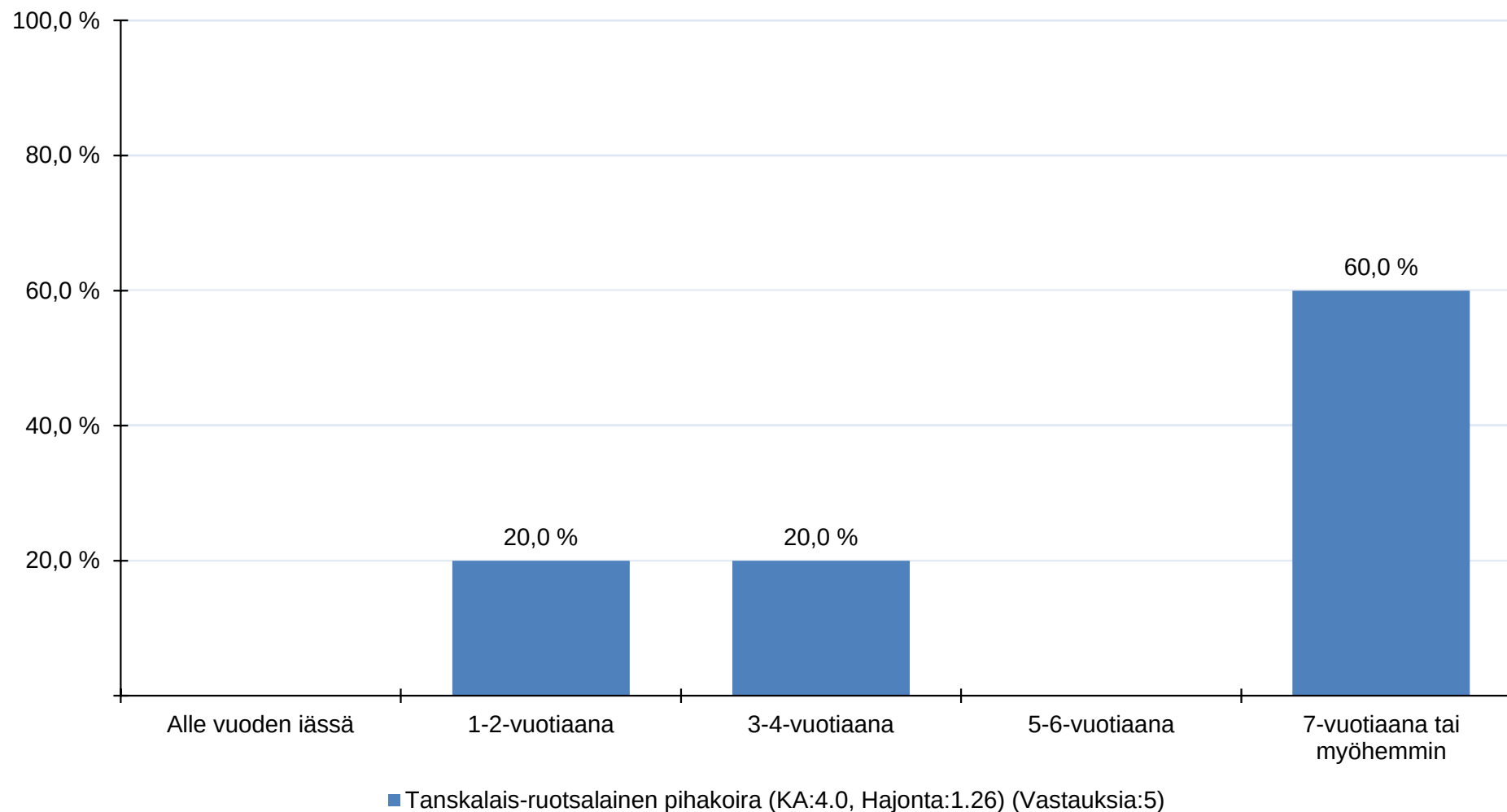

7. Onko koiralla todettu sydämen tai verenkierron sairauksia?

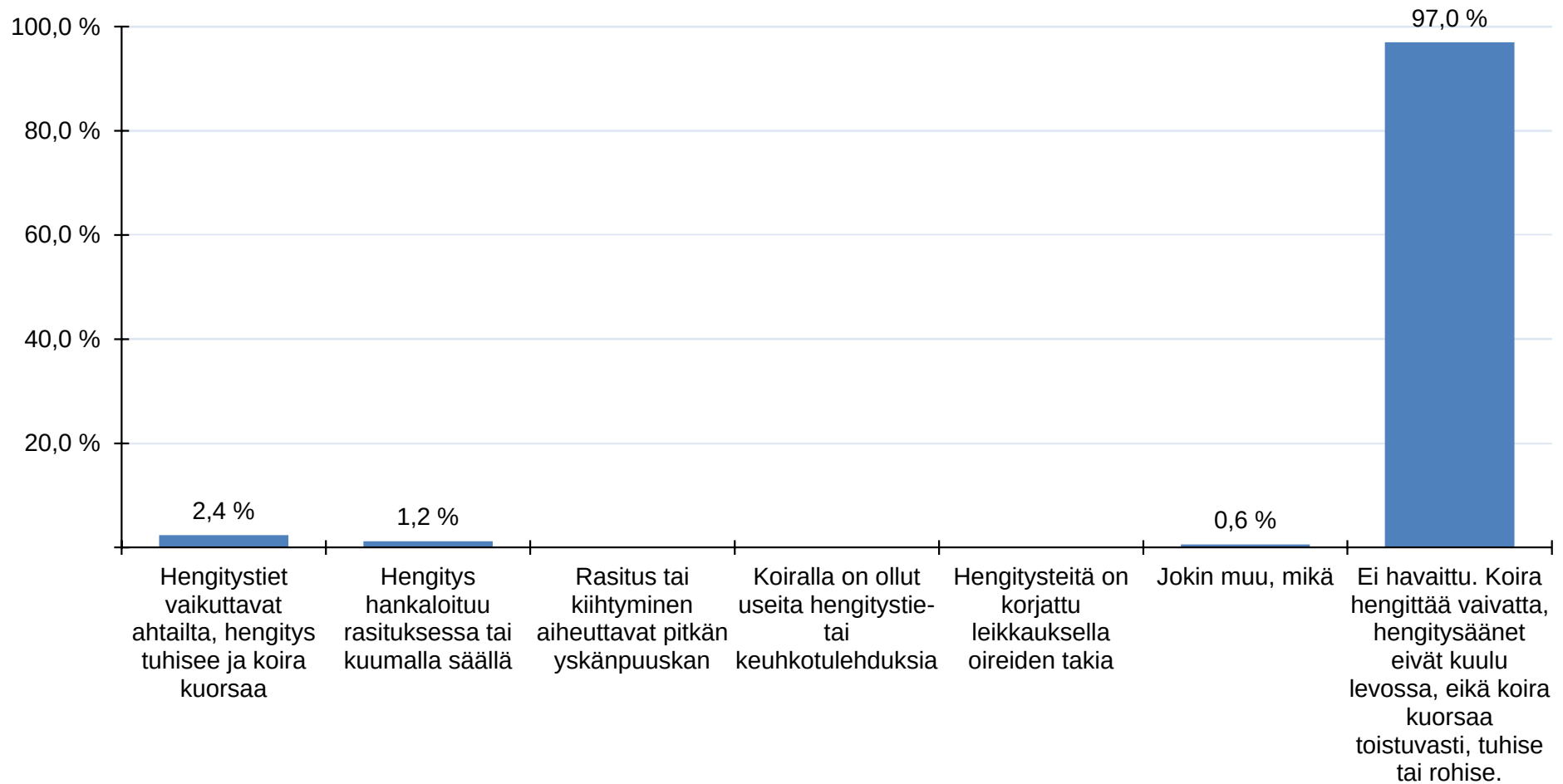
- Jokin muu, mikä (Tanskalais-ruotsalainen pihakoira)

- lievä 1 sivuääni sydämessä
- sivuääni, mutta ultran mukaan ei mikään "sairaus"

Missä iässä sydämen tai verenkierron sairaus diagnosoitiin?

8. Onko koiralla havaittu hengityselimistön ongelmia tai sairauksia?

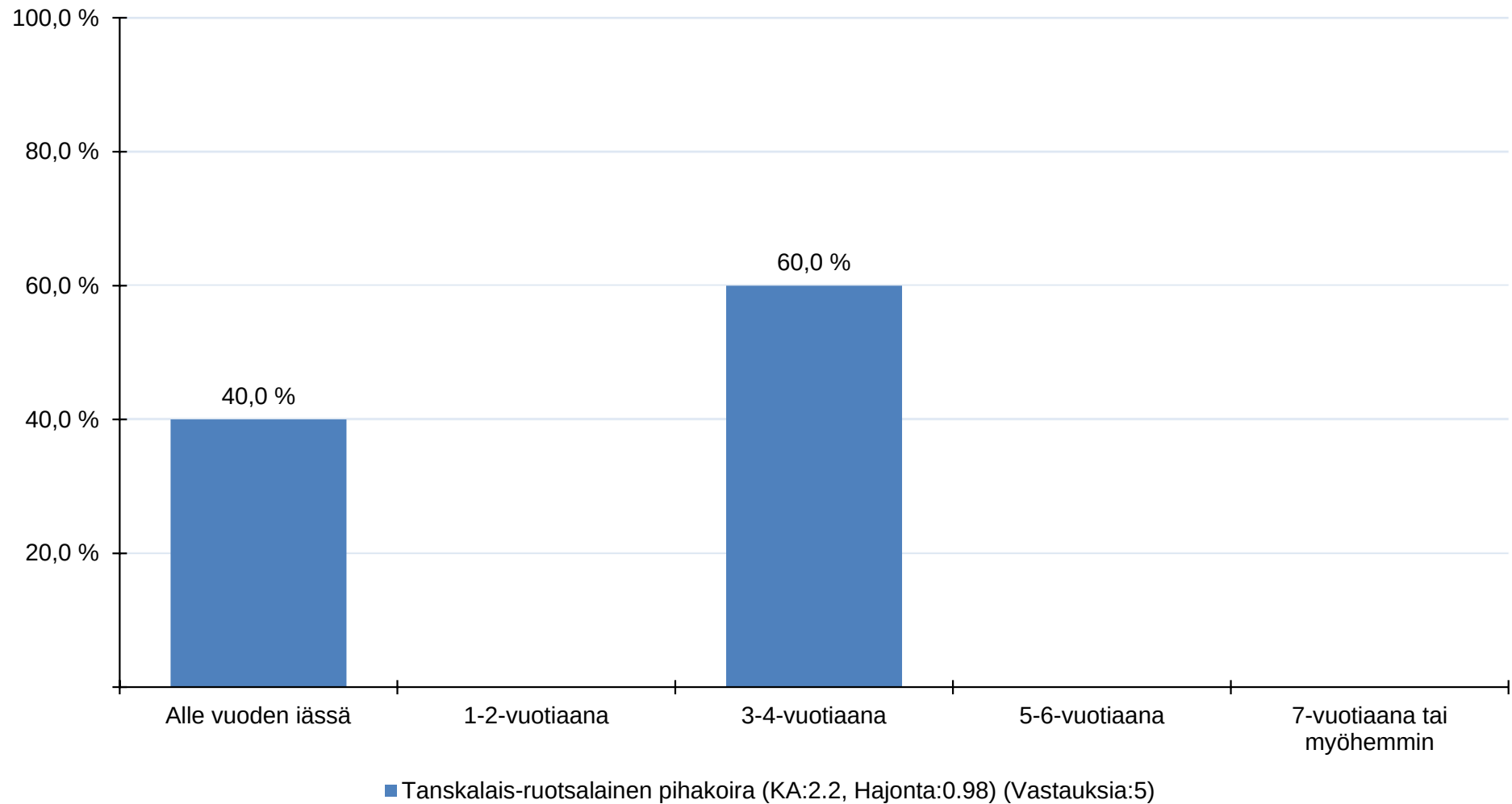
■ Tanskalais-ruotsalainen pihakoira (KA:6.8, Hajonta:1.05) (Vastauksia:169)

8. Onko koiralla havaittu hengityselimistön ongelmia tai sairauksia?

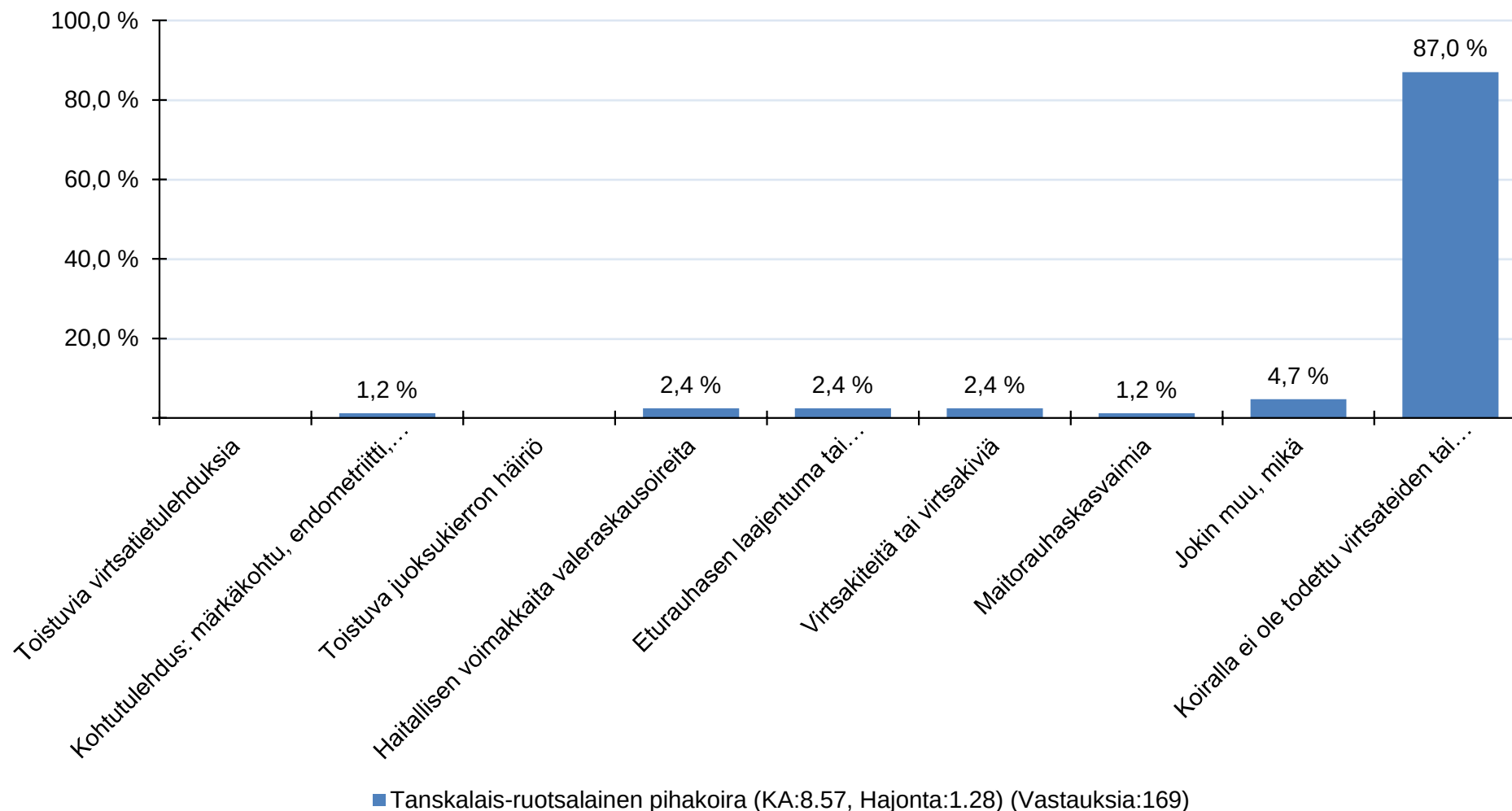
- Jokin muu, mikä (Tanskalais-ruotsalainen pihakoira)

- Yskää, köhinää, kakomista. Varsinkin riehumisen jälkeen.

Missä iässä hengityselimistön oireilu alkoi?

9. Onko koiralla todettu virtsateiden tai lisääntymiselinten sairauksia?

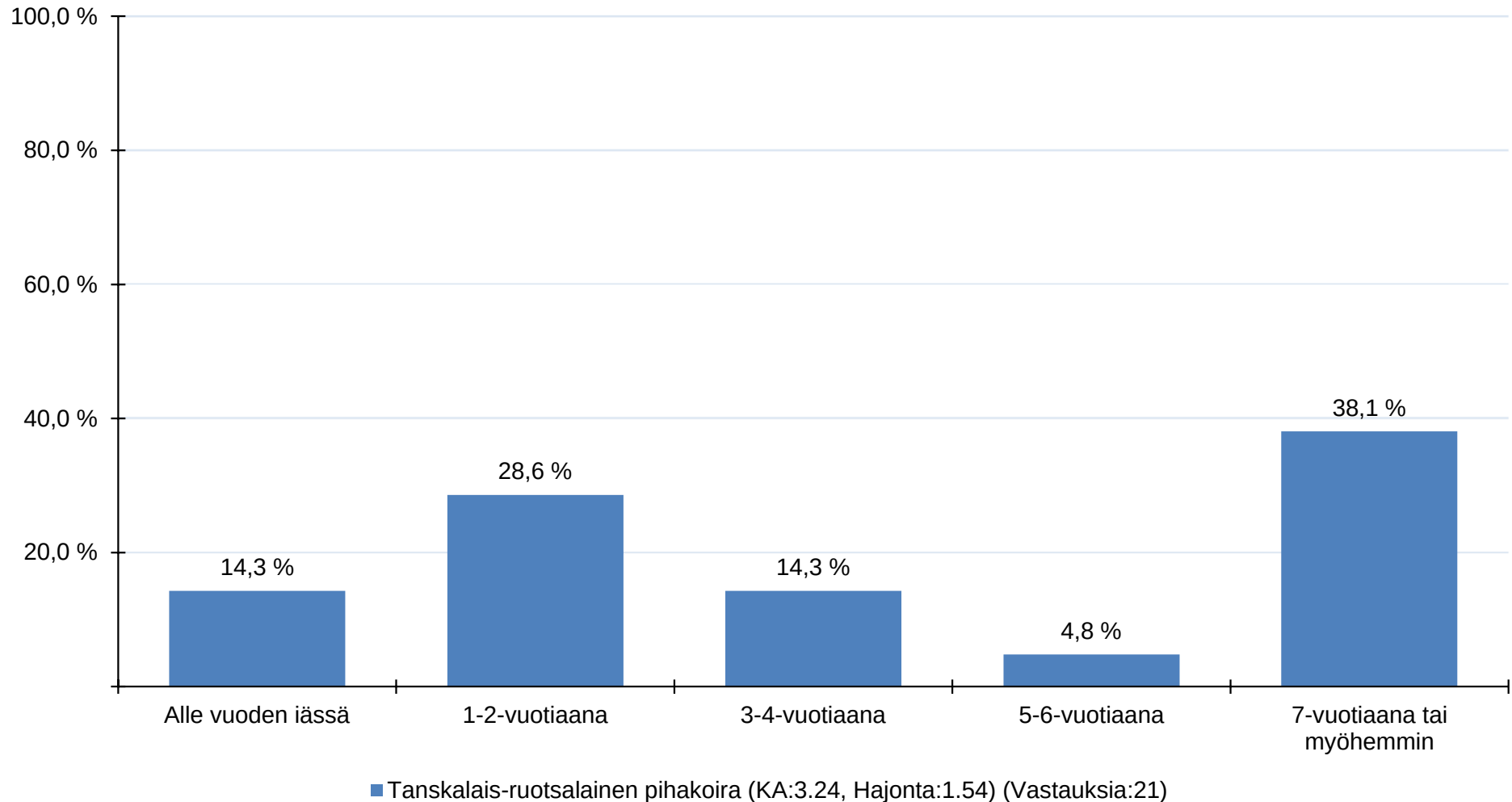

9. Onko koiralla todettu virtsateiden tai lisääntymiselinten sairauksia?

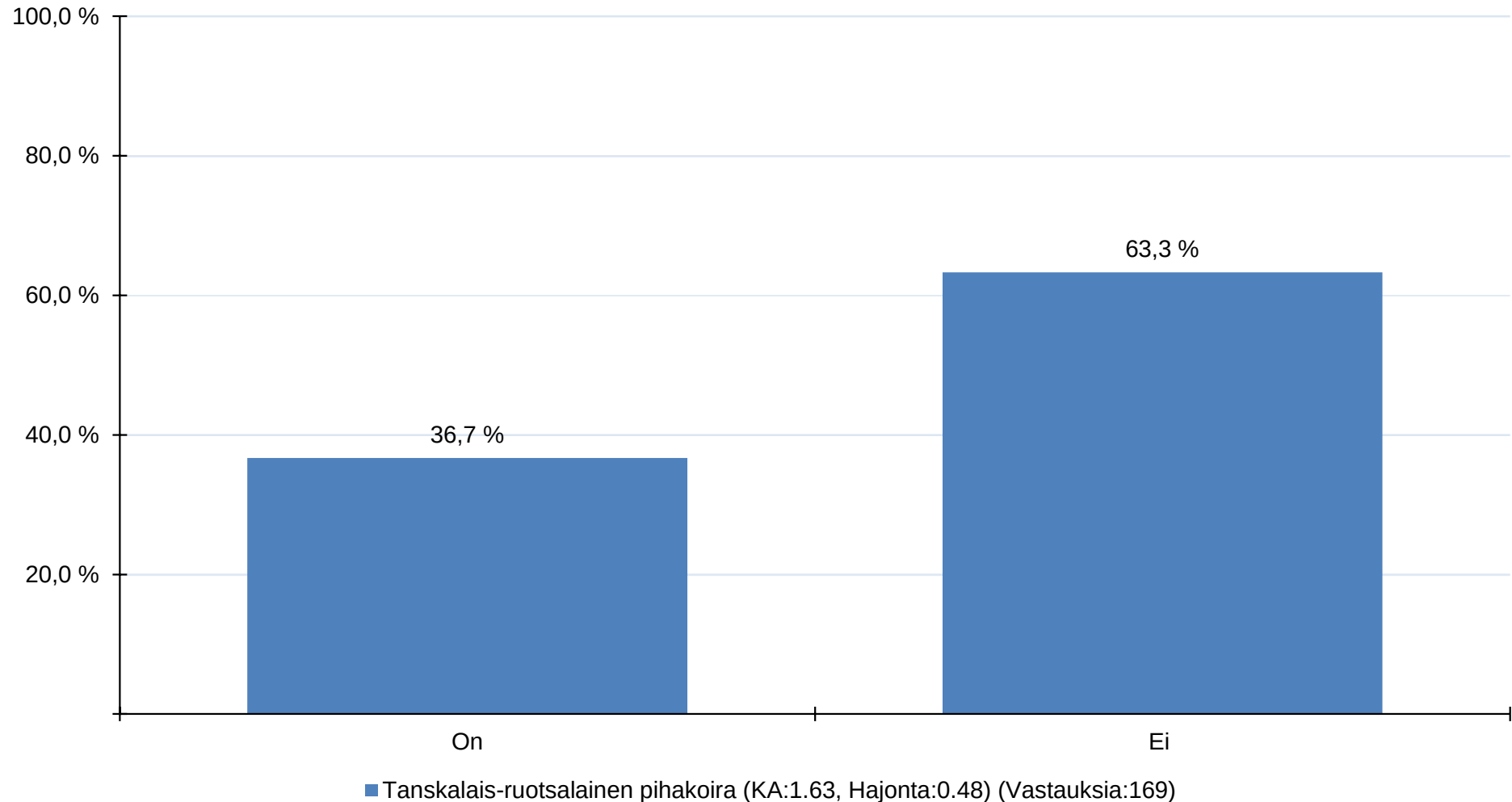
- Jokin muu, mikä (Tanskalais-ruotsalainen pihakoira)

- Esinahan tulehdus kaksi kertaa.
- Rakon laskeuma/tiheävirtsaisuus
- Esinahan tulehdus
- Rappeumamuutoksia munaisissa
- Kiveskasvain
- Virtsankarkailua, lievää
- Esinahan tulehdus, haava peniksessä
- Toinen kives vatsaontelossa

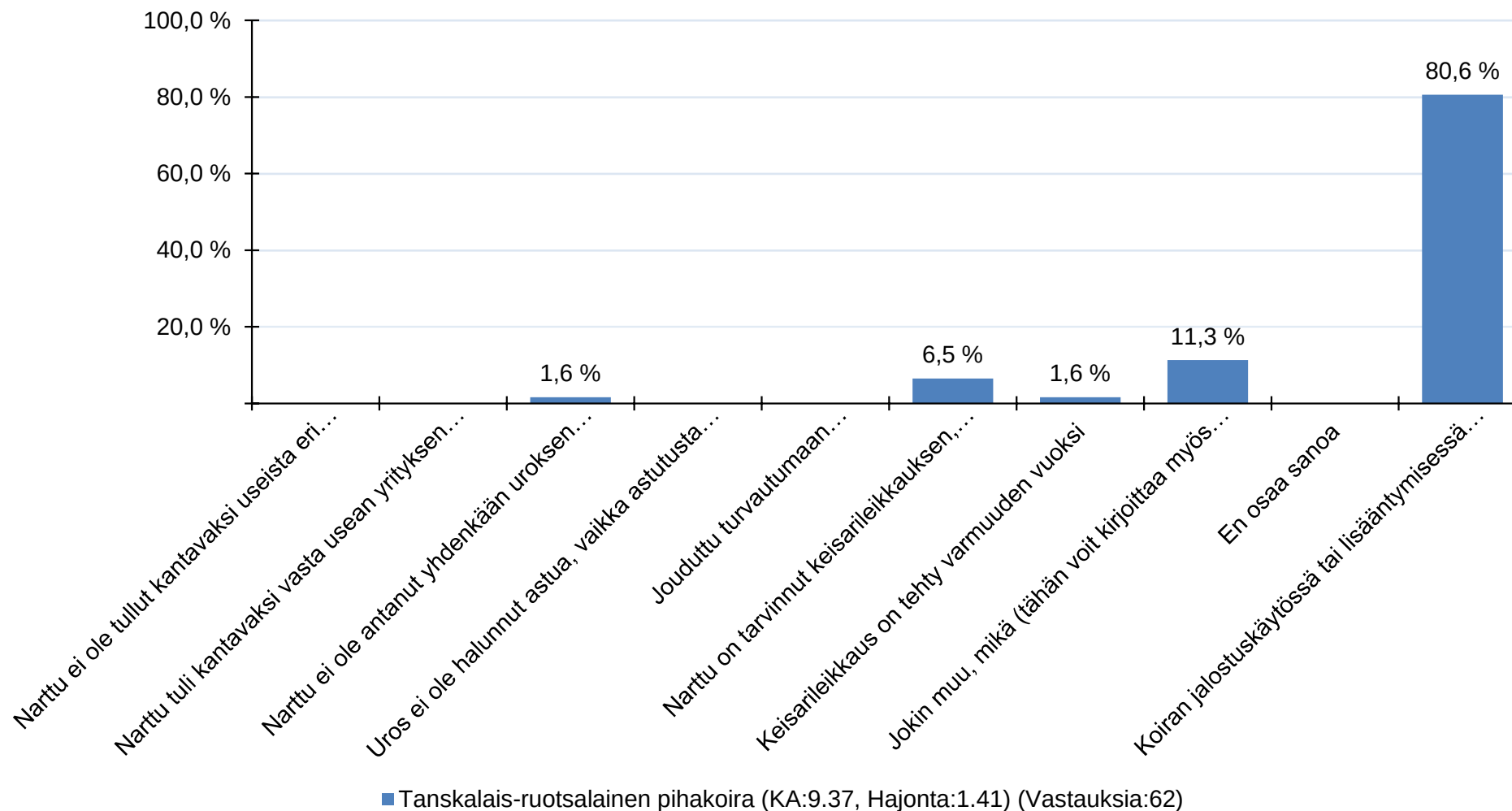
Missä iässä virtsateiden tai lisääntymiselinten sairaus todettiin ensimmäisen kerran?

10. Onko koiraa käytetty tai yritetty käyttää astutukseen (uros) tai onko se astutettu tai yritetty astuttaa (narttu)?

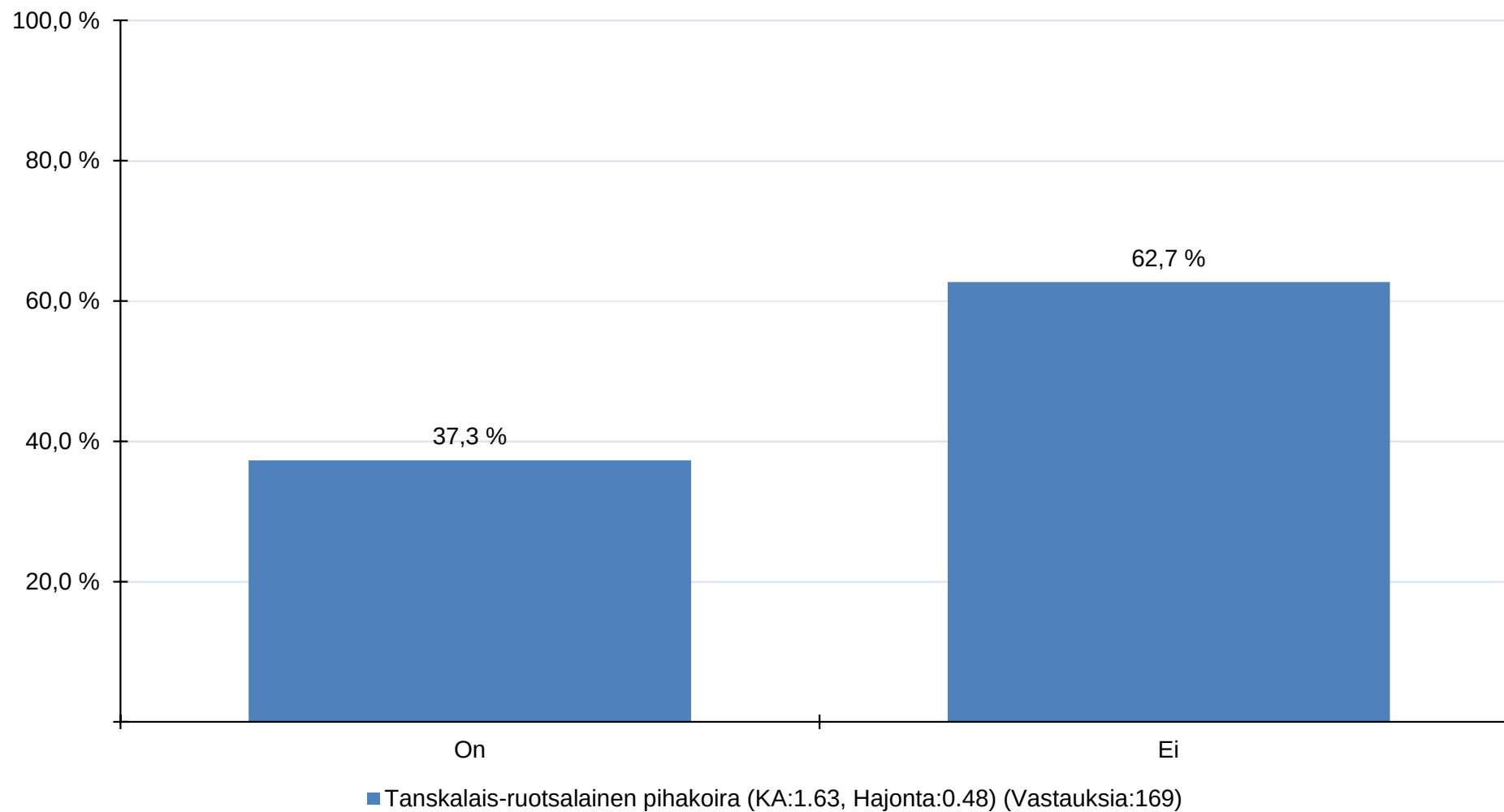
Onko astutuksessa tai synnytyksessä havaittu ongelmia?

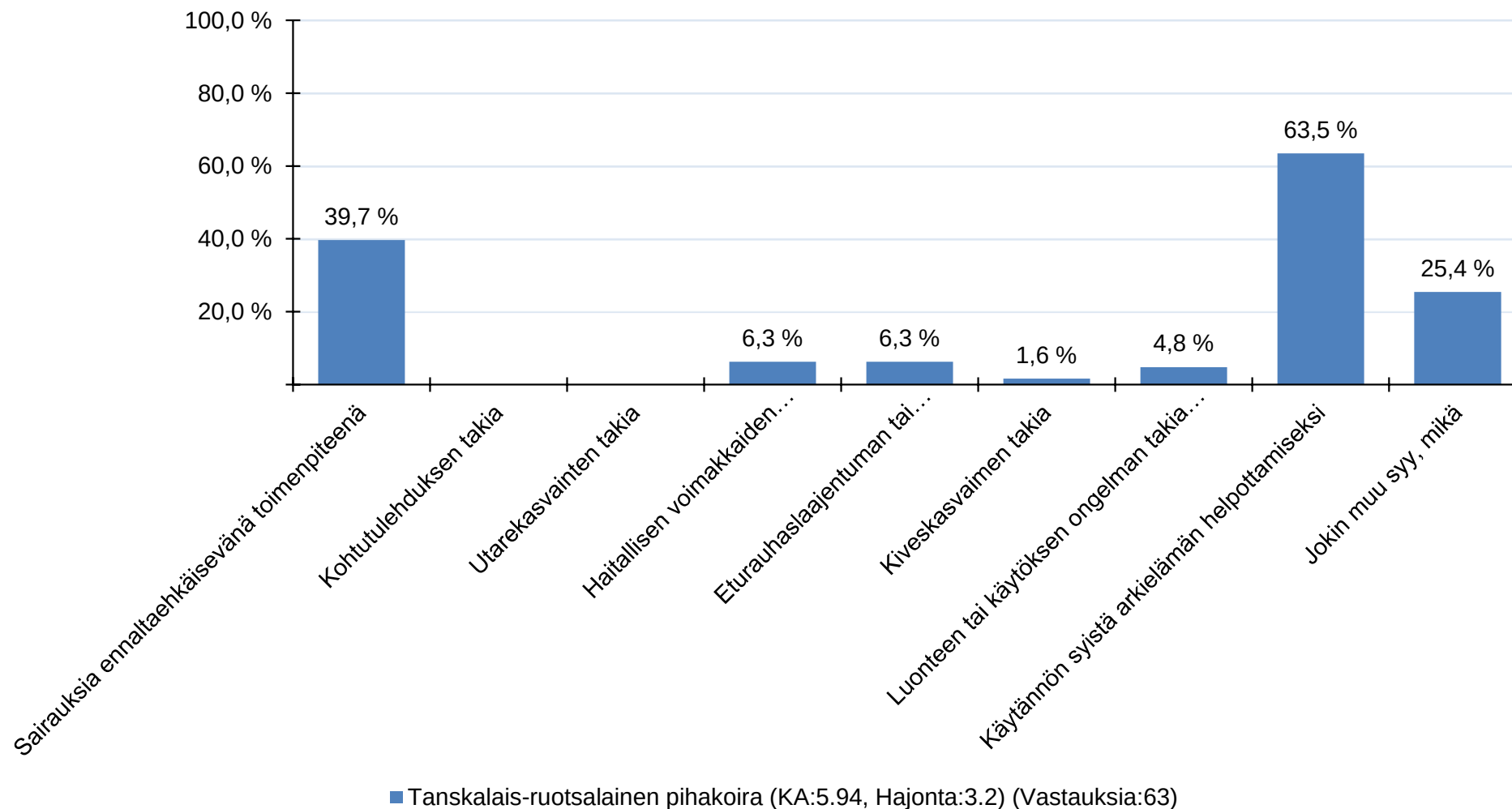
Onko astutuksessa tai synnytyksessä havaittu ongelmia? - Jokin muu, mikä (tähän voit kirjoittaa myös esim. nartun hoivavietissä esiintyvistä puutteista) (Tanskalais-ruotsalainen pihakoira)

- nartulle on ensimmäisen pentueen kohdalla tehty keisarinleikkaus synnytyskanavaan jumiutuneen pennun vuoksi, kaksi synnytystä tämän jälkeen ovat sujuneet ongelmitta
- narttu oli valmis ja halukas mutta nuori uros ei osannut asiaansa
- Vaikea synnytys, pennut jumittuivat synnytyskanavaan, syntyivät avustettuna.
- Narttu ei kummallakaan kerralla tullut kantavaksi
- Kerran onnistunut astutus mutta ei tiinehtynyt. Myöhemminä kertoina ei antanut astua.
- Yksi yritys. Nartulla tosi olla juoksut ohi. Ei ollut suostuvainen astutukseen.
- Narttu ei antanut astua, progesteronitestillä todettiin astutusajankohdan olevan liian myöhäinen

11. Onko koira steriloitu tai kastroidu?

Miksi koira steriloidtiin tai kastroidtiin?

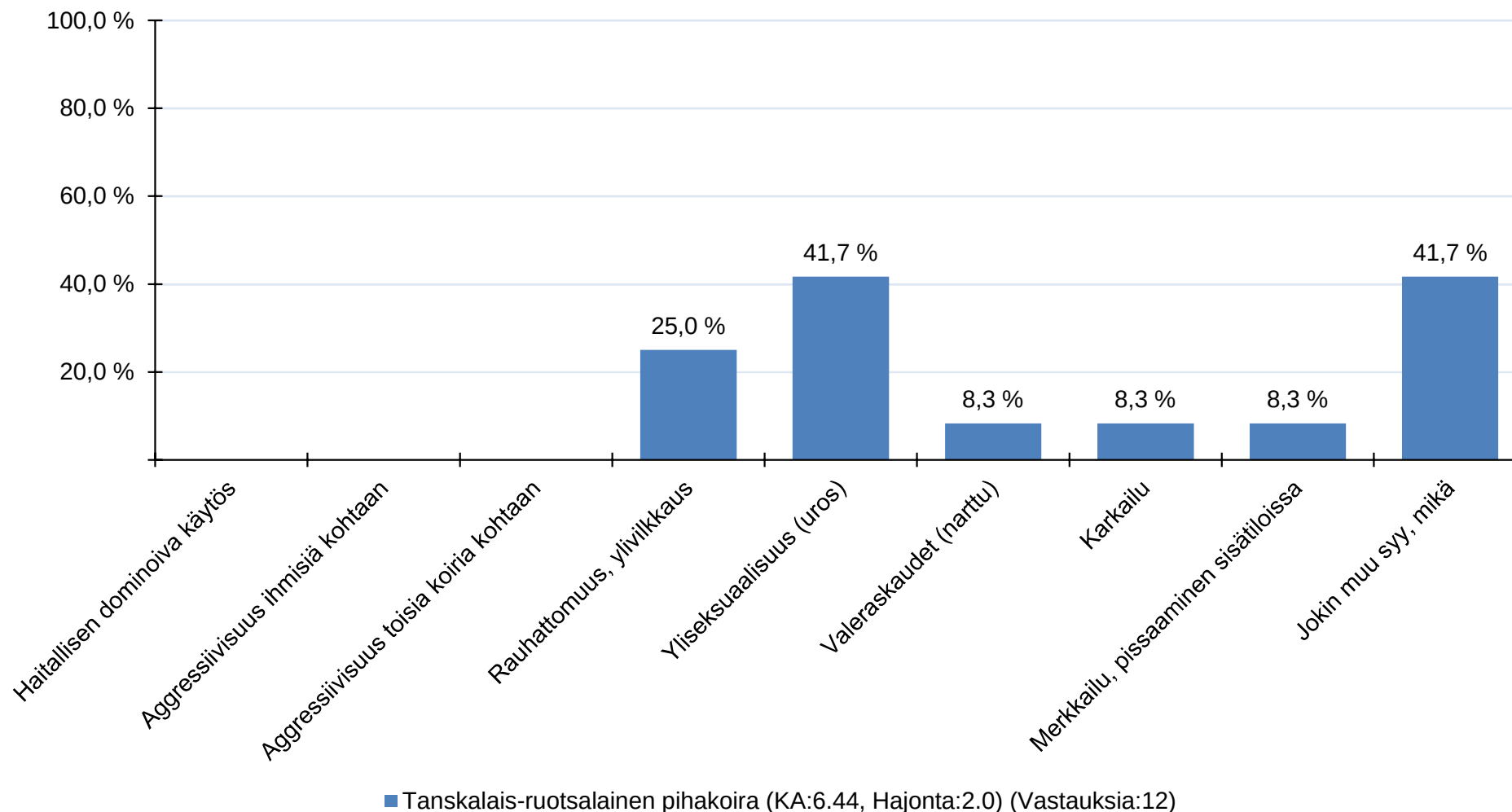
Miksi koira steriloidtiin tai kastroidtiin? - Jokin muu syy, mikä (Tanskalais-ruotsalainen pihakoira)

- Koiralla on nivelrikko eli ei voida enää käyttää jalostukseen.
- koiran ei purentavien vuoksi haluta lisääntyvän
- rescuekoira, jotka aina kastroidaan
- Ortopedin suosituksesta polvilumpioluoksaation nivelongelmien minimoimiseksi
- Tuli minulle nuorena kodinvaihtajana, ja rescueyhdistys kastroi/sterilisoi kaikki luovutettavat eläimet
- Voimakas sukupuolivietti vaikutti elämään stressaavasti
- Diabeteksen paremman hoitotasapainon takia.
- Kivesvika
- synnynnäinen purentavika, ei haluta että se periytyy
- Emme teetä pentuja
- Hormonitoimina, kiihtyminen narttujen hajuista tuntui myös aiheuttavan ja lisäävän suolistooireilua

Miksi koira steriloidtiin tai kastroidtiin? - Jokin muu syy, mikä (Tanskalais-ruotsalainen pihakoira)

- Hormonitoimina, kiihtyminen narttujen hajuista tuntui myös aiheuttavan ja lisäävän suolisto-oireilua
- Virtsakivien vuoksi
- Koira poistui jalostuskäytöstä
- Perhessä sekä uroksia että narttuja
- Allergia, ei käytetä jalostukseen
- Piilokives poistettiin ja myöhemmin poistettiin toinenkin käytännön syistä

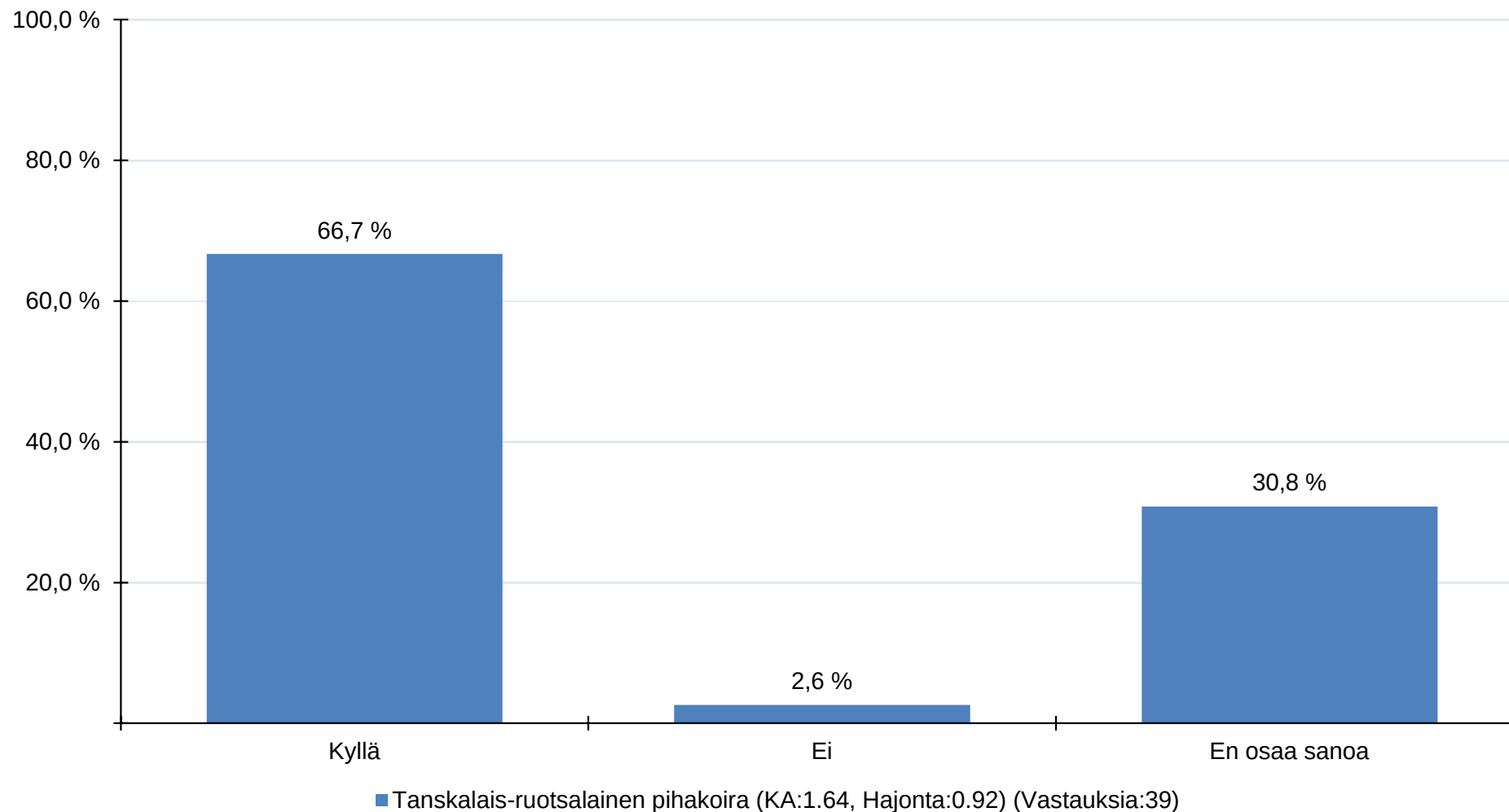
Jos koira steriloidtiin/kastroitiin luonteen tai käyttäytymisen vuoksi, mikä tarkalleen oli syynä?

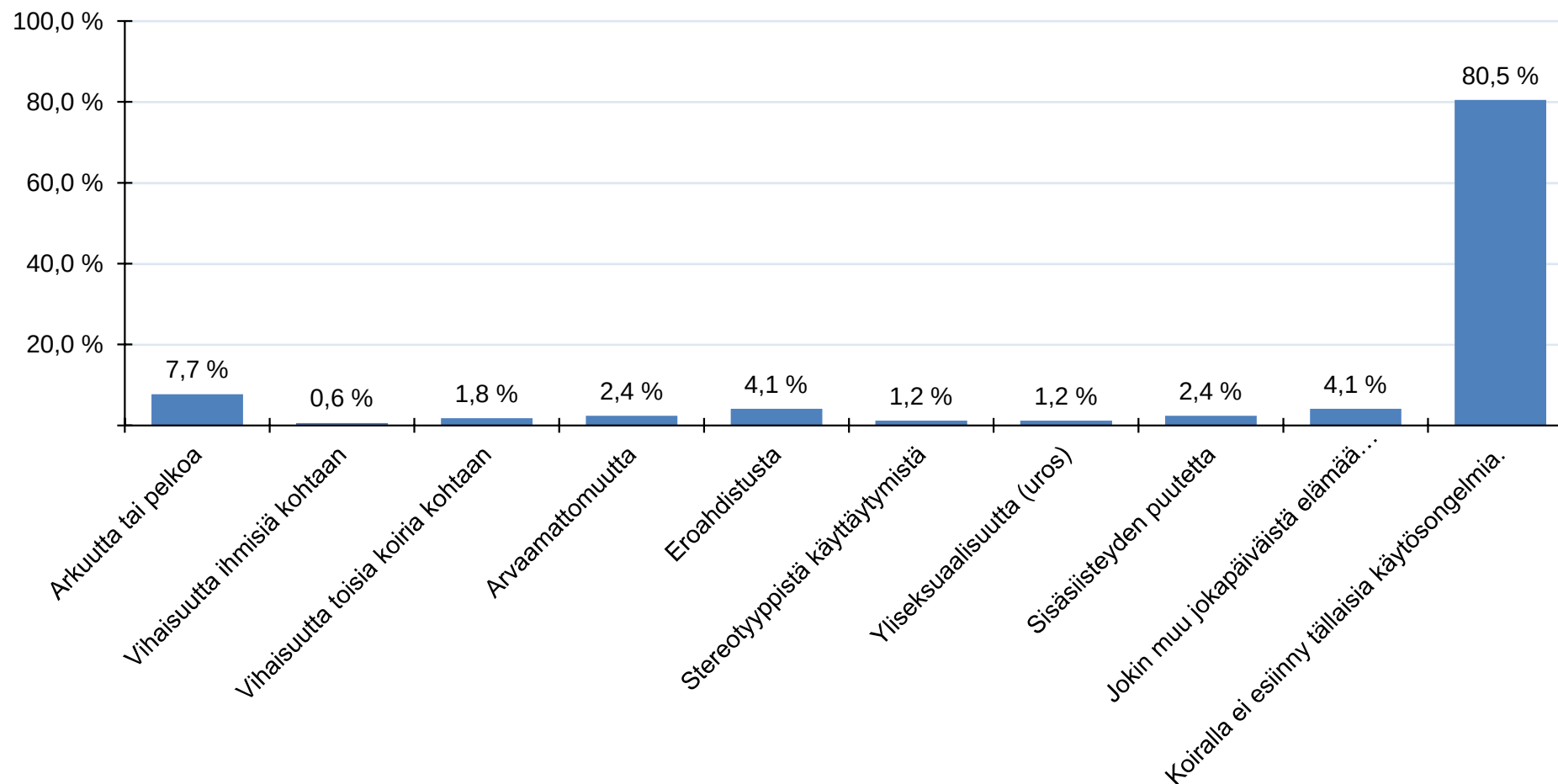
Jos koira steriloidtiin/kastroitiin luonteen tai käyttäytymisen vuoksi, mikä tarkalleen oli syynä? - Jokin muu syy, mikä (Tanskalais-ruotsalainen pihakoira)

- Ulina ja syömättömyys
- Ruokahaluttomuus toistuvasti tiettyinä juoksukierron aikana, hormonitoiminnan takia todella voimakkaat oireet ennen ja jälkeen juoksujen jotka vaikuttivat moneen arkipäivän asiaan
- Ei tullut toimeen juoksujen aikaan kodin toisen nartun kanssa.
- Ongelmia juoksujen aikaan tulla toimeen perheen toisen nartun kanssa.
- Koira reagoi voimakkaasti narttujen hajuihin, joka lisäsi entisestään kierroksia, stressiä, joka taas osakseen lisäsi suolisto-oireulua, ripulia.

Auttoiko sterilointi/kastrointi pääasialliseen ongelmaan?

12. Esiintyykö koiralla jokapäiväistä elämää hankaloittavaa..

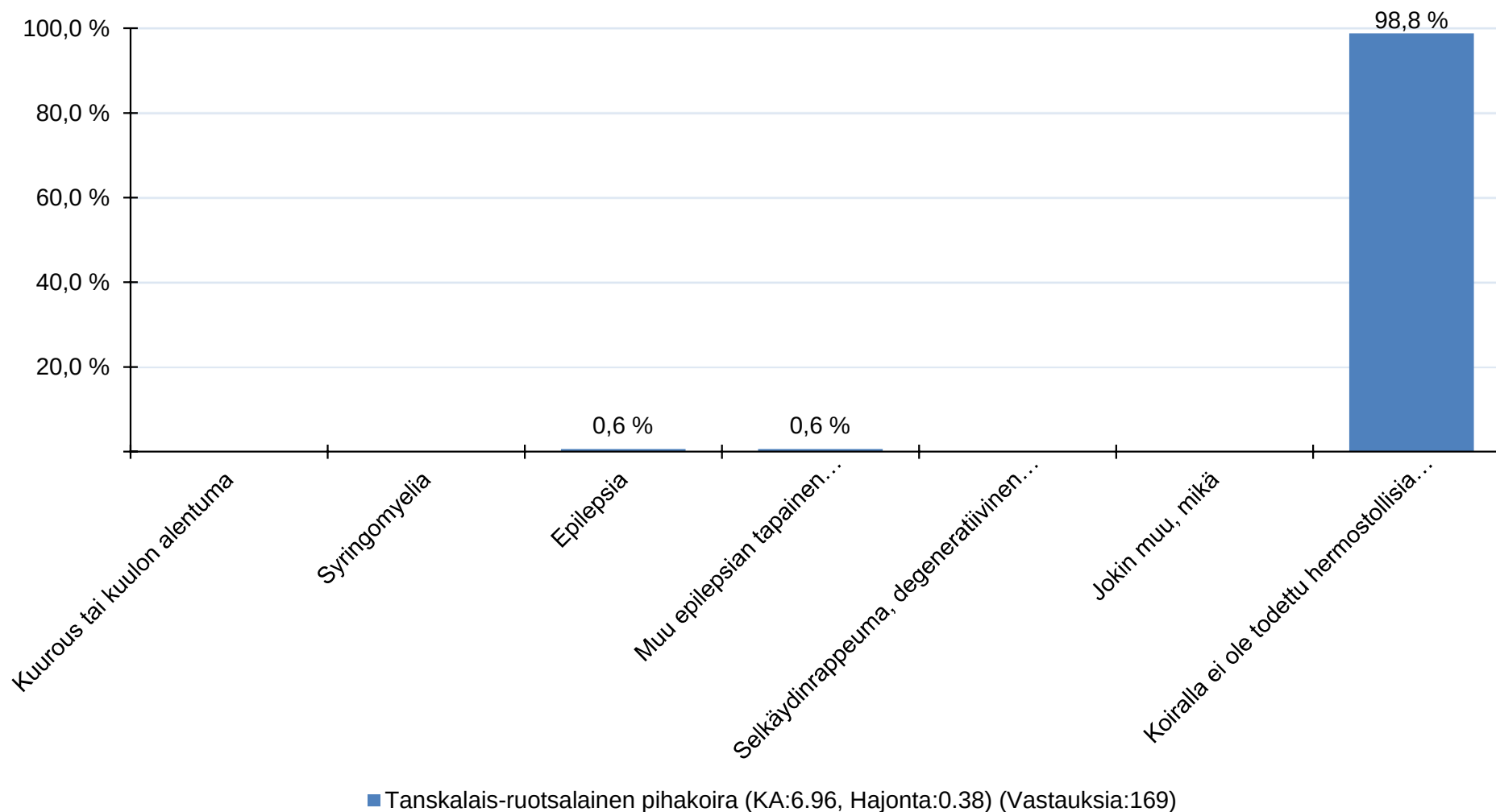
■ Tanskalais-ruotsalainen pihakoira (KA:8.69, Hajonta:2.75) (Vastauksia:169)

12. Esiintyykö koiralla jokapäiväistä elämää hankaloittavaa..

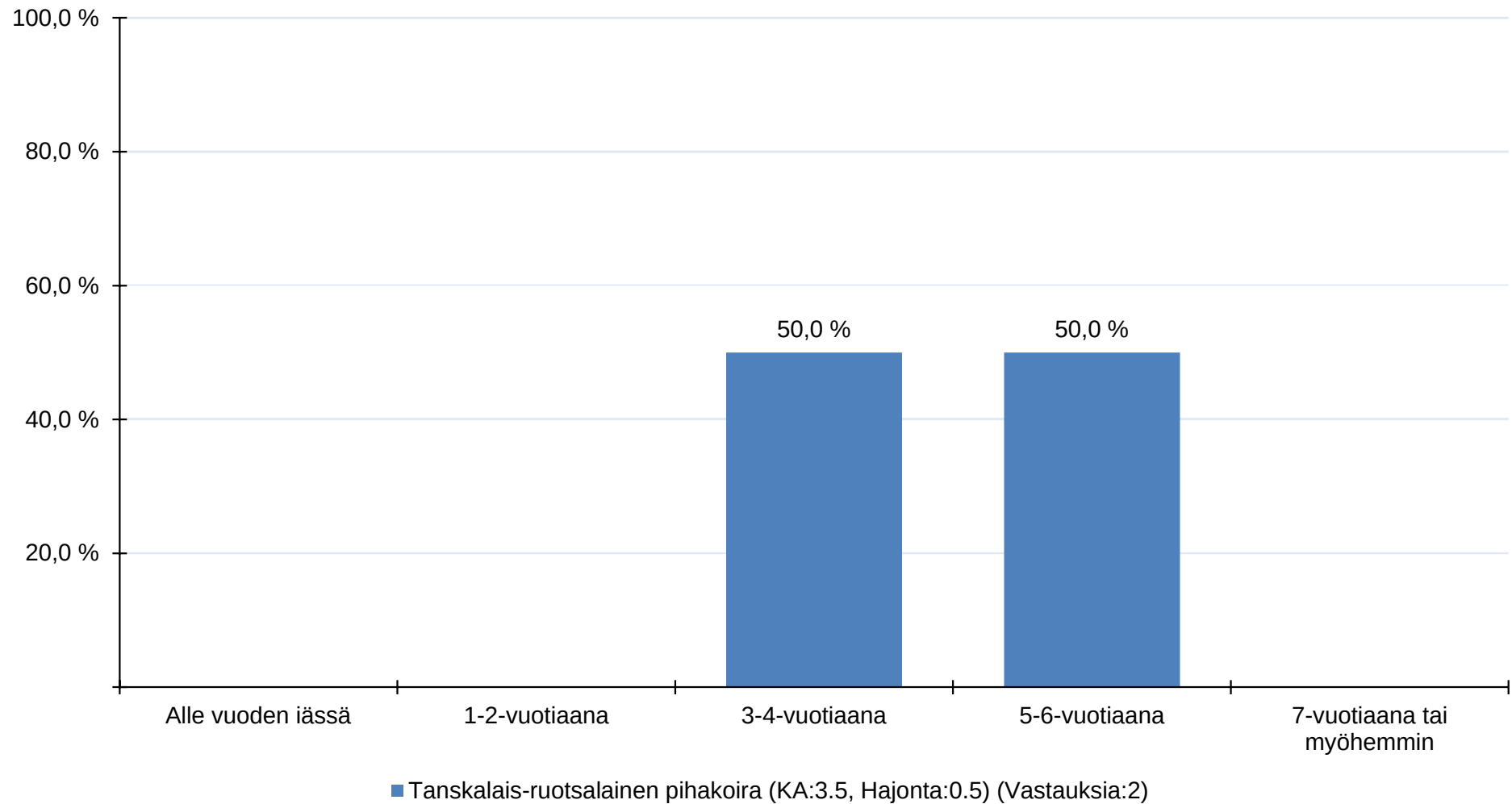
- Jokin muu jokapäiväistä elämää hankaloittava ongelma käytöksessä, mikä (Tanskalais-ruotsalainen pihakoira)

- Steriloinnista johtuvaa virtsankarkailua, hoituu ainakin toistaiseksi lääkityksellä
- Hyökkäävä lähetymistapa muita koiria kohtaan
- Autojen jahtaus
- Resurssiaggressiivisuus
- Vuosi sitten alkanut liukkaiden alustoiden pelko
- haukkuminen vastaantuleville koirille, ei välttämättä agressiivinen, mutta turhaa räksytystä. Haukkuu myös kun haluaa tervehtiä kaikkia ihmisiä, iloisesti ei agressiivisesti.
- Äänipelkoa (ukkonen, ilotulitteet, oven paukahtaminen)

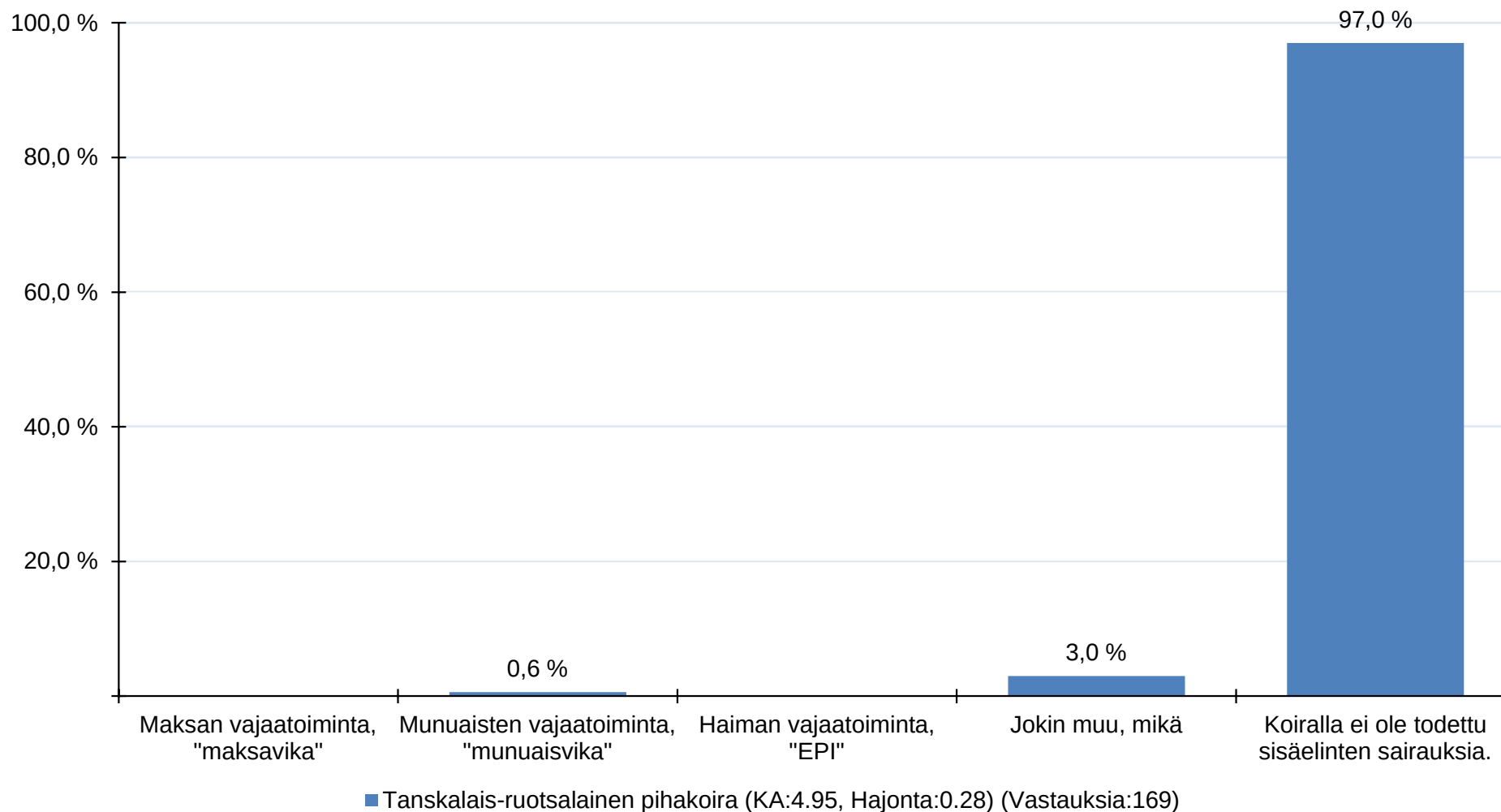
13. Onko koiralla todettu hermostollisia sairauksia?

Missä iässä hermostollinen sairaus todettiin?

14. Onko koiralla todettu sisäelinten sairauksia?

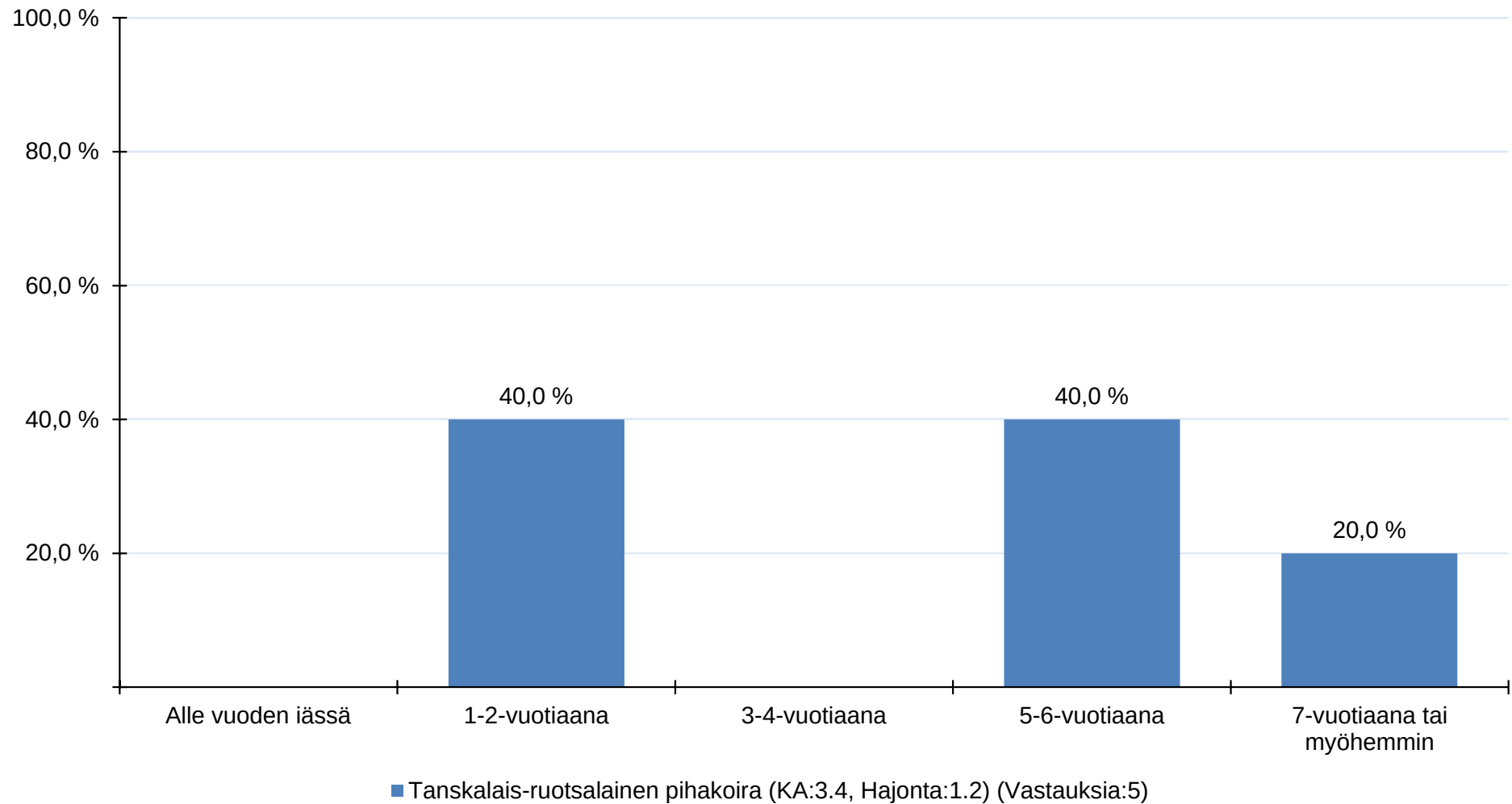

14. Onko koiralla todettu sisäelinten sairauksia?

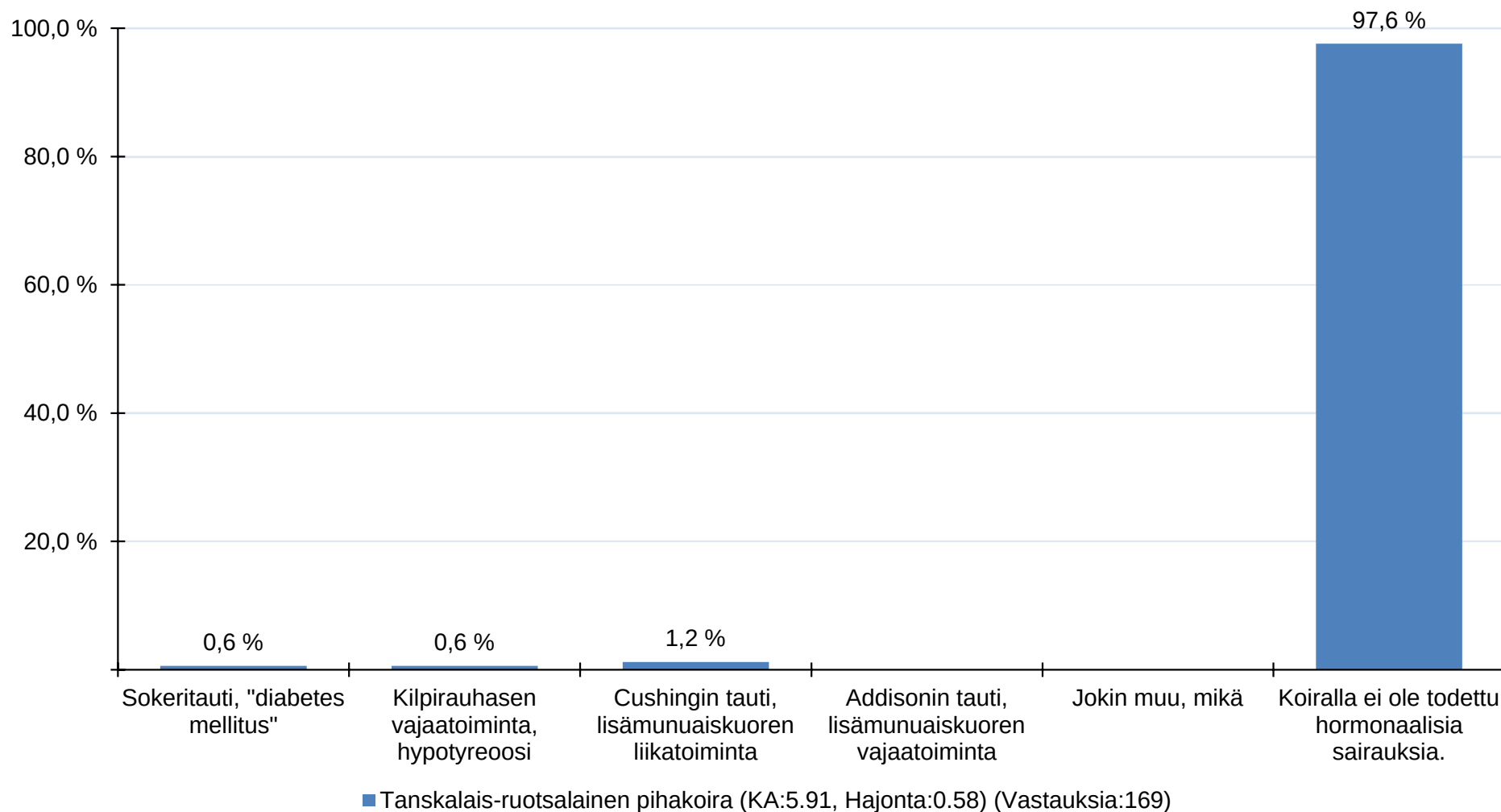
- Jokin muu, mikä (Tanskalais-ruotsalainen pihakoira)

- Haimatulehdus
- Lievää haima-arvojen nousua. Rajoilla, voiko puhua edes haimatulehduksesta
- Sappirakon mucosele
- Sapessa on sakkaa ja suolisto oireilee
- Sakkaa sappirakossa

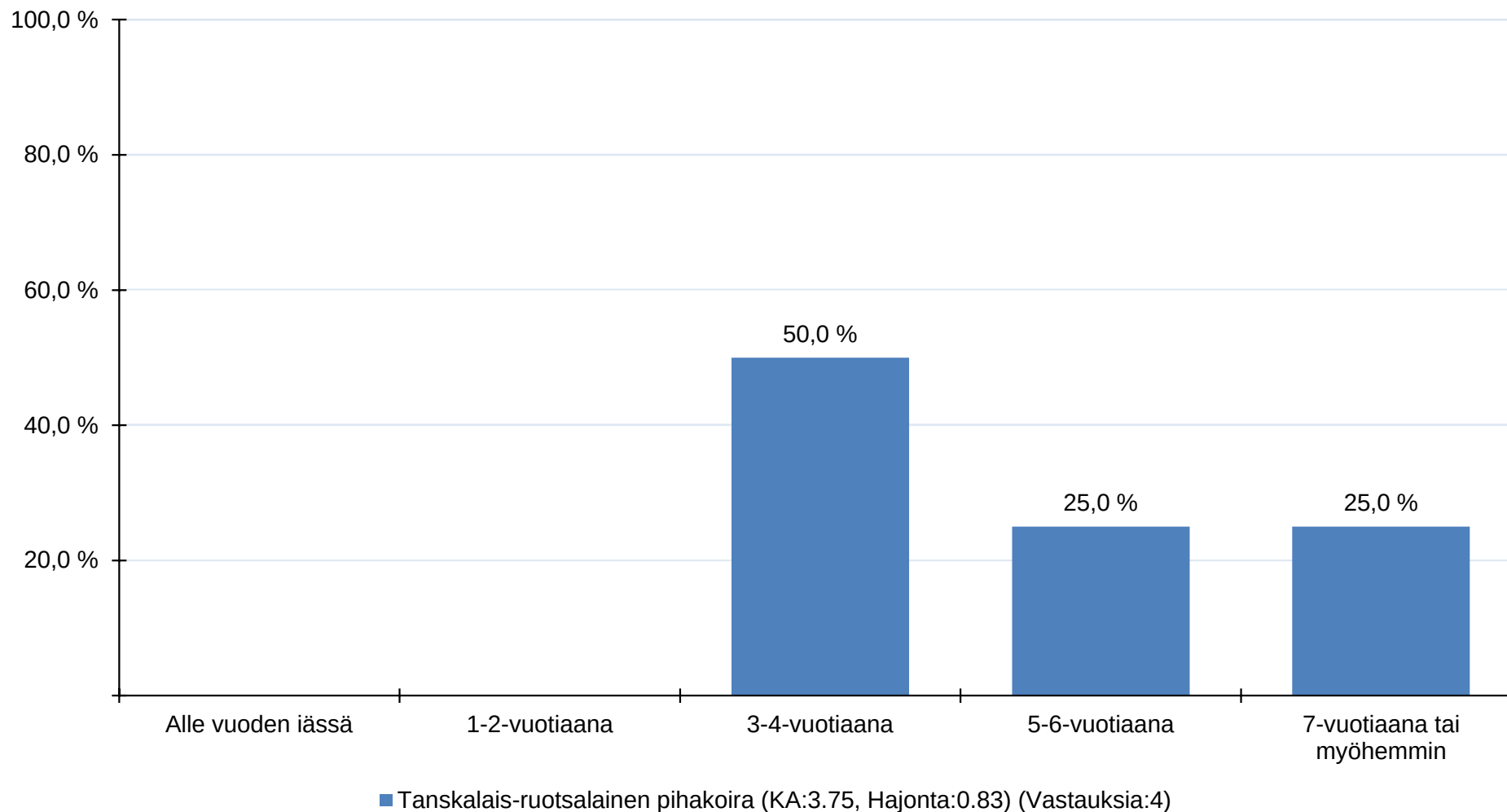
Missä iässä sisäelinten sairaus todettiin?

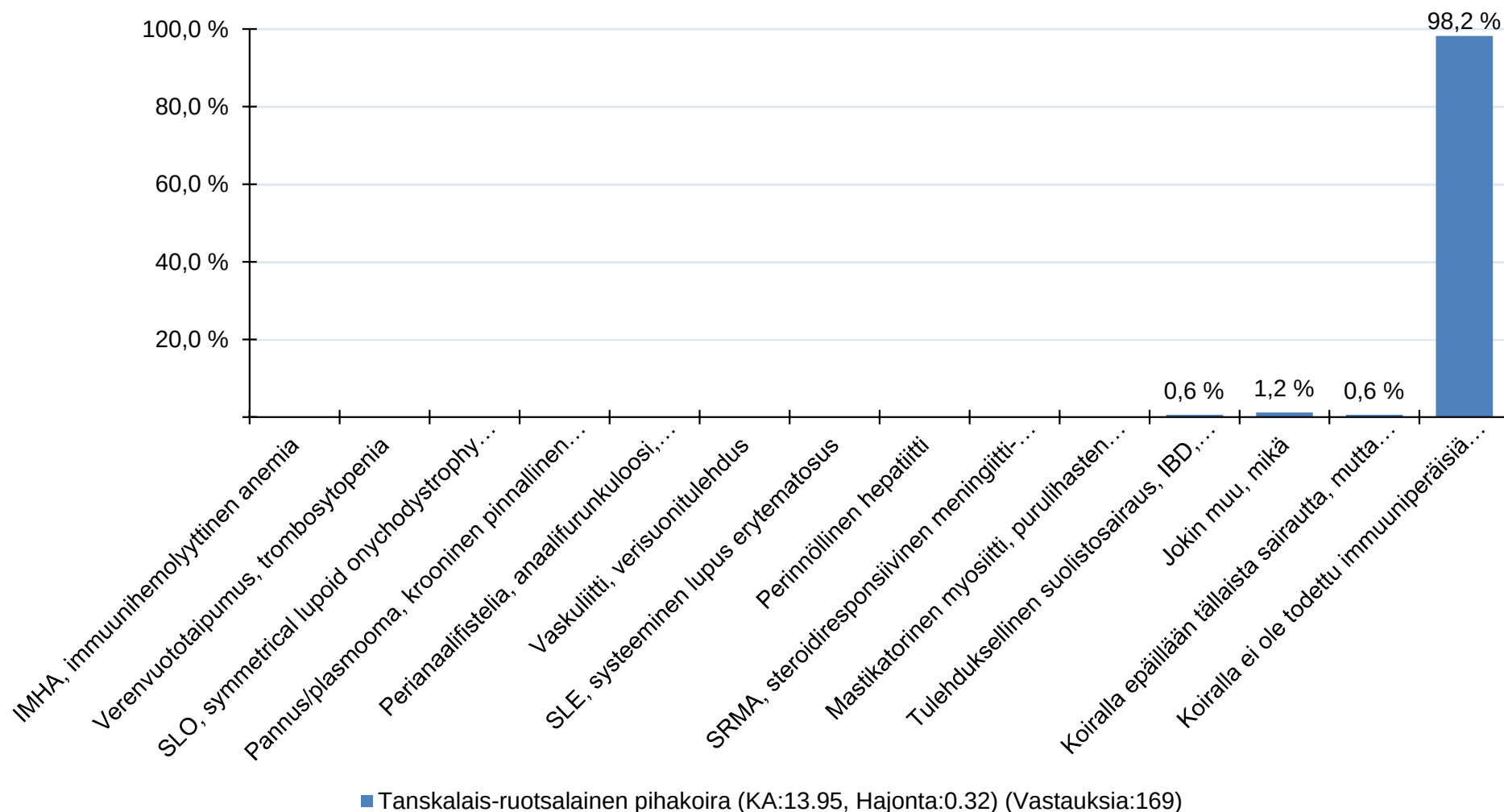
15. Onko koiralla todettu hormonaalisia sairauksia?

Missä iässä hormonaalinen sairaus todettiin?

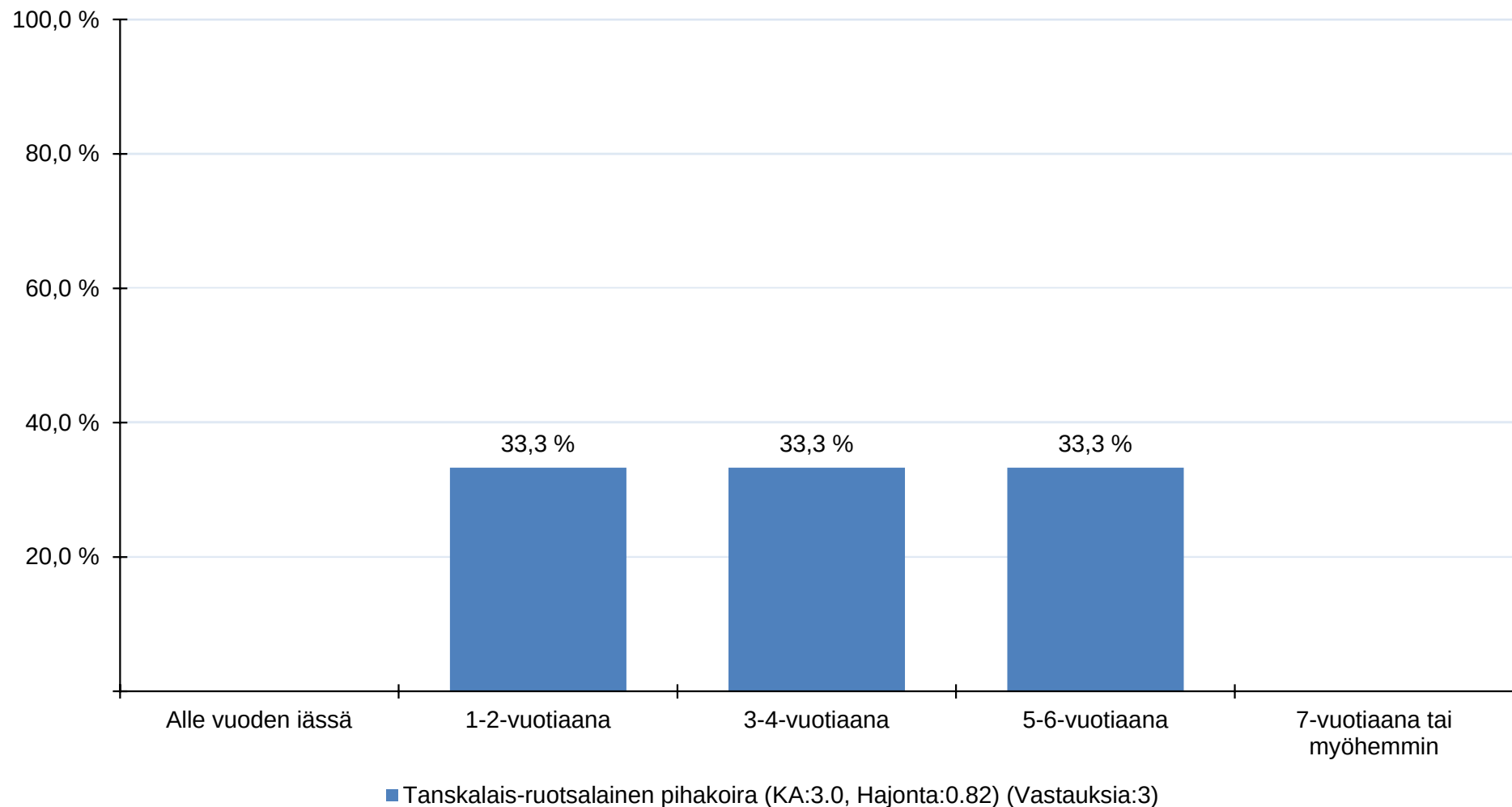
16. Onko koiralla todettu immuunijärjestelmän sairauksia?

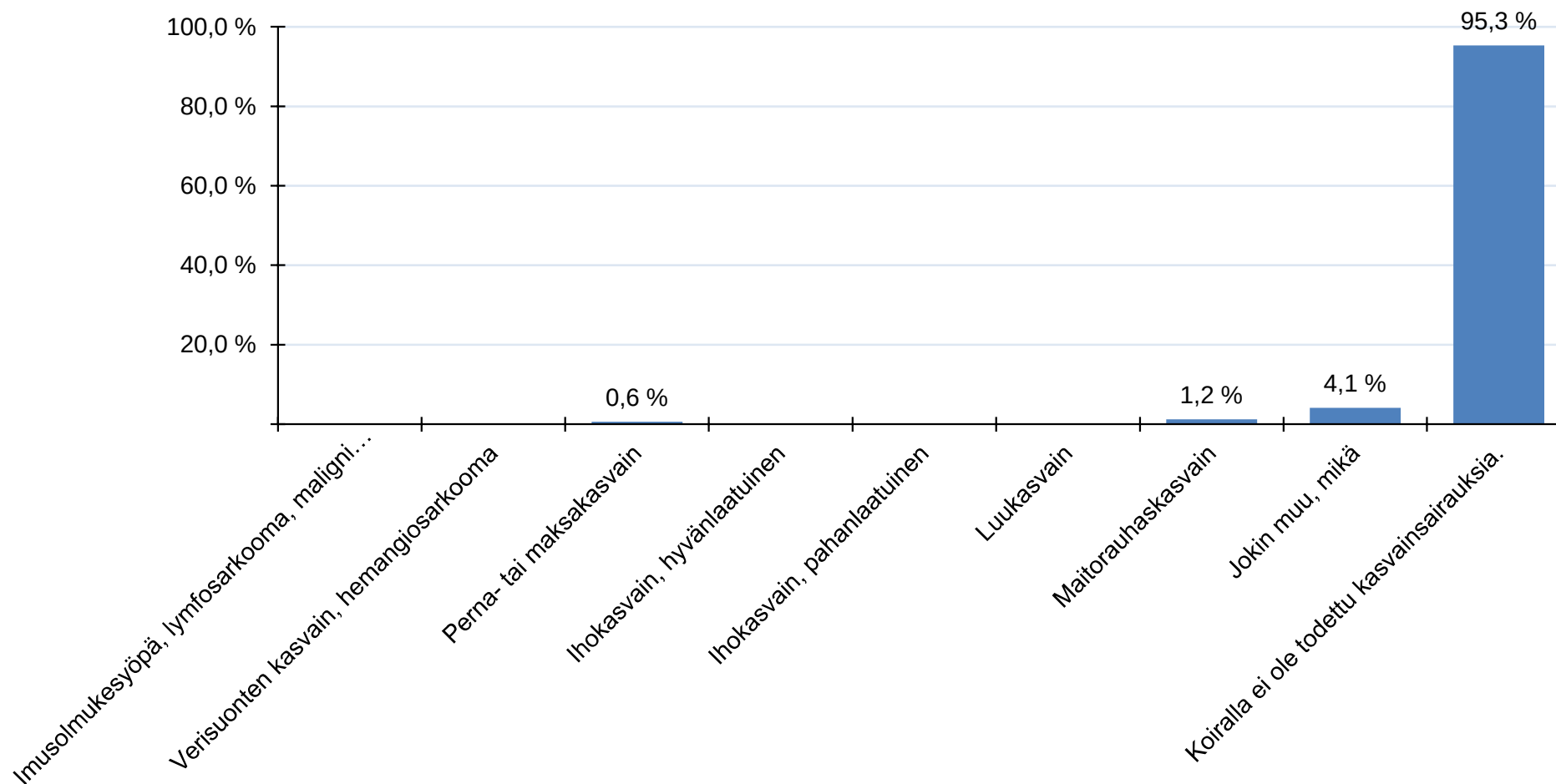
16. Onko koiralla todettu immuunijärjestelmän sairauksia?
- Jokin muu, mikä (Tanskalais-ruotsalainen pihakoira)

- Polymyopatia
- Rasvakudoksen laaja tulehdus, ja siitä johtunut kudoksen kuolio

Missä iässä immuunijärjestelmän sairaus tai sen epäily todettiin?

17. Onko koiralla todettu kasvainsairauksia?

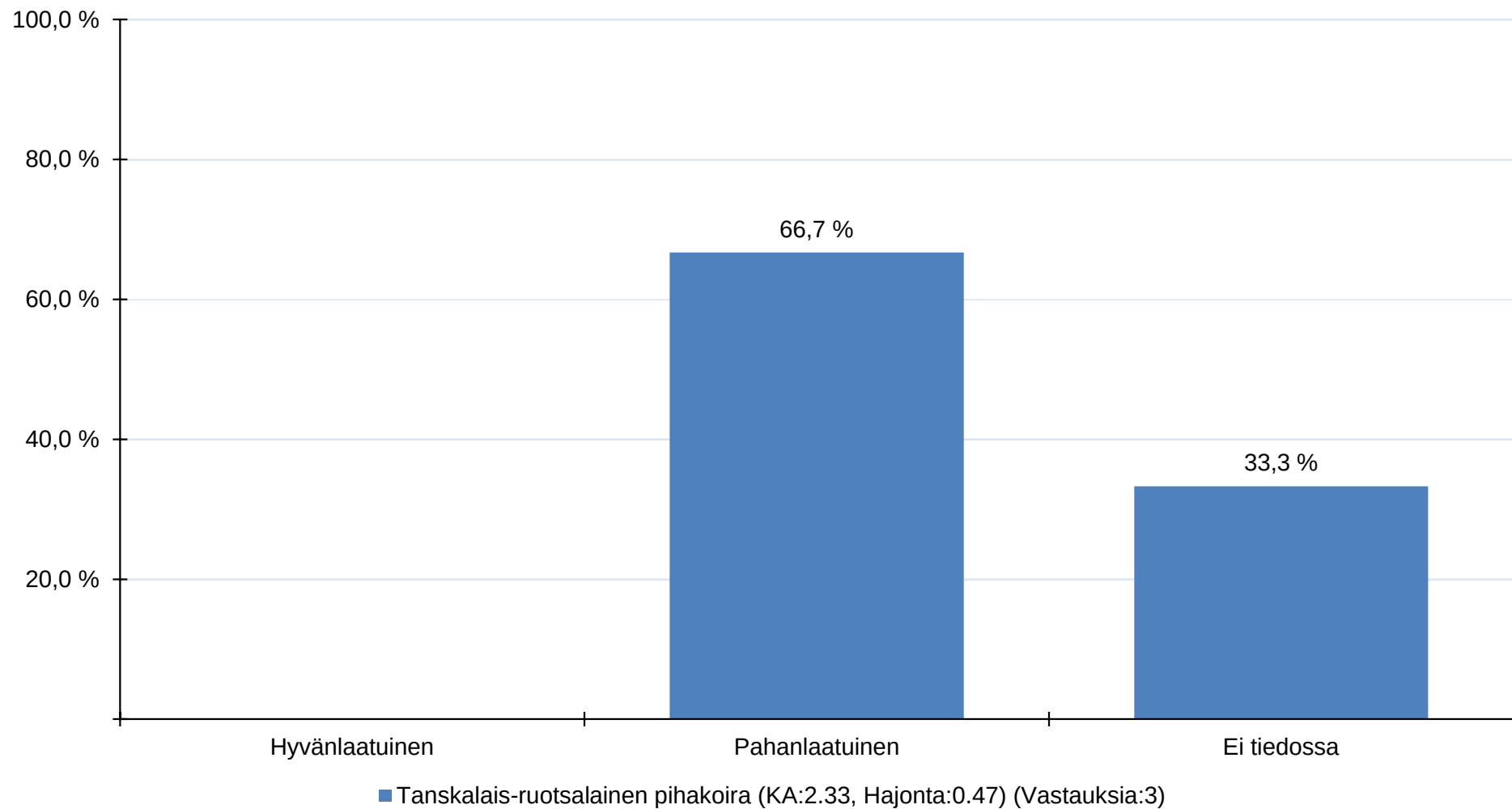
■ Tanskalais-ruotsalainen pihakoira (KA:8.9, Hajonta:0.54) (Vastauksia:169)

17. Onko koiralla todettu kasvainsairauksia?

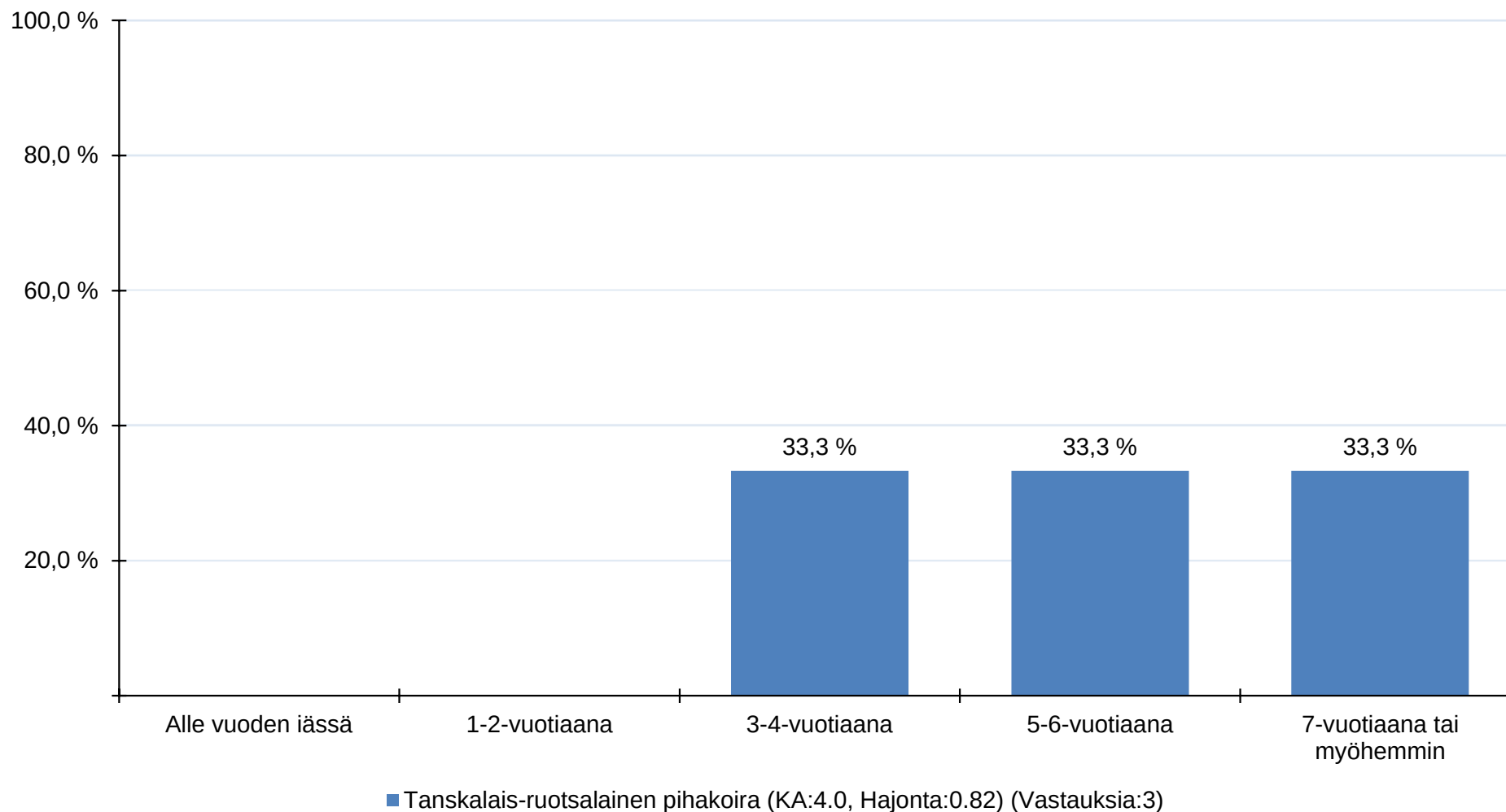
- Jokin muu, mikä (Tanskalais-ruotsalainen pihakoira)

- rasvapatti
- rasvapatti
- Rasvapatti
- Kiveskasvain
- Ihon rasvapatteja
- Kysta eturauhasessa
- Rasvapatteja

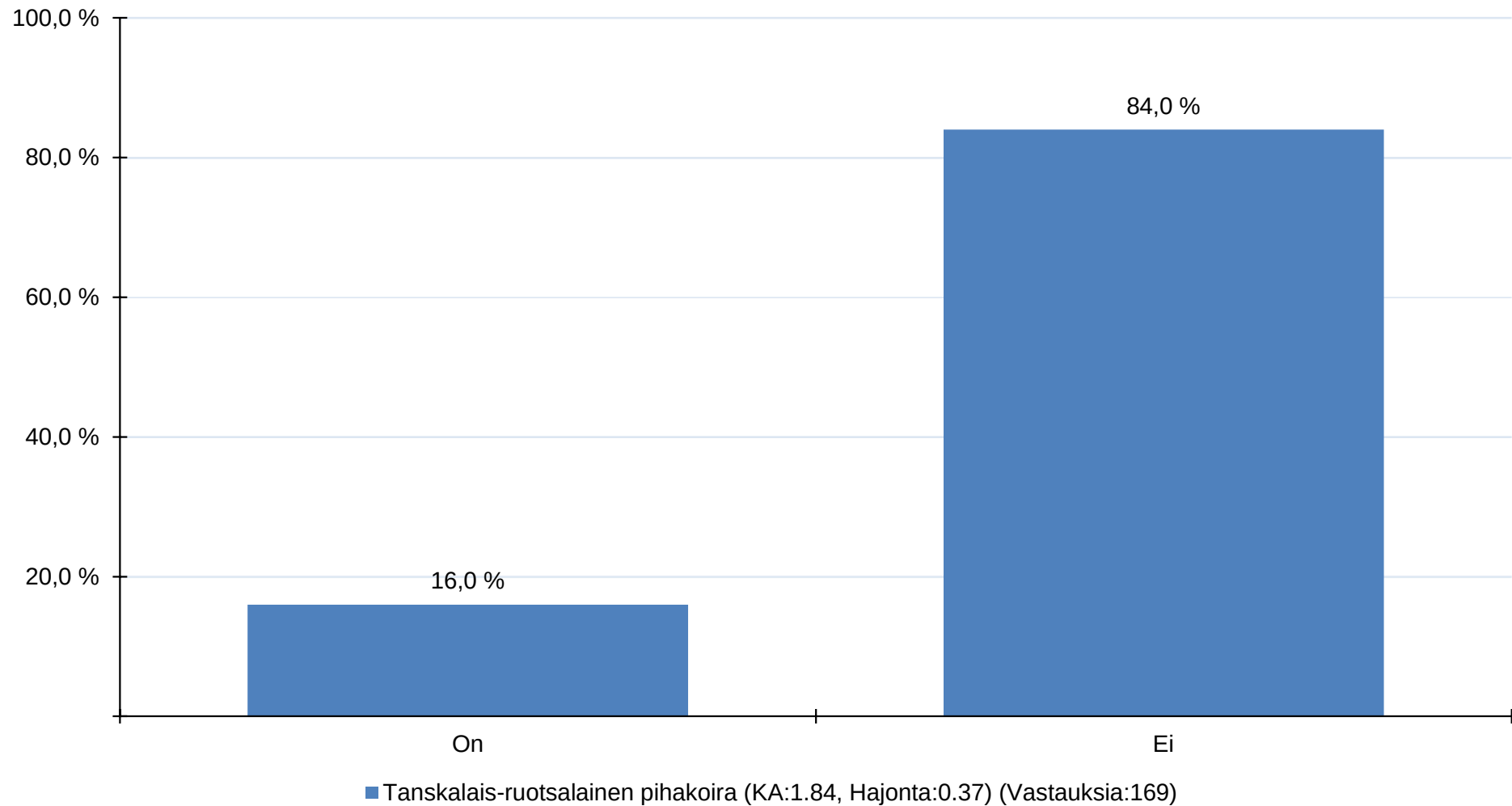
Kasvaimen laatu

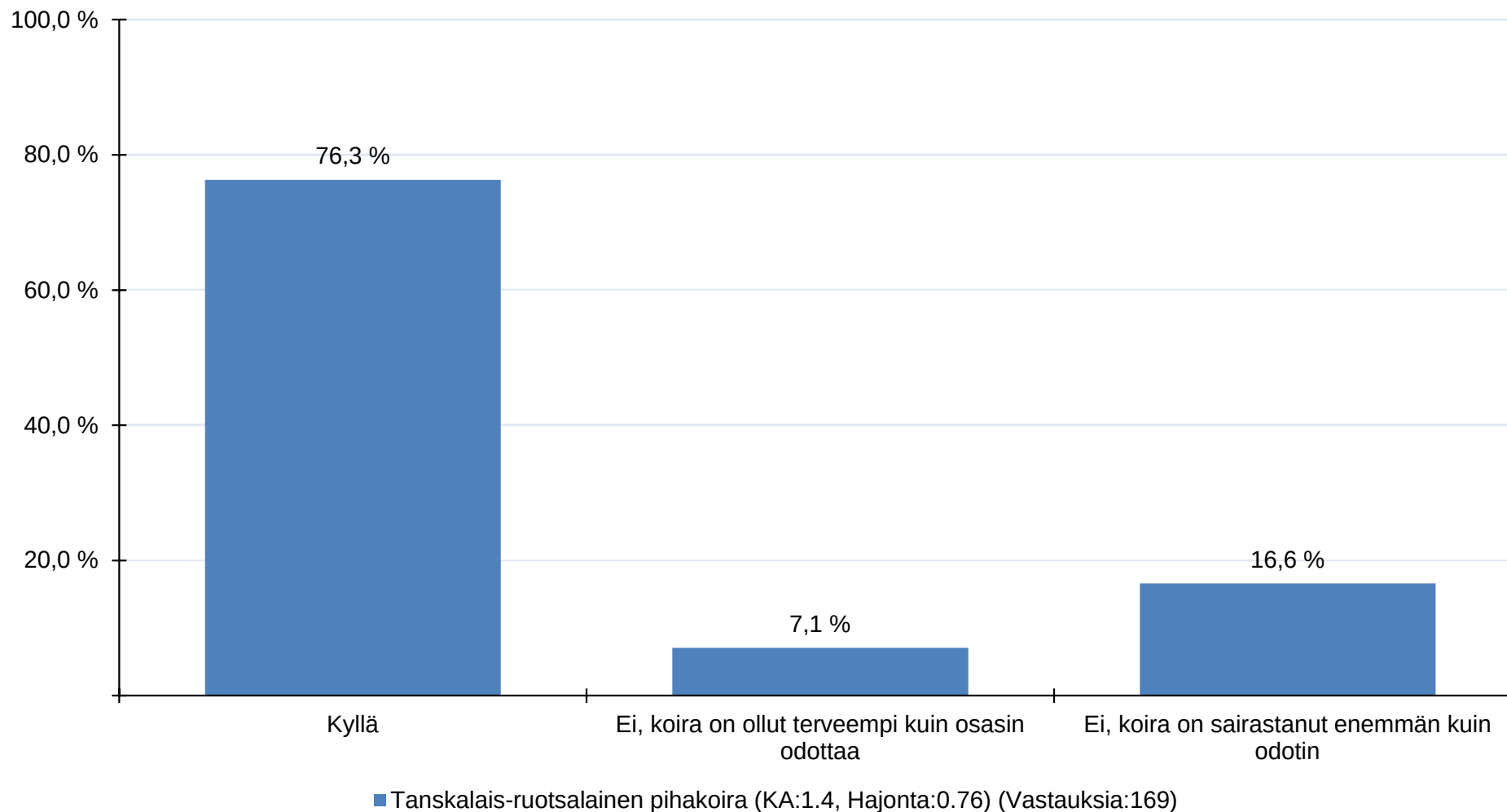
Missä iässä koiralla ensimmäisen kerran todettiin kasvain?

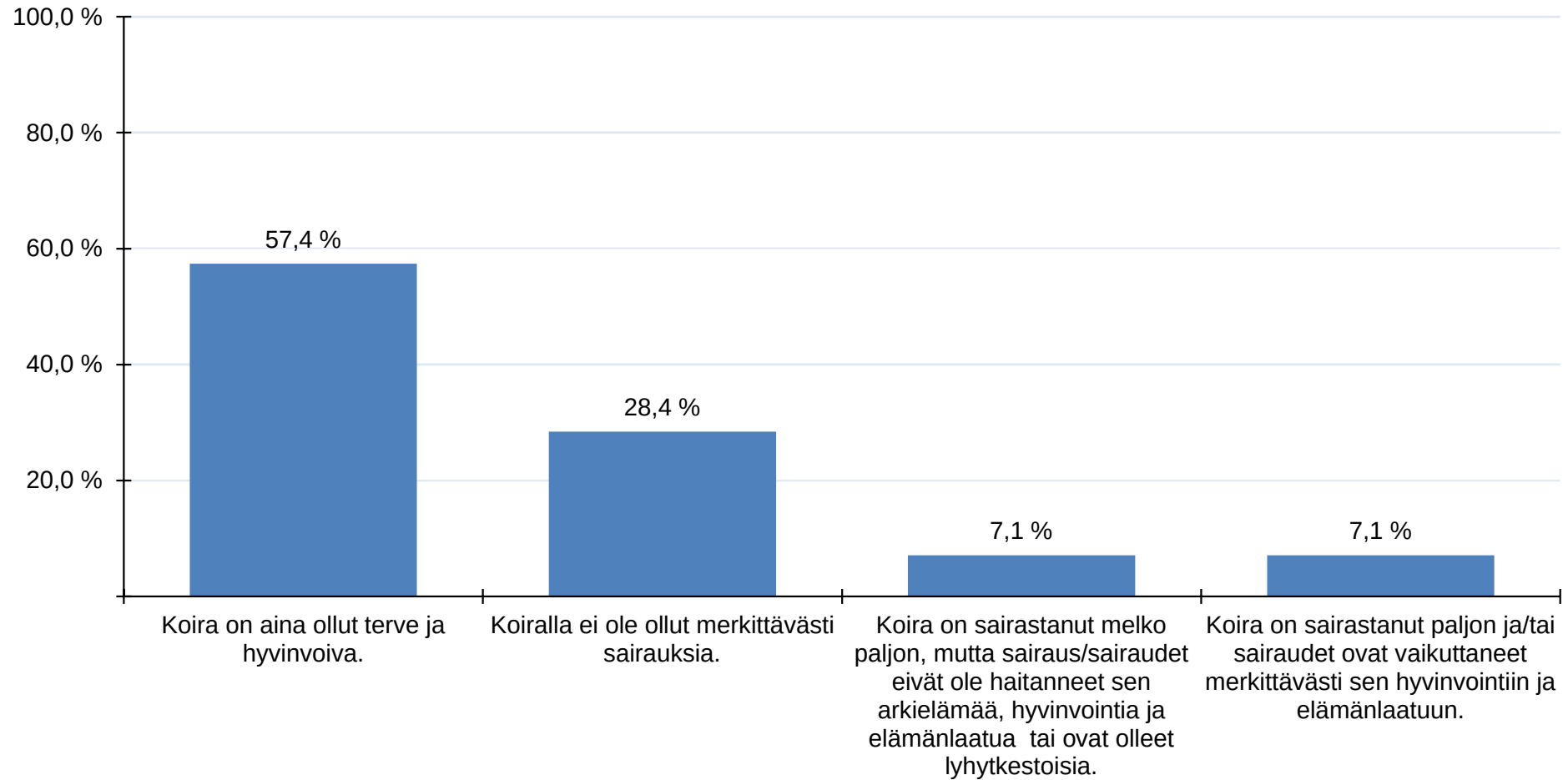
18. Onko koiralle viimeisen vuoden aikana määrätty antibioottia?

19. Onko koiran terveys ollut odotustesi mukainen?

20. Mikä seuraavista vaihtoehtoista kuvaa parhaiten koiran yleistä terveyttä?

■ Tanskalais-ruotsalainen pihakoira (KA:1.64, Hajonta:0.89) (Vastauksia:169)